

100 -lecie

**Publicznych Służb
Zatrudnienia**

1919–2019

INFORMACJA O SYTUACJI NA RYNKU PRACY ORAZ SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W WADOWICACH W 2019 ROKU

**Materiały opracowane przez
Powiatowy Urząd Pracy w
Wadowicach – czerwiec 2020 rok**

**Przy publikacji danych w całości lub w części
prosimy o podanie źródła.**

Spis treści

I.	Uwagi metodologiczne	5
II.	Wstęp	6
CZĘŚĆ PIERWSZA – CHARAKTERYSTYKA POWIATU WADOWICKIEGO		
III.	Uwarunkowania rozwoju powiatu wadowickiego	8
	1. Ogólna charakterystyka powiatu wadowickiego	9
	2. Ludność	11
	3. Gospodarka regionu	16
CZĘŚĆ DRUGA – INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W WADOWICACH		
IV.	Organizacja i zarządzanie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach	21
	1. Struktura organizacyjna	21
	2. Zatrudnienie i rozwój zawodowy pracowników	23
	3. Zamówienia publiczne	28
	4. Realizacja planu finansowego przeznaczonego na administrowanie Urzędu ze środków budżetu powiatu.....	29
	5. Realizacja zadań w ramach środków FP przyznanych na finansowanie zadań fakultatywnych	31
CZĘŚĆ TRZECIA – RYNEK PRACY		
V.	Informacja o sytuacji na rynku pracy w Polsce	37
	1. Stopa bezrobocia na poziomie ogólnokrajowym.....	37
	2. Liczba bezrobotnych w Polsce.....	40
VI.	Informacja o sytuacji na rynku pracy w Małopolsce	42
	1. Stopa bezrobocia w Małopolsce	42
	2. Liczba bezrobotnych województwa małopolskiego	43
VII.	Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie wadowickim	45
	1. Stopa bezrobocia	45
	2. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	47
	2.1. Bezrobotni z prawem do zasiłku	50
	2.2. Osoby bezrobotne zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	52
	3. Bilans bezrobocia	52
	3.1. Napływ bezrobotnych	53
	3.2. Odływ bezrobotnych	56
	3.3. Wskaźnik płynności bezrobocia	59
	3.4. Wskaźnik płynności rynku pracy	61
	4. Zróżnicowanie terytorialne - bezrobocie w gminach powiatu wadowickiego	63
	4.1. Bezrobotni zamieszkali na wsi	64
	5. Struktura społeczno – demograficzna bezrobotnych	65
	5.1. Bezrobotni według wieku	66
	5.2. Bezrobotni według wykształcenia	68
	5.3. Bezrobotni według stażu pracy	72
	5.4. Bezrobotni według czasu pozostawiania bez pracy	74
	5.5. Kobiety i mężczyźni na rynku pracy	78

	5.6. Cudzoziemcy	85
	6. Sytuacja osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	87
	6.1. Bezrobotni do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia	88
	6.2. Bezrobotni powyżej 50 roku życia	92
	6.3. Osoby długotrwale bezrobotne	96
	6.4. Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	97
	6.5. Osoby niepełnosprawne	98
	6.5.1. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako bezrobotne	99
	6.5.2. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako poszukujące pracy	101
	7. Pozostałe grupy osób bezrobotnych	103
	7.1. Osoby bez kwalifikacji zawodowych	103
	7.2. Osoby bez doświadczenia zawodowego	103
	7.3. Osoby bez wykształcenia średniego	104
VIII	Osoby poszukujące pracy	105
CZĘŚĆ CZWARTA – WSPARCIE DLA BEZROBOTNYCH I PRACODAWCOW		
IX.	Usługi rynku pracy	107
	1. Profilowanie pomocy dla bezrobotnych.....	107
	2. Indywidualny Plan Działania.....	109
	3. Pośrednictwo pracy	110
	3.1. Ofert pracy	112
	3.2. Giełdy pracy	119
	3.3. Zatrudnianie cudzoziemców	119
	3.3.1. Oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi	120
	3.3.2. Zezwolenia na pracę sezonową	123
	3.3.3. Informacje starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi	127
	3.4. Prognozowanie zapotrzebowania na zawody w powiecie wadowickim	134
	3.4.1. Barometr zawodów.....	134
	4. Sieć EURES	138
	5. Poradnictwo zawodowe	145
	5.1. Indywidualne poradnictwo zawodowe	147
	5.1.1. Indywidualna rozmowa doradcza	147
	5.1.2. Badania testowe	148
	5.1.3. Indywidualna informacja zawodowa	149
	5.1.4. Specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie	149
	5.1.5. Opinie o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia ...	149
	5.2. Grupowe poradnictwo zawodowe.....	150
	5.2.1. Grupowa porada zawodowa	150
	5.2.2. Grupowa informacja zawodowa	151
	5.3. Inne działania w ramach poradnictwa zawodowego	153
	5.3.1. Tydzień z Małopolskimi Urzędami Pracy	153
	5.3.2. Małopolski Dzień Ucznia się	153
	5.3.3. Ogólnopolski Tydzień Kariery	155
	5.3.4. Światowy Tydzień Przedsiębiorczości	157
	6. Organizacja szkoleń	161
	6.1. Bon szkoleniowy	164
	6.2. Analiza skuteczności i efektywności szkoleń	165

X.	Instrumenty rynku pracy	171
	1. Prace interwencyjne	173
	2. Roboty publiczne	175
	3. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	177
	4. Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	178
	5. Staże	180
	6. Prace społecznie użyteczne	182
	7. Badania lekarskie	182
	8. Bon na zasiedlenie	183
XI.	Realizacja zadań w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	184
XII.	Program Regionalny „Firma+1”	187
XIII.	Program Regionalny „Konserwator”	188
XIV.	Realizacja zadań w ramach projektów współfinansowanych z EFS	189
	1. Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim - edycja IV	191
	2. Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim - edycja IV i V	194
XV.	Realizacja zadań dotycząca zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych	197
XVI.	Pomoc publiczna udzielana w ramach realizowanych programów	197
XVII.	Inne działania Powiatowego Urzędu Pracy	198
	1. Współpraca z Powiatową Radą Rynku Pracy	198
	2. Udział pracowników w konferencjach, spotkaniach oraz projektach i programach realizowanych przez instytucje zewnętrzne	202
	3. Propagowanie idei partnerstwa lokalnego – porozumienia o współpracy	212
	4. Rozwiązania innowacyjne	213
XVIII.	Informacja o działalności administracyjnej Powiatowego Urzędu Pracy	217
	1. Formalna obsługa osób bezrobotnych	218
XIX.	Informacje dotyczące świadczeń wypłacanych przez PUP w Wadowicach	226
	1. Zasiłki dla bezrobotnych	226
	2. Stypendia	227
	3. Dodatki aktywizacyjne	228
	4. Świadczenia integracyjne	229
	5. Składka zdrowotna opłacana za osoby bez prawa do zasiłku lub stypendium	229
PODSUMOWANIE		231

I. Uwagi metodologiczne

Podstawę prawną do sporządzania sprawozdawczości o rynku pracy stanowi ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2019, poz. 649 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2019 (Dz.U. z 2018 r., poz. 2103).

Niniejsza informacja o sytuacji na rynku pracy oraz działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach w 2019 r. została opracowana na podstawie sprawozdań statystycznych i finansowych przekazywanych do Głównego Urzędu Statystycznego oraz przy wykorzystaniu informacji pochodzących z rejestrów prowadzonych w Urzędzie.

Dane o liczbie bezrobotnych obejmują osoby zarejestrowane w urzędach pracy jako bezrobotne, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (jednolity tekst Dz. U. 2019 r., poz. 1482 ze zm.).

Sprawozdanie zostało przygotowane w oparciu o zadania przypisane samorządowi powiatu wadowickiego, a realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach, do których należy m.in.: pozyskiwanie i gospodarowanie środkami finansowymi na realizację zadań z zakresu aktywizacji lokalnego rynku pracy, prowadzenie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, inicjowanie i wdrażanie instrumentów rynku pracy, inicjowanie, organizowanie i finansowanie projektów lokalnych i innych działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych oraz współdziałanie z instytucjami rynku pracy, w tym z Powiatową Radą Rynku Pracy.

II. Wstęp

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach jest jednostką organizacyjną samorządu powiatu, nie posiadającą osobowości prawnej, wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej, która zajmuje się instytucjonalną obsługą lokalnego rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach zasięgiem swojego działania obejmuje 10 gmin: trzy gminy miejsko – wiejskie tj. Wadowice, Andrychów i Kalwaria Zebrzydowska oraz siedem gmin wiejskich tj. Brzeźnica, Lanckorona, Mucharz, Spytkowice, Stryszów, Tomice i Wieprz. Z uwagi na rozległy obszar wykonywania zadań z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy Urząd posiada Filię w Andrychowie. Filia jest wyodrębnioną organizacyjnie częścią PUP realizującą ustawowe zadania komórek organizacyjnych na obszarze gminy Andrychów oraz gminy Wieprz.

Działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej reguluje ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* dalej zwana „ustawą” oraz akty wykonawcze do ustawy, a także inne akty prawne o charakterze ogólnym i szczególnym, odnoszące się pośrednio lub bezpośrednio zarówno do rynku pracy, jak i do kompetencji i obowiązków jednostek administracji państwowej i samorządowej.

Polityka rynku pracy nakierowana jest głównie na rozwiązywanie problemów strukturalnych rynku pracy i poprawiania skuteczności jego funkcjonowania. W codziennej pracy trudno jest jednak pogodzić interesy wszystkich partnerów rynku pracy. Z jednej strony bezrobotni chcą znaleźć odpowiednią pracę z godziwym wynagrodzeniem, z drugiej strony pracodawcy chcą pozyskać wykwalifikowanych pracowników, którzy zgodzą się pracować za najniższą pensję.

Urząd w swoim działaniu nastawiony jest przede wszystkim na pomoc osobom bezrobotnym w podjęciu zatrudnienia poprzez zastosowanie usług rynku pracy: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkoleń oraz instrumentów rynku pracy wspierających podstawowe usługi takie jak m.in. staże, finansowanie dodatków aktywizacyjnych, prace społecznie użyteczne, bony zatrudnieniowe oraz bony stażowe dla bezrobotnych do 30 roku życia. Urząd podejmuje również działania promujące idee

samozatrudnienia wśród osób bezrobotnych udzielając jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Zadaniem Urzędu jest też pomoc pracodawcom w tworzeniu nowych miejsc pracy dla osób biernych zawodowo. Zadanie to realizowane jest poprzez refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, refundację części kosztów poniesionych na wynagrodzenia osób zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych oraz robót publicznych.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach realizując zadania na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych oraz realizując zadania związane z bieżącym utrzymaniem jednostki, wykorzystuje różne źródła finansowania tj.:

- środki budżetu j.s.t.,
- środki Funduszu Pracy na zadania fakultatywne,
- środki Funduszu Pracy na zadania aktywne przyznane algorytmem, w tym na realizację: zadań podstawowych; Programu Regionalnego „Konserwator”, Programu Regionalnego „Firma +1”, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020; Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020,
- środki Funduszu Pracy przyznane z rezerwy ministra na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi,
- środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego,
- środki PFRON.

CZĘŚĆ PIERWSZA

CHARAKTERYSTYKA

POWIATU WADOWICKIEGO

III. Uwarunkowania rozwoju powiatu wadowickiego

1. Ogólna charakterystyka powiatu wadowickiego

Powiat wadowicki położony jest w południowo – zachodniej części województwa małopolskiego, na Pogórzu Karpackim. W zachodniej części leży na Pogórzu Śląskim, w południowej w Beskidzie Małym, a w północno – wschodniej na Pogórzu Wielickim.

Powiat zajmuje powierzchnię 644 km², co stanowi około 4,3 % całej powierzchni województwa i klasyfikuje go na jedenastym miejscu (na 22 powiaty) co do wielkości w województwie małopolskim. Użytki rolne stanowią 61 % powierzchni powiatu, a użytki leśne – 23 %.

W skład powiatu wadowickiego wchodzi dziesięć jednostek administracyjnych podziału terytorialnego kraju, to jest trzy gminy miejsko – wiejskie: Andrychów, Kalwaria Zebrzydowska i Wadowice oraz siedem gmin wiejskich: Brzeźnica, Lanckorona, Mucharz, Spytkowice, Stryszów, Tomice i Wieprz.

Administracyjnie Powiat Wadowicki graniczy z siedmioma powiatami: od północy: z powiatem chrzanowskim, od wschodu: powiatem krakowskim i powiatem myślenickim, od południa: powiatem suskim, od południowego zachodu: powiatem żywieckim (województwo śląskie), od zachodu: powiatem oświęcimskim i powiatem bielskim (województwo śląskie).

Rysunek 1. Powiat wadowicki na tle Polski, województwa małopolskiego oraz w podziale na gminy

Powiat wadowicki położony jest pomiędzy dwoma aglomeracjami – krakowską i górnośląską. Chociaż na terenie powiatu brak jest autostrad i dróg szybkiego ruchu, posiada on stosunkowo dobre połączenia drogowe. Jego sieć komunikacyjną, poza drogami gminnymi oraz powiatowymi, tworzą trzy drogi krajowe: nr 28 – Zator – Medyka, nr 44 – Gliwice – Kraków i nr 52 – Bielsko - Biała – Głogoczów oraz dwie drogi wojewódzkie: nr 781 – Chrzanów – Łękawica i nr 953 – Skawina – Kalwaria Zebrzydowska. Przez powiat przebiegają także cztery linie kolejowe: nr 94 relacji Kraków Płaszów – Oświęcim, nr 97 relacji Skawina – Żywiec, nr 103 relacji Trzebinia – Wadowice – Skawce oraz nr 117 relacji Kalwaria Zebrzydowska Lanckorona– Bielsko - Biała Główna.

Położenie powiatu umożliwia mieszkańcom i turystom relatywnie łatwy dostęp do transportu lotniczego. Stolicę powiatu oraz Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków – Balice dzieli odległość ok. 50 km, aby zaś dostać się do Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach trzeba pokonać ok. 100 km.

Jednocześnie, z punktu widzenia przyciągania nowych inwestorów, ten system komunikacji drogowej jest niewystarczający.

Powiat wadowicki jest terenem obfitującym w atrakcje turystyczne o charakterze kulturowym, religijnym i przyrodniczym.

Turystyka krajoobrazowa opiera się o walory przyrodnicze Beskidu Małego i Średniego, gdzie funkcjonują pieszce, rowerowe i konne szlaki turystyczne, schroniska turystyczne oraz wyciągi narciarskie. Na przeważającej części powiatu dominuje czyste, nieskażone środowisko, a ze względu na występowanie na tym obszarze wielu chronionych gatunków flory i fauny, część tych terenów została objęta programem „Natura 2000”.

Na terenie powiatu wadowickiego znajdują się również liczne zabytki architektury świeckiej (np. zamek w Spytkowicach wybudowany w pierwszej połowie XVI wieku, ruiny zamku w Lanckoronie, dwór z czasów napoleońskich w Stryszowie – oddział Muzeum Narodowego, a także wiele innych dworów, pałaców czy kościołów) oraz architektury sakralnej. Powiat stał się miejscem pielgrzymek i turystyki kultowej dla osób odwiedzających Małopolskę ze względu na misteria męki Pańskiej w zabytkowym kompleksie sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej (obiekt wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO), także dla zwiedzania miejsc związanych z papieżem św. Janem Pawłem II, który urodził się i wychował w Wadowicach. Obecnie znajduje się tu muzeum „Dom Rodzinny Jana Pawła II”. Turyści wędrujący szlakami Beskidu Małego odwiedzają też chętnie Sanktuarium Ludzi Gór na Groniu Jana Pawła II w masywie Leskowca – miejsce gromadzące pamiątki po papieżu.

Istotną formą turystyki, rozwijającą się na terenie powiatu, jest agroturystyka i towarzysząca jej produkcja zdrowej żywności. Na podkreślenie zasługuje intensywnie rozwijana turystyka

w gminie Andrychów, która wykorzystuje walory przyrodnicze wynikające z położenia w Parku Krajobrazowym Beskidu Małego. Powstało tu kilka ośrodków hotelowych, ponadto rozwija się także agroturystyka. Ważną grupą docelową dla inwestorów branży turystycznej w gminie Andrychów są rodziny z dziećmi oraz młodzież. To pod kątem tej właśnie grupy powstał w Inwałdzie Park Miniatur z licznymi dodatkowymi atrakcjami (m.in. mini-zoo, Park Dinozaurów). Powiat Wadowicki to miejsce, w którym każdy turysta znajdzie coś dla siebie.

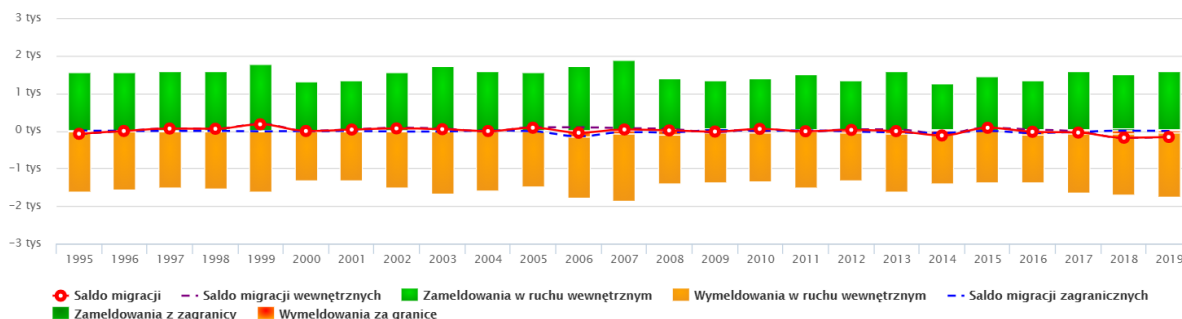
2. Ludność

Według ostatnich opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny danych powiat wadowicki w końcu 2019 roku zamieszkiwało **160 006 osób**, a na 1 km² przypada średnio 248 mieszkańców.

Pod względem liczby ludności powiat wadowicki zajmuje 7 miejsce w województwie. O kilku lat liczba mieszkańców powiatu wadowickiego sukcesywnie rośnie. W latach 2006 – 2019 liczba mieszkańców powiatu wzrosła o 3,3%, (tj. o 5107 osób). W tym samym okresie liczba ludności województwa małopolskiego zwiększyła się o 4,27% (139 701 os.), a liczba ludności w kraju wzrosła jedynie o 0,68% (257 576 os.).

Czynnikami wpływającymi na spadek lub przyrost ludności są m.in. migracje na pobyt stały, zarówno wewnętrzne – rozpatrywane w skali kraju, województwa i powiatów, jak i zagraniczne. W powiecie wadowickim w ostatnich latach notowano ujemne saldo migracji. Oznacza to, że więcej osób opuszczało teren powiatu niż do niego napływało (w 2011 r. ubyło 11 osób, w 2013 r. – 7, w 2014 r. – 123 osoby, w 2016 r. – 25 osób, w 2018 roku – 183 osoby, a w 2019 roku – 163 osoby).

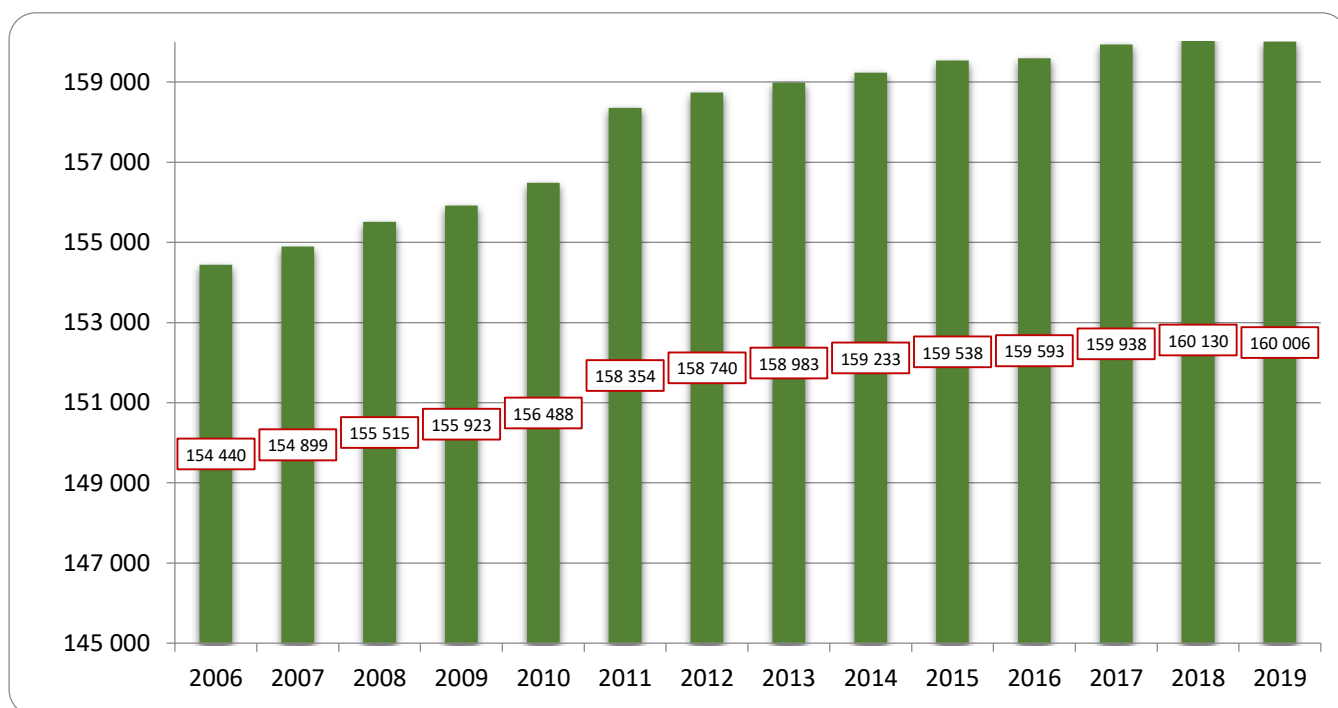
Wykres 1. Migracje na pobyt stały w powiecie wadowickim

Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/powiat_wadowicki

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące liczby ludności powiatu wadowickiego w ujęciu czasowym.

Wykres 2. Liczba ludności powiatu wadowickiego w latach 2006 – 2019

Źródło: dane GUS

W dniu 31 grudnia 2019 roku na terenie powiatu mieszkało 2952 więcej kobiet (81 479) niż mężczyzn (78 527). Współczynnik feminizacji wynosi 104, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadają 104 kobiety. W województwie na 100 mężczyzn przypada 106 kobiet.

Tabela 1. Liczba ludności powiatu wadowickiego w ujęciu czasowym z uwzględnieniem płci

wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem	154 440	154 899	155 515	155 923	156 488	158 354	158 740	158 983	159 233	159 538	159 593	159 938	160 130	160 006
kobiety	78 865	79 118	79 455	79 639	79 918	80 769	80 980	81 065	81 210	81 377	81 380	81 540	81 624	81 479
mężczyźni	75 575	75 781	76 060	76 284	76 570	77 585	77 760	77 918	78 023	78 161	78 213	78 398	78 506	78 527

Źródło: opracowanie własne na podstawie http://www.polskawliczbach.pl/powiat_wadowicki# oraz danych GUS

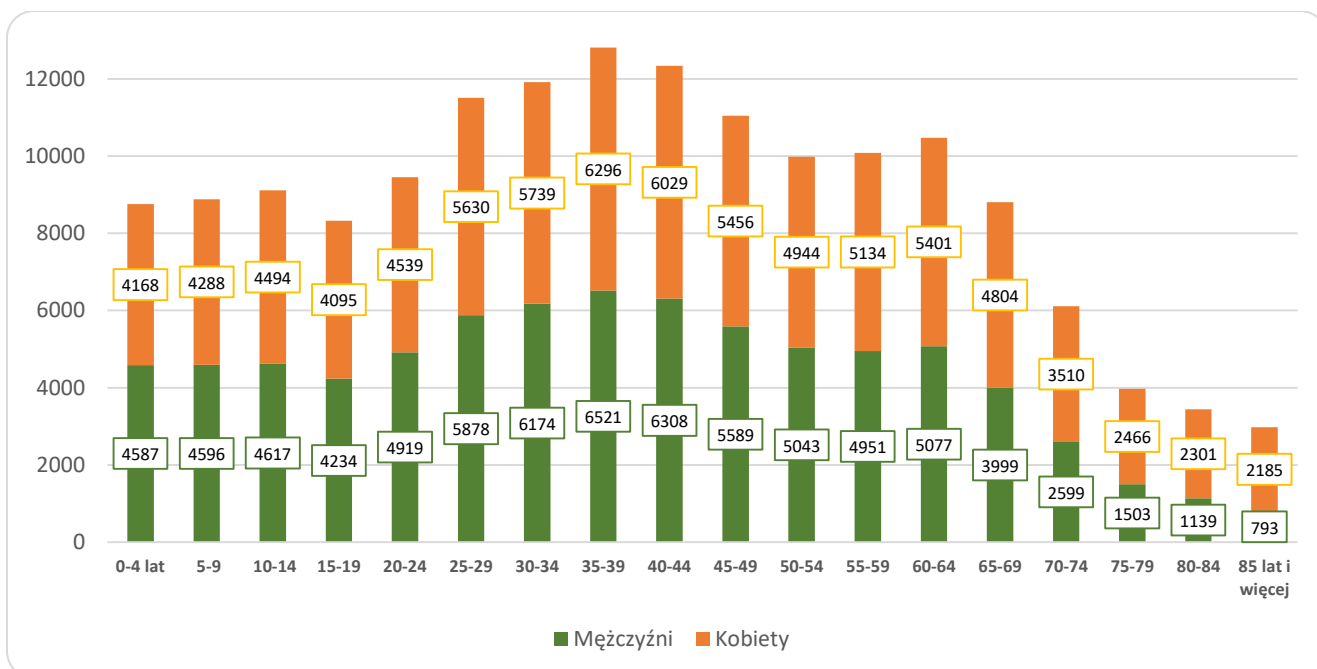
Większość mieszkańców powiatu wadowickiego skupiona jest na wsi – 73%. W miastach mieszka 27%. Dla porównania, w całym województwie małopolskim: 48,20% stanowią mieszkańcy miast, natomiast 51,80% stanowią mieszkańcy wsi.

Społeczeństwo powiatu wadowickiego jest społeczeństwem dość młodym. Według danych GUS z XII 2019 roku najliczniejszą grupę wiekową stanowią osoby w wieku 35 – 39 lata (12 817 osób), a także 40 – 44 lat (12 337 osób) oraz 30 – 34 lat (11 913 osób).

Stosunkowo liczną grupę stanowią też osoby pomiędzy 45 a 54 rokiem życia (jest ich łącznie 20 862 osób, co stanowi ponad 13% ludności powiatu). Dwie najmłodsze grupy, do 4 roku życia oraz w wieku od 5 do 9 lat, to zaledwie 11 % mieszkańców powiatu (17 738 osób).

W grupach wiekowych: od 0 do 54 lat przeważają liczebnie mieszkańcy płci męskiej. Kobiet natomiast więcej jest w grupach: powyżej 54 roku życia, przy czym w grupie wiekowej powyżej 85 roku życia jest ich niemal trzykrotnie więcej niż mężczyzn (stosunek 2162 kobiety do 797 mężczyzn).

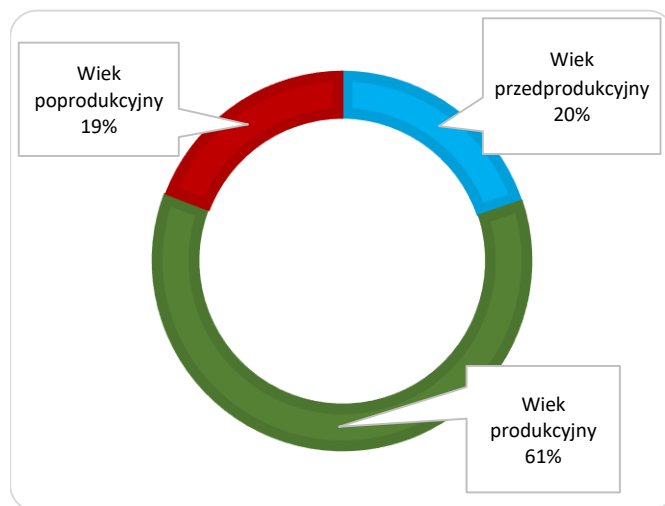
Wykres 3. Wiek mieszkańców powiatu wadowickiego wg stanu na koniec 2019 roku

Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/powiat_wadowicki

Osoby w wieku przedprodukcyjnym, a więc poniżej 18 roku życia to 31 655 mieszkańców powiatu wadowickiego, natomiast osoby w wieku produkcyjnym – 97 651 osób. Przy czym przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat. W grupie poprodukcyjnej kobiety stanowią aż 67,32 %.

Wykres 4. Produkcyjne grupy wieku

Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/powiat_wadowicki

Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

W powiecie wadowickim na 1000 mieszkańców pracuje 188 osób.

Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa małopolskiego (244 osób/1000 mieszkańców) oraz od wartości dla Polski (251 osób/1000 mieszkańców). 52,9% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 47,1% mężczyźni.¹

Spośród gmin wchodzących w skład powiatu, największą jednostkę terytorialną stanowi gmina Wadowice (113 km²), najmniejszą – gmina Mucharz (37 km²). Gmina Mucharz jest jednocześnie gminą z najmniejszą liczbą mieszkańców (4 122), zaś największą liczbę ludności posiada Gmina Andrychów (43 477). Porównując poziom gęstości zaludnienia, należy wskazać, że najwyższa wartość charakteryzuje właśnie gminę Andrychów (435 osób na 1 km²), zaś gminą z najmniejszą wartością omawianego wskaźnika jest Mucharz (110 osób na 1 km²).

Poniższa tabela zawiera szczegółowe dane na temat powierzchni, ludności i gęstości zaludnienia w gminach powiatu wadowickiego.

Tabela 2. Liczba ludności i gęstość zaludnienia powiatu w podziale na gminy według stanu na 31 grudnia 2019 roku

Gmina	Powierzchnia (km ²)	% powierzchni powiatu	Ludność	% ludności powiatu	Gęstość zaludnienia (osób/km ²)
Andrychów	100,4	15,6	43 477	27,22	437
Brzeźnica	66,4	10,3	10 426	6,53	153
Kalwaria Zeb.	75,3	11,7	20 012	12,53	266
Lanckorona	40,4	6,3	6 245	3,91	153
Mucharz	37,3	5,8	4 122	2,58	110
Spytkowice	49,9	7,7	10 365	6,49	205
Stryków	45,9	7,1	6 865	4,30	149
Tomice	41,5	6,4	8 174	5,12	193
Wadowice	112,8	17,5	37 888	23,72	337
Wieprz	74,4	11,6	12 432	7,78	164
Powiat wadowicki	644,3	100	160 006	100	248

Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/powiat_wadowicki

¹ https://www.polskawliczbach.pl/powiat_wadowicki

Porównując liczbę ludności na przestrzeni ostatnich 8 lat, należy stwierdzić, iż spadek ludności odnotowano tylko w gminie Andrychów (spadek o 237 osób) oraz w gminie Wadowice (spadek o 83 osoby), natomiast w pozostałych gminach nastąpił mniejszy lub większy przyrost. Największy wzrost odnotowano w gminie Tomice (przyrost o 471 osób) oraz gminie Wieprz (przyrost o 419 osób).

Szczegółowe zmiany w liczbie ludności w analizowanym okresie przedstawia poniższa tabela.

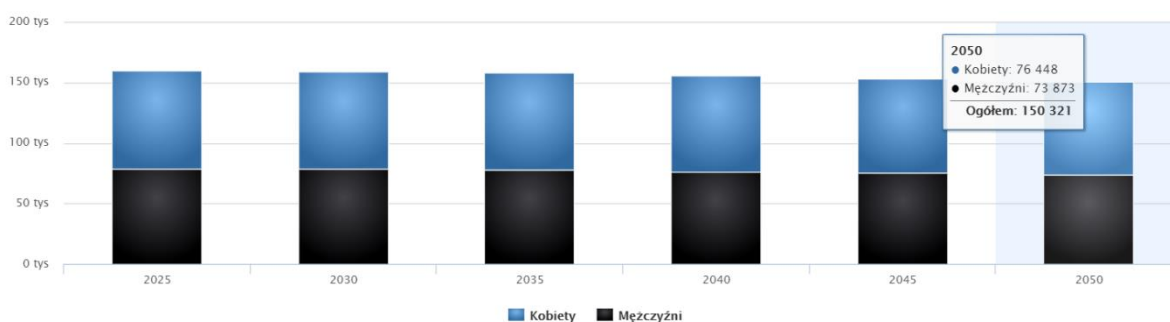
Tabela 3. Liczba ludności w latach 2011 – 2019 w gminach powiatu wadowickiego

Gmina	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Andrychów	43 891	43 894	43 848	43 825	43 854	43 888	43 835	43 654	43 477
Brzeźnica	9 976	10 038	10 093	10 124	10 138	10 183	10 285	10 345	10 426
Kalwaria Zebrzydowska	19 755	19 835	19 864	19 899	19 896	19 957	20 052	20 045	20 012
Lanckorona	6 138	6 169	6 165	6 137	6 145	6 152	6 208	6 235	6 245
Mucharz	3 990	4 026	4 024	4 023	4 020	4 054	4 086	4 122	4 122
Spytkowice	10 121	10 135	10 187	10 212	10 218	10 248	10 304	10 379	10 365
Stryków	6 796	6 820	6 819	6 823	6 828	6 831	6 863	6 856	6 865
Tomice	7 700	7 742	7 798	7 886	7 913	7 944	8 085	8 171	8 174
Wadowice	38 017	38 068	38 118	38 172	38 152	38 071	37 933	37 934	37 888
Wieprz	11 970	12 013	12 067	12 132	12 165	12 265	12 288	12 389	12 432

Źródło: <http://www.obserwator.rops.krakow.pl> oraz http://www.polskawliczbach.pl/powiat_wadowicki

Niestety prognoza demograficzna GUS dla powiatu wadowickiego do 2050 roku wskazuje na trend spadającej liczby ludności. Do 2035 r. nastąpi spadek ludności powiatu o około 1,36% w stosunku do 2018 r. (bezwzględna liczba mieszkańców spadnie w tym czasie o 2181 osób), natomiast do roku 2050 nastąpi spadek o ponad 6% (spadek o 9809 osób).

Wykres 5. Prognozowana populacja ludności – powiat wadowicki w latach 2025 - 2050

Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/powiat_wadowicki

3. Gospodarka regionu

Podmioty gospodarki narodowej są najważniejszym elementem rynku pracy, ponieważ tworzą i oferują wolne miejsca pracy, co z kolei przedkłada się na sytuację gospodarczo – ekonomiczną lokalnego rynku pracy.

Według danych Urzędu Statystycznego, w końcu grudnia 2019 r. w powiecie wadowickim w rejestrze REGON zarejestrowanych było **17 612 podmiotów gospodarczych**. W skali roku wzrosła liczba podmiotów gospodarczych o 637, natomiast na przestrzeni ostatnich dziewięciu lat o 1975.

Tabela 4. Liczba zarejestrowanych – w systemie REGON – podmiotów gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących*) w latach 2011 - 2019

Rok	Liczba podmiotów ogółem	Liczba pracujących				
		0-9	10-49	50-249	250-999	1000 i więcej
2011	15 637	14 845	670	104	18	0
2012	15 910	15 224	551	119	16	0
2013	16 001	15 345	526	114	16	0
2014	16 139	15 481	528	114	16	0
2015	16 206	15 545	532	113	16	0
2016	16 326	15 662	535	113	16	1
2017	16 496	15 825	537	119	15	0
2018	16 975	16 328	514	118	15	0
2019	17 612	16 965	517	116	14	0

*) bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie

Źródło: www.stat.gov.pl

Firmy powiatu wadowickiego stanowią na koniec 2019 roku 4,3% ogółu firm zarejestrowanych w Małopolsce. Ich struktura według klas wielkości zatrudnienia wykazuje absolutną dominację mikroprzedsiębiorstw, tj. firm najmniejszych, zatrudniających do 9 pracowników (96,32%). Zauważalna jest względnie niewielka przewaga firm mniejszych tj. zatrudniających do 49 pracowników (2,94%), w porównaniu do struktury dla całego regionu. Liczba największych pracodawców (14) plasuje powiat wadowicki w ścisłej czołówce wojewódzkiej.

Tabela 5. Podmioty gospodarcze zarejestrowane, wyrejestrowane z rejestru REGON oraz z zawieszoną działalnością w latach 2011 - 2019

Rok	Podmioty gospodarcze		
	nowo zarejestrowane	wyrejestrowane	zawieszona działalność
2011	1175	1326	699
2012	1155	891	1132
2013	1229	1097	1097
2014	1228	1021	933
2015	1241	1157	1239
2016	1181	1051	1170
2017	1218	1034	1112
2018	1416	881	1267
2019	1425	704	1430

Źródło: www.stat.gov.pl

W 2019 r. **wpisano** do rejestru REGON 1425 nowych podmiotów, tj. więcej o 0,64% niż na przestrzeni 2018 r. Wśród nowo zarejestrowanych było m.in. 1255 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, 76 spółek handlowych i 49 spółek cywilnych.

W ciągu omawianego roku **wykreślono** z rejestru 704 podmioty z terenu powiatu wadowickiego, tj. mniej o 20,1% niż w 2018 r., w tym 637 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, 29 spółek handlowych 13 spółek cywilnych.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2019 r. podmiotów gospodarki narodowej **z zawieszoną działalnością** odnotowano 1430, w tym 1389 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, 29 spółek handlowych (19 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i 10 spółek osobowych).

Działalność związana z handlem i naprawami (24,62%) jest dominującą wśród podmiotów w powiecie wadowickim. W dalszej kolejności znajdują się podmioty zajmujące się działalnością związaną z przetwórstwem przemysłowym (20,3%) i budownictwem (15,89%).

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji polskiej klasyfikacji działalności (PKD) – stan na koniec 2019 roku

2019	Wybrane sekcje polskiej klasyfikacji działalności													
	OGÓŁEM	Rolnictwo, Leśnictwo, Łowiectwo, Rybactwo	Przemysł	Budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych z wylączeniem motocykli	Transport i gospodarka magazynowa	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	Informacja i komunikacja	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca administrowanie	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
OGÓŁEM	17 612	337	3 575	2 799	4 336	750	479	334	327	340	1 250	421	103	323
% udział		1,91	20,30	15,89	24,62	4,26	2,72	1,90	1,86	1,93	7,10	2,39	0,58	1,83
	w tym													
Spółki handlowe	868	6	235	95	245	46	28	24	45	85	40	37	–	12
Spółki cywilne	1 288	5	261	123	567	33	85	21	15	10	68	39	–	10
Osoby fizyczne	14 108	289	3 062	2 579	3 513	671	364	285	283	106	1 087	339	–	153

Źródło: www.stat.gov.pl

Centrum gospodarczym powiatu są jego gminy miejsko – wiejskie: Wadowice, Andrychów, Kalwaria Zebrzydowska, które skupiają odpowiednio: 27,38%, 26,06% i 16,37% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w powiecie.

Tabela 7. Podmioty gospodarcze z terenu powiatu wadowickiego zarejestrowane w rejestrze REGON wg gmin w latach 2011-2019

Gmina	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Andrychów	4195	4280	4273	4347	4358	4351	4363	4435	4589
Brzeźnica	719	755	778	798	804	810	837	886	947
Kalwaria Zebrzydowska	2624	2636	2596	2609	2634	2727	2729	2814	2883
Lanckorona	518	532	548	554	561	577	593	611	644
Mucharz	342	349	347	351	340	330	335	348	372
Spytkowice	664	716	743	735	766	760	775	797	830
Stryków	568	564	574	577	564	572	607	628	660
Tomice	747	759	766	777	786	808	822	839	881
Wadowice	4442	4488	4537	4526	4522	4519	4553	4678	4823
Wieprz	818	831	839	865	871	872	882	942	983
Powiat	15637	15910	16001	16139	16206	16326	16496	16975	17612

Źródło: www.stat.gov.pl

Powiat wadowicki posiada bardzo dobrze rozwiniętą grupę rodzinnych firm małych i średniej wielkości, nierzadko posiadających wieloletnie tradycje, przekazywane z pokolenia na pokolenie. Bez wątpienia odgrywają one istotną rolę w zakresie sytuacji na lokalnym rynku pracy, jednak z punktu widzenia możliwości generowania miejsc pracy szczególnie istotne są przedsiębiorstwa małe (od 10 do 49 pracowników), średnie (od 50 do 249 pracowników) i duże (pow. 250 pracowników). W powiecie wadowickim dominuje sektor prywatny stanowiący 97,8% liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON (17 612 podmiotów). Większość pracujących na terenie powiatu zatrudnionych jest w sektorze usług oraz przemysłu. Coraz większą rolę na lokalnym rynku pracy powiatu wadowickiego odgrywają firmy branży turystycznej, które, co ważne z punktu widzenia stabilności zatrudnienia, w większości mają charakter całoroczny i swoją ofertą skierowane są przede wszystkim do dzieci, młodzieży oraz rodzin z małymi dziećmi. Największym pracodawcą na terenie powiatu wadowickiego nadal jest wywodząca się z Wadowic prywatna polska firma w branży spożywczej – Maspex, która jest jednocześnie jedną z największych w Europie Środkowo-Wschodniej. Jest zdecydowanym liderem na rynku soków, nektarów i napojów w Polsce, Czechach, na Słowacji, w Rumunii oraz ich czołowym producentem na Węgrzech, w Bułgarii, na Litwie oraz Łotwie. Jest również wiodącym producentem produktów instant w Europie Środkowo-Wschodniej. Maspex to także lider na rynku makaronów, dżemów, i sosów oraz wiodący producent w segmencie keczupów, dań gotowych i przetworów warzywnych w Polsce. Firma jest także czołowym graczem na rynku wody w Rumunii, którego zatrudnienie zbliża się do 7,5 tys. osób. Zatrudnienie w firmie TXM S. A. szacuje się na ok 800 osób, ZPC Skawa S. A., firma, która oferuje wysokiej jakości wyroby cukiernicze – zatrudnia ok. 740 osób oraz Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Wadowicach, który zatrudnia 617 osób. Wśród pozostałych firm na uwagę zasługują: C.M.C Sp. z o. o. Sp. komandytowa zatrudniająca 450 osób, Andoria Sp. z o.o. – przedsiębiorstwo w Andrychowie specjalizujące się w produkcji silników wysokoprężnych i podzespołów do nich, dające pracę 430 osobom, MSH "WIZAN" – firma prowadząca handel detaliczny mająca 372 pracowników, ZASŁAW TSS Sp. z o.o., Sp.k. – czołowy producent pojazdów i zabudów użytkowych w Polsce, zatrudniający 331 osób, Wosana S.A. – 305 pracowników. Nieco mniejsze firmy to: TIFOTEX Sp. z o.o. – 284 pracowników, Białostocka Wykańczalnia Tkanin Sp. z o.o. – 259 pracowników, METCHEM Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – 250 zatrudnionych, Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie dający pracę 241 osobom, KZWM Ogniochron S.A. – produkcja podręcznego sprzętu gaśniczego zatrudniająca 230 osób, Łysoń Tomasz Przedsiębiorstwo Pszczelarskie Sp. z o. o., Sp.k. zatrudniająca 210 osób, Zakłady Mięsne „BRADO-2” Spółka Akcyjna – 200 pracowników oraz Mebloform Sp. z o.o. dający pracę 178 osobom.

Powiat wadowicki na tle województwa małopolskiego charakteryzuje się niską liczbą miejsc pracy powstałych wskutek nowych inwestycji zagranicznych.

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W WADOWICACH

{ 20 }

IV. Organizacja i zarządzanie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach

1. Struktura organizacyjna

Organizacja pracy musi uwzględniać nieustanne zmiany przepisów prawa oraz bieżące potrzeby i uwarunkowania na lokalnym rynku pracy. Obecnie, zasady wewnętrznej organizacji oraz strukturę i zakres działania poszczególnych komórek organizacyjnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach określa Regulamin Organizacyjny uchwalany przez Zarząd Powiatu w Wadowicach. Do dnia 31 lipca 2019 roku obowiązywał Regulamin Organizacyjny przyjęty Uchwałą Nr 91/15 Zarządu Powiatu w Wadowicach z dnia 12.02.2015 r., natomiast od dnia 1 sierpnia 2019 roku obowiązuje Regulamin Organizacyjny przyjęty Uchwałą Nr 210/19 Zarządu Powiatu w Wadowicach z dnia 18.07.2019 r.

W PUP funkcjonują następujące komórki organizacyjne:

- 1) Centrum Aktywizacji Zawodowej, w skład którego wchodzi:
 - Dział Instrumentów Rynku Pracy,
 - Dział Usług Rynku Pracy.
- 2) Dział Organizacji i Promocji,
- 3) Dział Finansowo – Księgowy,
- 4) Dział Ewidencji i Świadczeń,
- 5) Referat Ewidencji i Świadczeń,
- 6) Samodzielne stanowisko ds. prawnych.

W celu koncentracji na indywidualnych potrzebach klientów Urzędu oraz podejmowania dla nich odpowiednio dobranych działań i form pomocy – na podstawie art. 9 b ust.1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku – od 1 stycznia 2010 roku w strukturach powiatowych urzędów pracy funkcjonują wyodrębnione komórki organizacyjne zwane **Centrum Aktywizacji Zawodowej [CAZ]**.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach CAZ realizuje zadania w zakresie usług oraz instrumentów rynku pracy przy pomocy wchodzących w jej skład komórek organizacyjnych.

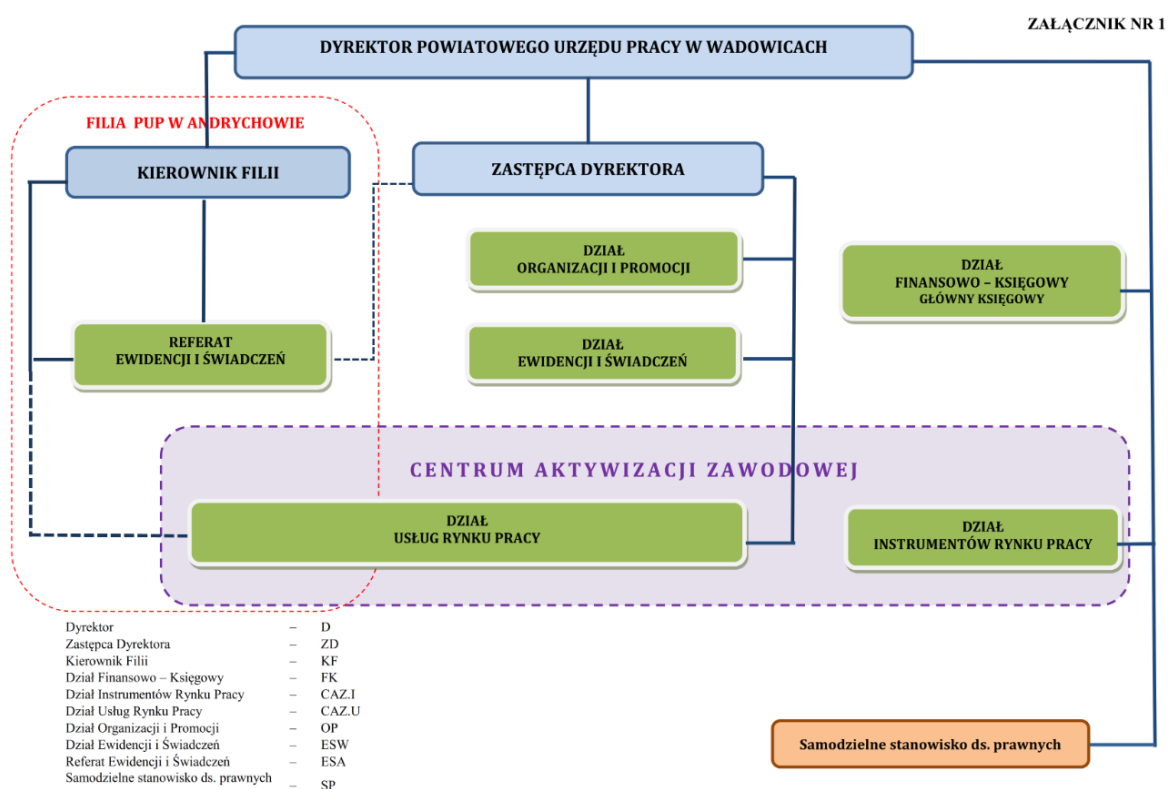
Usługi Rynku Pracy to pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, organizacja szkoleń (kadra: pośrednicy pracy, doradcy zawodowi, specjaliści ds. rozwoju zawodowego).

Instrumenty Rynku Pracy to organizacja programów rynku pracy, takich jak: staże, bony stażowe, prace interwencyjne, bony na zatrudnienie, roboty publiczne, zwrot kosztów dojazdów,

bony na zasiedlenie, prace społecznie użyteczne, dotacje dla pracodawców na wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy oraz dotacje dla osób bezrobotnych (kadra: pośrednicy pracy, specjaliści ds. programów, specjaliści ds. aktywizacji zawodowej).

CAZ nie posiada wyodrębnionego kierownictwa. Za realizację zadań CAZ odpowiadają kierownicy komórek organizacyjnych wchodzących w jego skład.

Rysunek 2. Schemat organizacyjny PUP w Wadowicach

Źródło: Regulamin Organizacyjny Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

2. Zatrudnienie i rozwój zawodowy pracowników

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach na dzień 31 grudnia 2019 roku zatrudnionych było ogółem **60 osób**, w tym w placówce w Wadowicach **47 pracowników** tj. 40 kobiet oraz 7 mężczyzn, a w Filii PUP w Andrychowie **13 pracowników**, w tym 12 kobiet i 1 mężczyzna.

Jak wynika z powyższego wśród zatrudnionych zdecydowaną przewagę tj. ponad 86,7% stanowiły kobiety, natomiast 13,3 % mężczyźni.

Spośród zatrudnionych w 2019 roku: 2 osoby przebywały na zwolnieniu lekarskim a następnie na urlopie macierzyńskim, 2 osoby na urlopie wychowawczym, 1 osoba na urlopie macierzyńskim, a następnie na urlopie rodzicielskim, 1 osoba na urlopie rodzicielskim później na wychowawczym oraz 2 osoby na długotrwałym zwolnieniu lekarskim.

Usprawiedliwione nieobecności ww. pracowników powodowały konieczność stosowania zastępstw i podział obowiązków wśród pozostałych zatrudnionych.

Biorąc pod uwagę stanowiska pracowników oraz zakres zadań poszczególnych komórek organizacyjnych urzędu, to w końcu 2019 roku:

- 10 osób wykonywało zadania polegające na bezpośredniej obsłudze osób bezrobotnych i poszukujących pracy, poprzez rejestrację, naliczanie i wypłacanie świadczeń dla bezrobotnych, wydawanie decyzji, zaświadczeń i druków urzędowych, udzielanie informacji i wyjaśnień dotyczących rejestracji i przysługujących świadczeń;
- 27 osób (w tym 24 zatrudnionych na stanowiskach kluczowych wymienionych w artykule 91 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy tj. pośredników pracy, doradców zawodowych, specjalistów ds. rozwoju zawodowego, specjalistów ds. programów) wykonywało zadania polegające na bezpośredniej obsłudze pracodawców oraz osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez ustalanie właściwego profilu pomocy, wydawanie skierowań na staże, szkolenia lub do pracy oraz udzielanie informacji i wyjaśnień związanych m.in. z aktywnymi formami przeciwdziałaniu bezrobociu;
- 23 zatrudnionych było na stanowiskach administracyjno – biurowych (w tym m.in. dyrektorzy i kierownicy komórek organizacyjnych, obsługa finansowo - księgową) oraz pomocniczych.

Minimalna liczba pracowników świadczących usługi rynku pracy i pełniących funkcję doradcy klienta ustalana jest co najmniej raz w roku w terminie do dnia 30 września na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy.

W lipcu 2019 roku Urząd osiągał wskaźnik uprawniający do zwolnienia z comiesięcznych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (tj. 6%), w pozostałych miesiącach 2019 roku dokonywano wpłat na PFRON.

W ramach Centrum Aktywizacji Zawodowej struktura pracowników przedstawia się następująco:

- 28 osób pracuje w ramach CAZ co stanowi 46,67% do ogółu zatrudnionych w urzędzie,
- 22 osobom powierzono pełnienie funkcji doradcy klienta (78,57% ogółu pracowników CAZ),
- 23 osoby posiadają wykształcenie wyższe (82,14% ogółu pracowników CAZ),
- 13 osób posiada studia podyplomowe, co z kolei stanowi 33,33% osób posiadających wykształcenie wyższe.

Jedną z wielu zmian, które przyniosła nowelizacja ustawy w 2014 roku, jest wprowadzenie w urzędach pracy funkcji doradcy klienta. W PUP Wadowice funkcję doradców klienta powierzono 22 pracownikom. **Doradca klienta** jest pracownikiem urzędu wyznaczonym do utrzymywania kontaktów z pracodawcami i osobami bezrobotnymi i udzielania im pomocy. Funkcja doradcy klienta jest powierzana takim specjalistom jak:

- pośrednik pracy,
- doradca zawodowy,
- specjalista ds. rozwoju zawodowego,
- specjalista ds. programów.

Doradców podzielono na dwie grupy, które bywa, że się przenikają. Aby ułatwić kontakt osób bezrobotnych z urzędem pracy spośród wszystkich doradców klienta wytypowano tych, którzy obejmują opieką konkretną grupę osób bezrobotnych, są to tzw. **doradcy klienta indywidualnego**.

Do ich zadań należy stała opieka nad bezrobotnym lub poszukującym pracy, w szczególności:

- ustalanie profilu pomocy (do 13 czerwca 2019 r.),
- przygotowanie i nadzór nad realizacją indywidualnego planu działania,
- świadczenie podstawowych usług rynku pracy w formie indywidualnej oraz
- ułatwianie dostępu do innych form pomocy określonych w ustawie.

Natomiast aby ułatwić współpracę urzędu pracy z pracodawcami wyznaczono pracowników pełniących funkcję **doradców klienta instytucjonalnego**. Do zadań doradcy klienta instytucjonalnego należy stała współpraca z pracodawcą w zakresie pomocy określonej w ustawie, w szczególności:

- ustalanie zapotrzebowania na nowych pracowników i pozyskiwanie ofert pracy w ramach pośrednictwa pracy oraz
- ułatwianie dostępu do innych form pomocy określonych w ustawie.

Dużym atutem pracowników urzędu jest posiadanie przez 65% ogółu zatrudnionych wykształcenia wyższego. Pozostali pracownicy ukończyli szkoły policealne, średnie zawodowe lub średnie ogólnokształcące.

Rozwój kapitału ludzkiego sprzyja poszerzeniu horyzontów, pomaga w rozwijaniu cech osobowości, jak również zaspokaja potrzeby samorealizacji pracownika. Zatem dbając o rozwój zawodowy pracowników Urząd inwestuje w podnoszenie ich kwalifikacji m.in. poprzez możliwość uczestnictwa w szkoleniach, seminariach, spotkaniach informacyjno-koordynacyjnych.

Dzięki szkoleniom pracownicy PUP są zawsze na bieżąco z ciągle zmieniającymi się ustawami i rozporządzeniami wykonawczymi, przekłada się to na wysoki profesjonalizm w wykonywaniu zadań, a co za tym idzie zadowolenie pracodawców, osób bezrobotnych jak i innych klientów Urzędu. W roku 2019 w płatnych oraz bezpłatnych szkoleniach uczestniczyło 41 pracowników.

Źródłem finansowania wynagrodzeń i nagród pracowników Urzędu były środki:

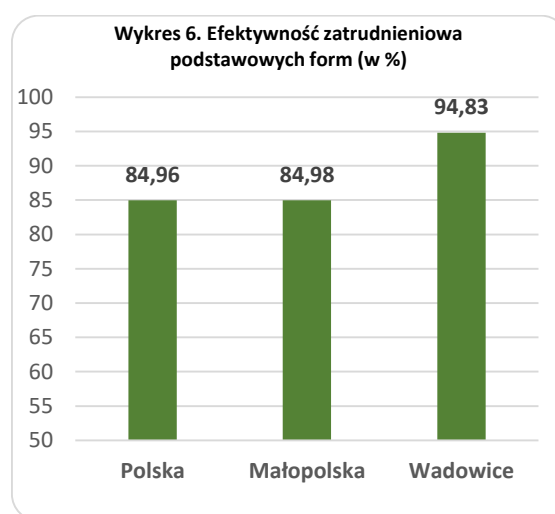
- budżetu powiatu,
- Funduszu Pracy na zadania fakultatywne,
- Funduszu Pracy przekazywane przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z przeznaczeniem na wynagrodzenie pracowników kluczowych (art. 108 ust. 1h ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*),
- Funduszu Pracy przekazywane przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z przeznaczeniem na finansowanie kosztów nagród oraz składek na ubezpieczenia społeczne pracowników powiatowego urzędu pracy, w szczególności pełniących funkcje doradców klienta oraz zajmujących stanowiska kierownicze (art. 108 ust. 1i ustawy),
- Funduszu Pracy przekazywane przez Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z przeznaczeniem na finansowanie kosztów nagród specjalnych oraz składek na

ubezpieczenia społeczne od nagród specjalnych dla pracowników urzędu (art. 109 ust. 7k ustawy).

W wyniku zmian wprowadzonych nowelizacją ustawy z dnia 27 maja 2014 roku, Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w roku 2019 otrzymał z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dodatkowe środki finansowe w kwocie:

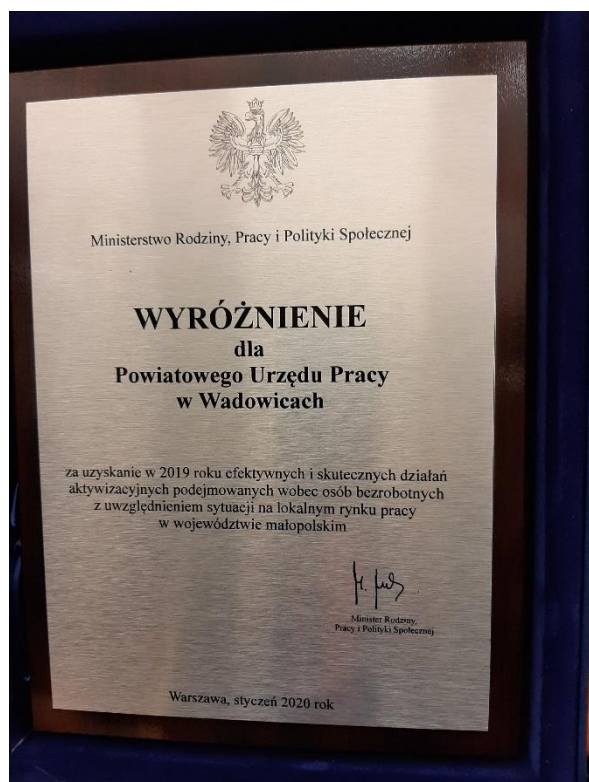
- 76,7 tys. zł przeznaczone na finansowanie w 2019 r. kosztów nagród oraz składek na ubezpieczenia społeczne pracowników PUP, w szczególności pełniących funkcje doradców klienta oraz zajmujących stanowiska kierownicze.

Efektywność zatrudnieniowa podstawowych form aktywizacji zawodowej PUP w Wadowicach w 2018 roku (ogłoszona w 2019 r.) wyniosła **94,83%** i była wyższa niż efektywność na poziomie krajowym. (średnia wartość wskaźnika w Polsce to 84,96%). Jednocześnie wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osiągnięty przez tut. Urząd był najlepszym wynikiem osiągniętym w województwie małopolskim.

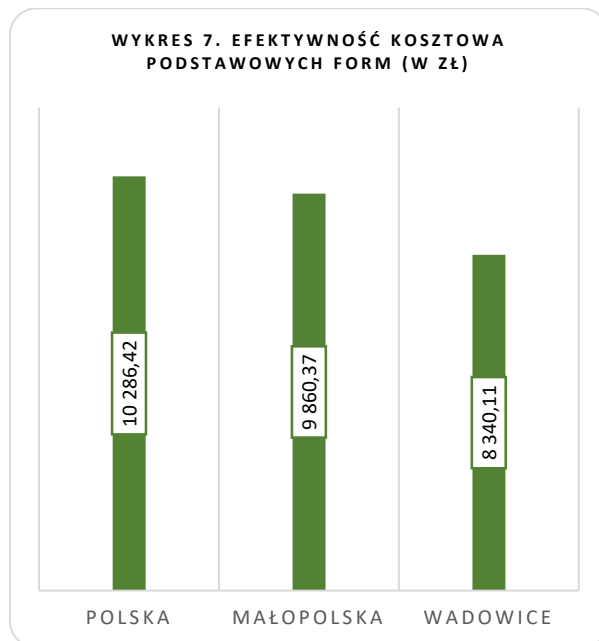
Źródło: opracowanie własne

Efektywność działań Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach w 2019 roku została nagrodzona przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przyznaniem statuetki i „Wyróżnieniem dla Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach za uzyskanie w 2019 roku wysokiej skuteczności działań aktywizacyjnych podejmowanych wobec osób bezrobotnych w województwie małopolskim”. Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach znalazł się wśród 16 najlepiej ocenionych tego rodzaju urzędów w Polsce.

Efektywność kosztowa podstawowych form aktywizacji zawodowej Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach wyniosła 8 340,11 zł i była to wartość niższa zarówno od średniej krajowej (10 286,42 zł) jak i średniej w województwie małopolskim (9 860,37 zł). Wartość wskaźnika efektywności kosztowej była związana w głównej mierze z udzielaniem środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Forma ta pomimo, że jest kosztowna, to jednak gwarantująca 100% zatrudnienia i ciesząca się dużym zainteresowaniem w powiecie wadowickim, gdzie dominuje mała przedsiębiorczość i usługi.

- 76,3 tys. zł z przeznaczeniem na nagrody specjalne dla pracowników. Uzyskanie środków na nagrody specjalne Ministra zależne było od uzyskania odpowiednio wysokiej liczby punktów przez Urząd. Decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej środki na finansowanie kosztów nagród specjalnych zostały przyznane tym powiatowym urządowi pracy, które uzyskały łączną liczbę punktów na poziomie 674 lub wyższym. Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach uzyskał w rankingu 757 punktów.

Źródło: opracowanie własne

3. Zamówienia publiczne

Zamówienia publiczne to element finansów publicznych obejmujący szczegółowe rozwiązania dotyczące procedur wydatkowania środków publicznych (sposobów wyłonienia wykonawców oraz zasad zawierania umów). Powiatowy Urząd Pracy jako jednostka finansów publicznych jest zobowiązany do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych, które to na gruncie prawa polskiego zostały sprecyzowane w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. Jednak, od 2014 roku obowiązuje **podwyższony próg**, od którego należy stosować procedury określone ww. ustawie – wysokość progu, od którego należy stosować ustawę zwiększono z 14 tys. euro do 30 tys. euro. Tym samym zamówienia, których szacunkowa wartość nie przekracza 30 tys. euro, nie muszą spełniać wymagań określonych ustawą PZP, nowa wysokość progu dotyczy wszystkich kategorii zamawiających.

W 2018 r. średni kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych wynosił **4,3117 zł co po przeliczeniu 30 tys. euro daje wartość 129 351,00 zł netto – tj. bez podatku od towarów i usług.**

W rzeczywistości nowy próg to ustawowy zakaz stosowania ustawy PZP do zamówień poniżej 30 000 euro. Nowy wyższy próg to dla zamawiających brak konieczności organizacji przetargów przy zamówieniach o niewielkiej wartości. Oznacza to oszczędności w kosztach stałych organizacji i szybszy czas realizacji dostawy czy usługi.

Mając na uwadze powyższą podstawę prawną w tut. Urzędzie, w 2019 roku nie przeprowadzano postępowań, których szacowana wartość zamówienia przekroczyła 30 000 euro.

Realizacja postępowań, których szacowana wartość zamówienia nie przekroczyła 30 000 euro odbywała się na podstawie „Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości 30 000 euro” wprowadzonego zarządzeniem Dyrektora PUP.

4. Realizacja planu finansowego przeznaczanego na administrowanie Urzędu ze środków budżetu powiatu

Wydatki budżetowe ponoszone przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach związane były głównie z zapewnieniem bieżącej pracy Urzędu oraz realizacją zadań statutowych jednostki budżetowej, na podstawie zawartych umów realizowanych przez pracowników Działu Organizacji i Promocji. Wśród zawartych umów wyróżnić można umowy okresowe (np. obsługę prawną, naprawy oraz okresowe konserwacje kserokopiarek, drukarek i urządzeń biurowych itp.).

Do 31 grudnia 2019 roku Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach zawarł umowy z:

- 1) Poczta Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na realizację usług pocztowych dla dwóch lokalizacji tj. Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach ul. Mickiewicza 27 oraz Filii Powiatowego Urzędu Pracy w Andrychowie ul. Starowiejska 22b.
- 2) Osobami fizycznymi będącymi właścicielami działki położonej w Andrychowie o nr 551/36, na wynajem lokalu użytkowego z przeznaczeniem na garaż samochodu osobowego.
- 3) Firmą Produkcyjno – Usługowo – Handlową „ARKON” z siedzibą w Wadowicach na ochronę mienia i osób w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach, w tym Filii w Andrychowie.
- 4) Zakładem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Andrychowie na transport, odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz nieczystości płynnych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach Filia w Andrychowie.

- 5) Centrum BHP AMBIT s.c. z siedzibą w Wadowicach na świadczenie usługi prowadzenia kompleksowej obsługi w zakresie stosowania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.
- 6) Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej NEUROMED Sp. z o. o. z siedzibą w Andrychowie na wykonywanie badań lekarskich dla pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach.
- 7) Osobą fizyczną na obsługę węzła ciepłowniczo – gazowego, wykonywanie drobnych prac naprawczych i konserwatorskich w budynku oraz utrzymywanie czystości terenu wokół budynku Urzędu.
- 8) Kancelarią Radcy Prawnego z siedzibą w Wadowicach, na świadczenie obsługi prawnej.
- 9) Firmą DŹWIG – SERWIS z siedzibą w Szczyrku, na prowadzenie konserwacji oraz utrzymania w sprawności technicznej urządzenia do przemieszczania osób niepełnosprawnych (windy).
- 10) Firmą Produkcyjno – Usługowo – Handlową „ARKON” z siedzibą w Wadowicach, na konserwację i naprawę elektronicznych urządzeń i systemów alarmowych sygnalizujących zagrożenie chronionego mienia w miejscu ich zainstalowania.
- 11) Firmą F.H.U MAAR Źródło s.c. z siedzibą w Bielsku-Białej na dostawę naturalnej niskozmineralizowanej i niskosodowej wody źródlanej do siedziby Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach oraz Filii w Andrychowie.
- 12) Firmą Ksero – Grafix sp. jawna z siedzibą w Andrychowie, na wykonywanie napraw oraz okresowych konserwacji kserokopiarek, drukarek i urządzeń biurowych.
- 13) Sklepem KOMFORT S.A. z siedzibą w Łodzi, Sklepem Firmowym z siedzibą w Chrzanowie na zakup wraz z dostarczeniem i wniesieniem wykładziny PCV do PUP w Wadowicach Filii w Andrychowie.
- 14) Wadowickim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Wadowicach na świadczenie usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków z nieruchomości Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach.
- 15) Firmą Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie na zakup licencji na korzystanie z serwisu on-line o nazwie: „LEX Omega Administracja Samorządowa Select”.
- 16) Firmą Lobby-Meble s.c. z siedzibą w Krakowie na dostawę wraz z wniesieniem fabrycznie nowych szaf aktowych z drzwiami żaluzjowymi.
- 17) Firmą Handlowo-Usługową PROF-BUD z siedzibą w Leńcze na wykonanie prac remontowo-malarskich klatki schodowej i korytarzy na parterze, drugim i trzecim piętrze siedziby Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach.

Łączne wydatki Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach poniesione z budżetu PUP wg stanu na dzień 31.12.2019 r. wyniosły **3 811 903,74 zł tj. 100%** środków będących w dyspozycji Urzędu.

Szczegółowe wykonanie budżetu zawiera Załącznik Nr 1.

5. Realizacja zadań w ramach środków Funduszu Pracy przyznanych na finansowanie zadań fakultatywnych

Dodatkowe środki z Funduszu Pracy na finansowanie innych fakultatywnych zadań gwarantują prawidłową i sprawną realizację zadań związanych z funkcjonowaniem jednostki i są to środki z przeznaczeniem na:

- koszty związane z organizowaniem partnerstwa lokalnego, obejmujących koszty organizacji przez organy zatrudnienia spotkań i konferencji z udziałem przedstawicieli partnerstwa lokalnego oraz instytucji realizujących inicjatywy partnerów rynku pracy,
- koszty szkoleń oraz przejazdów członków rad rynku pracy,
- refundację dodatków do wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach, o których mowa w art. 91 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. doradców zawodowych, pośredników pracy, specjalistów ds. rozwoju zawodowego oraz specjalistów ds. programów),
- opracowywanie i rozpowszechnianie informacji zawodowych oraz wyposażenia w celu prowadzenia pośrednictwa pracy lub poradnictwa zawodowego przez publiczne służby zatrudnienia i OHP (np. czasopisma itp.),
- opracowywanie, wydawanie lub rozpowszechnianie informacji o usługach organów zatrudnienia oraz innych partnerów rynku pracy, dla bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców (np. zakup i dostawa materiałów biurowych i eksploatacyjnych),
- koszty wezwań, zawiadomień, zakupu lub druku kart rejestracyjnych i innych druków niezbędnych do ustalenia uprawnień do zasiłku i innych świadczeń z tytułu bezrobocia, przekazywania bezrobotnym należnych świadczeń pieniężnych oraz kosztów komunikowania się z pracodawcami, bezrobotnymi, poszukującymi pracy, organami rentowymi oraz urzędami skarbowymi,

- koszty wprowadzania, rozwijania i eksploatacji systemu teleinformatycznego i technologii cyfrowych w publicznych służbach zatrudnienia oraz OHP (np. zakup materiałów eksploatacyjnych i nowego sprzętu) służących realizacji zadań wynikających z ustawy,
- koszty szkolenia i studiów, w tym studiów podyplomowych, kadr publicznych służb zatrudnienia i kadr OHP,
- koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego w sprawach nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych i innych wypłat z Funduszu Pracy,
- koszty odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań oraz koszty obsługi wyodrębnionych rachunków bankowych.

Wydatki z Funduszu Pracy na zadania fakultatywne ponoszone przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach związane były głównie z zawartymi umowami - umowy czasowe (np. naprawy oraz okresowe konserwacje kserokopiarek, drukarek i urządzeń biurowych itp.).

Od stycznia do grudnia 2019 roku Urząd zawarł umowy z:

- 1) Poczta Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na realizację usług pocztowych dla dwóch lokalizacji tj. Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach ul. Mickiewicza 27 oraz Filii Powiatowego Urzędu Pracy w Andrychowie ul. Starowiejska 22b.
- 2) Firmą Beskid Media Sp. z o.o. z siedzibą w Kętach na świadczenie usługi transmisji danych w ramach sieci lokalnej.
- 3) Firmą Beskid Media Sp. z o.o. z siedzibą w Kętach na usługę dostępu do Internetu przy użyciu światłowodu dla Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach.
- 4) Firmą Beskid Media Sp. z o.o. z siedzibą w Kętach, na usługę świadczenia usług telekomunikacyjnych w sieci telefonii stacjonarnej dla Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach oraz Filii w Andrychowie.
- 5) Firmą Śląskie Centrum Języka Migowego „GEST-MIG” z siedzibą w Bielsku-Białej, na świadczenie usług tłumaczenia na język migowy i z języka migowego (PJM, SJM, SKOBN) dla klientów PUP w Wadowicach oraz Filii w Andrychowie.
- 6) Firmą Ksero – Grafix sp. jawna z siedzibą w Andrychowie, na wykonywanie napraw oraz okresowych konserwacji kserokopiarek, drukarek i urządzeń biurowych.
- 7) Województwem Małopolskim - Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie na organizację w 2019 roku Małopolskiej Konferencji Publicznych Służb Zatrudnienia.
- 8) Firmą Halina Jakubas z siedzibą w Krakowie na wykonanie materiałów promocyjnych z nadrukiem.

- 9) Firmą „PRAXIS ŁÓDŹ Pilecka i Petlak” Sp. jawna z siedzibą na dostawę materiałów eksploatacyjnych do drukarek komputerowych.
- 10) Firmą „WEKTOR” Artykuły Biurowe Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie na dostawę materiałów biurowych.
- 11) Firmą Ikaria Sp. z o.o. Sp. komandytowa z siedzibą w Łodzi na dostawę oprogramowania antywirusowego.
- 12) Firmą Patryk-Jurgielewicz PJ-SecureIT z siedzibą w Zabrze na przeprowadzenie audytu zgodności przetwarzania danych osobowych z aktualnie obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony danych osobowych.
- 13) Firmą TAXUS Centrum Szkoleń z siedzibą w Krakowie na przeprowadzenie szkolenia dla pracowników pn. „Integracja zespołu pracowniczego Powiatowego Urzędu Pracy fundamentem skuteczności realizacji zapisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Metody komunikacji, standardy zachowania się i zasady obsługi klienta w instytucji publicznej”.
- 14) Firmą Technologie Internetowe S.A. z siedzibą w Warszawie na zakup nowej licencji do systemu bezpieczeństwa sieci lokalnej.
- 15) Firmą Serwis Komputerowy IT Andrzej Piątkowski na zakup drukarki.

Łączne wydatki Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach poniesione do dnia 31.12.2019 r. z Funduszu Pracy – na finansowanie zadań fakultatywnych wyniosły **413 492,11 zł.** co stanowiło 95,23% środków pozostających w dyspozycji Urzędu.

Szczegółowe wykonanie Funduszu Pracy zawiera Załącznik Nr 2.

Zgodnie z polityką rachunkowości, odzwierciedleniem każdej konkretnej operacji gospodarczej występującej w PUP jest jej dokument źródłowy.

W 2019 roku sporządzono łącznie **18 425 dowód księgowych**, z tego:

- 5 044 dotyczących operacji ze środków budżetu,
- 13 329 dotyczących operacji ze środków Funduszu Pracy,
- 52 dotyczące operacji z PFRON-u.

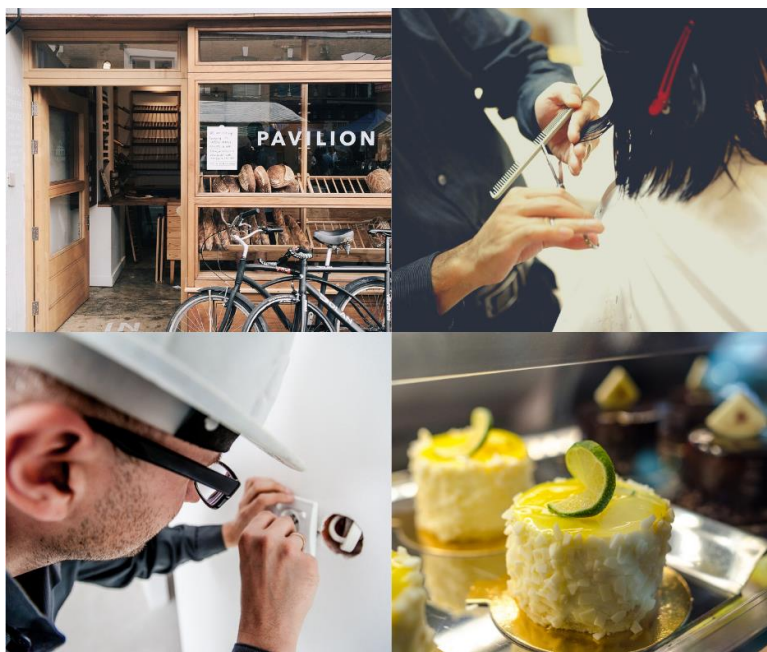
Dokumenty księgowe po sprawdzeniu pod względem merytorycznym, rachunkowym i zatwierdzeniu do wypłaty przez osoby upoważnione wprowadzane są do systemu księgowego.

W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. sporządzono **13 021 poleceń przelewu**, w tym:

- 1 933 ze środków budżetu,
- 11 061 ze środków Funduszu Pracy,
- 27 z PFRON-u.

CZĘŚĆ TRZECIA

RYNEK PRACY

V. Informacja o sytuacji na rynku pracy w Polsce

1. Stopa bezrobocia na poziomie ogólnokrajowym

Pojęciem stosowanym w statystyce publicznej oraz wielkością najczęściej używaną do opisu badania zjawiska bezrobocia jest stopa bezrobocia rejestrowanego. Wskaźnik ten publikowany jest przez Główny Urząd Statystyczny raz w miesiącu.

Według metodyki przyjętej przez Główny Urząd Statystyczny, **stopę bezrobocia rejestrowanego** oblicza się jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez: osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

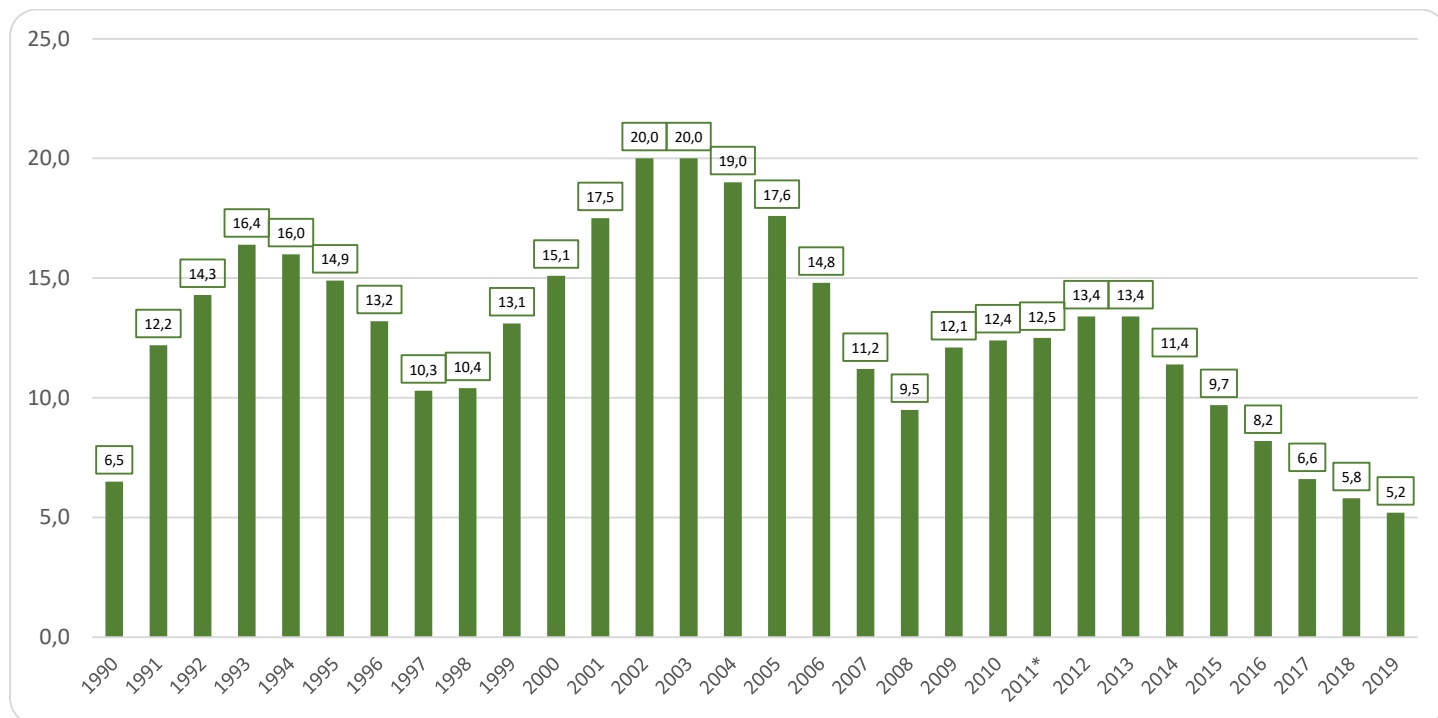
Ludność aktywna zawodowo są to osoby wykonujące pracę przynoszącą im dochód lub zarobek, a także bezpłatnie pomagające w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej – pracujący oraz osoby poszukujące pracy i zdolne do jej podjęcia – bezrobotni. Stopa bezrobocia jest podstawowym miernikiem zjawiska pozostawania bez pracy.

Stopa bezrobocia w Polsce na koniec 2019 r. wyniosła 5,2% i była o 0,6 p. p. niższa niż przed rokiem.

Jest to najniższy poziom tego wskaźnika odnotowany w końcu roku od 30 lat.

Wykres 8. Stopa bezrobocia w Polsce w latach 1990 –2019

* oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych

Źródło: www.stat.gov.pl

W końcu grudnia 2019 r. wskaźnik bezrobocia obniżył się we wszystkich województwach, mimo to nadal utrzymało się duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia.

Jest to wynikiem zarówno nierównomiernego rozwoju społeczno – gospodarczego regionów, jak i ich położenia geograficznego. Terytorialne zróżnicowanie, mierzone różnicą pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika bezrobocia waha się. W końcu 2019 r. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą stopą bezrobocia w województwach wynosiła 6,2 pkt. proc. (wielkopolskie – 2,8%, warmińsko - mazurskie – 9%), wobec 7,2 pkt. proc. przed rokiem.²

Najwyższy spadek stopy bezrobocia odnotowano w województwie warmińsko – mazurskim (o 1,4 pkt. proc.), a najniższy w województwach świętokrzyskim i wielkopolskim (o 0,4 pkt. proc.).

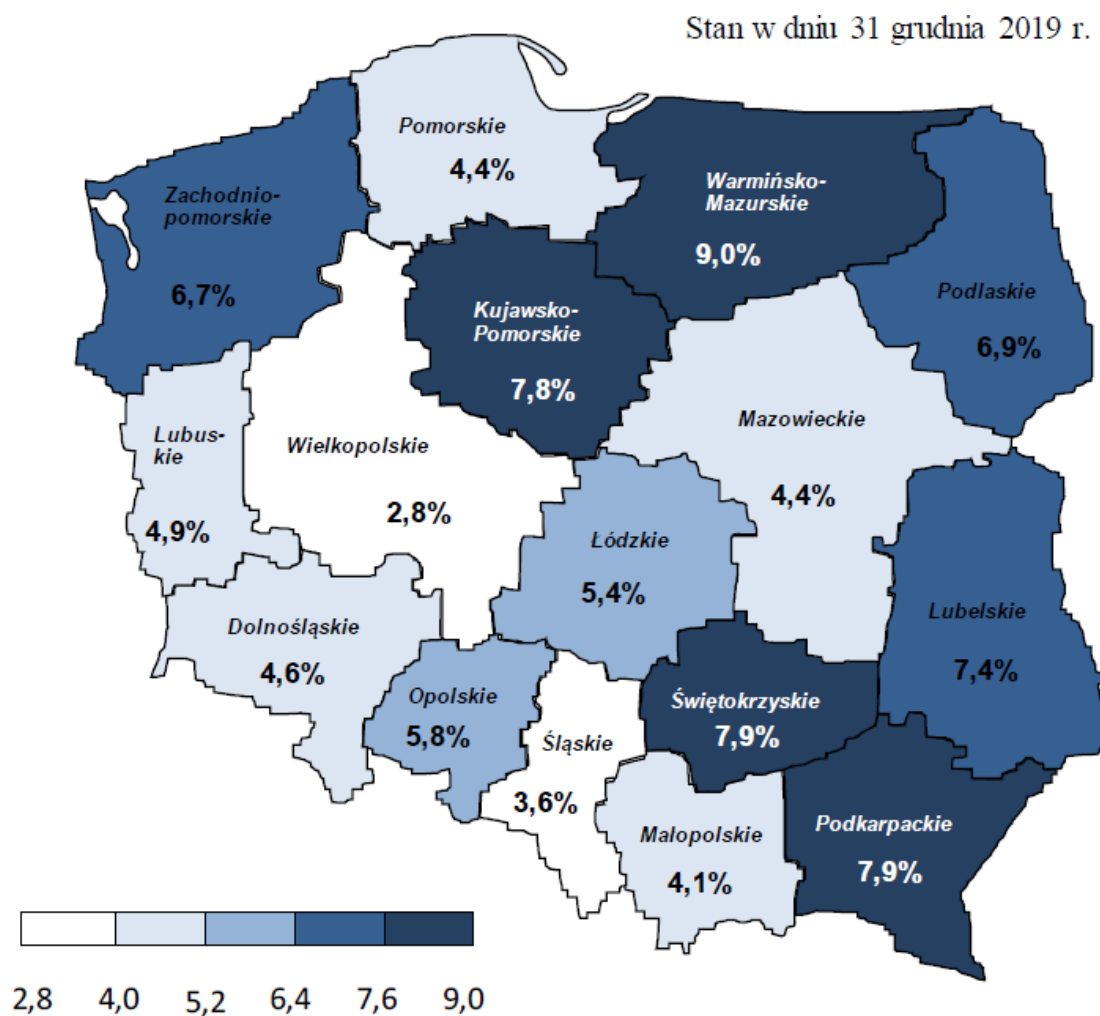
W siedmiu województwach wskaźnik bezrobocia ukształtował się na koniec grudnia 2019 r. na poziomie niższym od średniej dla całego kraju. Najniższe bezrobocie odnotowano w województwie wielkopolskim, gdzie stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 2,8%. Kolejne

² BEZROBOCIE REJESTROWANE W POLSCE, Raport miesięczny – grudzień 2019 r., Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

są województwa: śląskie (3,6%), małopolskie (4,1%), ex aequo pomorskie i mazowieckie (4,4%), dolnośląskie (4,6%) oraz lubuskie (4,9%).

W grupie województw, które mają bezrobocie na poziomie wyższym od krajowego, najslabiej wypada województwo warmińsko – mazurskie, gdzie stopa bezrobocia wynosi 9,0%.

Rysunek 3. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia wg województw – stan w końcu 31.12.2019 r.

Źródło: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/bezrobocie-rejestrowane/>

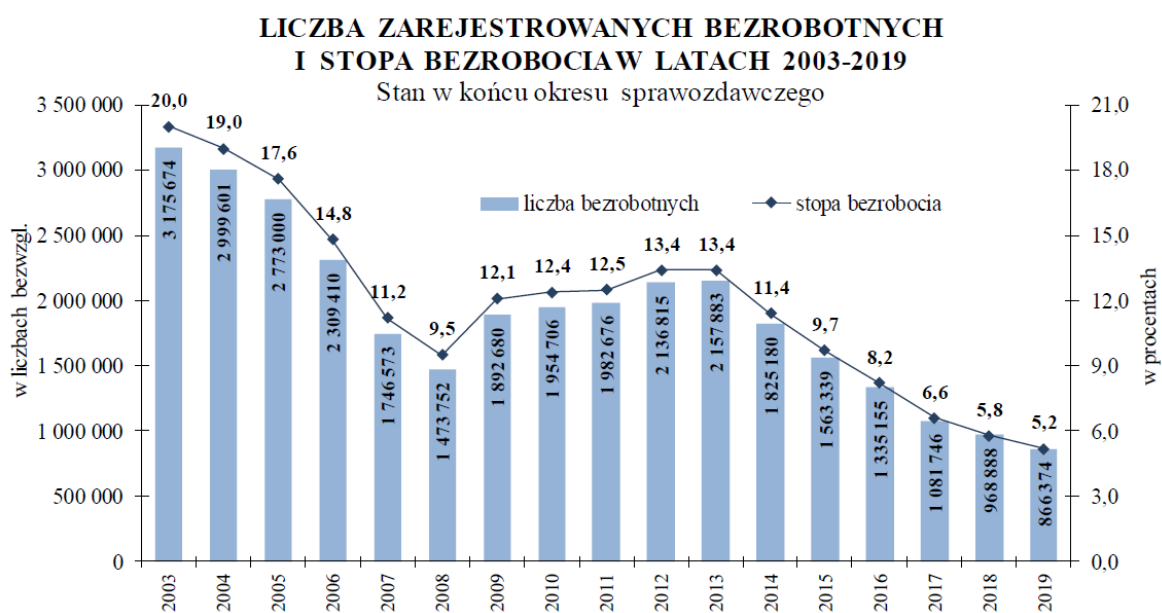
2. Liczba bezrobotnych w Polsce

Bezrobocie to zjawisko polegające na tym, że pewna liczba pracowników zdolnych do pracy oraz gotowych do jej podjęcia nie znajduje zatrudnienia. Najogólniej mówiąc, bezrobocie oznacza brak równowagi między stroną podażową, a stroną popytową rynku pracy.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych mówi nam o osobach, które spełniły wymagania rejestracji: nie mają legalnej pracy i zgłosiły się do stosownego urzędu, a następnie wykonywały zadania narzucone przez powiatowy urząd pracy, czyli zgłaszały się na wezwania, odnosiły się do proponowanych ofert pracy, brały udział we wskazanych działaniach itd.

Według danych GUS, na dzień 31 grudnia 2019 roku w urzędach pracy w Polsce zarejestrowanych było **866,4 tys. bezrobotnych**, czyli mniej niż rok wcześniej. W skali roku spadek wyniósł 102,5 tys. osób (tj. 10,6%). Dla porównania w 2017 roku (styczeń – grudzień) liczba bezrobotnych spadła o 253,4 tys. (19,0%), w 2018 roku odnotowano spadek o 112,9 tys. osób (tj. 10,43%).

Wykres 9. ∞

Źródło: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/bezrobocie-rejestrowane/>

Liczba bezrobotnych poprzednio pracujących zmniejszyła się o 9,9%, zaś liczba dotychczas niepracujących spadła o 14,9%.

W końcu 2019 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 34,5 tys. osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (wobec 37,9 tys. przed rokiem). Tym samym w ciągu roku statystyka ta zmniejszyła się o 3,4 tys. osób, tj. o 8,9%. Osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy stanowiły 4,0% zarejestrowanych bezrobotnych.³

„Jedną z przyczyn spadku liczby bezrobotnych w 2019 roku w porównaniu do roku ubiegłego była dobra koniunktura gospodarcza, co znalazło wyraz w dynamice wzrostu PKB. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w 2019 roku PKB (niewyrównany sezonowo) wzrósł w porównaniu do analogicznego kwartału 2018 roku odpowiednio:

- 4,8 proc. w pierwszym kwartale 2019 roku;
- 4,6 proc. w drugim kwartale;
- i 3,9 proc. w trzecim kwartale 2019 roku.

Utrzymujący się wzrost gospodarczy wpłynął na wysoką liczbę ofert pracy w skali roku. W całym 2019 roku pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 1,34 mln ofert.

W sumie, wskaźnik bezrobocia w końcu 2019 roku był o 0,6 pkt. proc. niższy niż przed rokiem. – To najniższy poziom tego wskaźnika odnotowany w końcu roku od trzech dekad – mówi minister Marlena Maląg. Minister Maląg zwraca uwagę, że osiągnięta w grudniu stopa bezrobocia była o 0,4 pkt. proc. niższa od wysokości tego wskaźnika przyjętej w założeniach do projektu budżetu państwa na rok 2019 (5,6 proc.).”⁴

³ BEZROBOCIE REJESTROWANE W POLSCE, Raport miesięczny – grudzień 2019 r., Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

⁴ <https://kadry.infor.pl/wiadomosci/3591392,Bezrobocie-i-rynek-pracy-w-2019-r.html>

VI. Informacja o sytuacji na rynku pracy w Małopolsce

1. Stopa bezrobocia w Małopolsce

Stopa bezrobocia w województwie w końcu IV kwartału 2019 r. wyniosła 4,1% - o 1,1 pkt proc. mniej niż średnio w Polsce, co stawia województwo małopolskie na trzecim miejscu w kraju, za wielkopolskim (2,8%) i śląskim (3,6%).⁵

Zróżnicowanie stopy bezrobocia w powiatach jest ponad czterokrotne: od 2,0 % w Krakowie do 10,0% w powiecie dąbrowskim.⁶

W siedmiu powiatach wartość stopy była niższa lub równa wojewódzkiej – w mieście Krakowie (2,0%), powiatach: myślenickim (2,4%), bocheńskim (2,6%), mieście Nowym Sączu (2,7%), krakowskim (3,7%), miechowskim (3,8%). W powiecie wielickim stopa bezrobocia osiągnęła poziom wojewódzki – 4,1%.

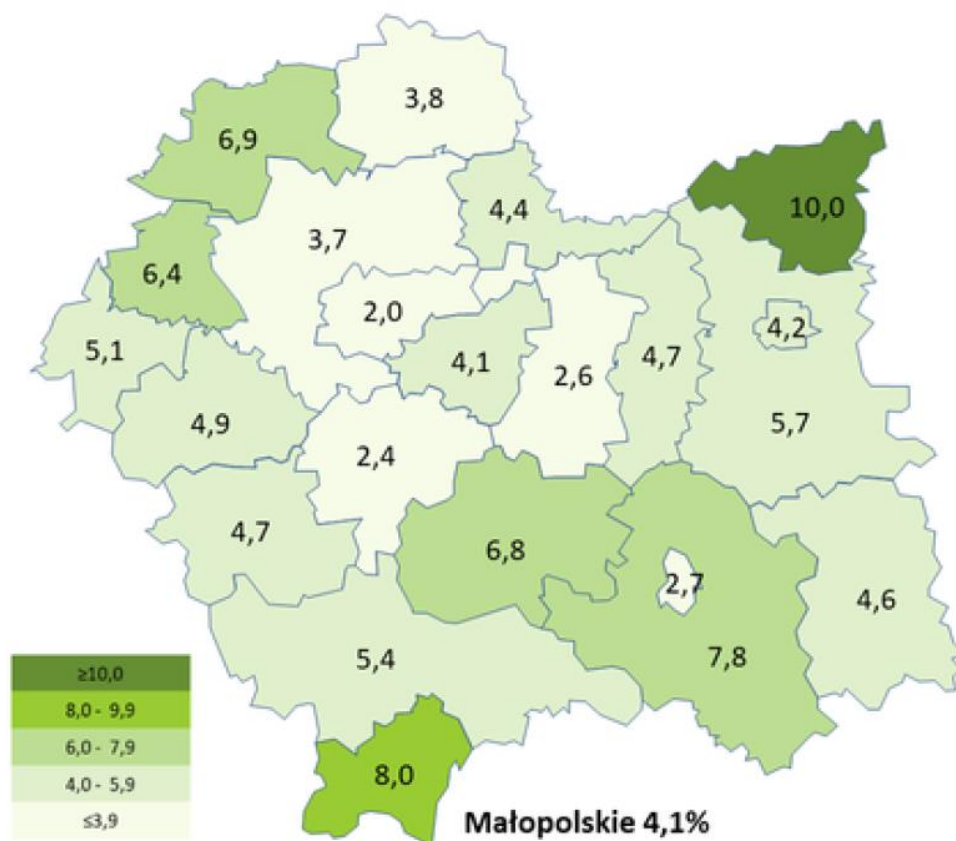
Z kolei niższą od ogólnopolskiej (5,2%) stopą bezrobocia rejestrowanego charakteryzują się: miasto Tarnów (4,2%), powiaty: proszowicki (4,4%), gorlicki (4,6%) brzeski i suski – (4,7%) **wadowicki (4,9%)** oraz oświęcimski (5,1%).

Pozostałe powiaty nadal borykają się z wysokim bezrobociem rejestrowanym (nowotarski – 5,4%, tarnowski – 5,7%, chrzanowski – 6,4%, limanowski – 6,8%, olkuski – 6,9%, nowosądecki – 7,8%, tatrzański – 8,0%, dąbrowski – 10,0%).

⁵ Biuletyn WUP w Krakowie, IV kwartał 2019

⁶ tamże

Rysunek 4. Przestrzenne zróżnicowanie stopy bezrobocia (%) w Małopolsce, 31.12.2019 r.

Źródło: Biuletyn WUP w Krakowie, IV kwartał 2019

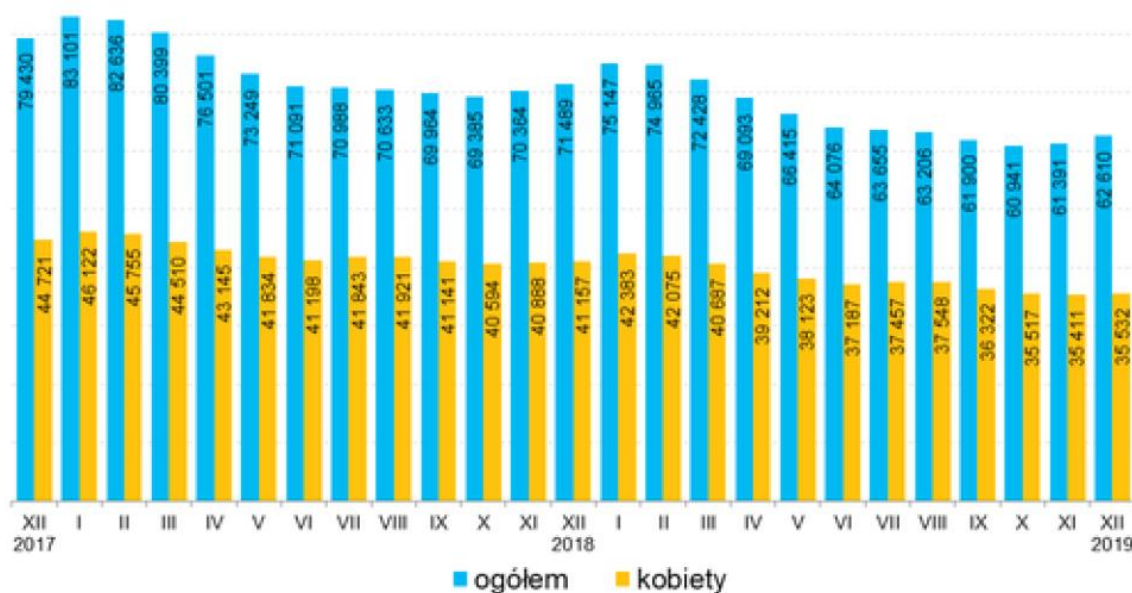
2. Liczba bezrobotnych województwa małopolskiego

Od sześciu lat bezrobocie rejestrowane wykazuje tendencję spadkową. Na koniec 2019 r. w rejestrach małopolskich urzędów pracy było zarejestrowanych **62 610 bezrobotnych**. To o 8879 osób mniej niż na koniec analogicznego okresu roku 2018, co oznacza **spadek bezrobocia rok do roku o 12,42%** (w poprzednim okresie sprawozdawczym było to 10,0%).

Sytuacja w powiatach była znacznie lepsza niż przed rokiem – bezrobocie spadło we wszystkich powiatach, najbardziej w powiecie bocheńskim (o 42,57%), proszowickim (o 27,57%), tarnowskim (o 20,23%) oraz chrzanowskim (o 19,38%). Najmniejszy spadek liczby bezrobotnych wystąpił w powiatach: nowosądeckim (o 2,81%) oraz olkuskim (o 5,28%). W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego zanotowano wzrost bezrobocia tylko w powiecie suskim (o 1,03%).

Na koniec IV kwartału wśród bezrobotnych największy udział miały osoby w wieku 25-34 lata (28,6%) oraz 35-44 lata (23,5%). Osoby w wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lata) stanowiły 65,6% zarejestrowanych. Najliczniejsza grupa bezrobotnych legitymowała się wykształceniem zasadniczym zawodowym (26,7%) oraz policealnym i średnim zawodowym (24,5%). Znaczna część osób posiadała zerowe lub niewielkie, krótsze niż 5 lat, doświadczenie zawodowe liczone stażem pracy (44,3% ogółu bezrobotnych). 24,0% bezrobotnych pozostawało bez pracy dłużej niż 2 lata, a 14,2% od 1 roku do 2 lat.⁷

Wykres 10. Zmiana liczby bezrobotnych, w tym kobiet zarejestrowanych w województwie małopolskim, XII 2017 – XII 2019

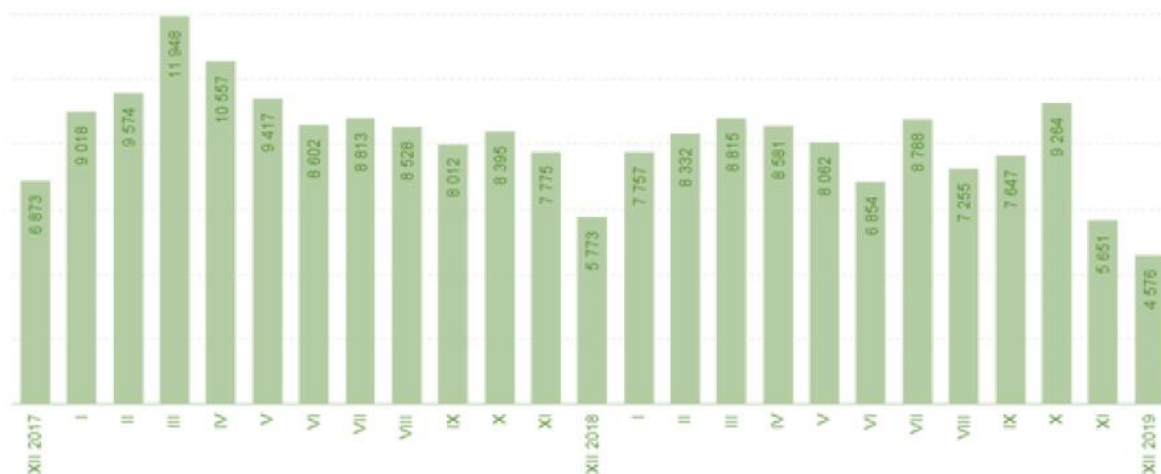

Źródło: Biuletyn WUP w Krakowie, IV kwartał 2019

W całym 2019 roku pracodawcy zgłosili do małopolskich urzędów pracy 91 582 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej, tj. o 24 642 (o 21,2%) mniej niż w 2018 roku (116 224).

⁷ tamże

Wykres 11. Oferty pracy zgłoszone do PUP w województwie małopolskim XII'17 – XII'19

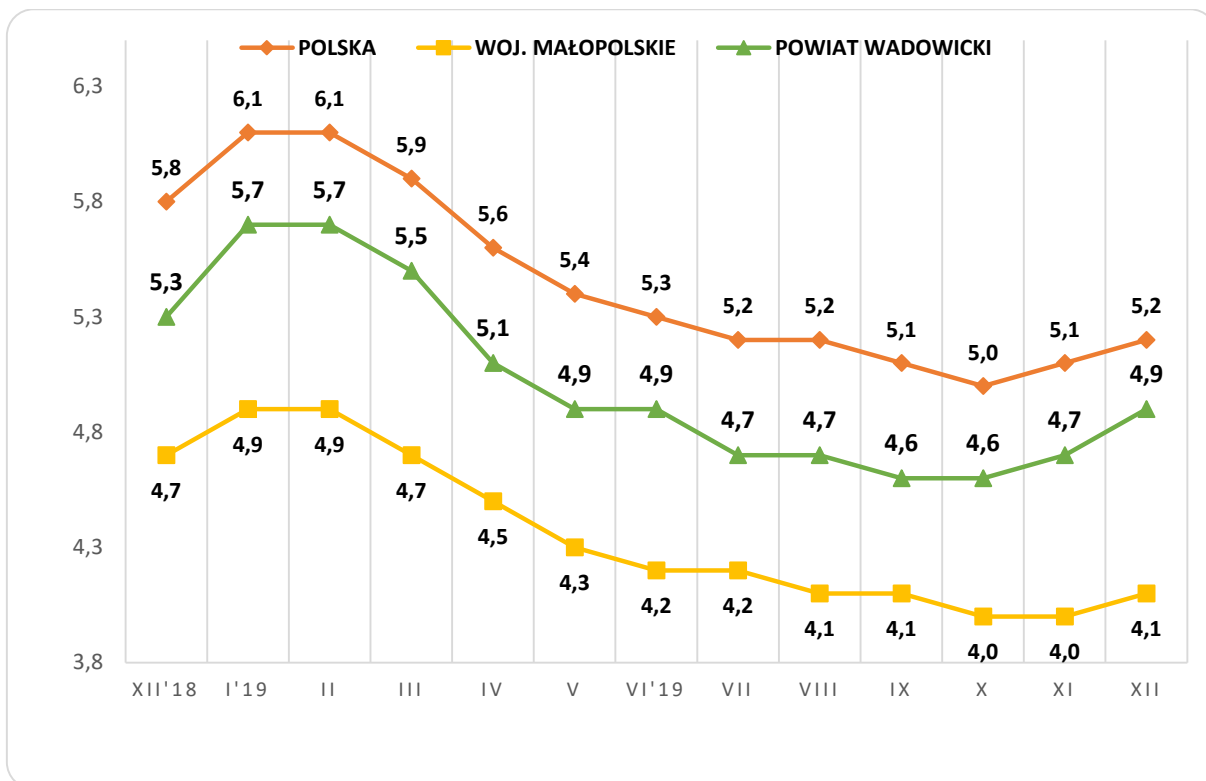
Źródło: Biuletyn WUP w Krakowie, IV kwartał 2018

VII. Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie wadowickim

1. Stopa bezrobocia

Na koniec roku 2019 stopa bezrobocia w powiecie wadowickim ukształtowała się na poziomie 4,9% i w porównaniu do końca roku 2018 obniżyła się o 0,4 punktu procentowego. Oznacza to, że stopa bezrobocia w powiecie wadowickim była o 0,8 punktu procentowego wyższa od wskaźnika zanotowanego w Małopolsce oraz o 0,3 punktu procentowego niższa od stopy bezrobocia w Polsce (5,2% na koniec roku 2019).

Wykres 12. Porównanie stopy bezrobocia w Polsce, województwie małopolskim oraz powiecie wadowickim w poszczególnych miesiącach 2019 roku

Źródło: www.stat.gov.pl

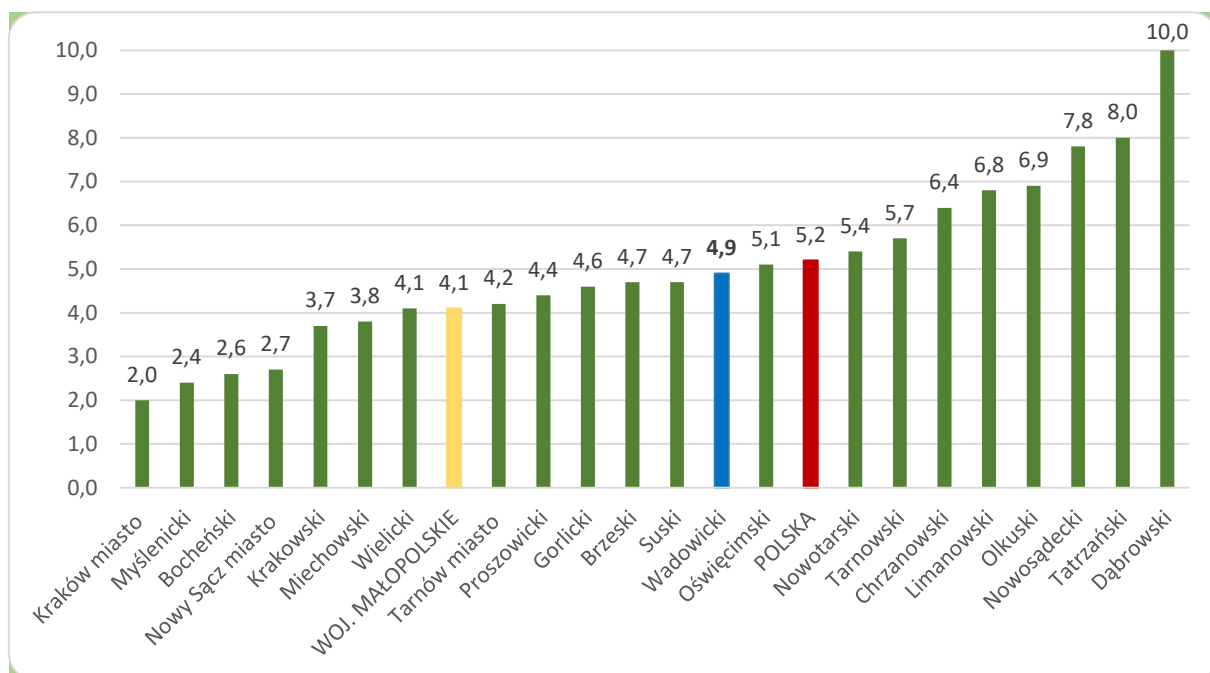
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie wadowickim w latach 2015-2019 (w %)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2015	11,4	11,5	11,3	10,7	10,0	9,5	9,2	8,9	8,8	8,6	8,7	8,8
2016	9,2	9,2	8,9	8,4	7,9	7,1	6,7	6,2	6,1	6,0	6,0	6,2
2017	6,5	6,4	6,2	5,7	5,7	5,6	5,7	5,8	5,7	5,4	5,4	5,6
2018	5,8	5,9	5,8	5,5	5,2	5,2	5,2	5,1	5,1	5,0	5,1	5,2
2019	5,7	5,7	5,5	5,1	4,9	4,9	4,7	4,7	4,6	4,6	4,7	4,9

Źródło: www.stat.gov.pl

Stopa bezrobocia w powiecie wadowickim w 2019 roku kształtowała się na zróżnicowanym poziomie. Najwyższy poziom tego wskaźnika w badanym okresie odnotowano w pierwszych trzech miesiącach roku, natomiast miesiącami o najniższej stopie bezrobocia okazały się miesiące wrzesień – październik.

Wykres 13. Porównanie stopy bezrobocia powiatu wadowickiego z pozostałymi powiatami województwa małopolskiego – stan na 31.12.2019 roku

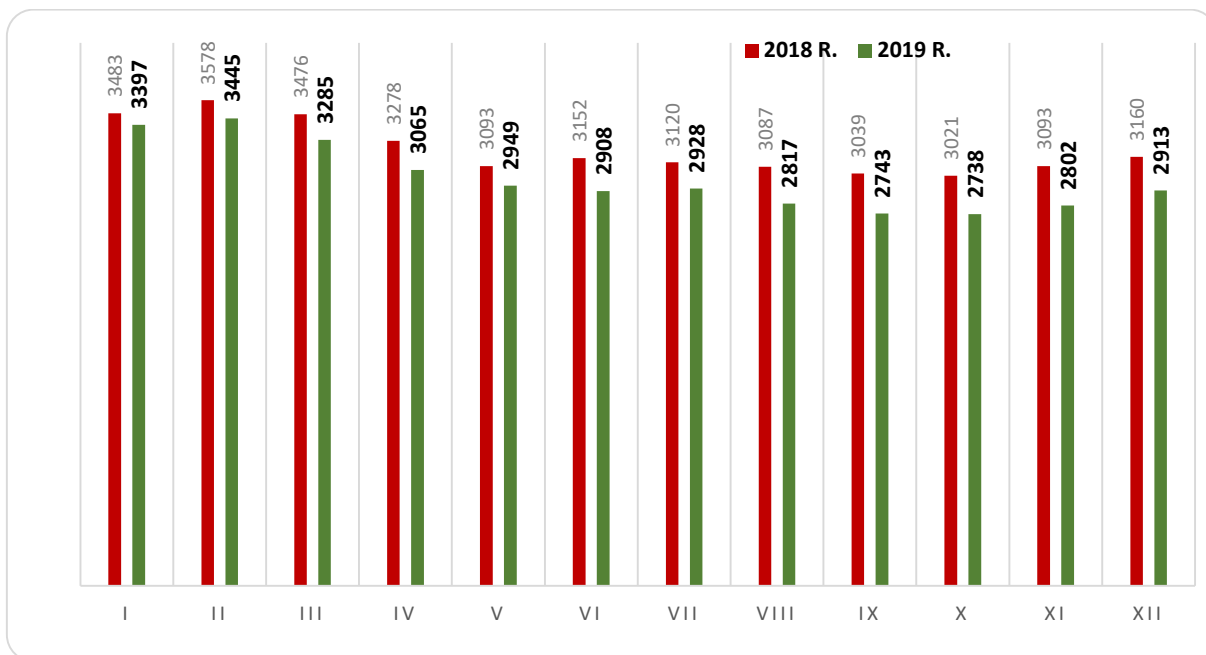
Źródło: Dane statystyczne GUS

Powiat wadowicki ze stopą bezrobocia 4,9% sytuuje się na 13 pozycji wśród 22 powiatów województwa małopolskiego.

2. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach koniec grudnia 2019 zarejestrowanych było **2913 osób**. W stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku, kiedy to liczba bezrobotnych wynosiła 3160 osób, poziom bezrobocia w powiecie wadowickim zmniejszył się o 247 osób (tj. spadek o 7,82%), natomiast w porównaniu do 2017 roku zmniejszył się o 416 osób (spadek o 12,5%).

Wykres 14. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wg stanu na koniec poszczególnych miesięcy w okresie styczeń 2018 r. – grudzień 2019 r.

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Analizując dane dotyczące wzrostu i spadku liczby osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach zauważamy, iż 2019 roku nie uwidoczniło się zjawisko sezonowości, które w latach poprzednich było dość wyraźne, a przejawiało się wzrostem bezrobocia w miesiącach rozpoczynających i kończących rok. Miesiące wiosenne są z reguły okresami spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych, co wynika z sezonowości produkcji w niektórych dziedzinach gospodarki, np. w budownictwie, w rolnictwie czy w usługach turystycznych. Wzrost poziomu bezrobocia na przełomie roku też był mniej znaczący niż rok wcześniej.

Najwyższą liczbę bezrobotnych w omawianym roku, zanotowano **w miesiącu lutym tj. 3445 osób**. Z kolei w październiku zanotowano **najniższą** liczbę bezrobotnych tj. **2738 osób**.

Różnica pomiędzy najwyższą, a najniższą liczbą bezrobotnych figurujących w ewidencji PUP to 707 osób.

Największy przyrost osób bezrobotnych wystąpił w miesiącu styczniu (237 osób), największy spadek – w miesiącu listopadzie (291 osób).

Podobnie jak w latach poprzednich nadal odnotowuje się **przewagę bezrobotnych kobiet** w ogólnej populacji zarejestrowanych osób bezrobotnych. Udział kobiet w końcu 2019 roku ukształtował się na poziomie 1681 i wyniósł 57,71% ogółu bezrobotnych (w 2018 r. było 59,18%) oraz osób zamieszkałych na wsi. Na koniec 2019 roku w ewidencji figurowało 1945 osób

bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich, stanowiły one 66,77% ogółu zarejestrowanych.

Powyższe kategorie uległy następującym zmianom w porównaniu do analogicznego okresu sprawozdawczego roku 2018:

- liczba zarejestrowanych kobiet zmniejszyła się o 10,11% (spadek o 189 osób),
- liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 8,08% (spadek o 171 osób).

Tabela 9. Poziom bezrobocie w powiecie wadowickim od XII 2018 do XII 2019

Miesiąc		Liczba bezrobotnych	wzrost/ spadek liczby bezrobotnych	Zamieszkali na wsi	Kobiety	Mężczyźni
Grudzień	2018	3160		2116	1870	1290
Styczeń	2019	3397	237	2333	1993	1404
Luty	2019	3445	48	2386	2005	1440
Marzec	2019	3285	-160	2206	1895	1390
Kwiecień	2019	3065	-220	2038	1795	1270
Maj	2019	2949	-116	1967	1744	1205
Czerwiec	2019	2908	-41	1915	1739	1169
Lipiec	2019	2928	20	1936	1793	1135
Sierpień	2019	2817	-111	1870	1754	1063
Wrzesień	2019	2743	-74	1836	1661	1082
Październik	2019	2738	-5	1845	1631	1107
Listopad	2019	2802	64	1892	1640	1162
Grudzień	2019	2913	111	1945	1681	1232

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Większość wśród zarejestrowanych na koniec 2019 roku bezrobotnych – 2655 osób (91,14%) stanowią osoby **poprzednio pracujące**, z czego 139 osób to bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy, co stanowi 4,77% ogółu bezrobocia i 5,24% poprzednio pracujących. **Dotychczas niepracujący** to 8,86% zarejestrowanych (258 osób).

Powyższe kategorie uległy następującym zmianom w ujęciu rocznym:

- liczba poprzednio pracujących zmniejszyła się o 7,49% (215 osób),
- liczba zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy zmniejszyła się o 2,8% (4 osoby),
- liczba osób dotychczas niepracujących zmniejszyła się o 11,03% (32 osoby).

Tabela 10. Bezrobotni zarejestrowani wg stanu na 31.12.2019 r. (wybrane kategorie)

Wyszczególnienie	Bezrobotni zarejestrowani			
	Ogółem		w tym z prawem do zasiłku	
	Razem	w tym kobiety	Razem	w tym kobiety
Ogółem	2913	1681	534	326
Poprzednio pracujące	2655	1512	532	325
<i>w tym zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy</i>	<i>139</i>	<i>78</i>	<i>78</i>	<i>47</i>
Dotychczas niepracujące	258	169	2	1

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

2.1. Bezrobotni z prawem do zasiłku

Jedną z form pomocy osobom, które utraciły pracę jest przyznawanie zasiłku dla osób bezrobotnych.

Dla przypomnienia : aby uzyskać prawo do zasiłku należy wykazać posiadanie w okresie 18 miesięcy poprzedzających datę rejestracji w Urzędzie co najmniej 365 dni zatrudnienia (osiągając w tym czasie co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę) lub innych okresów zaliczanych, o których mowa w art. 71 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zasiłek przysługuje zasadniczo przez okres 180 dni i jest wypłacany przez urząd pracy zgodnie z zapisami ww. ustawy w różnej wysokości, uzależnionej również od stażu pracy. O wysokości zasiłku więcej str. 226.

Na koniec grudnia 2019 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach uprawnione do pobierania zasiłku były **534 osoby**, co stanowiło zaledwie 18,33% ogółu zarejestrowanych.

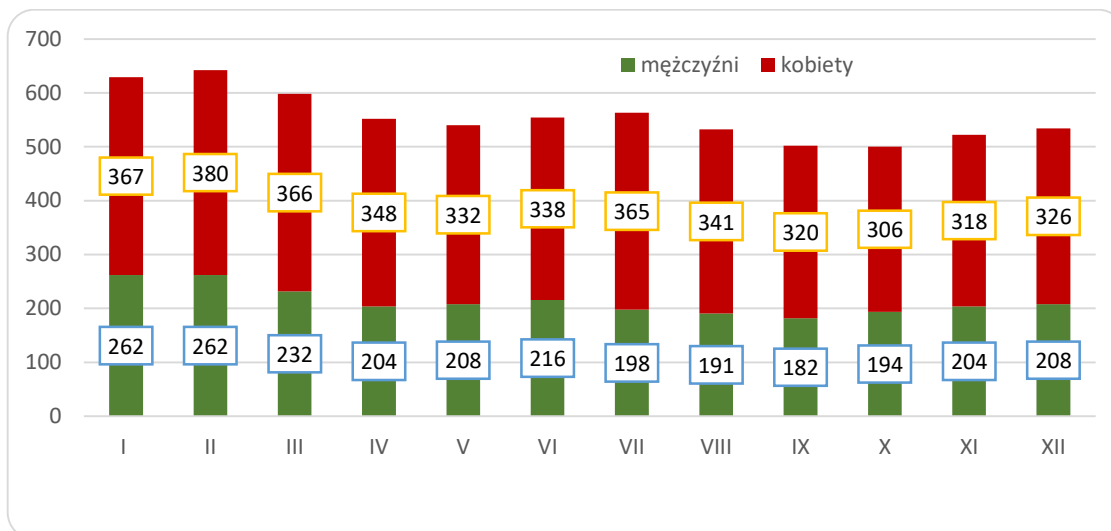
W odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego liczba osób z prawem do zasiłku była większa o 44 osoby (tj. 7,16 %).

W momencie rejestracji jedynie nielicznym osobom przysługiwało prawo do zasiłku dla bezrobotnych – grupa ta stanowiła jedynie 25,71% (1247 osób), rejestrujących się bezrobotnych. Prawo do zasiłku w chwili rejestracji przysługiwało 479 mężczyznom i 768 kobietom.

Przyczyn tej sytuacji należy upatrywać w krótkotrwałości umów o pracę oraz w częstym nawiązywaniu umów cywilnoprawnych z kandydatami do pracy, co z kolei nie pozwala na spełnienie warunków niezbędnych do otrzymania tego świadczenia.

W końcu grudnia 2019 roku zasiłek dla bezrobotnych pobierało 208 mężczyzn tj. 16,88% ogółu zarejestrowanych w PUP Wadowice mężczyzn (rok wcześniej: 225 os.; 17,44%) oraz 326 kobiet tj. 19,29% ogólnej liczby zarejestrowanych kobiet (w 2018 roku: 353 os., – 18,88%).

Wykres 15. Bezrobotni z prawem do zasiłku w poszczególnych miesiącach 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Analizując powyższy wykres należy stwierdzić, że w 2019 roku najwięcej osób uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych odnotowano w miesiącach: styczeń, luty, marzec i lipiec kiedy zasiłek przysługiwał odpowiednio: 629, 642, 598 i 563 osobom, a najmniej we wrześniu – 500 osobom.

Z kolei, analizując strukturę osób uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych w odniesieniu do wyodrębnionych grup bezrobotnych można powiedzieć, iż najwięcej korzystających w końcu 2018 roku z zasiłku to osoby:

- zamieszkałe na wsi – 375 bezrobotnych (70,22% ogółu z prawem do zasiłku),
- powyżej 50 roku życia – 215 bezrobotnych (40,26% ogółu z prawem do zasiłku),
- osoby do 30 roku życia – 116 bezrobotnych (21,72% ogółu z prawem do zasiłku),
- posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia – 104 bezrobotnych (19,48% ogółu z prawem do zasiłku),
- osoby niepełnosprawne – 54 osoby (10,11% ogółu uprawnionych).

Między innymi stały, wysoko utrzymujący się procent osób bezrobotnych nie posiadających prawa do zasiłku należy do najbardziej charakterystycznych cech bezrobocia. Osoby bez prawa do zasiłku na dzień 31.12.2019 r. stanowiły 81,67% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (2379 osób).

2.2. Osoby bezrobotne zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy

Są to osoby, które z ostatniego miejsca pracy zostały zwolnione z przyczyn wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 29 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* i zarejestrowały się w urzędzie pracy.

Na koniec grudnia 2019 liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Wadowice, a zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy wynosiła **139 osoby** (4,77% ogółu bezrobotnych) tj. 4 osoby mniej niż przed rokiem.

W ciągu 12 - tu miesięcy 2019 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach zarejestrowało się 231 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (4,76% ogółu rejestracji), w tym 130 kobiet.

Zatrudnienie ponownie podjęło 116 osób, w tym 54 kobiety.

Art. 2 ust. 1 pkt. 29: przyczynach dotyczących zakładu pracy – oznacza to:

- a) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn nie dotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 i 1662), w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników,
- b) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych,
- c) wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w przypadku śmierci pracodawcy lub gdy odrębne przepisy przewidują wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w wyniku przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę i niezapropozowania przez tego pracodawcę nowych warunków pracy i płacy,
- d) rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika na podstawie art. 55 § 11 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy z uwagi na ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków wobec pracownika;

3. Bilans bezrobocia

Stan bezrobotnych zależy od dwóch czynników: napływu, czyli liczby osób rejestrujących się jako bezrobotne w danym okresie oraz odpływu, liczby osób tracących status bezrobotnego w tym samym czasie. Jeżeli w pewnym okresie czasu napływ osób do bezrobocia przewyższa odpływ to wówczas mamy do czynienia z przyrostem bezrobocia, gdy sytuacja jest odwrotna – ze zmniejszaniem się bezrobocia.

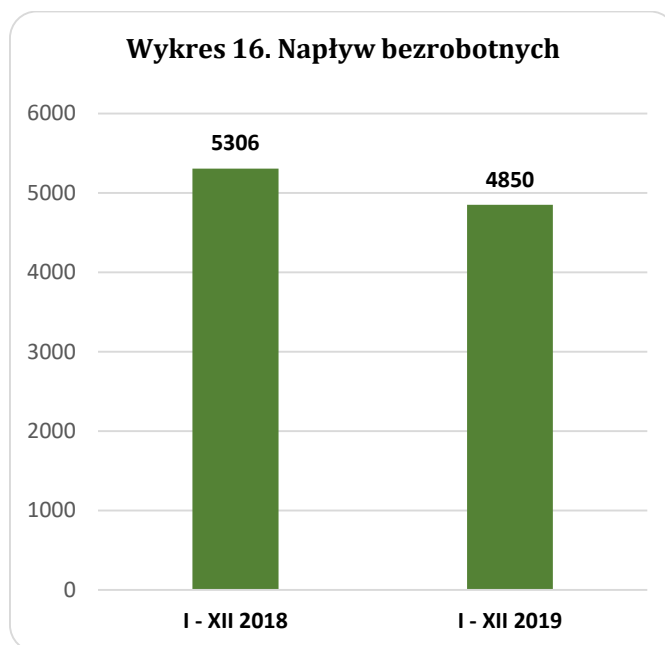
3.1. Napływ bezrobotnych

W okresie od stycznia do grudnia 2019 roku **zarejestrowało się ogółem 4850 osób**. Z roku na rok liczba napływających do bezrobocia maleje. W stosunku do 2018 roku zmalała o 456 osób, co dało spadek o 8,59%.

W 2019 roku miesięczny napływ bezrobotnych wyniósł średnio – 404 osoby. Napływ bezrobotnych wahał się w granicach od 317 osób zarejestrowanych w sierpniu do 600 w styczniu.

W grupie 4850 osób bezrobotnych zarejestrowanych w omawianym okresie **4396** (90,64%) to osoby **poprzednio pracujące**, z czego 231 osób to pracownicy zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy. **454 osoby** nowo zarejestrowane (9,36%) to osoby **dotychczas niepracujące**.

Wśród osób napływających do bezrobocia przeważały osoby, które **były już wcześniej zarejestrowane w urzędzie pracy – 78,6%**, co świadczy o nietrwałości podejmowanego zatrudnienia. Wskaźnik ten zmniejszył się o 0,1 pkt proc. w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego.

Źródło: opracowanie własne

Ponad połowa rejestrujących się osób, które do urzędu pracy zgłosiły się w okresie: styczeń - grudzień 2019 roku **po raz pierwszy** to kobiety, ponad trzy czwarte to mieszkańcy wsi. Zaledwie co piąty z nich nabył uprawnienia do pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Rysunek 5. Bezrobotni nowo zarejestrowani w 2019 roku

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

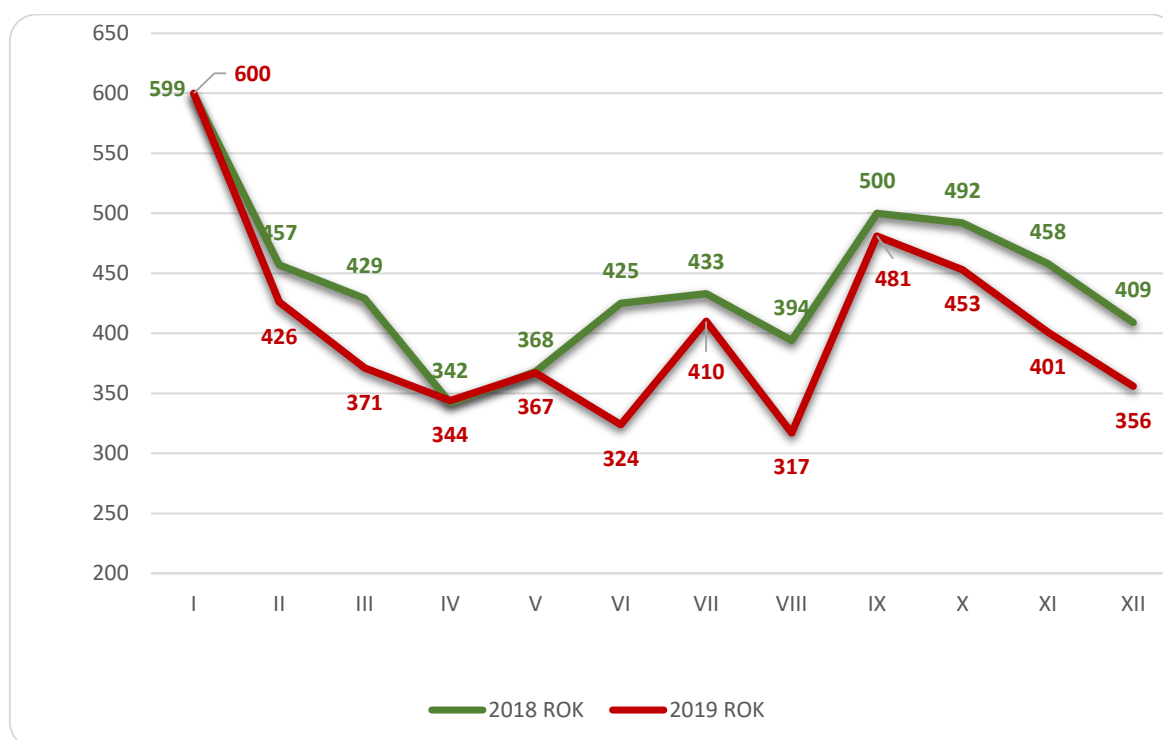
Ponadto, wśród osób, które w okresie od stycznia do grudnia ubiegłego roku po raz pierwszy rejestrowały się jako bezrobotni przeważają młodzi. Odsetek osób do 30 roku życia wśród bezrobotnych rejestrujących się po raz pierwszy wynosił 73,03% (758 osób), w tym osób do 25 roku życia – 59,54% (618 osób). Osoby powyżej 50 roku życia wśród osób rejestrujących się pierwszy raz, stanowią mniejszy odsetek niż w napływie ogółem, ich udział procentowy wśród osób zgłaszających się do urzędu po raz pierwszy wyniósł 10,02% (o 8,83 pkt proc. mniej niż w całym napływie do bezrobocia).

Tabela 11. Bezrobotni nowo zarejestrowani w 2018 i 2019 roku

Wyszczególnienie	I – XII 2018	I – XII 2019	Różnica
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	5 306	4 850	- 456
w tym:			
– zarejestrowani po raz kolejny	4176	3812	- 364
– zarejestrowani po raz pierwszy	1130	1038	- 92
– poprzednio pracujący	4696	4396	- 300
– dotychczas niepracujący	610	454	-156

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wykres 17. Porównanie napływu bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2018 oraz 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

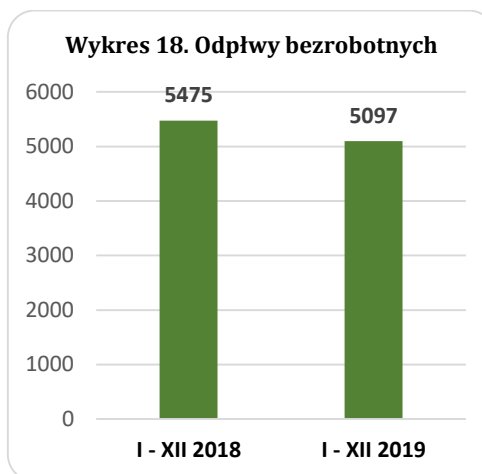
Jak ilustruje powyższy wykres, miesiącami największego napływu bezrobotnych w 2019 roku były miesiące: styczeń, wrzesień i październik. Zarejestrowano wówczas odpowiednio 600, 481 i 453 bezrobotnych. Najmniej bezrobotnych zarejestrowało się w miesiącu sierpniu – 317 osób. Była to sytuacja odmienna niż kilka lat wcześniej kiedy to na skutek zwiększonej liczby rejestracji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy ukończyli kształcenie w okresie maja i czerwca, obserwowano wzrost poziomu bezrobocia.

W ogólnym napływie do bezrobocia tradycyjnie jak już wspomniano dominowały osoby, które poprzednio pracowały – łącznie 4396 osób, co stanowi 90,64% ogółu rejestrujących się. W odniesieniu do poprzedniego roku nastąpił wzrost procentowego udziału do ogólnej liczby rejestrujących się o 2,14 pkt proc. Natomiast osoby rejestrujące się w 2019 roku, które dotychczas nie pracowały w liczbie 454 osób stanowiły 9,36% (spadek o 2,14 pkt proc.).

Wskaźniki ten utrzymują się od wielu lat na zbliżonym poziomie.

3.2. Odpływ bezrobotnych

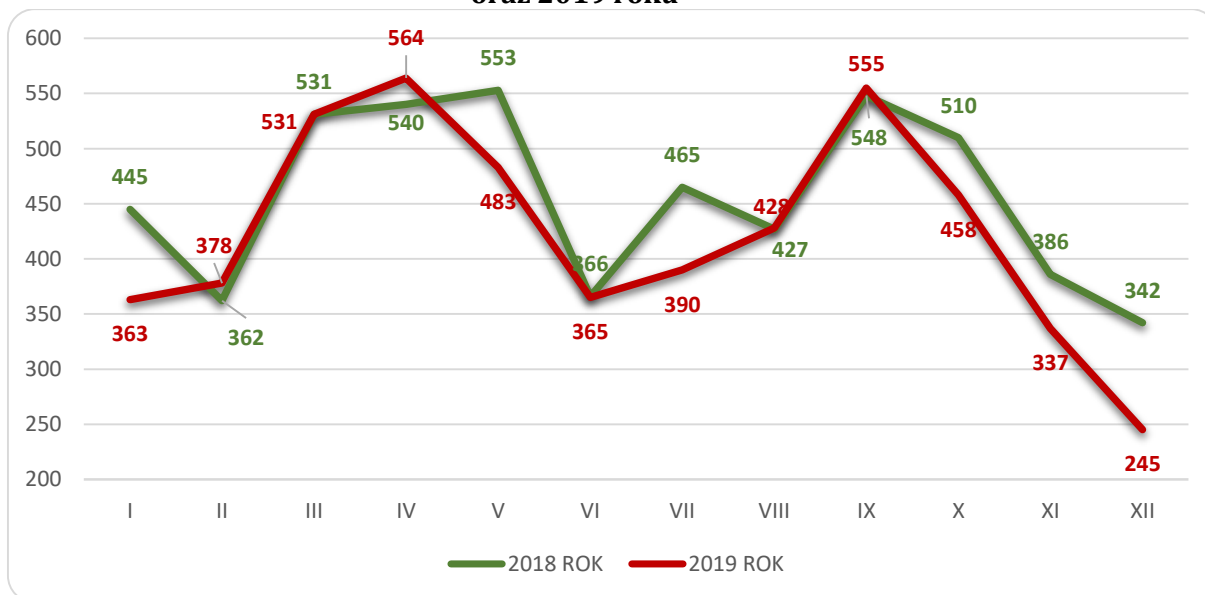
W ciągu 2019 roku **wyrejestrowano 5097 osób**. W analogicznym okresie roku 2018 wyrejestrowano 5475 osób. Oznacza to, że roczny odpływ był niższy o 378 osób niż w analogicznym okresie roku 2018.

Źródło: opracowanie własne

W 2018 roku największy odpływ – na poziomie 553 osoby odnotowano w miesiącu maju, z kolei najmniej bezrobotnych wyrejestrowano w miesiącu grudniu – 342 osoby.

Wykres 19. Porównanie odpływu bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2018 oraz 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Ujmując **narastająco od początku roku** przyczyny odpływu bezrobotnych należy stwierdzić, iż podobnie jak w latach wcześniejszych najważniejszym i najczęstszym czynnikiem odpływu bezrobotnych z ewidencji Urzędu było **podjęcie pracy** i dotyczyło **2741 osób**. W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego liczba osób wyłączonych z tego powodu była niższa o 364 osoby (11,72%). Pomimo spadku tej liczby **korzystnie wypada relacja osób podejmujących zatrudnienie do ogółu wyrejestrowanych – 53,78%** co oznacza, że procentowy udział w ogóle wyłączonych obniżył się jedynie o 2,93 pkt proc. w odniesieniu do roku poprzedniego (w 2018 r. – 56,71%).

W strukturze podjęć pracy osób bezrobotnych z powiatu wadowickiego, widoczna jest zdecydowana przewaga osób podejmujących pracę niesubsydiowaną, czyli w wyniku ofert pracy z tzw. wolnego rynku, co świadczy o stosunkowo dobrej koniunkturze lokalnego rynku pracy i możliwości utrzymywania miejsc pracy bez finansowego wsparcia ze strony PUP. Łącznie **pracę niesubsydiowaną podjęło 2428 osób**, co stanowi 88,58% ogółu podjęć pracy. Rok wcześniej podjęcia pracy niesubsydiowanej stanowiły 86,25%. Jak widać, w porównaniu do 2018 roku, zwiększył się procentowy udział osób podejmujących pracę niesubsydiowaną przy jednoczesnym spadku udziału osób podejmujących zatrudnienie subsydiowane. **Pracę subsydiowaną** (m.in. prace interwencyjne, roboty publiczne, działalność gospodarczą) **podjęło 313 osób**.

Tabela 12. Bezrobotni wyrejestrowani w 2018 i 2019 roku

Wyszczególnienie	I – XII 2018	I – XII 2019	Różnica
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	5 475	5 097	-378
<i>w tym m. in.:</i>			
– podjęcia pracy niesubsydiowanej	2 678	2 428	-250
– podjęcia pracy subsydiowanej	427	313	-114

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Od lat poważnym problemem są wyłączenia z rejestrów PUP z tytułu **braku gotowości do podjęcia pracy**. W minionym roku z tego powodu pozbawiono statusu **886 osób**. Grupa ta, stanowiła 17,38% i był to drugi w kolejności najczęstszy powód wyłączeń z ewidencji. W porównaniu z poprzednim rokiem nastąpił spadek o 0,26 pkt procentowego. Ten powód utraty statusu bezrobotnego dotyczy głównie osób nieposiadających prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Niejednokrotnie osoby te rejestrują się w PUP w celu uzyskania stosownego zaświadczenia o zgłoszeniu do ubezpieczenia zdrowotnego lub zaświadczenia niezbędnego do ubiegania się

o świadczenia lub pomoc socjalną. Grupa ta nie jest zainteresowana pomocą PUP w zdobyciu zatrudnienia bądź też poszerzenia kwalifikacji zawodowych.

Dobrowolną rezygnację ze statusu osoby bezrobotnej zgłosiło **613 osób**, tj. o 60 os. więcej niż w 2018 roku, a procentowy udział ukształtował się na poziomie 12,3%.

Z powodu **odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy** wyłączono z ewidencji **189 bezrobotnych**, co stanowi 3,71% wyłączeń. Liczba osób, które odmówiły podjęcia zatrudnienia lub innej formy aktywizacji zwiększyła się w stosunku do roku 2018 o 20 osób.

Utrata statusu bezrobotnego ma też związek z zakończeniem aktywności zawodowej.

Od początku 2019 roku przyczynami tego typu wyłączeń z ewidencji bezrobotnych były:

- osiągnięcie wieku emerytalnego^{*)} – **73 osoby** (1,43%),
- nabycie praw emeryt. lub rentowych – **23 osoby** (0,45%),
- nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego – **97 osób** (1,9%).

**) Przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy mówią, że bezrobotny to osoba niezatrudniona, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia, zarejestrowana we właściwym urzędzie pracy, jeżeli nie osiągnęła wieku emerytalnego, oznacza to że Osiągnięcie wieku emerytalnego pozbawia statusu bezrobotnego. Od 1 października 2017 roku wiek emerytalny wynosi 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.*

Status bezrobotnego z tytułu podjęcia nauki utraciło **8 osób** (0,16%), natomiast z różnych innych przyczyn, niewyodrębnionych w statystykach, status utraciły **285 osób** (np. przyznanie zasiłku stałego z pomocy społecznej, niezdolność do pracy powyżej 90 dni, zmiana miejsca zamieszkania, podleganie – na mocy odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego (z wyjątkiem KRUS).

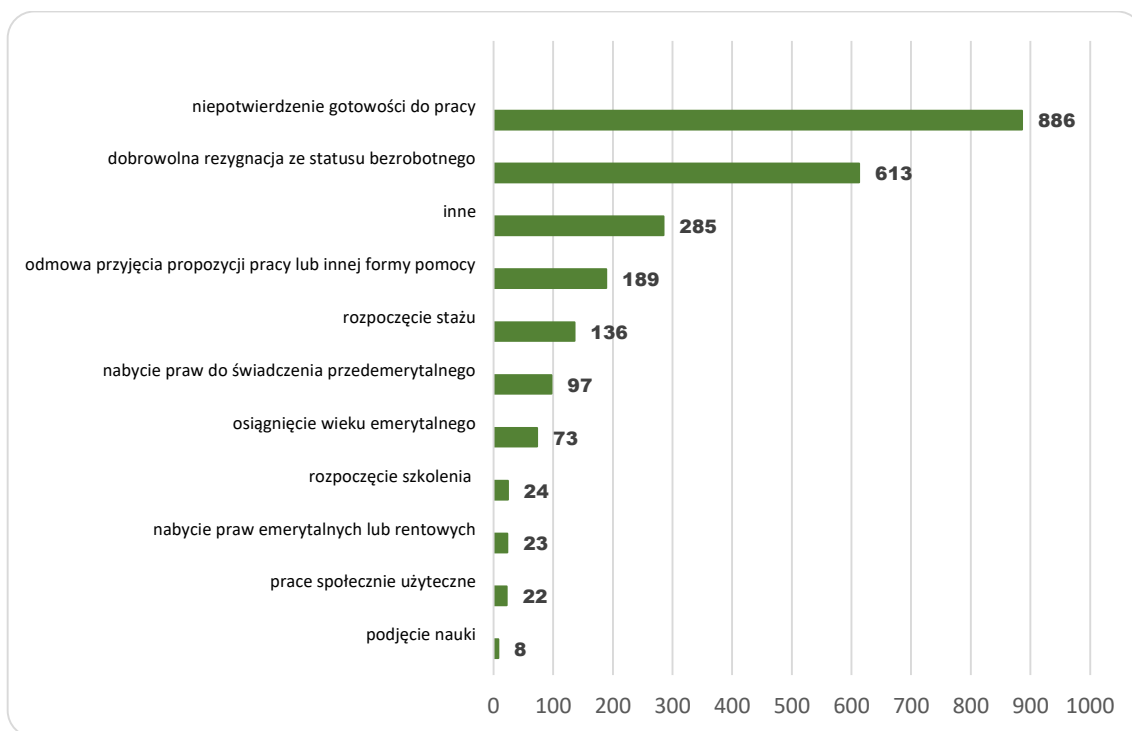
Odpływ z ewidencji osób bezrobotnych (czasowe zawieszenie statusu^{*)}) od początku roku 2019 związany był także z:

- rozpoczęciem szkolenia – 24 osoby (0,47%),
- rozpoczęciem stażu – 136 osób (2,67%),
- rozpoczęciem prac społecznie użytecznych – 22 osoby (0,43%).

**) osoby biorące udział w stażach, szkoleniach, pracach społecznie użytecznych czy działaniach aktywizacyjnych, na czas uczestnictwa w tych formach nie tracą formalnie statusu bezrobotnego, ale do stanu bezrobocia nie są zaliczane i po zakończeniu udziału w aktywizacji automatycznie kwalifikowane są do grupy napływających do rejestrów.*

Wykres 20. Przyczyny utraty statusu bezrobotnego w 2019 roku

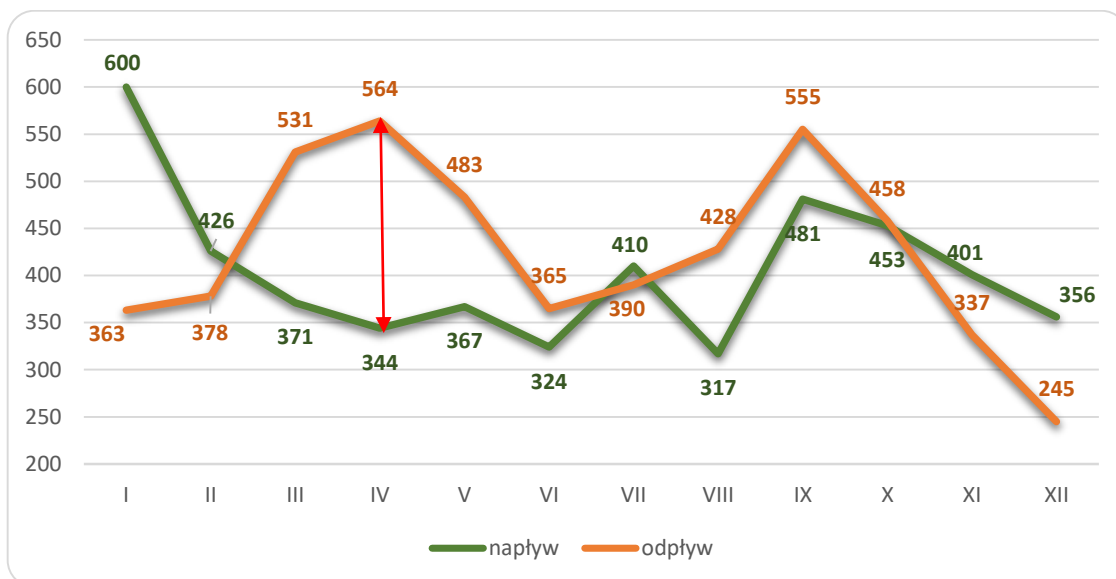
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

3.3. Wskaźnik płynności bezrobocia

Analizując dane dotyczące napływu i odpływu z rejestru bezrobotnych możemy określić **wskaźnik płynności bezrobocia**. Wskaźnik płynności bezrobocia określany jest jako stosunek napływu osób bezrobotnych do ich odpływu w danym okresie. Informuje on o przepływie bezrobotnych.

Analizując poniższe dane zauważyć można, że najbardziej niekorzystnym miesiącem w relacji pomiędzy napływem, a odpływem był miesiąc styczeń, gdzie odpływ był niższy od napływu o 237 osób. Natomiast kwiecień był miesiącem najbardziej korzystnym, gdzie odpływ był wyższy od napływu o 220 osób.

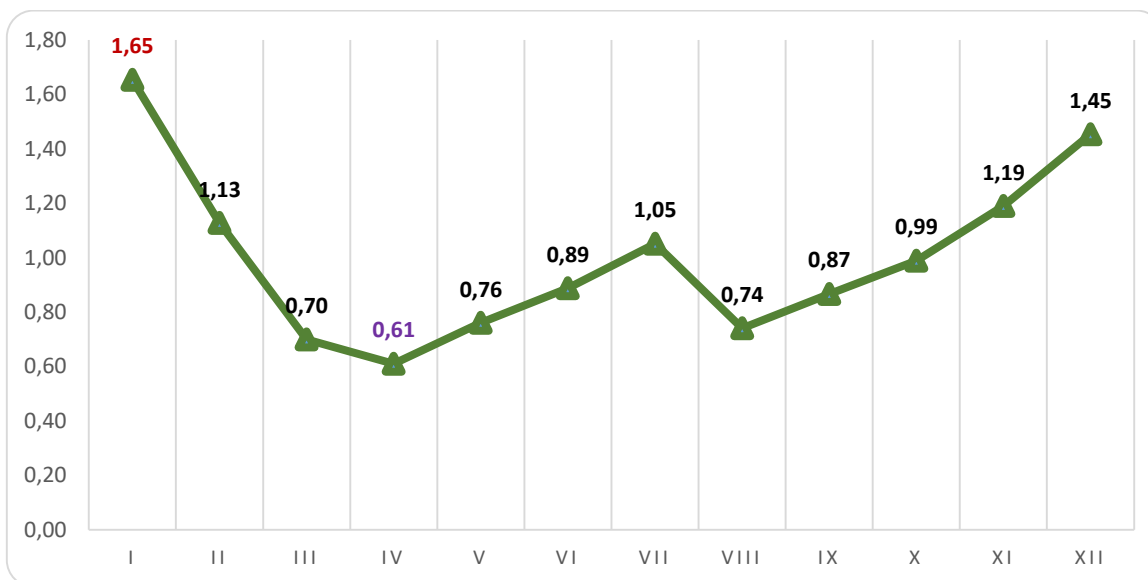
Wykres 21. Napływ i odpływ bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wskaźnik płynności bezrobocia na poziomie 1 oznacza równowagę między liczbą osób napływających i odpływających z urzędu pracy. Im wyższy wskaźnik tym większa różnica między liczbą osób nowo zarejestrowanych, a wyrejestrowanych.

Wykres 22. Wskaźnik płynności bezrobocia w 2019 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

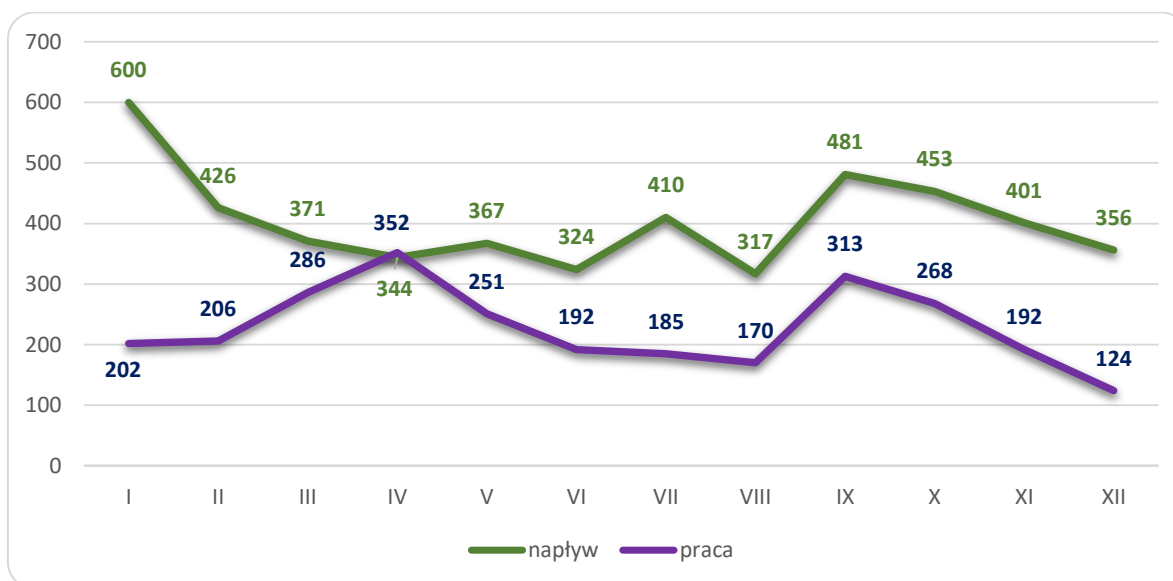
W 2019 roku najwyższy poziom wskaźnika płynności bezrobocia (1,65) odnotowano w miesiącu styczniu, w ciągu kolejnych miesięcy systematycznie spadał, osiągając już w miesiącu maju **najkorzystniejszy poziom 0,61**. W miesiącu lipcu miała miejsce sytuacja gdy poziom

wskaźnika ukształtował się powyżej poziomu 1 (**1,05**) co związane było z nieznacznie wyższą liczbą osób zarejestrowanych w stosunku do wyrejestrowanych z zasobów bezrobotnych. W kolejnym miesiącu nastąpił jego spadek, a przez następne dwa miesiące powolny wzrost, utrzymujący się nieznacznie poniżej poziomu 1, czyli napływ niemal zrównał się z odpływem. Ponowne, nieznacznie przekroczenie poziomu 1, nastąpiło w miesiącu listopadzie, a wyraźny jego wzrost w grudniu.

3.4. Wskaźnik płynności rynku pracy

Z liczbą osób podejmujących pracę bezpośrednio wiąże się **wskaźnik płynności rynku pracy**. Wskaźnik płynności rynku pracy to wyrażony w procentach stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie. Im wyższa wartość wskaźnika tym sytuacja korzystniejsza.

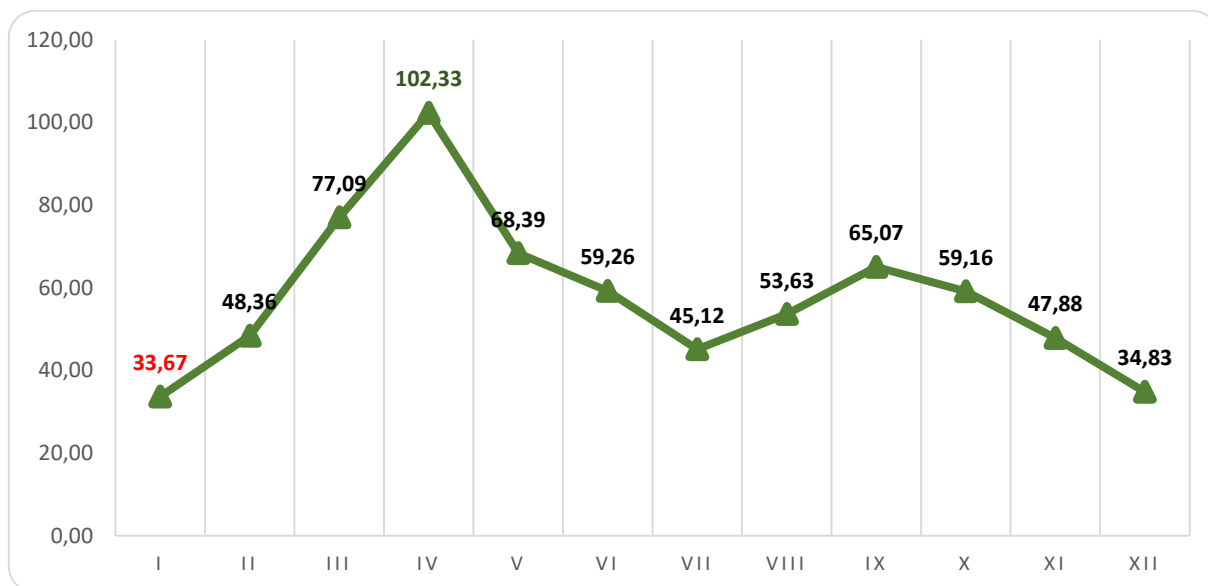
Wykres 23. Napływ i podjęcia pracy przez bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się wskaźnika płynności rynku pracy w poszczególnych miesiącach 2019 roku.

Wykres 24. Wskaźnik płynności rynku pracy w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wskaźnik płynności rynku na koniec **grudnia 2019 r. ukształtował się na poziomie 34,83%. Średnia wartość** wskaźnika za 2019 rok wyniosła **56,52%**. W porównaniu do średniej wartości wskaźnika z 2018 roku spadek tej wartości o 2,0 punkty procentowe (2018 r. – 58,52%). Najwięcej osób podjęło pracę w miesiącu kwietniu – 352 bezrobotnych i w tym też miesiącu odnotowano **najwyższy wskaźnik płynności rynku pracy– 102,33%**. Oznacza to, że liczba osób bezrobotnych podejmujących zatrudnienie była wyższa od liczby osób rejestrujących się w tym czasie w PUP (różnica wynosiła 8 osób na korzyść podjęć pracy). Najtrudniejsza sytuacja, podobnie jak przed rokiem, wystąpiła w miesiącu styczniu 2019 r., kiedy odnotowano najwyższą liczbę zarejestrowanych bezrobotnych (600 osób), natomiast zatrudnienie podjęły wówczas tylko 202 osoby, a wskaźnik płynności rynku pracy był **najniższy** i wynosił **33,67%**.

4. Zróżnicowanie terytorialne – bezrobocie w gminach powiatu wadowickiego

W skład powiatu wadowickiego wchodzi 3 gminy miejsko-wiejskie oraz 7 gmin wiejskich. Gminy powiatu wadowickiego posiadają stosunkowo dobrze rozwiniętą małą i średnią przedsiębiorczość, często o wieloletnich tradycjach. Mieszkańcy gmin powiatu wadowickiego najczęściej pracują poza rolnictwem ponieważ gospodarstwa rolne w powiecie głównie są niewielkie (średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 1,99 ha) i funkcjonują jako indywidualne gospodarstwa rolne typu rodzinnego. Pod względem poziomu bezrobocia powiat jest silnie zróżnicowany terytorialnie, a zróżnicowanie to jest niczym innym jak odzwierciedleniem liczby ludności w poszczególnych gminach.

Według stanu na koniec grudnia 2019 roku udział bezrobotnych w poszczególnych gminach wahał się od **2,64% w gminie Mucharz do 3,86% w gminie Andrychów**.

Należy zaznaczyć, że w niniejszej analizie posługujemy się liczbą zarejestrowanych mieszkańców danej gminy i ich udziałem procentowym w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie. **Nie jest możliwe przedstawienie stopy bezrobocia w poszczególnych gminach** gdyż Urząd nie posiada takich danych statystycznych, nie otrzymaliśmy ich także z Urzędu Statystycznego, gdzie stopa bezrobocia wyliczana jest na poziomie kraju, województwa i powiatu.

Tabela 13. Liczba ludności oraz liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminach powiatu wadowickiego

Gmina	XII 2018		XII 2018		XII 2019		zmiana	
	Ludność	Powiat = 100	Liczba bezrob.	% udział	Liczba bezrob.	% udział	liczba osób	zmiana procentowa
Andrychów	43 477	27,22	1 129	35,73	1 103	37,86	-26	-2,30
Brzeźnica	10 426	6,53	143	4,53	129	4,43	-14	-9,79
Kalwaria Zeb.	20 012	12,53	319	10,09	269	9,23	-50	-15,67
Lanckorona	6 245	3,91	117	3,70	98	3,36	-19	-16,24
Mucharz	4 122	2,58	92	2,91	77	2,64	-15	-16,30
Spytkowice	10 365	6,49	175	5,54	156	5,36	-19	-10,86
Stryków	6 865	4,30	124	3,92	121	4,15	-3	-2,42
Tomice	8 174	5,12	131	4,15	130	4,46	-1	-0,76
Wadowice	37 888	23,72	719	22,75	611	20,97	-108	-15,02
Wieprz	12 432	7,78	211	6,68	219	7,52	8	3,79
Razem	160 006	100,0	3 160	100	2 913	100	-247	
w tym								
miasto	43 201	27,0	1 044	33,04	968	33,23	-76	-7,28
wieś	116 805	73,0	2 116	66,96	1945	66,77	-171	-8,08

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach oraz <http://krakow.stat.gov.pl/>

Gminą, w której odnotowaliśmy wzrost bezrobocia na koniec 2019 roku była tylko gmina Wieprz. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba bezrobotnych wzrosła o 8 osób. Największy **procentowy spadek** bezrobotnych w stosunku do 2018 roku nastąpił w gminie Mucharz (-16,3%) oraz w gminie Lanckorona (-16,24%). Z kolei gmina Wadowice jest tą, w której odnotowano największy spadek liczbowy zarejestrowanych bezrobotnych – 108 osób.

Najmniejszy procentowy spadek bezrobotnych odnotowano w gminie Andrychów (-2,3%).

4.1. Bezrobotni zamieszkali na wsi

Bezrobocie rejestrowane w głównej mierze generują **tereny wiejskie** – ich mieszkańcy w 2018 roku w liczbie **2166 osób** stanowili aż **68,54%** wszystkich zarejestrowanych w urzędzie pracy.

W porównaniu z sytuacją sprzed roku liczba bezrobotnych z miast zmniejszyła się o 89 osób (7,86%), natomiast wśród osób zamieszkałych na wsi liczba ta zmniejszyła się o 80 osób, co dało spadek o 3,64%. W efekcie zmiany te spowodowały zwiększenie udziału mieszkańców terenów wiejskich w ogólnej liczbie bezrobotnych o 0,99 punktu procentowego.

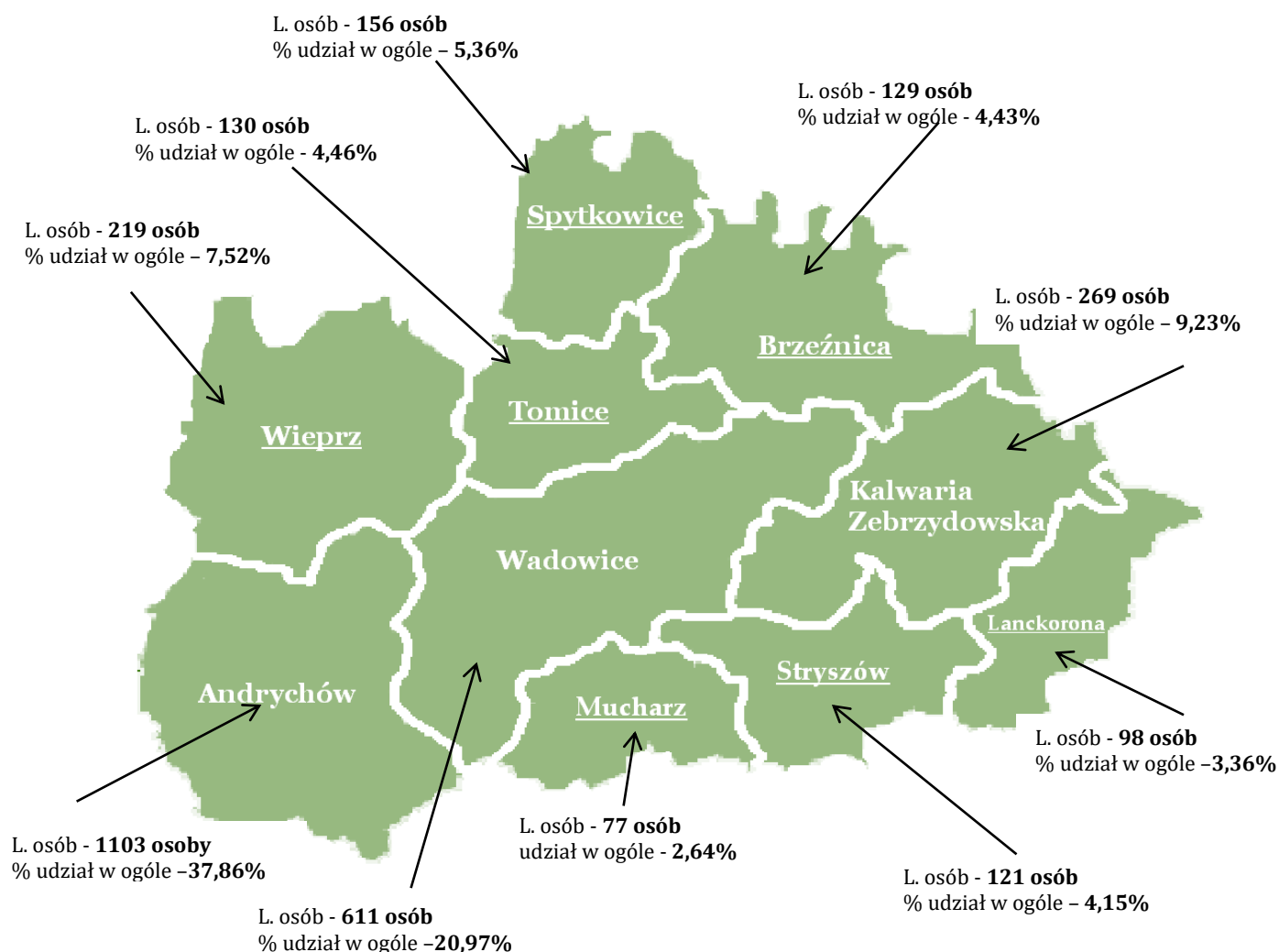
Udział kobiet zamieszkałych na wsi wynosił 60,49% wszystkich zarejestrowanych mieszkańców wsi (1281 kobiet). W odniesieniu rok do roku nastąpił wzrost o 2,34 punktu procentowego (w 2017 r. – 58,15%).

W ciągu 2019 r. **napływ** bezrobotnych mieszkańców wsi wyniósł 3326 osób i stanowił **68,58%** całego napływu do ewidencji bezrobotnych. Zdecydowana większość, bo aż 75,71% (2518 osób) rejestrujących się mieszkańców wsi zarejestrowało się po raz kolejny. Liczba osób rejestrujących się po raz pierwszy wynosiła 808 (24,29%).

W badanym okresie z ewidencji bezrobotnych **wyłączonych zostało 3497 osób** zamieszkałych na wsi. Najczęstszą przyczyną odpływu z bezrobocia było podjęcie pracy – **pracę podjęło 1978 bezrobotnych** mieszkańców wsi (56,56% wyłączonych z ewidencji mieszkańców wsi).

Prawo do zasiłku wg stanu na dzień 31.12.2019 r. posiadało **375 bezrobotnych** zamieszkałych na wsi, co stanowi 19,28% osób zarejestrowanych ze wsi oraz 70,22% zasiłkobiorców.

Rysunek 7. Bezrobotni wg gmin – stan na dzień 31.12.2019 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

5. Struktura społeczno – demograficzna bezrobotnych

Bardzo ważnym czynnikiem w omawianiu zjawiska bezrobocia jest nie tylko liczba biernych zawodowo, ale także ich struktura. Strukturę bezrobocia można badać pod względem różnych kryteriów. Takie czynniki jak płeć, wiek oraz poziom wykształcenia to najsilniejsze determinanty potencjalnego pracownika na rynku pracy.

5.1. Bezrobotni według wieku

Bezrobocie może dotknąć osobę w każdym wieku, bez względu na posiadane doświadczenie zawodowe czy też wykształcenie. Wiek istotnie determinuje szanse na podjęcie zatrudnienia i warunkuje okres poszukiwania pracy.

Pracodawcy chętniej zatrudniają młodych, ale jednocześnie preferują osoby posiadające odpowiednie doświadczenie zawodowe.

Rozpatrując wiek bezrobotnych zarejestrowanych w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach można zauważyć, że podobnie jak w poprzednich latach, największy odsetek stanowią osoby **w wieku 25-34 lata**. Na dzień 31 grudnia 2019 r. liczba bezrobotnych w tej grupie ukształtowała się na poziomie **771 osób** i była niższa niż w grudniu 2018 roku o 119 osób (spadek o 13,37%) notując przy tym największy spadek procentowy wśród omawianych grup. Równocześnie, nieznacznie zmniejszył się udział procentowy omawianej grupy w ogóle zarejestrowanych, z poziomu 28,16% na koniec grudnia 2018 roku do 26,47% na koniec grudnia 2019 roku.

Na drugim miejscu pod względem liczebności grupy znaleźli się bezrobotni w przedziale wiekowym **od 35 do 44 lat**. Na koniec omawianego okresu w rejestrach Urzędu figurowało **679 osób** w tym przedziale wiekowym i jest to o 94 osoby (12,16%) mniej niż w roku poprzednim. Wymienione wyżej grupy to jedyne gdzie odnotowujemy spadek udziału procentowego w stosunku do grudnia 2018 roku, tj. odpowiednio o 1,69 pkt proc. oraz o 1,15 pkt proc.

Znaczny odsetek bezrobotnych stanowią osoby **w wieku 45-54 lat**. Ich liczba na koniec 2019 r. wynosiła **528 osób**, co stanowiło 18,13% ogółu zarejestrowanych. W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego liczba bezrobotnych w tej grupie spadła co prawda o 31 osób ale nie przełożyło się to spadek udziału procentowego w ogólnej grupie zarejestrowanych bezrobotnych (wzrost o 0,44 pkt proc.).

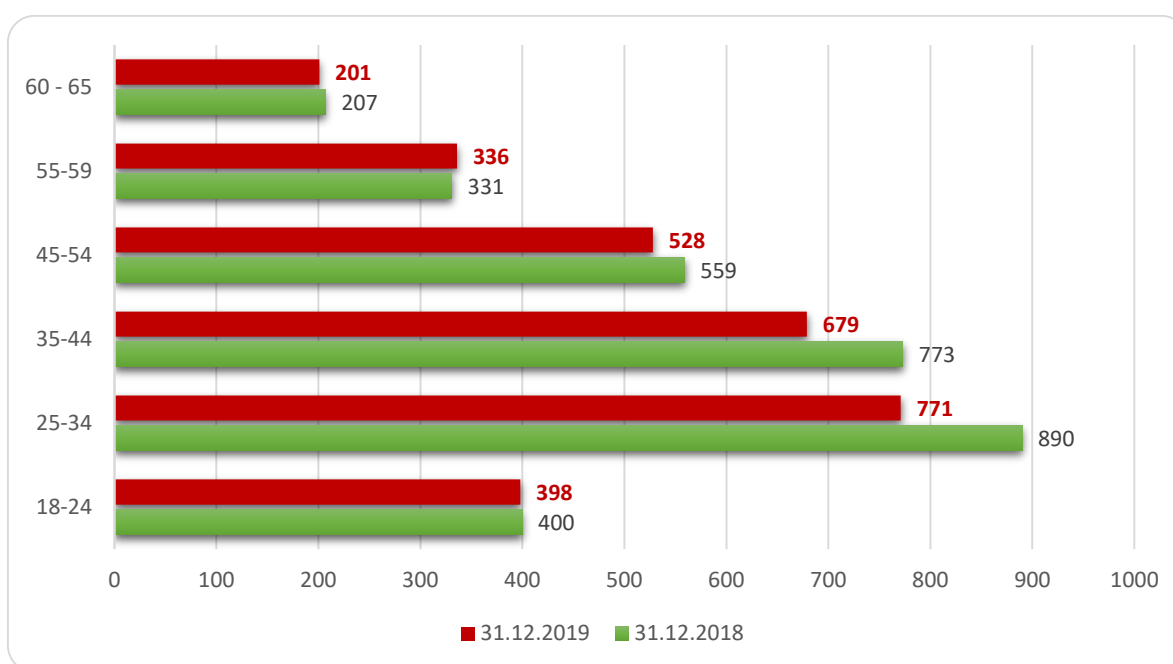
Kolejną grupą jest najmłodsza kategoria bezrobotnych, tj. osoby **w wieku 18-24 lata**, stanowiąca 13,66% wszystkich bezrobotnych (**398 osób**). Na koniec grudnia 2019 r., liczebność omawianej grupy nieznacznie zmniejszyła się – spadek o 2 osoby, tj. 0,5%.

W końcu grudnia 2019 roku **336 bezrobotnych** zarejestrowanych było w wieku **55-59 lat** (11,53% ogółu zarejestrowanych). W porównaniu do 2018 roku ich liczba wzrosła o 5 osób, tj. o 1,51%.

Najmniej liczna grupa to bezrobotni w wieku przedemerytalnym **powyżej 60. roku życia (201 os. – 6,9%)**. Należy zauważyć, że obniżenie od 1 października 2017 r. wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn nie wpłynęło znacząco na poziom bezrobocia w tym przedziale wiekowym. Zmieniła się jedynie struktura płci – aktualnie w tym przedziale wiekowym zarejestrowani są sami mężczyźni.

Szczegółowe dane dotyczące wieku osób bezrobotnych, w ostatnich latach prezentuje poniższy wykres i tabela.

Wykres 25. Liczba bezrobotnych wg kryterium wieku w powiecie wadowickim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Tabela 14. Struktura bezrobotnych wg wieku w powiecie wadowickim

wyszczególnienie	31.12.2018 r.		31.12.2019 r.		Wzrost/spadek		
	I. os.	% udział w ogólnej liczbie	I. os.	% udział w ogólnej liczbie	w liczbach	w punktach procentowych	w procentach
18-24	400	12,66	398	13,66	-2	1,00	-0,50
25-34	890	28,16	771	26,47	-119	-1,69	-13,37
35-44	773	24,46	679	23,31	-94	-1,15	-12,16
45-54	559	17,69	528	18,13	-31	0,44	-5,55
55-59	331	10,47	336	11,53	5	1,06	1,51
60 i więcej	207	6,55	201	6,90	-6	0,35	-2,90

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W analizach dotyczących demografii, ludność w wieku produkcyjnym (ze względu na mobilność) dzieli się zasadniczo na dwie kategorie: osoby w wieku mobilnym (między 18 a 44 rokiem życia) oraz osoby w wieku niemobilnym (między 45 a 64 rokiem życia).

W dniu 31.12.2019 roku, bezrobotni zarejestrowani w wadowickim urzędzie pracy **w wieku mobilnym stanowili 63,44%** ogółu zarejestrowanych. Odsetek ten wraz ze spadkiem liczby bezrobotnych w przedziałach 18 – 44 zmienił się nieznacznie w odniesieniu do roku 2018, kiedy wynosił 65,28%. Jednocześnie należy zauważyć, iż odsetek bezrobotnych w wieku mobilnym jest odzwierciedleniem odsetka ludności powiatu wadowickiego w wieku mobilnym, który wynosi 62,9% ludności w wieku produkcyjnym.

Tabela 15. Struktura bezrobotnych wg wieku w województwie małopolskim i w Polsce

Struktura bezrobotnych według wieku w powiecie wadowickim kształtuje się tak samo jak w województwie małopolskim i w kraju. Największy odsetek bezrobotnych w Małopolsce i w kraju stanowiły osoby w wieku 25-34. Najmniej bezrobotnych to osoby w wieku 60 lat i więcej. Szczegóły w tabeli obok.

wyszczególnienie	Małopolska		Polska	
	I. os.	% udział	I. os.	% udział
18-24	8 336	13,31	106145	12,25
25-34	17 705	28,28	236601	27,31
35-44	14 545	23,23	208294	24,04
45-54	11 070	17,68	157940	18,23
55-59	6 880	10,99	97221	11,22
60 i więcej	4 074	6,51	60173	6,95

Źródło: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/bezrobocie-rejestrowane>

5.2. Bezrobotni według wykształcenia

Wykształcenie osób bezrobotnych jest istotnym atutem, który zwiększa szansę na zdobycie zatrudnienia. Jedną z przyczyn utrudniających bezrobotnym znalezienie zatrudnienia jest brak kwalifikacji, kwalifikacje zbyt ogólne, ale także niedopasowane do potrzeb lokalnego rynku pracy. Wpływ poziomu wykształcenia na sytuację osób chcących podjąć zatrudnienie jest również odzwierciedlony w ewidencji osób bezrobotnych.

Pod względem wykształcenia dominującą grupą bezrobotnych są osoby z niższym poziomem wykształcenia. Jedna trzecia bezrobotnych (960 osób) posiada wykształcenie na poziomie **zasadniczym zawodowym**. W stosunku do grudnia 2018 roku zmniejszyła się ich liczba o 71 osób (o 6,89%).

Niemal 25% bezrobotnych powiatu wadowickiego legitymuje się wykształceniem **policealnym i średnim zawodowym**. Na koniec grudnia 2019 roku liczba bezrobotnych z tym poziomem wykształcenia wyniosła **716 osób** zmniejszając się tym samym, w odniesieniu do grudnia roku poprzedniego o 83 osoby (spadek o 10,39%). Podkreślić należy, że był to jednocześnie najwyższy spadek liczbowy w strukturze wykształcenia.

Tabela 16. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w powiecie wadowickim

wyszczególnienie	31.12.2019 r.		31.12.2018 r.		Wzrost/spadek		
	I. os.	% udział w ogólnej liczbie	I. os.	% udział w ogólnej liczbie	w liczbach	w punktach procentowych	W procentach
wyższe	343	10,85	331	11,36	-12	0,51	-3,50
policealne i średnie zawodowe	799	25,28	716	24,58	-83	-0,71	-10,39
średnie ogólnokształcące	307	9,72	267	9,17	-40	-0,55	-13,03
zasadnicze zawodowe	1031	32,63	960	32,96	-71	0,33	-6,89
gimnazjalne i niższe	680	21,52	639	21,94	-41	0,42	-6,03

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

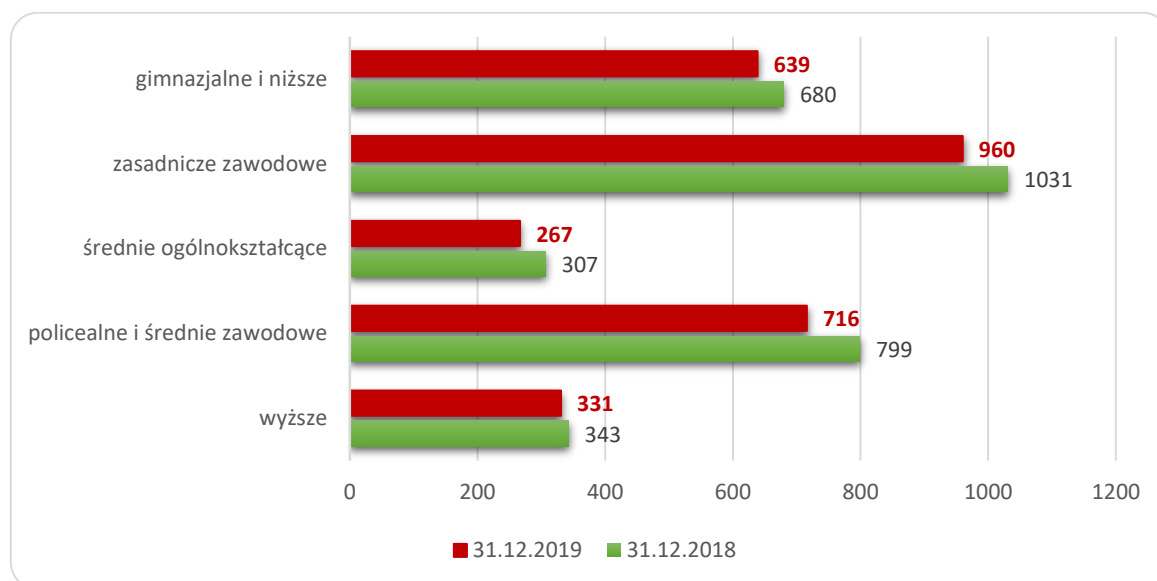
Znaczący odsetek w strukturze bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem **gimnazjalnym i niższym**. Bezrobotni legitymujący się tym wykształceniem stanowili na koniec grudnia 2019 roku 21,94% ogółu zarejestrowanych (**639 osób**). W relacji rok do roku ich liczba zmniejszyła się o 6,03% (o 41 osób).

Bezrobotni posiadających dyplom ukończenia **szkoły wyższej** są jedną z mniej licznych grup w omawianej kategorii. Na koniec grudnia 2019 roku stanowili oni 11,36% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, ich liczba w stosunku do poprzedniego roku zmniejszyła się o 12 osób (o 3,3%) do poziomu **331 osób**.

Na koniec 2019 roku w statystykach urzędu najmniej było osób legitymujących się **wykształceniem ogólnokształcącym – 267 osób** (9,17% ogółu bezrobotnych) i było to aż o 13,03% mniej niż na koniec grudnia 2018 roku.

Procentowy udział poszczególnych grup utrzymuje się na zbliżonym poziomie do roku minionego – niewielkie wahania „na plus” dotyczą grupy z wykształceniem: wyższym (0,51 pkt proc.) zasadniczym zawodowym (0,33 pkt proc.) oraz gimnazjalnym i niższym (0,42 pkt proc.). W pozostałych grupach udział w strukturze ogółu bezrobotnych nieznacznie obniżył się.

Wykres 26. Liczba bezrobotnych wg kryterium wykształcenia w powiecie wadowickim

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Zarówno w kraju, jak i w województwie małopolskim struktura trzech grup o największym udziale wśród zarejestrowanych bezrobotnych, jest taka sama jak w powiecie wadowickim. Najwyższy udział w ogólnym bezrobociu mają bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, zasadniczym zawodowym oraz policealnym i średnim zawodowym. Najmniejszy udział procentowy – podobnie jak w powiecie – w strukturze bezrobocia z uwagi na poziom wykształcenia tworzyły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Szczegóły w tabeli obok.

Tabela 17. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w województwie małopolskim i w Polsce

wyszczególnienie	Małopolska		Polska	
	I. os.	% udział	I. os.	% udział
wyższe	10 874	17,37	125 187	14,45
policealne i średnie zawodowe	15 193	24,27	191 614	22,12
średnie ogólnokształcące	6 877	10,98	98 997	11,43
zasadnicze zawodowe	16 504	26,36	220 807	25,49
gimnazjalne i niższe	13 162	21,02	229 769	26,52

Źródło: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/bezrobocie-rejestrowane>

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę osób bezrobotnych z powiatu wadowickiego, które posiadały przypisany określony zawód, jako zawód do statystyki i figurowały w rejestrze osób bezrobotnych na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Tabela 18. Ranking najliczniej reprezentowanych zawodów

L.p.	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych
1	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	345
2	Kucharze	94
3	Mechanicy pojazdów samochodowych	73
4	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	73
5	Gospodarze budynków	70
6	Obuwnicy i pokrewni	67
7	Fryzjerzy	65
8	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	65
9	Stolarze meblowi i pokrewni	62
10	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	61
11	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	54
12	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	49
13	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	47
14	Technicy mechanicy	46
15	Murarze i pokrewni	46
16	Elektromechanicy i elektromonterzy	46
17	Ślusarze i pokrewni	44
18	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	43
19	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	40
20	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	39

Źródło: Informacja roczna dla powiatu wadowickiego, Departament Rynku Pracy MRPiPS

Jak wynika z powyższej tabeli, najliczniej reprezentowaną przez bezrobotnych grupą bezrobotnych według elementarnych grup zawodów, podobnie jak w 2018 roku, są sprzedawcy sklepowi (ekspedienty) – 345 osób. Bezrobotni posiadający zawód w obrębie tej grupy elementarnej stanowili 11,86% ogółu zarejestrowanych. Kolejną grupę stanowią kucharze – 94 osoby tj. 3,23% ogółu zarejestrowanych.

5.3. Bezrobotni według stażu pracy

Jedną z cech charakteryzujących strukturę bezrobocia jest staż pracy osób bezrobotnych, gdyż wiąże się on z praktycznym zdobywaniem umiejętności i doświadczenia zawodowego.

Większość bezrobotnych pozostających w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach to osoby, które wcześniej pracowały zawodowo. Z przedstawionej w poniższej tabeli struktury bezrobotnych według stażu pracy wynika, że największą grupę na koniec 2019 roku stanowiły osoby ze stosunkowo małym stażem pracy **od 1 roku do 5 lat**. Na koniec grudnia 2019 roku w rejestrach Urzędu zaewidencjonowano **775 osób** z tym stażem pracy i w stosunku do końca 2018 roku ich liczba wzrosła o 0,26%. Ich udział procentowy w ogólnym bezrobociu wyniósł 26,6% i był o 2,14 pkt proc. większy niż w roku poprzednim.

Tabela 19. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy w powiecie wadowickim

wyszczególnienie	31.12.2018 r.		31.12.2019 r.		Wzrost/spadek		
	I. os.	% udział w ogólnej liczbie	I. os.	% udział w ogólnej liczbie	w liczbach	w punktach procentowych	w procentach
do 1 roku	490	15,51	459	15,76	-31	0,25	-6,33
1 do 5 lat	773	24,46	775	26,60	2	2,14	0,26
5 do 10 lat	563	17,82	467	16,03	-96	-1,78	-17,05
10 do 20 lat	561	17,75	487	16,72	-74	-1,04	-13,19
20 do 30 lat	354	11,20	339	11,64	-15	0,43	-4,24
30 i więcej	129	4,08	128	4,39	-1	0,31	-0,78
bez stażu	290	9,18	258	8,86	-32	-0,32	-11,03

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Osoby ze stażem pracy **od 5 do 10 lat** stanowiły na koniec 2019 roku 16,03% ogółu zarejestrowanych i w odniesieniu do 2018 roku jest to spadek odsetka o 1,78 pkt proc. Ich liczba w ciągu roku zmniejszyła się o 96 osób (o 17,05%) i na koniec grudnia 2019 roku ukształtowała się na poziomie **467 osoby**.

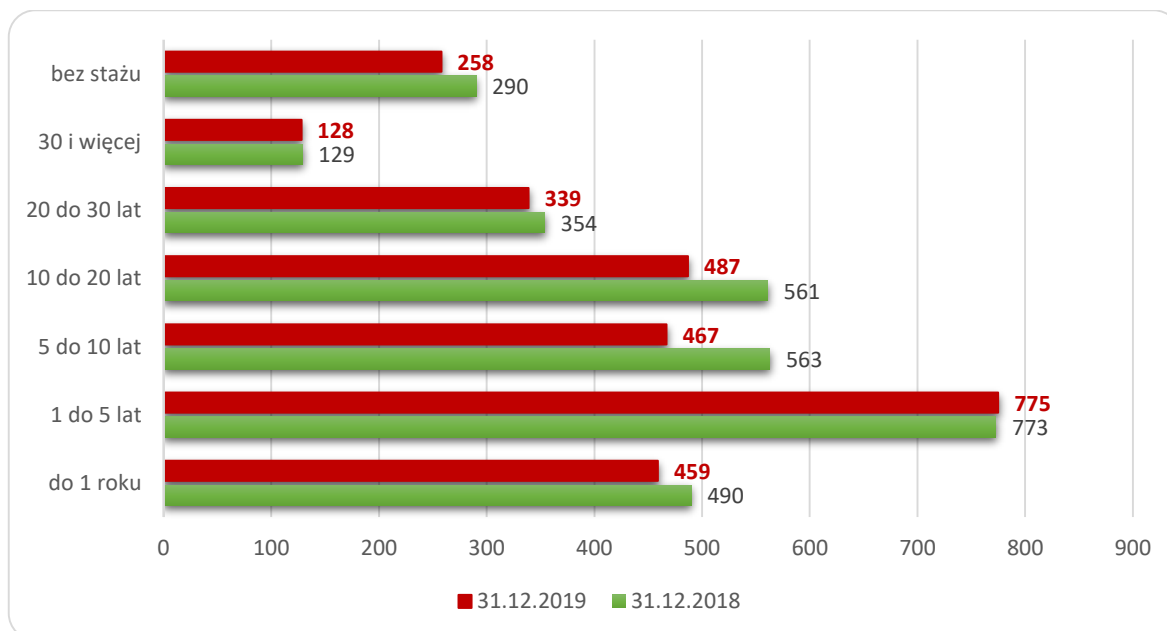
Trzecią grupą pod względem liczebności w strukturze bezrobotnych wg stażu pracy są osoby, ze stażem pracy **od 10 do 20 lat**. W dniu 31 grudnia 2019 r. zarejestrowanych było **487 osób** (16,72% ogółu bezrobotnych) z takim stażem pracy. W porównaniu do grudnia 2018 roku ich liczba zmniejszyła się o 13,19%, a udział procentowy nieznacznie spadł.

Liczba bezrobotnych, które pracowały **nie dłużej niż 1 rok** wyniosła na koniec omawianego okresu **459 osób** i była o 31 osób mniejsza niż w roku poprzednim, jednocześnie zwiększył się odsetek w ogóle bezrobotnych z poziomu 15,51% w grudniu 2018 roku do 15,76% na koniec grudnia 2019 roku.

W skali roku zmniejszyła się liczba osób ze stażem pracy **od 20 do 30 lat**. Według danych statystycznych liczba bezrobotnych tej kategorii wiekowej spadła z 354 osób zarejestrowanych w końcu grudnia 2018 roku do poziomu **339 osób**, tj. o 15 osób (o 4,24%). Ich udział procentowy w ogólnym bezrobociu wynosił 11,64% i był o 0,43 pkt proc. wyższy niż w poprzednim roku.

W strukturze bezrobotnych powiatu wadowickiego najmniejszy odsetek bezrobotnych stanowią osoby o najdłuższym stażu pracy, tj. **30 lat i więcej**. Na koniec analizowanego okresu stanowili oni 4,39% ogółu zarejestrowanych, ale ich liczba w stosunku do grudnia 2018 roku zmniejszyła się tylko o 1 osobę kształtując się tym samym się na poziomie **128 osób**.

Wykres 27. Liczba bezrobotnych według kryterium stażu pracy w powiecie wadowickim

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W rejestrach Urzędu znaczny odsetek stanowią osoby **bez stażu pracy**. Na koniec grudnia 2019 roku ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 8,86%, a liczebność tej grupy ukształtowała się na poziomie **258 osób**. Pomimo spadku – w odniesieniu do końca grudnia 2018 roku – liczby bezrobotnych (o 11,03%) oraz udziału procentowego (0,32 pkt proc.) poziom bezrobocia osób, które nigdy wcześniej nie pracowały jest nadal niepokojąco duży.

Pod względem długości stażu pracy zarejestrowanych bezrobotnych w województwie małopolskim i w Polsce dominują osoby z mniejszym stażem pracy, tj. bezrobotni pracujący od 1 do 5 lat oraz bezrobotni posiadający staż krótszy niż rok. Wyższy niż w powiecie wadowickim jest udział osób, które w ogóle nie pracowały, tj. osób bez stażu pracy. Najniższy udział procentowy wśród bezrobotnych w strukturze według stażu pracy, miały osoby pracujące 30 lat i więcej.

Szczegóły w tabeli obok.

Tabela 20. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy w województwie małopolskim i w Polsce

wyszczególnienie	Małopolska		Polska	
	I. os.	% udział	I. os.	% udział
do 1 roku	11 651	18,61	171 401	19,78
1 do 5 lat	15 759	25,17	217 918	25,15
5 do 10 lat	9 919	15,84	134 808	15,56
10 do 20 lat	9 497	15,17	130 632	15,08
20 do 30 lat	5 710	9,12	73 972	8,54
30 i więcej	2 225	3,55	27 418	3,16
bez stażu	7 849	12,54	110 225	12,72

Źródło: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/bezrobocie-rejestrowane>

Jak wynika z przedstawionych danych problem wykluczenia zawodowego zagraża również osobom posiadającym wieloletnie doświadczenie zawodowe, dlatego zmiany na rynku pracy wymuszają kształtowanie takich cech pracownika jak: inicjatywa, mobilność zawodowa, gotowość do zmiany zawodu oraz zdobywanie nowych kwalifikacji.

5.4. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Posiadanie statusu bezrobotnego z założenia powinno stanowić okres przejściowy, tymczasem, biorąc pod uwagę **kryterium czasu pozostawania bez pracy** wynika, iż na koniec grudnia 2019 roku największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych powiatu wadowickiego mają osoby znajdujące się najdłużej w ewidencji Urzędu,

czyli **powyżej 12 miesięcy (1031 osób, z tego od 12 do 24 miesięcy – 395 osób; a powyżej 24**

miesiący – 636 osób. A zatem 35% bezrobotnych pozostaje bez pracy od ponad roku. Wraz z ogólnym spadkiem bezrobocia, liczba bezrobotnych w tych kategoriach również spadła – łącznie o 98 osób (tj. o 16,11%), przy czym w przedziale czasowym: 12 do 24 m-cy nastąpił spadek procentowego udziału w ogóle bezrobotnych o 4,92 pkt proc., natomiast wśród bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 m-cy zwiększył się o 1,42 pkt proc.

Kolejną pod względem liczebności grupą były osoby bezrobotne pozostające bez pracy **od 1 do 3 miesięcy.** Na koniec grudnia 2019 roku stanowili oni 21,59% ogółu bezrobotnych (**629 osób**), ich liczba w ciągu roku spadła jedynie o 5 osób (o 0,79%), natomiast udział procentowy zwiększył się o 1,53 pkt proc.

W dalszej kolejności wymienić należy bezrobotnych, którzy nie pracują **od 3 do 6 miesięcy.** Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku, w grupie tej pozostawały **463 osoby**, które stanowiły 15,89% ogółu zarejestrowanych (tj. o 10 bezrobotnych czyli 2,11% mniej niż przed rokiem). Odnotowano jednak zwiększenie się udziału procentowego tej grupy o 0,93 pkt proc.

Tabela 21. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w powiecie wadowickim

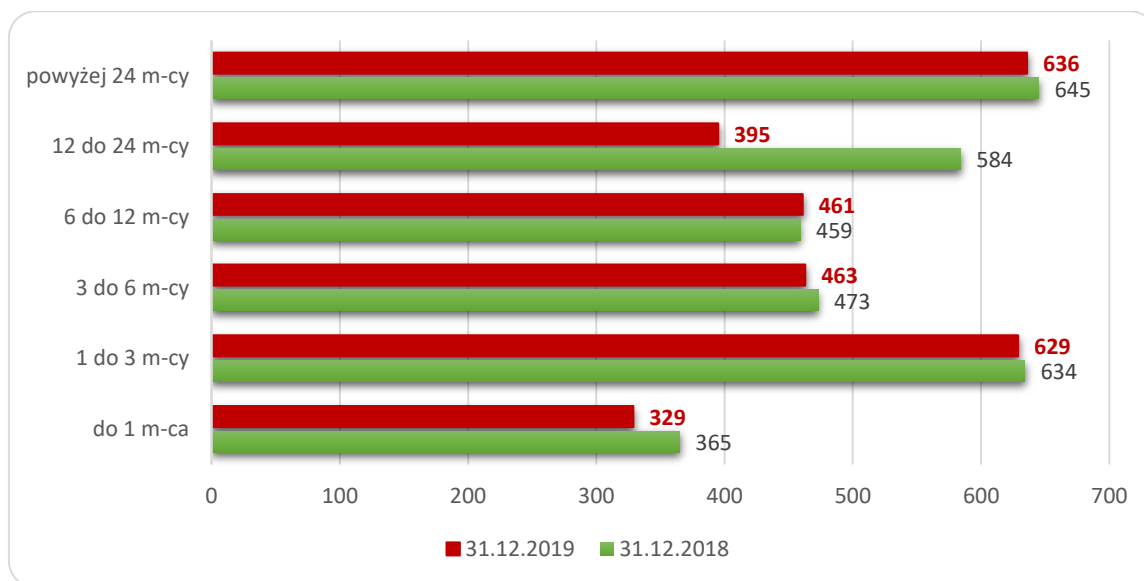
wyszczególnienie	31.12.2017 r.		31.12.2019 r.		Wzrost/spadek		
	I. os.	% udział w ogólnej liczbie	I. os.	% udział w ogólnej liczbie	w liczbach	w punktach procentowych	w procentach
do 1 m-ca	365	11,55	329	11,29	-36	-0,26	-9,86
1 do 3 m-cy	634	20,06	629	21,59	-5	1,53	-0,79
3 do 6 m-cy	473	14,97	463	15,89	-10	0,93	-2,11
6 do 12 m-cy	459	14,53	461	15,83	2	1,30	0,44
12 do 24 m-cy	584	18,48	395	13,56	-189	-4,92	-32,36
powyżej 24 m-cy	645	20,41	636	21,83	-9	1,42	-1,40

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Nieznacznie mniejszy udział w strukturze bezrobotnych posiadają osoby, które w rejestrze urzędów pracy figurują **od 6 do 12 miesięcy.** Na koniec omawianego okresu zarejestrowanych było **461 osób** (15,83% ogółu) w tej grupie bezrobotnych. Warto zaznaczyć, iż jedynie w przypadku tej grupy nastąpił wzrost liczby bezrobotnych (o 2 osoby tj. o 0,44%) oraz udziału procentowego (o 1,3 pkt proc.) niż w przypadku pozostałych grup.

Najmniejszy udział w strukturze bezrobotnych stanowią osoby pozostające bez zatrudnienia **do 1 miesiąca.** Na koniec grudnia 2019 roku było to **329 osób.** Liczba ta była o 36 osób niższa niż w grudniu 2018 roku. Zmniejszył się też odsetek zarejestrowanych w tej grupie z 11,55% w XII 2018 roku do 11,29% w XII 2019 roku.

Wykres 28. Liczba bezrobotnych według kryterium czasu pozostawania bez pracy w powiecie wadowickim

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Tabela 22. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy w województwie małopolskim i w Polsce

Rozpatrując strukturę bezrobotnych w województwie oraz w Polsce według czasu pozostawania bez pracy wynika, iż przedstawia się ona podobnie jak w powiecie wadowickim. Na koniec grudnia 2019 roku największy udział w strukturze bezrobotnych stanowiły osoby niepracujące powyżej 24 miesięcy. Najniższy odsetek, tworzyły osoby z krótkim okresem od zarejestrowania w urzędzie – tj. od 1 do 3 miesięcy. Szczegóły w tabeli obok.

wyszczególnienie	Małopolska		Polska	
	I. os.	% udział	I. os.	% udział
do 1 m-ca	7 253	11,58	97 936	11,30
1 do 3 m-cy	12 680	20,25	170 273	19,65
3 do 6 m-cy	9 912	15,83	134 703	15,55
6 do 12 m-cy	9 139	14,60	134 582	15,53
12 do 24 m-cy	8 776	14,02	127 706	14,74
powyżej 24 m-cy	14 850	23,72	201 174	23,22

Źródło: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/bezrobocie-rejestrowane>

O czasie pozostawania bez pracy decydują różnorakie uwarunkowania m.in. płeć, wiek, wykształcenie, kwalifikacje zawodowe. Aby dokładniej poznać strukturę osób bezrobotnych w powiecie wadowickim, należy zwrócić uwagę na liczbę osób pozostających bez pracy według czasu pozostawania bez pracy w odniesieniu do ich wieku i wykształcenia, a także płci.

Tabela 23. Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w odniesieniu do ich wieku – stan na 31.12.2019 r.

		Czas pozostawania bez pracy											
		do 1 miesiąca		od 1 do 3 miesięcy		od 3 do 6 miesięcy		od 6 do 12 m-cy		od 12 do 24 m-cy		powyżej 24 m-cy	
		Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
wiek (w latach)	18 – 24	88	49	137	73	85	47	38	29	30	24	20	18
	25 – 34	75	33	163	91	124	87	139	90	118	101	152	137
	35 – 44	56	28	134	75	96	59	121	82	102	66	170	139
	45 – 54	73	33	111	56	85	51	83	40	52	26	124	74
	55 – 59	29	13	56	26	46	21	54	30	50	27	101	56
	60 – 65	8	0	28	0	27	0	26	0	43	0	69	0
	Razem	329	156	629	321	463	265	461	271	395	244	636	424
mobilni		219	110	434	239	305	193	298	201	250	191	342	294
niemobilni		110	46	195	82	158	72	163	70	145	53	294	130

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Osoby pozostające bez pracy powyżej 12 - tu miesięcy to w przeważającej mierze kobiety (668 osób; 64,79% bezrobotnych tej kategorii). W rejestrach długotrwale bezrobotnych figurują najczęściej młode mamy (35,62% długotrwale bezrobotnych kobiet jest w wieku od 25 do 34 lata), które pracy nie chcą podejmować ze względu na opiekę nad małym dzieckiem/dziećmi, ale dzięki statusowi bezrobotnego mają opłacaną składkę zdrowotną.

Prawie 60% pozostających bez pracy powyżej 12-tu miesięcy to bezrobotni w produkcyjnym wieku mobilnym czyli do 44 r.ż. (592 osób, w tym 485 kobiet).

Ponadto, powyżej 12- tu miesięcy pozostają w zasobach bezrobotnych 83 kobiety w wieku przedemerytalnym (55 – 59 lat) oraz 112 mężczyzn (60 – 65 lat).

Tabela 24. Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w odniesieniu do ich wykształcenia – stan na 31.12.2019 r.

		Czas pozostawania bez pracy											
		do 1 miesiąca		od 1 do 3 miesięcy		od 3 do 6 miesięcy		od 6 do 12 m-cy		od 12 do 24 m-cy		powyżej 24 m-cy	
		Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
wiek (w latach)	wyższe	37	27	68	44	56	45	64	40	61	46	45	32
	policealne i średnie zawodowe	97	52	166	102	110	72	110	73	90	67	143	120
	średnie ogólnokształcące	35	21	64	38	57	42	28	21	40	35	43	35
	zasadnicze zawodowe	94	34	197	90	161	72	157	85	118	55	233	151
	gimnazjalne i niższe	66	22	134	47	79	34	102	52	86	41	172	86
	Razem	329	156	629	321	463	265	461	271	395	244	636	424

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Im dłużej osoby pozostają bez pracy, tym mają mniejsze szanse na jej ponowne uzyskanie, ponieważ zdobyte wcześniej wiadomości i doświadczenia często ulegają dezaktualizacji.

Odzwierciedleniem faktu, iż co trzeci zarejestrowany w wadowickim urzędzie pracy bezrobotny legitymuje się wykształceniem **zasadniczym zawodowym** jest liczne reprezentowanie tej grupy **w niemal każdym przedziale czasowym pozostawania bez pracy**, przy czym w okresie do 12-tu miesięcy przeważają mężczyźni, natomiast powyżej 12-tu miesięcy przeważają kobiety.

Ponadto, bezrobotni zarejestrowani powyżej 12-tu miesięcy to osoby z najniższymi kwalifikacjami zawodowymi, tj. posiadające wykształcenie gimnazjalne i niższe (258 osób; 25,02% tej grupy) i są to w porównywalnych liczebnościach zarówno mężczyźni jak i kobiety (50,78% mężczyzn i 49,22% kobiet).

W mniejszym stopniu problem długotrwałego pozostawania bez pracy pojawia się wśród osób z wyższym poziomem wykształcenia – także wśród tych, którzy ukończyli wyższe studia (106 osób, w tym 78 kobiet).

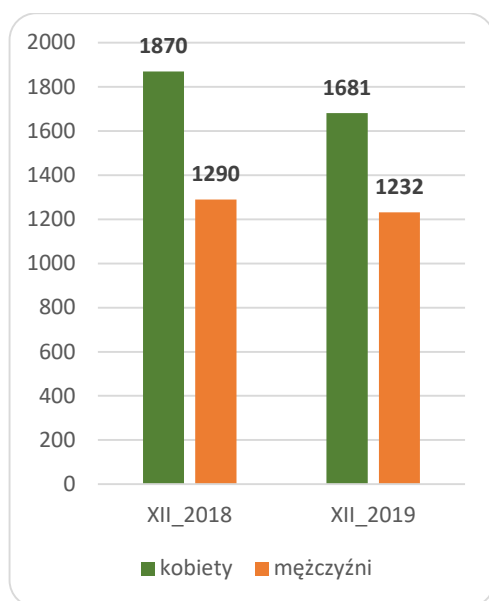
Należy pamiętać, że nie wszystkie osoby rejestrujące się w powiatowych urzędach pracy zabiegają o podjęcie zatrudnienia czy udział w różnego rodzaju formach wsparcia oferowanych przez urząd.

5.5. Kobiety i mężczyźni na rynku pracy

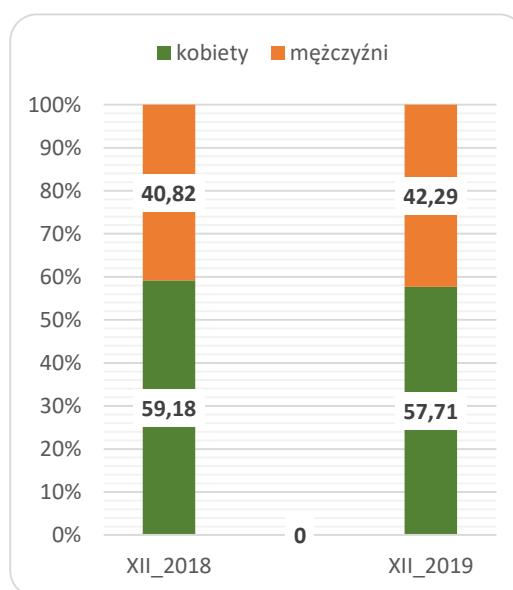

Od początku lat dziewięćdziesiątych w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w Polsce zarysowała się stała liczebna przewaga kobiet nad mężczyznami. Dominacja kobiet nad mężczyznami w rejestrach urzędu pracy jest również cechą charakterystyczną powiatu wadowickiego. Kobiety, pomimo że lepiej wykształcone i generalnie chętniej podnoszące swoje kwalifikacje, są częściej zawodowo bierne.

Wykres 29. Liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn w latach 2018 – 2019

Wykres 30. Udział kobiet i mężczyzn wśród bezrobotnych w latach 2018 – 2019

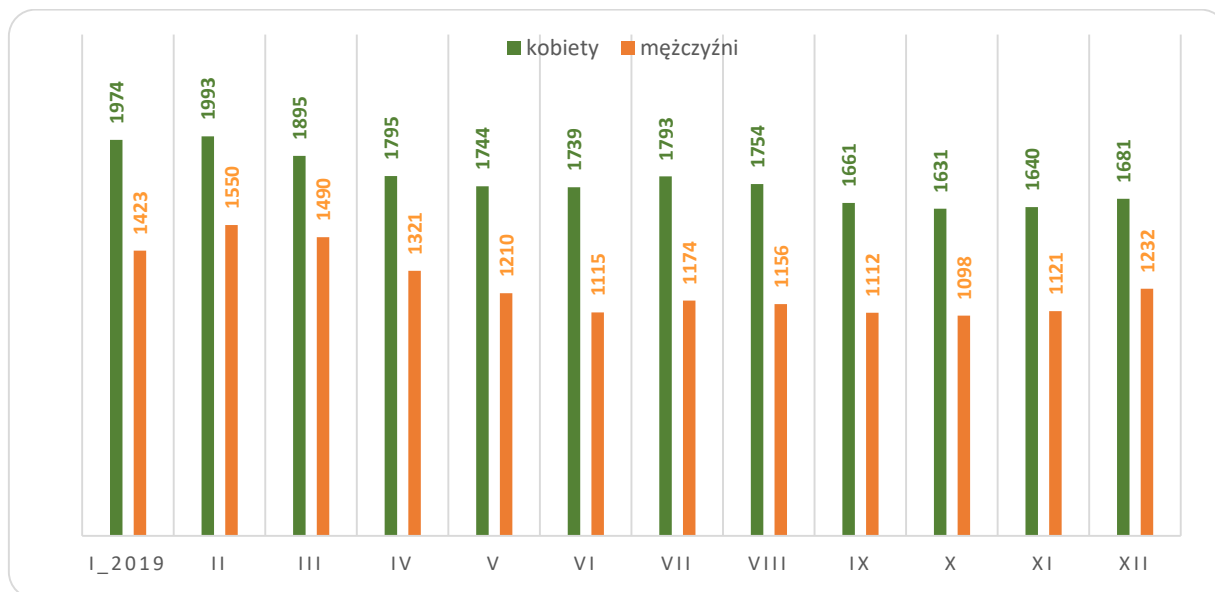

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W grudniu 2019 roku w rejestrach PUP w Wadowicach figurowało **1681 kobiet** (o 189 mniej niż w 2018 r.) i **1232 mężczyzn** (mniej o 58 osób).

Wśród osób zarejestrowanych, jak już wspomniano, dominują kobiety, które na koniec minionego roku stanowiły **59,18%** ogółu bezrobotnych, tym samym udział **mężczyzn** wyniósł **42,29%**. Należy jednak zauważyć, że w odniesieniu do 2018 roku udział mężczyzn w rejestrach urzędu uległ zwiększeniu o 1,47 pkt procentowego, co było wynikiem mniejszego spadku liczby bezrobotnych w tej grupie niż wśród kobiet. Spadki te wyniosły odpowiednio 4,5% (m.) i 10,11% (k.). Nastąpiło więc odwrócenie trendu z 2018 roku polegającego na szybszym spadku poziomu bezrobocia wśród mężczyzn [spadek o 9,8%(m.) oraz 1,5% (k.)].

Wykres 31. Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn w poszczególnych miesiącach 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Z analizy sytuacji kobiet na rynku pracy przeprowadzonej przez Annę Zachorowską-Mazurkiewicz w książce „Kobiety i instytucje” wynika, że na trudniejszą sytuację kobiet na rynku pracy wpływa kilka czynników. Po pierwsze, pracodawcy chętniej zatrudniają mężczyzn niż kobiety. Tendencja ta zdaje się obecnie utrzymywać nawet pomimo wprowadzania takich rozwiązań, jak urlop rodzicielski przewidziany teoretycznie dla obojga rodziców. Nie brakuje jednak głosów, że w praktyce wyklucza to kobiety z rynku pracy na jeszcze dłuższy czas. Po drugie, w przypadku niewystarczającej ilości miejsc pracy w Polsce dominuje przekonanie o pierwszeństwie mężczyzn do prawa do pracy. Ostatnim czynnikiem wymienionym przez autorkę jest stereotypowy pogląd, że kobiety w sytuacji utraty pracy radzą sobie lepiej. Mężczyznom w większym stopniu bezrobocie pogarsza samopoczucie i utrudnia funkcjonowanie w społeczeństwie. Według społecznych stereotypów bezrobocie niszczy, degraduje i poniża mężczyznę. Kobiety częściej są postrzegane natomiast jako osoby, które z bezrobociem muszą sobie dzielnie dawać radę.⁸

Większa dynamika spadku bezrobocia wśród kobiet zarejestrowanych w PUP Wadowice to efekt m.in. ograniczenia napływu do ewidencji – w 2019 roku do rejestrów Urzędu napłynęło

⁸<https://rynekpracy.pl/artykuly/bezrobocie-wsrod-kobiet>

o 9,2% kobiet mniej niż rok wcześniej. W przypadku mężczyzn wskaźnik spadku wyniósł 7,97%.

W całym 2019 roku zarejestrowało się 2437 kobiet i 2471 mężczyzn, co stanowi odpowiednio 247 i 209 osób mniej niż w 2018 roku. Rejestrujące się kobiety stanowiły 50,25% ogółu zgłaszających się do rejestracji (w 2018 r. – 50,58%).

Z ewidencji bezrobotnych w 2019 r. wyłączono 2626 kobiet i 2471 mężczyzn (w 2018 r. – 2713 kobiet i 2762 mężczyzn). Bezrobotne kobiety wśród osób wyrejestrowanych stanowiły 51,52%, mężczyźni 48,48 % (w 2018 r. odpowiednio – 49,55% i 50,45%).

Najczęstszą przyczyną wyłączenia z ewidencji bezrobotnych kobiet było podjęcie pracy. W ciągu 12 miesięcy 2019 r. pracę podjęło **1497** kobiet, co stanowi:

- 54,62% ogółu bezrobotnych wyłączonych z powodu podjęcia zatrudnienia,
- 57,01% ogółu wyrejestrowanych kobiet.

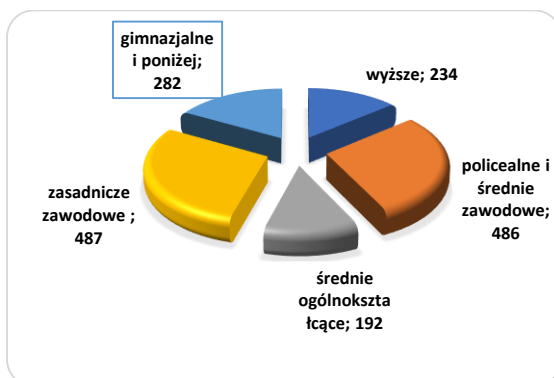
Wśród bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2019 roku:

- doświadczenia zawodowego nie posiadało **265 kobiet** (15,76% zarejestrowanych kobiet; 64,32% ogółu bez doświadczenia zawodowego) i **147 mężczyzn**;
- żadnych kwalifikacji zawodowych nie posiadało **479 kobiet** (28,49% ogółu kobiet; 57,16% ogółu bez kwalifikacji zawodowych), **359 mężczyzn**;
- osoby długotrwale bezrobotne, czyli pozostające w ewidencji urzędu ponad 12 miesięcy w okresie 2 lat to **499 mężczyzn** (40,5% zarejestrowanych mężczyzn; 38,59% ogółu długotrwale bezrobotnych) i **794 kobiety**;
- **1145 kobiet** zamieszkiwało na wsi (68,11% ogółu kobiet; 58,87% ogółu mieszkańców wsi) i **800 mężczyzn**,
- prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało **326 kobiet** (19,39% zarejestrowanych kobiet; 61,05% posiadających prawo do zasiłku) i **208 mężczyzn**;
- osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy to **78 kobiety** (4,64% ogółu kobiet, 56,12% ogółu zwolnionych w ww. przyczyn) i **61 mężczyzn**.

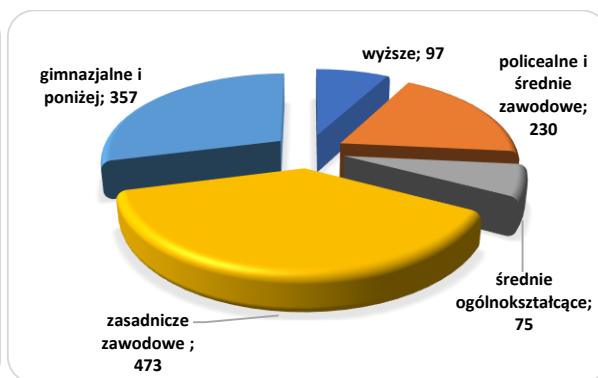
Z powyższego wynika, że we wszystkich kategoriach widać dość wyraźną przewagę kobiet co jest odzwierciedleniem ich większej liczby wśród zarejestrowanych.

Analizując liczbę bezrobotnych w podziale na płeć i poziom wykształcenia, można zauważyć, że niemal na każdym etapie edukacji z bezrobociem boryka się więcej kobiet niż mężczyzn. Bezrobocie w najmniejszym stopniu dotyczy osób legitymujących się średnim ogólnokształcącym.

Wykres 32. Wykształcenie bezrobotnych kobiet

Wykres 33. Wykształcenie bezrobotnych mężczyzn

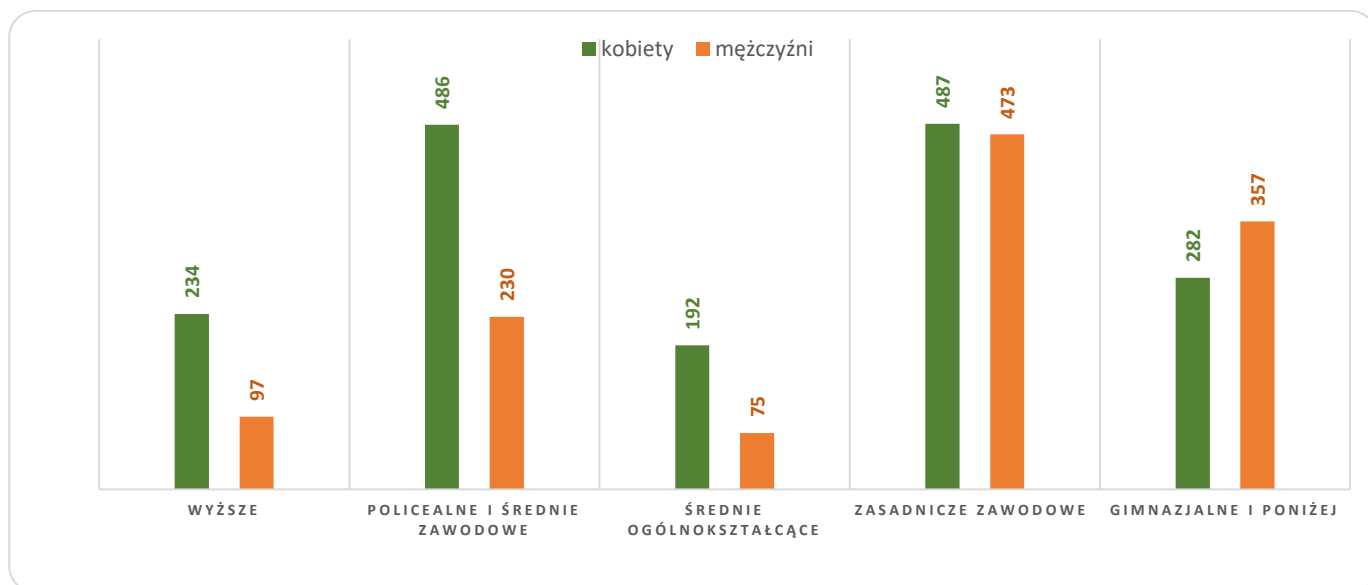

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wśród bezrobotnych kobiet zarejestrowanych w końcu 2019 roku najwięcej kobiet legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 487 (50,73% tej kategorii) oraz policealnym i średnim zawodowym – 486 (67,88%). Z kolei wśród mężczyzn dominowało wykształcenie zasadnicze zawodowe – 473 osoby (49,27% osób z tym wykształceniem) oraz gimnazjalne i niższe – 357 mężczyzn (55,87%).

Zależność pomiędzy poziomem bezrobocia, a posiadanym wykształceniem zaprezentowano na wykresie poniżej.

Wykres 34. Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn wg wykształcenia – stan na dzień 31.12.2019 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

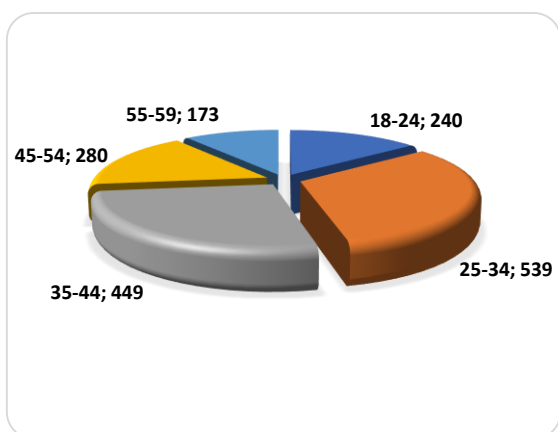
Jak wynika z powyższego wykresu kobiety dominowały nad mężczyznami począwszy od wykształcenia wyższego poprzez policealne i średnie zawodowe, aż do wykształcenia ogólnokształcącego. Wykształcenie wyższe posiadały 234 bezrobotne kobiety (70,69% ogółu z tym wykształceniem) i 97 mężczyzn (29,31%). Na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego następuje praktycznie zrównanie liczby kobiet i mężczyzn (różnica wynosi jedynie 14 osób), za to z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w przewadze liczebnej są mężczyźni.

Kobiety mimo wyższego przeciętnie niż mężczyźni wykształcenia mają większe problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

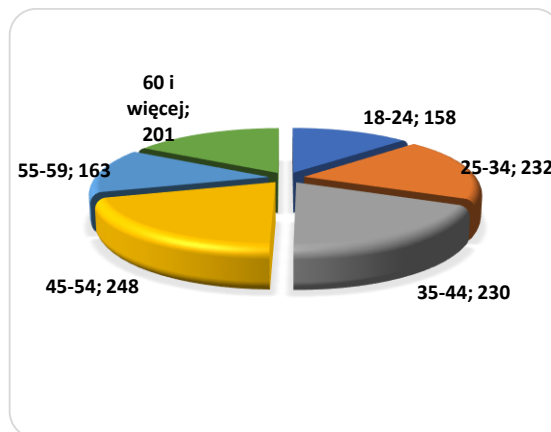
Kolejnym istotnym czynnikiem wpływającym na poziom bezrobocia jest wiek.

Jak można zauważyć na poniższych wykresach, najbardziej problem bezrobocia dotyka kobiety najmłodsze (w wieku 25–34 lata) – bezrobocie w tej grupie wiekowej wynosi aż 32,06% ogółu bezrobotnych.

Wykres 35. Wiek bezrobotnych kobiet

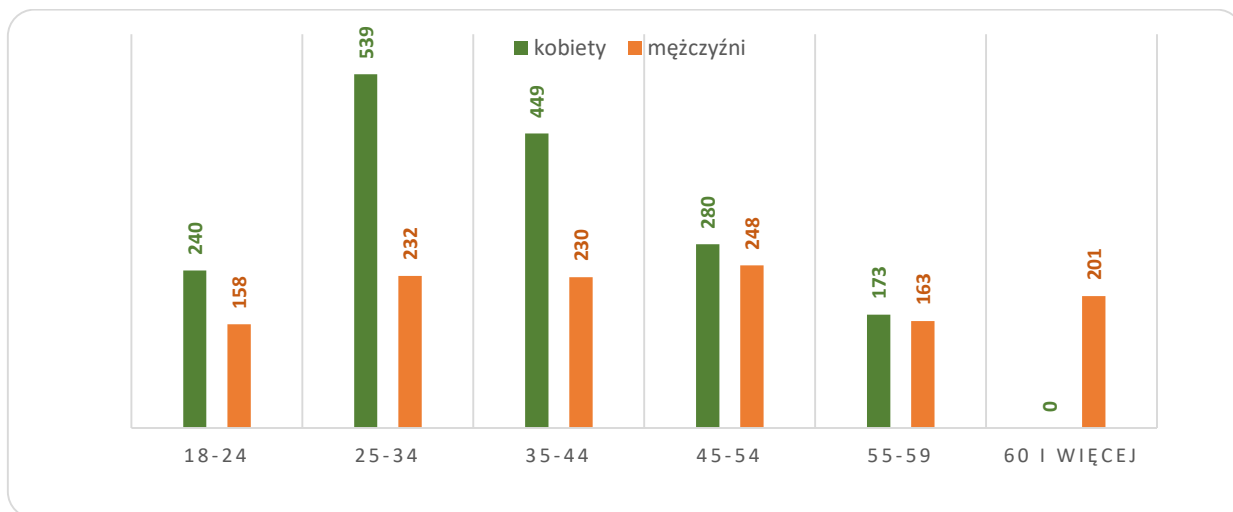
Wykres 36. Wiek bezrobotnych mężczyzn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Generalnie bezrobotne kobiety wraz z zakończeniem okresu pełnienia licznych obowiązków rodzinnych – macierzyństwa i wychowywania dzieci (mniej więcej po przekroczeniu 40. r.ż.) winny ponownie wejść na rynek pracy, tymczasem we wszystkich przedziałach wiekowych liczba bezrobotnych kobiet jest wyższa niż mężczyzn, chociaż wraz z wiekiem liczba bezrobotnych kobiet maleje.

Wykres 37. Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn wg wieku – stan na dzień 31.12.2019 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Od 1 października 2017 roku kobiety wraz z osiągnięciem wieku emerytalnego tj. 60 lat tracą status bezrobotnego stąd w ostatnim przedziale wiekowym występuje wartość „0”.

Istotnym aspektem problemu bezrobocia jest okres poszukiwania pracy. Problem, pod względem długotrwałego pozostawania bez pracy bezrobotnych kobiet, jest bardziej złożony.

Nie dotyczy ten problem kobiet starszych, wręcz przeciwnie – problem długotrwałego bezrobocia dotyczy głównie kobiet w wieku od 25 do 44 lat, zwłaszcza np. samotnie wychowujących dzieci czy kobiet żyjących w związkach partnerskich – a więc osób, dla których status bezrobotnego niezbędny jest dla uzyskania świadczeń z pomocy społecznej czy do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Osoby te zazwyczaj nie przyjmują oferowanych im propozycji pracy.

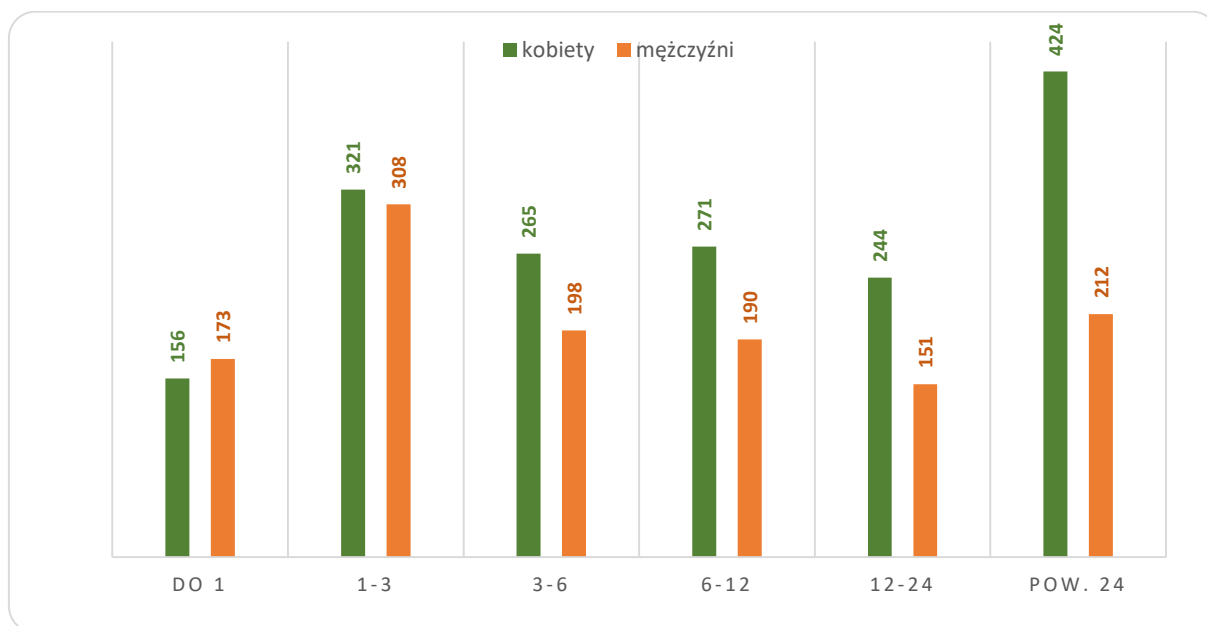
Tabela 25. Czas pozostawania bez pracy kobiet i mężczyzn – stan na dzień 31.12.2019 r.

Lp.	wyszczególnienie	Czas pozostawania bez pracy						
		Ogółem	do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	pow. 24
1	Ogółem	2913	329	629	463	461	395	636
2	(w.4+w.6)	100	100	100	100	100	100	100
3	<i>kobiety</i>	1681	156	321	265	271	244	424
4	<i>% udział (w.3:w.1)</i>	57,71	47,42	51,03	57,24	58,79	61,77	66,67
5	<i>mężczyźni</i>	1232	173	308	198	190	151	212
6	<i>% udział (w.5:w.1)</i>	42,29	52,58	48,97	42,76	41,21	38,23	33,33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Według danych z końca 2019 roku im dłuższy jest czas pozostawania bez pracy, tym większy jest procentowy udział kobiet w danej grupie. W grupie osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca przeważają mężczyźni, natomiast kobiety stanowią przewagę w pozostałych grupach pozostawania bez pracy. Kobiety poszukujące pracy dłużej niż 12 miesięcy to prawie 65% w ogólnej liczbie w tym przedziale czasowym).

Wykres 38. Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn wg czasu pozostawania bez pracy – stan na dzień 31.12.2019 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

5.6. Cudzoziemcy

Zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ma zastosowanie również do:

- 1) cudzoziemców zamierzających wykonywać lub wykonujących pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej,
 - obywateli państw EOG nienależących do UE,
 - obywateli państw niebędących stronami umowy o EOG, którzy mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi,
 - posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy,

- posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt stały,
 - posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
 - posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127, art. 151 ust. 1 lub 2 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 144, art. 159 ust. 1, art. 160, art. 161, art. 176, art. 186 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 lub art. 187 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - posiadających zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 ust. 1 albo art. 126 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, albo wizę wydaną w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub zgodę na pobyt tolerowany,
 - korzystających w Rzeczypospolitej Polskiej z ochrony czasowej,
 - ubiegających się w Rzeczypospolitej Polskiej o udzielenie ochrony międzynarodowej i małżonków, w imieniu których występują z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej, którzy posiadają zaświadczenie wydane na podstawie art. 35 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - którym udzielono ochrony uzupełniającej w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2)** cudzoziemców - członków rodzin cudzoziemców, o których mowa w pkt 2 lit. a-c ustawy;
- 3)** cudzoziemców – członków rodzin obywateli polskich, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo po złożeniu wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 206 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej posiadali zezwolenie na pobyt czasowy;

- 4) cudzoziemców zamierzających wykonywać pracę lub wykonujących pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niewymienionych w pkt 2–4.

W końcu grudnia 2019 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy zarejestrowanych było tylko **3 cudzoziemców**.

6. Sytuacja osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Bezrobotni znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, to grupa bezrobotnych, która została zdefiniowana w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stanowiąca grupę wymagającą szczególnego wsparcia.

Zgodnie z aktualnym „katalogiem” do osób, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczamy bezrobotnych:

- do 30 roku życia,
- długotrwale,
- powyżej 50 roku życia,
- korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej,
- posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- niepełnosprawne.

Spośród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych **2418 osób**, w tym 1421 kobiet zostało zakwalifikowanych do grupy bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, przy czym **jedna osoba może spełniać warunki więcej niż jednej kategorii**, czyli są to jednocześnie np. osoby długotrwale bezrobotne, po 50 roku życia, bez wykształcenia średniego, itp.

6.1. Bezrobotni do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia

30⁺

Bezrobotny do 30 roku życia to bezrobotny, który do dnia zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończył 30 roku życia.

Określenie „osoba bezrobotna do 25 roku życia” oznacza bezrobotnego, który do dnia zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończył 25 roku życia.

Ujęta w znowelizowanej w 2014 roku ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy kategoria osób do 30 roku życia, jako osoby bezrobotne w szczególnej sytuacji na rynku pracy jest poszerzeniem istniejącej wcześniej kategorii osób do 25 roku życia oraz odpowiedzią na zjawiska zachodzące na rynku pracy, takie jak np. wydłużający się okres kształcenia młodych ludzi, a tym samym późniejsze wkraczanie na rynek pracy oraz na niekorzystną dla młodych osób sytuację na rynku pracy.

Bezrobocie spowodowane jest szeregiem przyczyn o wielorakim charakterze. Głównymi problemami są niedopasowanie umiejętności i kwalifikacji młodzieży do zapotrzebowania na rynku pracy, wzrost liczby osób z wyższym wykształceniem (jeśli dyplom uczelni wyższej może mieć prawie każdy, traci on na znaczeniu), brak doświadczeń zawodowych młodych ludzi, brak wymiany informacji między instytucjami edukacyjnymi a rynkiem pracy oraz brak nawyku całościowego uczenia się, ciągłego podnoszenia swoich umiejętności, rozwoju wiedzy.⁹

W końcu 2019 roku w rejestrach tut. Urzędu Pracy figurowało **777 osób** należących do grupy bezrobotnych **do 30 roku życia**, które stanowiły **26,67%** wszystkich zarejestrowanych. Statystyka rynku pracy wśród tej kategorii wyodrębnia jeszcze młodszą grupę bezrobotnych – **do 25 roku życia**, która na koniec omawianego okresu stanowiła ponad połowę (**51,22%; 398 osób**) „trzydziestolatków”.

Liczba bezrobotnych do 30 roku życia w stosunku do ubiegłego roku zmalała o 6,05%, a więc spadek ten był nieznacznie niższy niż ten, który odnotowano w całej populacji bezrobotnych (7,82%). W kategorii do 25 roku życia w porównaniu do 2018 roku liczba bezrobotnych zmalała tylko o 0,5%, spadek wśród osób w wieku 26-30 lat był zdecydowanie wyższy i wyniósł 11,24%. W odniesieniu do liczb bezwzględnych liczba zarejestrowanych do 30 roku życia zmniejszyła się o 50 osób, w tym o 2 osoby, które nie ukończyły 25 lat. Pomimo spadku w liczbach bezwzględnych

⁹ Anna Skórska, 2004: 16-17 i 22; „Młodzi w liczbach”, 2012

nastąpiło nieznaczne zwiększenie udziału tych osób w całej populacji bezrobotnych – wzrost ten w odniesieniu do 2018 roku wyniósł 0,5 punktu procentowego wśród osób „30-” i 2,85 p.p. w grupie do 25 roku życia.

Napływ do ewidencji obu omawianych kategorii wiekowych charakteryzował się wyraźnym trendem spadkowym. W całym 2019 roku, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach **zarejestrowano 2019 osób do 30 roku życia** (350 osób mniej niż rok wcześniej), w tym **1214 osób do 25 roku życia** (265 osób mniej niż rok wcześniej). Spośród nowo zarejestrowanych – 758 osób (tj. 37,54%) zarejestrowało się po raz pierwszy, a 1261 osób powróciło po raz kolejny do rejestrów PUP.

Jednocześnie w omawianym okresie wyłączono z ewidencji 1965 osób (383 osoby mniej niż rok wcześniej), w tym 1158 osób, które nie ukończyły 25 lat (260 osób mniej niż w 2018 roku).

1108 osób do 30 roku życia utraciło status bezrobotnego z powodu podjęcia pracy (56,42% wyłączeń w tej grupie), przy czym należy zaznaczyć, że odsetek podjęć pracy różnił się w młodszej i starszej grupie – wśród bezrobotnych, którzy nie ukończyli 25 roku życia wyniósł 53,62%, a w grupie 26 – 30 lat był wyższy i osiągnął poziom 60,35%.

Na drugim miejscu wśród przyczyn odpływu z bezrobocia było niestawiennictwo w PUP. Z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy z ewidencji PUP wyłączono 357 osób (18,17%) – w młodszej grupie wyniósł on 18,91%, a w starszej 17,10%.

Dobrowolnie ze statusu bezrobotnego zrezygnowały – 234 osoby (11,91 %), z tego 140 osób do 25 roku życia (12,09%) i 94 osoby w starszej grupie (11,65%).

Innymi przyczynami wyłączeń osób do 30 roku życia w 2018 roku było:

- rozpoczęcie stażu – 94 osoby (4,78%),
- odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy – 72 osoby (3,66%),
- podjęcie nauki – 8 osób (0,41%),
- nabycie praw rentowych – 5 osób (0,25%),
- z innych przyczyn status utraciło 71 osób (3,61%).

Tabela 26. Struktura „osób młodych” – stan na dzień 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni					
	do 30 r.ż.		w tym			
			do 25 r.ż.		od 26 do 30 r.ż.	
	Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety
WIEK						
do 25 roku życia	398	240	398	240	x	x
26 - 30	379	257	x	x	379	257
CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY						
do 1	137	71	88	49	49	22
1-3	220	119	137	73	83	46
3-6	150	90	85	47	65	43
6-12	110	79	38	29	72	50
12-24	80	67	30	24	50	43
pow. 24 m-cy	80	71	20	18	60	53
WYKSZTAŁCENIE						
wyższe	109	78	25	21	84	57
policealne i średnie zawodowe	249	150	151	80	98	70
średnie ogólnokształcące	129	85	70	43	59	42
zasadnicze zawodowe	191	124	94	56	97	68
gimnazjalne i poniżej	99	60	58	40	41	20
STAŻ PRACY						
do 1 roku	233	156	126	78	107	78
1-5	326	216	153	92	173	124
5-10	66	37	10	5	56	32
10-20	5	0	x	x	5	0
20-30	x	x	x	x	x	x
30 lat i więcej	x	x	x	x	x	x
bez stażu	147	88	109	65	38	23
Ogółem	777	497	398	240	379	257

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Analizując dane przedstawione w powyższej tabeli należy podkreślić, iż w strukturze osób **bezrobotnych do 30 roku życia – 497 osób to kobiety**; stanowią one 63,96% zarejestrowanych w tym przedziale wiekowym oraz 29,57% ogółu kobiet. W odniesieniu do ubiegłego roku, wraz ze spadkiem w liczbach bezwzględnych nastąpił spadek o 2,18 punktu procentowego udziału kobiet w omawianej kategorii osób bezrobotnych oraz niewielki wzrost o 0,32 punktu procentowego udziału w ogólnej liczbie zarejestrowanych kobiet.

Bezrobocie wśród młodzieży generują w znacznej mierze absolwenci szkół policealnych i średnich zawodowych. Na koniec 2019 roku 32,05% bezrobotnych, którzy nie ukończyli 30 roku życia legitymowali się wykształceniem policealnym lub średnim zawodowym, przy czym w grupie do 25 roku życia udział ten wyniósł 37,94%, natomiast w grupie 26 – 30 lat osiągnął poziom 25,86%. Można więc powiedzieć rozkład w grupie młodszej i starszej znacznie się różnił.

Znaczny udział w grupie „30-” miały również osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 24,58%. Tutaj rozkład w grupie młodszej i starszej był mniej wyraźny i wynosił odpowiednio 23,62% i 25,59%.

Trudności w rozpoczęciu kariery zawodowej potęguje również brak wyuczonych kwalifikacji zawodowych – problem ten dotyczy bezrobotnych z wykształceniem ogólnokształcącym oraz gimnazjalnym i niższym. Na koniec minionego roku problem ten dotknął co trzeciego bezrobotnego z grupy „30-”.

Należy również zauważyć, że dyplom wyższej uczelni nie gwarantuje znalezienia pracy w krótkim czasie. Odsetek bezrobotnych, którzy nie ukończyli 30 roku życia z wyższym wykształceniem wyniósł 14,03% i był wyższy niż w całej zbiorowości bezrobotnych o 3,18 punktu procentowego.

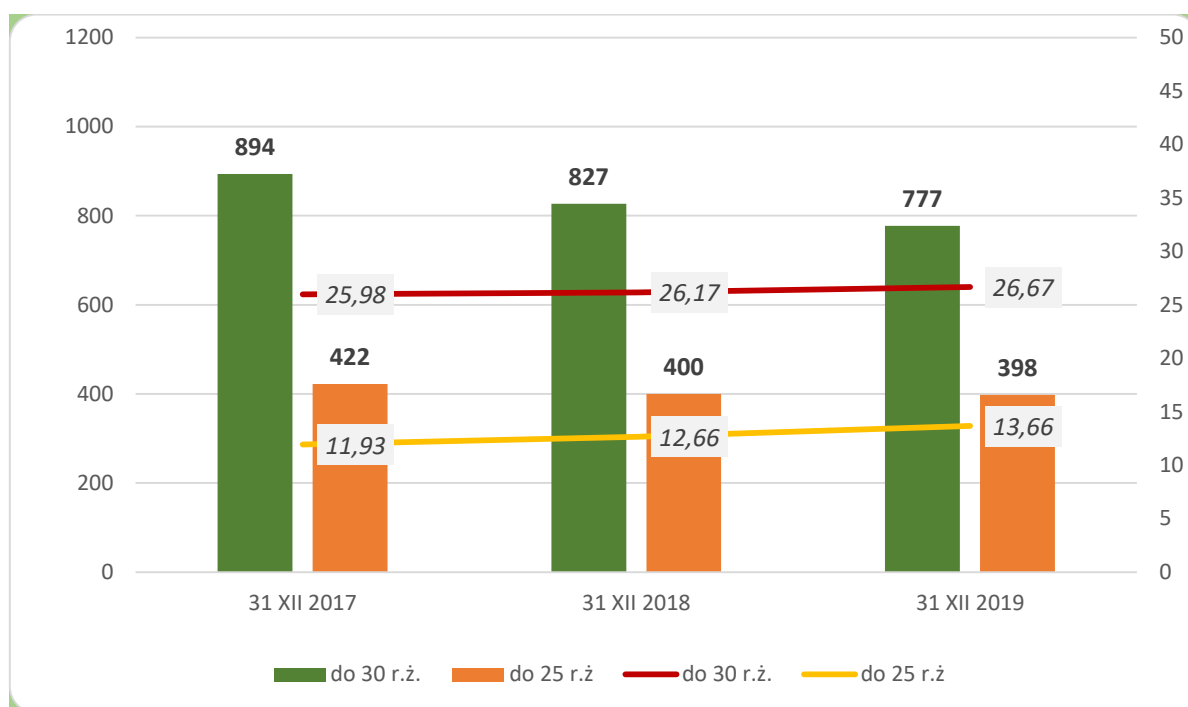
Na koniec 2019 roku wśród bezrobotnych do 30 roku życia zarejestrowanych w PUP w Wadowicach 18,92% nie wykazało się żadnym dotychczasowym stażem pracy, natomiast 29,99% bezrobotnych posiadało doświadczenie nieprzekraczające 1 roku. Największy udział w kryterium stażu pracy miały osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat – 41,96%, natomiast staż pracy powyżej 10 lat posiadało zaledwie 5 osób.

Trudności na jakie napotykają „młodzi” na rynku pracy wydłużają okres pozostawania w ewidencji bezrobotnych. W końcu 2019 roku 160 bezrobotnych (w tym 138 kobiet), którzy nie ukończyli 30 roku życia pozostawało w ewidencji PUP przez okres dłuższy niż 12 miesięcy, co stanowi 26,6% tej grupy. To wprawdzie mniej niż wynosi ten odsetek w całej populacji zarejestrowanych, niemniej jednak niepokojącym jest fakt, że aż 26,38% grupy osób 30 minus posiada status długotrwale bezrobotnych.

***W Polsce bezrobotni do 30 roku życia stanowili
25,74 % ogółu zarejestrowanych,
w województwie małopolskim – 27,47%
bezrobotnych *)***

*) Źródło: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/bezrobocie-rejestrowane>

Wykres 39. Bezrobotni do 30 roku życia, w tym do 25 r.ż. – w ujęciu trzyletnim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

6.2. Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotnego powyżej 50 roku życia, oznacza bezrobotnego, który w dniu zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy ukończył co najmniej 50 rok życia.

Czynnikami, które wpływają na niekorzystną sytuację osób po 50 roku życia na rynku pracy jest niechęć pracodawców do zatrudniania starszych pracowników wynikająca z przekonania o ich niskich i zdezaktualizowanych kwalifikacjach zawodowych. W rzeczywistości często sytuacja przedstawia się inaczej – starsi pracownicy mają duże doświadczenie, potrafią się skoncentrować na pracy często lepiej niż młodzi ludzie (mają znacznie mniejsze obciążenie obowiązkami domowymi, nie poświęcają się w tak dużym stopniu wychowywaniu dzieci).

Owszem zdarza się również, że osoby 50+ mają trudności w dostosowaniu się do nowych warunków oraz wymogów stawianych przez pracodawców i odnalezieniu się na szybko ewoluującym rynku pracy. Wiele osób w tym wieku nawet nie stara się o pracę, uważając, że

przede wszystkim są zbyt starzy, a także zbyt słabo wykształceni lub ich wykształcenie jest nieprzydatne, nie znają języków, nie potrafią obsługiwać komputera.

W dniu 31 grudnia 2019 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach zarejestrowanych było **816 osób powyżej 50 roku życia**. W stosunku do poprzedniego roku ich liczba zmalała o 21 osób, czyli o 2,51%. Poziom bezrobocia w tej grupie spada wolniej niż wśród młodszych bezrobotnych.

Na koniec miesiąca grudnia 2019 r. – 215 bezrobotnych powyżej 50 roku życia posiadało prawo do zasiłku (40,26% ogółu zasiłkobiorców).

W całym 2019 roku, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach, zarejestrowano 914 osób (w tym 381 kobiet) powyżej 50 roku życia (18,85% ogółu rejestracji z 2019 r.) – o 2,93% więcej niż w 2018 roku. Spośród nowo zarejestrowanych – 104 osoby zarejestrowały się po raz pierwszy (tj. 11,38% rejestracji w tej grupie), a dla pozostałych 810 osób była to kolejna rejestracja w Urzędzie.

W minionym roku nieznaczny nastąpił spadek liczby osób „50+”, które utraciły status bezrobotnego. Łącznie z ewidencji wyłączono 935 osób (w tym 395 kobiet) należących do tej grupy wiekowej, co dało spadek w odniesieniu do 2018 roku tylko o 0,85% (8 osób mniej).

Bezrobotni „po pięćdziesiątce”, podobnie, jak pozostałe grupy najczęściej utracili status bezrobotnego z powodu podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej – 372 osoby. Odsetek podjąć pracy w tej grupie był niższy niż ogółem i wyniósł 39,77%, co potwierdza znaczne problemy w powrocie na rynek pracy, które z kolei wydłużają czas pozostawania w zasobach bezrobotnych.

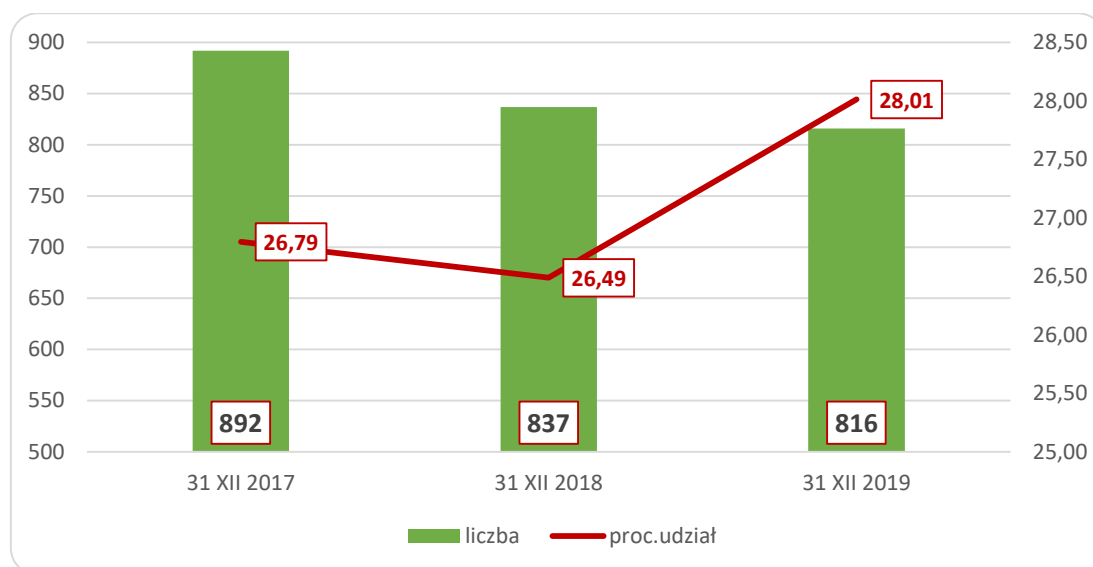
Cechą charakterystyczną struktury utraty statusu bezrobotnego przez osoby po 50 roku życia jest wysoki, prawie 20-procentowy udział wyłączenia z ewidencji bezrobotnych z powodu zakończenia aktywności zawodowej tj. nabycia prawa do emerytury lub renty (13 osób), świadczeń przedemerytalnych (97 osób), a także osiągnięcia wieku emerytalnego (73 osoby).

Na kolejnym miejscu wśród przyczyn odpływu z bezrobocia było niepotwierdzenia gotowości do pracy. Z powodu niestawiennictwa w PUP z ewidencji PUP wyłączono 139 osób (14,87% wyłączonych).

Dobrowolnie ze statusu bezrobotnego zrezygnowało – 100 osób (10,7%).

Znacznie rzadziej niż w pozostałych grupach wiekowych zdarzały się przypadki odmowy przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy. Z tej przyczyny wyrejestrowanych zostało 25 bezrobotnych po 50 roku życia, co stanowi 2,67% wyłączonych.

Wykres 40. Bezrobotni powyżej 50 roku życia w ujęciu trzyletnim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Bezrobotni 50+ zarejestrowani Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach to w zdecydowanej większości mężczyźni stanowiący 60,66% (495 osób). Niski odsetek kobiet to w dużej mierze efekt ich wcześniejszego wycofywania się z życia zawodowego i przechodzenia na emeryturę (od października 2017 r. obniżono wiek emerytalny) lub korzystania ze świadczeń przedemerytalnych.

Starsze pokolenie bezrobotnych charakteryzuje niski poziom wykształcenia i nieadekwatne do obecnych wymogów kwalifikacje zawodowe. W końcu 2019 roku aż 46,08% bezrobotnych „50+” posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe, natomiast kolejne 32,48% to osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i niższe. Odsetek osób z wykształceniem wyższym wyniósł jedynie 3,19%.

Aktywne postawy poszukiwania pracy zanikają w miarę wydłużania się czasu pozostawania bez pracy. A im dłużej osoby pozostają bez pracy, tym mają mniejsze szanse na jej ponowne uzyskanie. Najtrudniejszą sytuację dotyczącą powrotu do pracy posiadają bezrobotni, którzy byli zarejestrowani w Urzędzie nieprzerwanie **od 12 do 24 miesięcy i powyżej 24 miesięcy**. Na koniec 2019 roku te dwie grupy stanowiły **43,14%** „pięćdziesięciolatków”. Łącznie ich liczba wyniosła **352 osoby**.

Tabela 27. Struktura bezrobotnych 50+ wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni powyżej 50 r.ż.			
	Ogółem		kobiety	
	osoby	%	osoby	%
CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY				
do 1	79	9,68	33	10,28
1-3	148	18,14	56	17,45
3-6	112	13,73	45	14,02
6-12	125	15,32	54	16,82
12-24	112	13,73	37	11,53
pow. 24 m-cy	240	29,41	96	29,91
WYKSZTAŁCENIE				
wyższe	26	3,19	11	3,43
policealne i średnie zawodowe	115	14,09	59	18,38
średnie ogólnokształcące	34	4,17	21	6,54
zasadnicze zawodowe	376	46,08	141	43,93
gimnazjalne i poniżej	265	32,48	89	27,73
STAŻ PRACY				
do 1 roku	51	6,25	19	5,92
1-5	72	8,82	15	4,67
5-10	91	11,15	43	13,40
10-20	189	23,16	89	27,73
20-30	266	32,60	97	30,22
30 lat i więcej	126	15,44	51	15,89
bez stażu	21	2,57	7	2,18
Ogółem	816	100%	321	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Bezrobotni powyżej 50 roku życia to w większości osoby z ponad dwudziestoletnim stażem pracy (łącznie 48,04% ogółu „50+”). Jednocześnie 23,16% w momencie rejestracji udokumentowało staż pracy w przedziale od 10 do 20 lat. Osoby mające bardzo krótki staż pracy to odsetek 6,25% - do 1 roku i 8,82% od 1 roku do 5 lat. Zadziwiającym jest fakt, że w tej grupie wiekowej 21 osób nie posiadają udokumentowanego żadnego stażu pracy. Osoby z krótkim stażem pracy lub nieposiadające go w ogóle, to w dużej mierze grupa podejmująca pracę w szarej strefie lub osoby obciążone różnego rodzaju patologiami społecznymi, niezainteresowane zatrudnieniem, korzystające z pomocy społecznej, rejestrujące się w PUP ze względu na możliwość ubezpieczenia zdrowotnego.

W Polsce bezrobotni powyżej 50 roku życia stanowili 27,2% ogółu zarejestrowanych, w województwie małopolskim – 26,57 % bezrobotnych *)

*) Źródło: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/bezrobocie-rejestrowane>

6.3. Osoby długotrwale bezrobotne

*Pojęcie osoba długotrwale bezrobotna oznacza bezrobotnego pozostającego w ewidencji bezrobotnych łącznie przez okres **ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat**, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.*

Długotrwale bezrobocie, stwarza zagrożenie wykluczenia społecznego, zmniejsza szansę na znalezienie pracy, a tym samym powoduje degradację materialną i społeczną jednostki oraz jej rodziny. Kwalifikacje zawodowe tych osób dezaktualizują się, a ich aktywizacja zawodowa i przywrócenie do grona pracujących stają się bardzo trudne. Jednocześnie na długotrwały brak pracy nakłada się wiele czynników, z którymi osoby bezrobotne nie potrafią lub nie chcą sobie poradzić stając się osobami biernymi i roszczeniowymi, osobami, które przyzwyczyły się do swojej sytuacji i znalazły sposób na codzienne funkcjonowanie korzystając ze wsparcia pomocy społecznej bądź pracę „na czarno”.

Według stanu na koniec grudnia 2019 roku, liczba długotrwale bezrobotnych wynosiła **1293 osób** (44,39% ogółu bezrobotnych), w tym 794 kobiety. Należy zauważyć, że w porównaniu z analogicznym okresem 2018 roku liczba długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się o 182 osoby, tj. o 12,34%, przy jednoczesnym spadku udziału w liczbie bezrobotnych ogółem o 2,29 pkt procentowego.

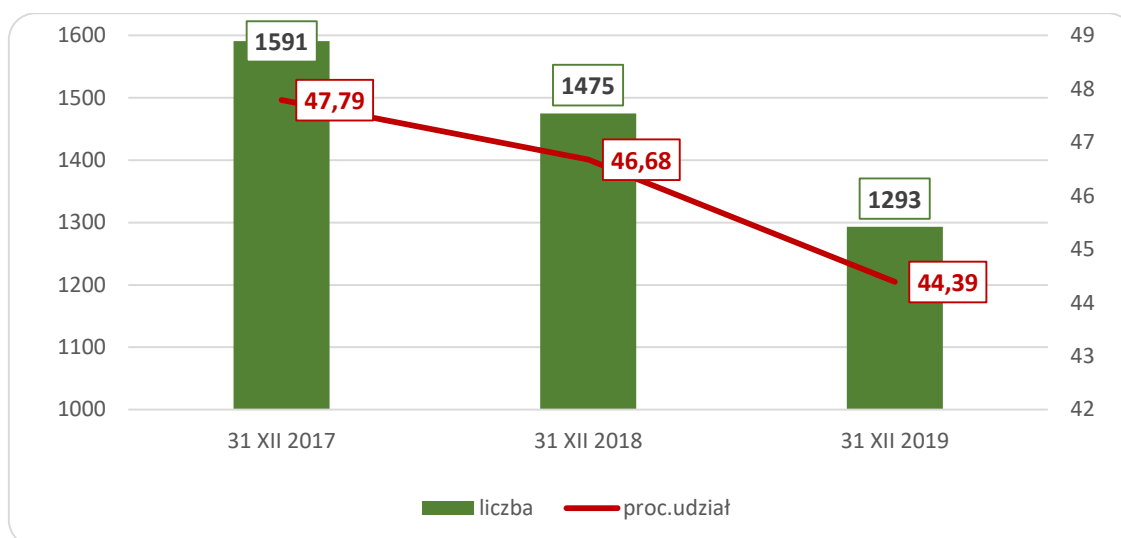
Jedynie 5 osób długotrwale bezrobotnych posiadało prawo do zasiłku (0,94% ogółu zasiłkobiorców).

Przeważającą część długotrwale bezrobotnych stanowią osoby legitymujące się niskim wykształceniem: zasadnicze zawodowe – 449 osób oraz gimnazjalne i niższe – 335 osób, co łącznie stanowi 60,63% ogółu długotrwale bezrobotnych (w 2018 r. – 61,22%). Bezrobotni posiadający wykształcenie ogólnokształcące stanowią obok wykształcenia wyższego, najmniejszy procent tej kategorii – odpowiednio 8,35% (108 osób) oraz 9,59% (124 osoby).

Odnosząc się do powyższych danych można stwierdzić, iż niski poziom wykształcenia negatywnie wpływa na wizerunek osób długotrwale bezrobotnych ograniczając jednocześnie dostęp do wielu ofert zatrudnienia.

Analizując strukturę długotrwale bezrobotnych zauważamy, że więcej w tej kategorii jest kobiet. Kobiety stanowią bowiem 63,19% (794 osoby – spadek o 138 osób w stosunku do 2018 r.) długotrwale bezrobotnych, a jednocześnie długotrwale bezrobotne kobiety stanowią 47,23% wszystkich kobiet zarejestrowanych w PUP w końcu grudnia 2019 roku.

Wykres 41. Długotrwale bezrobotni w ujęciu trzyletnim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Skuteczna aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych jest bardzo trudna i wymaga indywidualnego podejścia. Pierwszym krokiem jest dokładna analiza sytuacji bezrobotnego, bowiem często bariery stojące na drodze do jego aktywizacji to nie tylko kwestie chęci, czy umiejętności.

W Polsce długotrwale bezrobotni stanowili 49,91% ogółu zarejestrowanych, w województwie małopolskim – 48,05% bezrobotnych *)

*) Źródło: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/bezrobocie-rejestrowane>

6.4. Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia

Według stanu na koniec grudnia 2019 roku liczba osób bezrobotnych posiadających co najmniej dziecko do lat 6 wynosiła **580 osób** (19,91% ogółu bezrobotnych). Z tej grupy 104 osoby posiadały prawo do zasiłku dla bezrobotnych (19,48% zasiłkobiorców). Jedna osoba bezrobotna posiadała co najmniej 1 dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.

6.5. Osoby niepełnosprawne

Niepełnosprawność to podstawowa bariera w procesie skutecznego szukania zatrudnienia. Bezrobotni niepełnosprawni mają ograniczoną zdolność do wykonywania pracy zawodowej.

Według ustawy z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definicja osoby niepełnosprawnej brzmi:

„Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do pracy zawodowej”.

Wyróżniamy następujące stopnie niepełnosprawności:

Znaczny stopień niepełnosprawności – do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Umiarkowany stopień niepełnosprawności – do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Lekki stopień niepełnosprawności – do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jakie wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Trudno jest przekonać pracodawców nieposiadających statusu zakładu pracy chronionej do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej. Osoby niepełnosprawne często rejestrują się w powiatowych urzędach pracy w celu pozyskania ubezpieczenia zdrowotnego i możliwości skorzystania z pomocy społecznej. Należy jednak pamiętać, że osoba niepełnosprawna

zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy, to osoba zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy, obowiązującym w danym zawodzie lub służbie.

6.5.1. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako bezrobotne

Na koniec grudnia 2019 r. w PUP Wadowice zarejestrowane były **232 osoby niepełnosprawne (w tym 104 kobiety), co stanowi 7,96% ogółu bezrobotnych.** W stosunku do końca poprzedniego roku liczba niepełnosprawnych zmniejszyła się o 4 osoby (wzrost procentowego udziału w ogóle bezrobotnych 0,49 pkt proc.). Liczba niepełnosprawnych kobiet zmniejszył się o 3 osoby.

Jedną z cech charakterystycznych grupy osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako osoby bezrobotne jest przewaga mężczyzn – na koniec 2019 roku stanowili oni 55,17% (128 osób) bezrobotnych ON.

Od stycznia do grudnia 2019 r. **włączono do ewidencji 353 osoby niepełnosprawne**, w tym 156 kobiet. Osoby niepełnosprawne napływające do ewidencji Urzędu Pracy w 2019 roku, podobnie, jak i w latach poprzednich w zdecydowanej większości pracowały przed rejestracją (94,9%). Spośród poprzednio pracujących 6,27% utraciło zatrudnienie z przyczyn dotyczących zakładu pracy (21 osób).

W tym samym czasie **wyłączono z ewidencji niepełnosprawnych 357 osób**, w tym 159 kobiet. Z powodu **podjęcia pracy** wykreślono z ewidencji bezrobotnych **171 osób – 47,9% ogółu** wyrejestrowanych niepełnosprawnych. Udział podjąć pracy w tej grupie jest niższy niż w pozostałych. Osoby niepełnosprawne najczęściej podejmowały zatrudnienie niesubsydiowane (89,47%).

Tabela 28. Struktura osób niepełnosprawnych – stan na dzień 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	NIEPEŁNOSPRAWNI	
	Ogółem	kobiety
CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY		
do 1	15	5
1-3	43	21
3-6	27	11
6-12	44	22
12-24	32	8
pow. 24 m-cy	71	37
WIEK		
18-24	15	11
25-34	17	7
35-44	39	25
45-54	62	31
55-59	59	30
60 - 65	40	xxx
WYKSZTAŁCENIE		
wyższe	8	4
policealne i średnie zawodowe	36	19
średnie ogólnokształcące	8	6
zasadnicze zawodowe	110	50
gimnazjalne i poniżej	70	25
NIEPEŁNOSPRAWNI WG STAŻU PRACY		
do 1 roku	32	12
1-5	29	15
5-10	45	13
10-20	63	22
20-30	19	22
30 lat i więcej	19	5
bez stażu	21	15
Ogółem bezrobotni	232	104

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Jak wynika z powyższej tabeli grupą wiekową najbardziej dotkniętą bezrobociem są osoby w wieku 45 plus, stanowiące 69,4% ogółu niepełnosprawnych (161 osób). W tej grupie **137 osób to osoby powyżej 50 roku życia, tj. 59,05% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych.**

Najmniejszy udział w omawianej grupie miała młodzież do 24 roku życia stanowiąca jedynie 6,47%.

Nadal wśród niepełnosprawnych dominowali bezrobotni z niskim poziomem wykształcenia. Większość posiadała wykształcenie zasadnicze zawodowe – 110 osób (47,41% ogółu zarejestrowanych niepełnosprawnych) oraz wykształcenie gimnazjalne i niższe – 70 osób

(30,17%). Wyższym wykształceniem legitymowało się zaledwie 8 osób tj. 3,45% ogółu niepełnosprawnych.

Ze względu na czas pozostawania bez pracy najliczniejszą grupę stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy – 71 osób (30,6%).

Ponadto – w końcu roku – wśród niepełnosprawnych bezrobotnych w szczególnej sytuacji było:

- 131 osób długotrwale bezrobotnych,
- 53 osoby bez kwalifikacji zawodowych,
- 9 osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia,
- 17 osób korzystających z pomocy społecznej.

W ewidencji tut. Urzędu, dominowały osoby z orzeczoną lekką stopniem niepełnosprawności – 135 osób (58,19%). 41,38% (96 osób) stanowiły osoby z umiarkowaną stopniem niepełnosprawności natomiast 1 osoba posiadała znaczny stopień niepełnosprawności.

Do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności należały:

- upośledzenie narządu ruchu (33,19%),
- choroby psychiczne (16,81%),
- choroby układu oddechowego i układu krążenia (10,34%),
- choroby neurologiczne (4,31%),
- choroby narządu wzroku (5,17%),
- epilepsja (4,74%),
- zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu (4,74%),
- pozostałe (20,7%).

6.5.2. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako poszukujące pracy

W ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach figurują obok osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako osoby bezrobotne również **osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako osoby poszukujące pracy**.

Definicja osoby poszukującej pracy została przytoczona w punkcie VIII opracowania.

W grudniu 2019 roku w ewidencji wadowickiego urzędu pracy figurowało **53 niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu**. Liczba poszukujących pracy ON w porównaniu do 2018 roku zmalała o 5 osób (8,62%).

Niepełnosprawni poszukujący pracy stanowili 40,15% całej zbiorowości poszukujących pracy i odsetek ten zmniejszył się o 1,28 punktu procentowego.

Podobnie jak wśród osób niepełnosprawnych ze statusem bezrobotnego – wśród ON poszukujących pracy występuje dominacja mężczyzn – na koniec 2019 roku stanowiły one 66,67% poszukujących pracy posiadających orzeczony stopień niepełnosprawności.

Od stycznia do grudnia 2019 r. **włączono do ewidencji poszukujących pracy 48 osób niepełnosprawnych, w tym 17 kobiet**.

Osoby niepełnosprawne napływające do ewidencji poszukujących pracy w 2019 roku w zdecydowanej większości pracowały przed rejestracją (72,92%). Żadna z nich nie utraciła zatrudnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Dla 30 osób była to ponowna rejestracja w Urzędzie, przy czym po raz kolejny jako osoba niepełnosprawna zarejestrowało się 36 osób.

Wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy zdecydowanie dominowały osoby starsze – grupa osób, które ukończyły 45 rok życia stanowiła 69,81% (37 osób). Podobnie jak wśród ON bezrobotnych najmniejszy udział w omawianej grupie miała młodzież do 25 roku życia stanowiąca jedynie 3,77 % omawianej zbiorowości i były to tylko 2 osoby.

Wśród ON poszukujących pracy najwięcej jest osób o niskich kwalifikacjach zawodowych, legitymujących się wykształceniem podstawowym i podstawowym nieukończonym (33,96%) oraz zasadniczym zawodowym (41,5%). Jedynie 3 osoby legitymowały się dyplomem wyższej uczelni. W omawianej grupie 14 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych.

Wśród niepełnosprawnych osób poszukujących pracy zdecydowaną większość (40 osób; 75,47%) stanowili ci, którzy posiadali umiarkowany stopień niepełnosprawności. Na drugim miejscu pod względem liczebności znaleźli się niepełnosprawni w stopniu lekkim (10 osób; 18,87%). Jedynie 3 osoby posiadało znaczny stopień niepełnosprawności (5,66%).

Do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności należały:

- upośledzenie narządu ruchu (32,08%),
- choroby psychiczne (26,42%),
- choroby neurologiczne (13,21%).

W omawianym okresie czasu pracodawcy zgłosili w sumie 49 wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej dla osób z niepełnosprawnościami – o 15 mniej niż w 2018 roku.

7. Pozostałe grupy osób bezrobotnych, które ze względu na określone uwarunkowania mają znaczne problemy wyjścia z bezrobocia

7.1. Osoby bez kwalifikacji zawodowych

Do kategorii bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych zalicza się osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym, nieposiadających jednocześnie kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Obejmuje ona również osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

Na koniec grudnia 2019 roku w ewidencji PUP figurowało **838 osób** bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, które stanowiły 28,77% ogółu bezrobotnych.

Wskaźnik procentowego udziału bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w ogólnej liczbie bezrobotnych w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego pozostał na tym samym poziomie, przy spadku w liczbach bezwzględnych o 71 osób.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych nie posiadających kwalifikacji:

- 479 osób to kobiety – 57,16% tej kategorii i 28,49% ogółu zarejestrowanych kobiet,
- 103 osoby posiadały prawo do zasiłku – 12,29% tej kategorii, 19,29% zasiłkobiorców.

Brak kwalifikacji zawodowych zdecydowanie utrudnia powrót bądź wejście na rynek pracy i stanowi jeden z najpoważniejszych problemów, z którymi borykają się osoby poszukujące zatrudnienia. Z drugiej strony, wymagania pracodawców nie są dziś aż tak duże i często wystarczy nieco chęci i determinacji, by zdobyć zatrudnienie.

7.2. Osoby bez doświadczenia zawodowego

Osoba bezrobotna bez doświadczenia zawodowego to osoba, która wykonywała zatrudnienie oraz inną pracę zarobkową przez łączny okres poniżej 6 miesięcy.

Poziom bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego na koniec miesiąca grudnia 2019 r. stanowił 14,14% ogółu zarejestrowanych – **412 osób**.

W stosunku do końca ubiegłego roku liczba osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego była o 0,43 punktu procentowego wyższa.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych nie posiadających doświadczenia zawodowego:

- 265 osób to kobiety – 64,32% tej kategorii i 15,76% ogółu zarejestrowanych kobiet,
- 2 osoby posiadały prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

7.3. Osoby bez wykształcenia średniego

Do osób bez wykształcenia średniego zalicza się bezrobotnych, którzy ukończyli szkołę zasadniczą zawodową oraz gimnazjalną i podstawową.

Bezrobotni w ww. kategorii na koniec 2019 roku stanowili **54,89%** ogółu zarejestrowanych (**1599 osób**, w tym 769 kobiet).

W tej grupie bezrobotnych:

- 960 osób (32,63% ogółu zarejestrowanych) legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym (w 2018 r. – 1031 osób; 32,63%),
- 639 osób (21,94%) – gimnazjalnym lub niższym (w 2018 r. – 680 osób; 2,52%).

W stosunku do końca poprzedniego roku liczba bez wykształcenia średniego zmniejszyła się o 112 osób (wzrost procentowego udziału w ogóle bezrobotnych o 0,74 pkt proc.).

Spośród bezrobotnych nie posiadających wykształcenia średniego 609 osób pozostawało bez pracy powyżej 12-tu miesięcy, co stanowi 38,09% tej grupy oraz 20,91% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Podsumowując strukturę społeczno – demograficzną bezrobotnych, profil osoby bezrobotnej * powiatu wadowickiego przedstawia się następująco:

Płeć : kobieta

Wiek : 25 – 34 lata

Wykształcenie : zasadnicze zawodowe

Staż pracy : 1 – 5 lat

Okres pozostawania bez pracy : powyżej 12 m-cy

** profil osoby bezrobotnej określono poprzez wskazanie dominującej pod względem liczbowym kategorii jeżeli chodzi o płeć, wiek, wykształcenie, staż pracy oraz czas pozostawania bez pracy*

VIII. Osoby poszukujące pracy

Oprócz osób bezrobotnych, Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach rejestruje osoby poszukujące pracy.

Zgodnie z definicją, **poszukującym pracy** może być każda osoba (zatrudniona, niezatrudniona np. pobierająca rentę, emeryturę) zgłaszająca zamiar i gotowość podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, podjęcia zatrudnienia w wyższym wymiarze czasu pracy, albo dodatkowego lub innego zatrudnienia, zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy.

Na koniec grudnia 2019 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach zarejestrowane były **132 osoby poszukujące pracy** (140 osób na koniec 2018 r.), w tym 46 kobiet. 55 osoby (10 kobiet) to niepełnosprawni niepozostający w zatrudnieniu, o których mowa we wcześniejszej części opracowania.

Od stycznia do grudnia 2019 r. zarejestrowały się 182 osoby poszukujące pracy, w tym 55 kobiet.

W analizowanym okresie Urząd wyłączył z ewidencji 190 osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy, w tym 75 kobiet.

Przyczyny wyłączenia to:

- niepotwierdzenie zainteresowania pomocą określoną w ustawie – 112 osób,
- dobrowolna rezygnacja – 65 osób,
- inne – 13 osób.

CZĘŚĆ CZWARTA

WSPARCIE DLA BEZROBOTNYCH I PRACODAWCÓW

IX. Usługi rynku pracy

1. Profilowanie pomocy dla bezrobotnych

Do dnia 14 czerwca 2019 r., zgodnie z art. 33 ust. 2b ustawy, od dnia 27 maja 2014 r. wszystkie PUP ustalały profil pomocy dla każdej osoby bezrobotnej.

W celu ustalenia profilu pomocy doradca klienta podczas rozmowy z bezrobotnym dokonywał analizy jego sytuacji oraz szans na rynku pracy biorąc pod uwagę dwie zmienne:

- **oddalenie bezrobotnego od rynku pracy,**
- **gotowość do wejścia lub powrotu na rynek pracy.**

Przez oddalenie od rynku pracy rozumie się czynniki utrudniające bezrobotnemu wejście lub powrót na rynek pracy. Informacje, na podstawie których ustala się oddalenie bezrobotnego od rynku pracy to wiek, płeć, poziom wykształcenia, umiejętności, uprawnienia i doświadczenie zawodowe, stopień niepełnosprawności, czas pozostawania bez pracy, miejsce zamieszkania pod względem oddalenia od potencjalnych miejsc pracy i dostępność nowoczesnych form komunikowania się z PUP i pracodawcami.

Natomiast przez gotowość do wejścia lub powrotu na rynek pracy rozumie się czynniki wskazujące na potrzebę i chęć bezrobotnego do podjęcia pracy. Informacje, na podstawie których ustala się gotowość do wejścia lub powrotu na rynek pracy to zaangażowanie w samodzielne poszukiwanie pracy, gotowość do dostosowania się do wymagań rynku pracy, dyspozycyjność, powody skłaniające do podjęcia pracy, powody rejestracji w PUP, dotychczasowa oraz aktualna gotowość do współpracy z PUP, innymi instytucjami rynku pracy lub pracodawcami.

Ustalenie profilu pomocy odbywa się z wykorzystaniem pomocniczego narzędzia, którym jest wystandaryzowany Kwestionariusz do profilowania pomocy dla osób bezrobotnych. Jest to kwestionariusz wywiadu, w oparciu o który prowadzona jest rozmowa z osobą bezrobotną. Narzędzie w całości zintegrowane było z systemem teleinformatycznym wykorzystywanym przez wszystkie PUP (Syriusz^{Std}).

Przynależność do konkretnego profilu wiązała się z rodzajem wsparcia, jakie mogło zostać udzielone klientowi. Pomoc przewidziana w ramach profilu pomocy była realizowana na podstawie przygotowanego z bezrobotnym Indywidualnego Planu Działania.

Osobie bezrobotnej mógł zostać przydzielony jeden z trzech profili.

Profil pomocy I byli objęci bezrobotni samodzielnii i aktywni, dla których podstawowym wsparciem było pośrednictwo pracy, tj. propozycja odpowiedniej pracy, a w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe i wybrane instrumenty rynku pracy (m.in. bon stażowy, bon zatrudnieniowy, szkolenia, środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej).

Źródło: MPiPS

Profil pomocy II byli objęci bezrobotni wymagający intensywnego wsparcia, wobec których PUP mógł stosować wszystkie usługi i instrumenty rynku pracy oraz inne formy pomocy określone w ustawie (z wyłączeniem PAI), a także działania aktywizacyjne zlecane przez PUP.

Profil pomocy III objęci byli bezrobotni oddaleni od rynku pracy – zarówno tacy, którzy z różnych powodów zagrożeni są wykluczeniem społecznym, jak i tacy którzy z własnego wyboru nie byli zainteresowani podjęciem pracy lub uchylali się od pracy legalnej. Wobec tej grupy osób, oprócz stosowania programów specjalnych, w ramach których PUP mogły wykorzystywać rozmaite formy wsparcia określone w ustawie, stosowane mogły być również takie formy pomocy jak PAI, działania aktywizacyjne zlecone przez PUP, skierowanie do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy lub podjęcia pracy w spółdzielni socjalnej oraz – w uzasadnionych przypadkach – poradnictwo zawodowe.

W okresie od stycznia do czerwca 2019 r. przeprowadzono 2427 wywiadów.

„Konieczność wprowadzenia zmian związanych z profilowaniem wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Na decyzję wpływ miały również wyniki ewaluacji profilowania pomocy. Badania ankietowe pokazały, że 44,6 proc. ankietowanych powiatowych urzędów pracy uznało, że profilowanie pomocy nie umożliwia lepszego kierowania pomocy do bezrobotnych. 21,4 proc. urzędów stwierdziło, że trudno było im wskazać przydatność profilowania pomocy. Natomiast 80,1 proc. urzędów zgodziło się, że niezbędne jest wprowadzenie zmian w przepisach dotyczących profilowania pomocy dla osób bezrobotnych. Kolejnymi czynnikami, które przemawiały za rezygnacją z profilowania, były: stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich,

Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Najwyższej Izby Kontroli oraz organizacji pozarządowych.

Kierując się powyższym, w nowelizacji został zniesiony obowiązek profilowania pomocy dla każdego bezrobotnego. To oznacza, że urzędy pracy będą mogły stosować wobec zarejestrowanego bezrobotnego wszystkie formy pomocy dostępne w urzędzie.”¹⁰

2. Indywidualny Plan Działania

„W nowelizacji doprecyzowano również przepisy dotyczące indywidualnego planu działania. Pomoc w ramach IPD dostosowywana będzie do indywidualnych potrzeb i możliwości bezrobotnego, z uwzględnieniem jego wykształcenia, doświadczenia zawodowego oraz możliwości podjęcia pracy lub działalności gospodarczej.

Indywidualny plan działania będzie określał działania możliwe do zastosowania przez urząd pracy w ramach pomocy określonej w ustawie, działania planowane do samodzielnej realizacji w celu poszukiwania pracy, planowane terminy realizacji poszczególnych działań, formy, planowaną liczbę i terminy kontaktów z pośrednikiem pracy, doradcą zawodowym lub innym pracownikiem urzędu pracy, termin i warunki zakończenia realizacji indywidualnego planu działania.

W okresie realizacji indywidualnego planu działania urząd pracy, co najmniej raz na 60 dni, będzie się kontaktował się z bezrobotnym w celu monitorowania sytuacji i postępów w realizacji przewidzianych działań. Kontakt ten może być realizowany w formie spotkania, rozmowy telefonicznej albo wymiany informacji drogą elektroniczną lub pocztową. Przepisy zapewniają również możliwość modyfikacji IPD stosownie do zmiany sytuacji bezrobotnego.”¹¹

W 2019 roku:

- doradcy klienta przygotowali 4514 Indywidualnych Planów Działania,
- 3037 osób zakończyło realizację IPD.
- 1479 IPD zostało przerwanych.

Na dzień 31.12.2019r. – **2980 osób** było w trakcie realizacji Indywidualnego Planu Działania.

¹⁰ <https://zielonalinia.gov.pl/-/rejestracja-bez-profilowania-zmiany-w-urzedzie-pracy>

¹¹ tamże

3. Pośrednictwo pracy

Działania w ramach pośrednictwa pracy prowadzone są na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 3 i 3a ustawy *(Do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy: (...) udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe; - udzielanie pomocy pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe;)* oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy.

Pośrednictwo pracy to podstawowa usługa świadczona podczas wizyty u doradcy klienta. **udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy** w uzyskaniu odpowiedniej pracy, informowanie o aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz informowanie o ich prawach i obowiązkach. Dla każdej osoby bezrobotnej, jak już wspomniano wcześniej, ustalany jest profil pomocy poprzez przeprowadzenie rozmowy doradczej oraz ustalany jest Indywidualny Plan Działania.

Pośrednictwo pracy świadczone na rzecz pracodawców polega na pomocy w rekrutowaniu pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, pozyskiwaniu ofert pracy, a także organizowaniu giełd pracy. Jest usługą nieodpłatną, prowadzoną na zasadzie dostępności i dobrowolności korzystania z niej oraz jawności i równości w traktowaniu podmiotów (osób i pracodawców).

W okresie od stycznia do grudnia 2019 roku doradcy klienta indywidualnego odnotowali **31214 spotkań osobistych** z osobami zarejestrowanymi.

W wyniku tych spotkań zostało **ustalonych do 13.06.2019 roku 2427 profili pomocy** w tym **1237 dla kobiet** oraz ustalonych **4514 Indywidualnych Planów Działania** w tym **2420 dla kobiet**. Ponadto doradcy klienta kontaktowali się z osobami zarejestrowanymi telefonicznie oraz drogą elektroniczną i informowali ich o aktualnych ofertach pracy, wolnych miejscach stażowych i przekazywali kontakty do pracodawców. Osobom spełniającym wymagania pracodawców, doradcy klienta wydawali skierowania do pracy. Łącznie w 2019 roku zostało wydanych 1899 skierowań do pracy, w wyniku których 295 osób podjęło zatrudnienie.

Ten pozornie niekorzystny odsetek podjęć pracy należy łączyć ze sposobem realizacji ofert. Zdecydowana większość zgłaszanych ofert pracy realizowana jest bowiem jako oferta otwarta to znaczy z upublicznionym dostępem do pełnych danych kontaktowych pracodawcy. Powoduje to, że wiele osób bezrobotnych (i prawdopodobnie nie tylko bezrobotnych!) dowiaduje się co prawda o ofercie pracy za pośrednictwem urzędu (Internet, doradcy klienta, tablica ogłoszeń, bilbord), ale dociera do pracodawców samodzielnie, bez wydanego przez Urząd Pracy skierowania. W rzeczywistości wszystkie podjęcia pracy przez osoby zarejestrowane w Urzędzie na stanowisku zgłoszonym jako oferta pracy i rozpowszechnianym przez Urząd należy traktować jako podjęcie pracy za pośrednictwem Urzędu. Natomiast w ujęciu statystycznym jedynie podjęcia pracy za wydanym i rozliczonym skierowaniem ujmowane są jako podjęcia pracy za pośrednictwem urzędu. (1108 klientów zostało wyłączonych z ewidencji osób bezrobotnych z powodu podjęcia pracy).

Pośrednictwo pracy to także **kontakt doradcy klienta instytucjonalnego z pracodawcami** w celu pozyskania oferty pracy, przyjęcia zgłoszenia oferty pracy lub przedstawienia propozycji pomocy. Kontakty z pracodawcami dają możliwość uzyskania aktualnych informacji o rynku pracy, o potrzebach kadrowych pracodawców, wymaganiach stawianych przyszłym kandydatom do pracy, a także pozyskania do współpracy partnerów gotowych do zatrudnienia bezrobotnych.

Doradcy klienta instytucjonalnego podtrzymują **kontakt z pracodawcą** w formie:

- kontaktów bezpośrednich; w okresie od stycznia do grudnia 2019 r. pośrednicy pracy pełniący funkcję doradcy klienta instytucjonalnego podejmowali indywidualne spotkania z pracodawcą – **312** kontaktów, w wyniku których pozyskano **447** wolnych miejsc pracy, w tym **417** wolnych miejsc pracy na stanowiska niesubsydiowane,
- **kontaktów telefonicznych**; kontakt z pracodawcą odbywa się co najmniej raz na kwartał. Średnio na kwartał doradcy telefonicznie skontaktowali się z **3000** pracodawcami współpracującymi z tut. Urzędem Pracy, w wyniku których w 2019 r. pozyskano **213** wolnych miejsc pracy.
- **kontaktów drogą elektroniczną**.

Podczas kontaktów z pracodawcami m.in:

- promowano usługi i instrumenty rynku pracy oraz udzielano informacji dotyczących programów wspierających tworzenie nowych miejsc pracy,
- ustalano zasady realizacji zgłaszanych ofert pracy,
- udzielano informacji na temat zasad zatrudniania cudzoziemców.

Wszystkie kontakty z pracodawcami dokumentowane są w kartach pracodawców, które prowadzone są w wersji elektronicznej.

Na dzień 31.12.2019 r. w systemie SYRIUSZ figurowało **4021** pracodawców, z którymi są podtrzymywane kontakty i uzupełniane karty, w tym z powiatu wadowickiego – **2889** pracodawców. Większość kontaktów z pracodawcą odbywa się drogą telefoniczną.

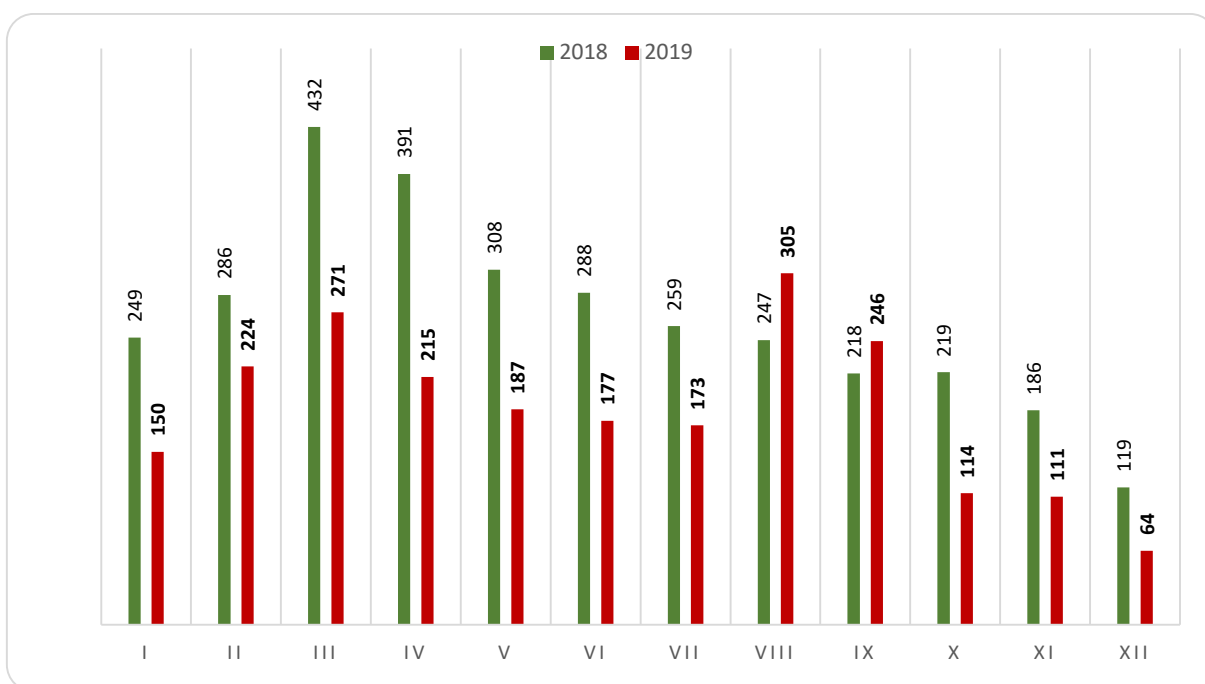
3.1. Oferty pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku przyjął od pracodawców **2237** zgłoszenia wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, tj. o **965** mniej niż w roku 2018.

Wahania w liczbie ofert pracy wpływających do urzędu w poszczególnych miesiącach 2018 i 2019 roku przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 42. Oferty pracy zgłoszone w poszczególnych miesiącach 2018 i 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Pomimo spadku liczby ofert pracy obserwujemy wzrost udziału wolnych miejsc pracy w ramach subsydiowanych form wsparcia. W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. zgłoszono **343** wolne miejsca pracy na stanowiska subsydiowane. W porównaniu z 2018 rokiem, kiedy zatrudnienie subsydiowane osiągnęło poziom **12,30%**, w roku 2019 odnotowano **15,33%** udziału. A zatem, jak wynika z powyższego większość, bo 84,67% wszystkich wolnych miejsc pracy stanowiły oferty pracy niesubsydiowanej. Ta część ofert pracy pozostająca w dyspozycji PUP pochodzi z wolnego rynku i jest zależna od kondycji gospodarki i małopolskich firm. Obecnie możemy obserwować tendencję do wzrostu wolnych miejsc pracy. Coraz więcej pracodawców boryka się z brakiem możliwości zaspokojenia swoich potrzeb kadrowych.

Największy udział ofert pracy w ogólnej liczbie zgłoszonych ofert mają następujące stanowiska:

–	522301	Sprzedawca*	8,76 %
–	515303	Robotnik gospodarczy	4,65 %
–	931301	Pomocniczy robotnik budowlany	3,44 %
–	752205	Stolarz*	3,17 %
–	432103	Magazynier	2,55 %
–	752290	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	2,28 %
–	932101	Pakowacz ręczny	2,28 %
–	712990	Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	2,24 %
–	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	2,19 %
–	411004	Technik prac biurowych*	1,83 %
–	932990	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	1,70 %
–	832202	Kierowca samochodu dostawczego	1,65 %
–	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	1,61 %
–	751201	Cukiernik*	1,52 %
–	751290	Pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni	1,52 %
–	941201	Pomoc kuchenna	1,34 %
–	753105	Krawiec*	1,16 %
–	512001	Kucharz*	1,07 %

**Tabela 29. Oferty pracy zgłoszone w roku 2019 - według zawodów
(zgłoszone w liczbie co najmniej 10)**

L. p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu lub specjalności	Liczba ofert
1	522301	Sprzedawca*	196
2	515303	Robotnik gospodarczy	104
3	931301	Pomocniczy robotnik budowlany	77
4	752205	Stolarz*	71
5	432103	Magazynier	57
6	752290	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	51
7	932101	Pakowacz ręczny	51
8	712990	Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	50
9	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	49
10	411004	Technik prac biurowych*	41
11	932990	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	38
12	832202	Kierowca samochodu dostawczego	37
13	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	36
14	751201	Cukiernik*	34
15	751290	Pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni	34
16	941201	Pomoc kuchenna	30
17	753105	Krawiec*	26
18	512001	Kucharz*	24
19	514202	Kosmetyczka	20
20	514101	Fryzjer*	19
21	753602	Obuwnik*	19
22	431101	Asystent do spraw księgowości	18
23	911203	Pokojowa	18
24	752208	Stolarz meblowy	17
25	332203	Przedstawiciel handlowy	17
26	513101	Kelner*	17
27	753601	Cholewkarz	16
28	541307	Pracownik ochrony fizycznej	16
29	751104	Rozbieracz-wykrawacz	15
30	234201	Nauczyciel przedszkola	15
31	422602	Recepcjonista	15
32	331301	Księgowy	15
33	712604	Monter instalacji sanitarnych	14
34	962902	Doradca	14
35	711205	Brukarz	14
36	721204	Spawacz	13

37	232090	Pozostali nauczyciele kształcenia zawodowego	13
38	532201	Opiekunka domowa	12
39	741103	Elektryk	12
40	235919	Pedagog specjalny	12
41	711202	Murarz	11
42	741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	11
43	233008	Nauczyciel języka obcego	11
44	753402	Tapicer*	11
45	911290	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe hotelowe i podobne	11
46	712906	Monter stolarki budowlanej	10
47	722204	Ślusarz*	10

*zawód objęty jest kształceniem w systemie oświaty i występuje w Klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Spośród **2237** ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach, jak już wspomniano, 15,33% dotyczyło stanowisk subsydiowanych w ramach staży, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie - użytecznych, refundacji pracodawcy lub przedsiębiorcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia w ramach programu „Praca dla młodych” oraz wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy.

Najbardziej preferowanymi zawodami w ramach form subsydiowanych w 2019 roku były: asystent do spraw księgowości, cholewkarz, cukiernik, intrologator, kosmetyczka, magazynier, monter mebli, pomoc kuchenna, pomocniczy robotnik budowlany, pozostali pracownicy obsługi biurowej, pracownik ochrony fizycznej, recepcjonista, robotnik gospodarczy, sprzedawca, stolarz, technik prac biurowych.

Pracodawcy najczęściej poszukując pracowników na konkretne stanowiska, oczekiwali tym samym określonych kwalifikacji zawodowych, tj. wiedzy i umiejętności oraz cech osobowościowych przydatnych w wykonywaniu danej pracy. Główne wymagania zgłaszane przez pracodawców w ofertach pracy dotyczyły: poziomu wykształcenia, uprawnień, znajomości języków, umiejętności i doświadczenia zawodowego.

Ponadto wśród cech kandydata wymienianych przez pracodawców, jako najbardziej pożądane, a jednocześnie charakteryzujące idealnego pracownika wymieniano:

- chęć do pracy,
- dyspozycyjność,
- komunikatywność,
- pracowitość,
- lojalność,
- uczciwość,
- samodzielność,
- inne (kreatywność, łatwość uczenia się itp.).

W niektórych sektorach gospodarki, zwłaszcza w tych, w których pracodawcom trudno było znaleźć odpowiednich pracowników, zaobserwowano zwiększającą się presję płacową. Sytuacja taka dotyczy min. stanowisk:

- + pracownik budowlany 2250– 10000 zł brutto,
- + kierowca kat. C+E 2250 – 8508,30 zł brutto,
- + kierownik 2250 – 7500 zł brutto,
- + główny księgowy 4000 – 6000 zł brutto,
- + monter stolarki budowlanej 2250 – 5645,42 zł brutto,
- + monter mebli 2250 – 5645,42 zł brutto,
- + szewc 3493,21 – 5645,42 zł brutto,
- + specjalista kontroli jakości 2250 – 5645,40 zł brutto,
- + elektronik 3843– 5645 zł brutto,
- + elektryk 2250 – 5645 zł brutto,
- + operator koparki 2250 – 5000 zł brutto,
- + stolarz 2250 – 5000 zł brutto,
- + tapicer 2250 – 5000 zł brutto,
- + tynkarz 2250 – 5000 zł brutto,
- + pracownik fizyczny 2250 – 5000 zł brutto,
- + elektromonter instalacji elektrycznych 3000 – 5000 zł brutto,
- + monter maszyn 2700 – 5000 zł brutto,
- + murarz 2250 – 4500 zł brutto,
- + księgowy 2250 -4500 zł brutto,
- + monter instalacji i urządzeń sanitarnych 2250 – 4500 zł brutto,
- + kucharz 2250 – 4496,72 zł brutto,
- + przedstawiciel handlowy 2250 –4220 zł brutto,

- ✚ specjalista ds. kadr 2250 – 4210,19 zł brutto,
- ✚ specjalista ds. logistyki 2250 – 4210,19 zł brutto,
- ✚ malarz/gipsiarz 2250 – 4210 zł brutto,
- ✚ monter płyt kartonowo gipsowych – 2250 – 4210 zł brutto,
- ✚ brukarz 2250 – 4210 zł brutto,
- ✚ pakowacz ręczny 2250 – 4210 zł brutto,
- ✚ mechanik samochodowy 2250 – 4210 zł brutto,
- ✚ pracownik produkcji 2250 – 4066,36 zł brutto,
- ✚ cieśla 2250 – 4500 zł brutto,
- ✚ pracownik biurowy 2250 – 4000 zł brutto,
- ✚ wędliniarz 2250 – 4000 zł brutto,
- ✚ kurier 2250 – 3923,64 zł brutto,
- ✚ spawacz 2250 – 4000 zł brutto,
- ✚ operator maszyn numerycznych 2500 – 4000 zł brutto,
- ✚ monter sieci ciepłych 2250 – 3500 zł brutto,
- ✚ piekarz 2250 – 3500 zł brutto,
- ✚ specjalista kontroli jakości – 2250 – 5645,40 zł brutto,
- ✚ specjalista ds. kadr 2250 – 4210,19 zł brutto,
- ✚ operator CAD 3200 – 3500 zł brutto,
- ✚ krawiec 2250 – 3200 zł brutto,
- ✚ monter obuwia 2250 – 3500 zł brutto,
- ✚ monter żaluzji 3135 – 3200 zł brutto,
- ✚ magazynier 2250 – 3500 zł brutto,
- ✚ zbrojarz 2250 – 3500 zł brutto,
- ✚ nauczyciel przedszkola 2250 – 3493,21 zł brutto,
- ✚ pomoc kuchenna 2250 – 3493,21 zł brutto,
- ✚ tokarz 3493,00 – 4000 zł brutto,
- ✚ konserwator 2250 – 3490 zł brutto,
- ✚ fizjoterapeuta 2250 -3460 zł brutto,
- ✚ ślusarz 2250 – 3200 zł brutto,
- ✚ specjalista ds. księgowości 2250 – 3500 zł brutto,
- ✚ kosmetyczka 2250 – 3493,21 zł brutto,
- ✚ sprzedawca 2250 – 3200 zł brutto,
- ✚ specjalista ds. marketingu i handlu 2250 – 3061,55 zł brutto,
- ✚ pedagog specjalny 2466 – 3060 zł brutto.

Od 1 stycznia 2019 r.

Stawka godzinowa

Płaca minimalna

14,70 zł
umowa
zlecenie

13,40 zł
umowa o
pracę

2350 zł
umowa o
pracę

W pozostałych branżach wzrosty wynagrodzeń były znacznie mniejsze. Często wynikały z przyjętych rozwiązań legislacyjnych, czyli wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę.

W przypadku umów o pracę średnie miesięczne wynagrodzenie proponowane w ofertach pracy wynosi:

- 2 756,66 – 100 % (wzrost o 146,10 zł do roku poprzedniego),
- 1 369,85 – inny wymiar czasu pracy <100% (wzrost o 294,75 zł do roku poprzedniego).

Natomiast średnia stawka godzinowa proponowana w ofertach pracy wynosi:

- 19,36 zł– umowa o pracę - pełny etat (wzrost o 3,84 zł do poprzedniego roku),
- 20,46 zł brutto – umowa zlecenie (wzrost o 0,54 zł od poprzedniego roku).

Większość, bo 77% proponowanych ofert pracy zgłaszanych w PUP stanowią oferty pracy w pełnym wymiarze czasu pracy (o 7% mniej niż w roku ubiegłym), na ½ etatu – 8% (wzrost o 3%), inny wymiar czasu pracy – 5% (wzrost o 4%). Zatrudnienie na umowę zlecenia stanowiło 10% ofert pracy (tyle co w roku 2018).

Warto jeszcze przypomnieć, iż analiza ofert pracy zgłaszanych do Urzędu nie odzwierciedla realnych potrzeb lokalnego rynku pracy. Wiąże się to z faktem, iż niejednokrotnie niezrealizowane oferty pracy są przez pracodawców ponawiane, a dotyczą tego samego stanowiska pracy. Ponadto, w wyniku nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w 2010 roku, zniesiono obowiązek powiadamiania urzędów pracy przez pracodawców o wolnych miejscach pracy.

W 2019 roku pracodawcy zgłaszali oferty pracy osobiście, telefonicznie, drogą pocztową, elektroniczną, przez Internet lub faxem.

W zależności od uzgodnień z pracodawcą, czy oferta pracy może zawierać dane umożliwiające identyfikację pracodawcy (oferta otwarta) czy też nie (oferta zamknięta) oferty pracy były realizowane poprzez:

- podanie do publicznej wiadomości tj. *umieszczenie na tablicach ogłoszeń w siedzibie PUP oraz Filii, bilbordach, przesłanie do lokalnego radia „Radio Andrychów”, do Urzędu Miejskiego w Kalwarii Zebrzydowskiej, do Urzędu Miejskiego w Andrychowie oraz do Wytwórni Silników Wysokoprężnych „Andoria” w Andrychowie,*
- przekazanie oferty pracy do upowszechniania do wskazanych w Zgłoszeniu krajowej oferty pracy powiatowych urzędów pracy; w ubiegłym roku pośrednicy pracy przekazali 1062 **ofert pracy** do upowszechniania w innych urzędach pracy, czyli o 584 więcej niż w roku poprzednim,

- dobór osób spełniających wymagania pracodawcy określone w ofercie, poprzez ich selekcję, weryfikowanie ich umiejętności i kwalifikacji, poprzez kontakty telefoniczne lub osobiste; łącznie do ofert pracy zostało dopasowanych **19 774** kandydatów do pracy, czyli o **2667** więcej niż w roku ubiegłym.

Ponadto doradcy klienta instytucjonalnego przyjmują także i rozpowszechniają krajowe oferty pracy z innych urzędów pracy. W ubiegłym roku zostało przyjętych i upowszechnionych 496 ofert pracy przesłanych z innych powiatowych urzędów pracy, czyli o 104 oferty mniej w stosunku do roku ubiegłego.

3.2. Giełdy pracy

Kolejną z usług Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach jest organizacja giełd pracy. W miarę potrzeb giełdy te organizowane są najczęściej na terenie Urzędu, w przypadku, gdy po stronie pracodawcy istnieje potrzeba spotkania się z większą liczbą potencjalnych kandydatów do pracy – najczęściej w tym samym zawodzie. PUP gwarantuje pracodawcy udostępnienie informacji o giełdzie oraz wybranie grupy osób zainteresowanych pracą na danym stanowisku. Po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego pracodawca informuje PUP o zatrudnieniu określonych osób.

W ubiegłym roku zostało zorganizowanych **4 giełdy pracy**, w których wzięło udział **14 kandydatów** do pracy wyselekcjonowanych przez doradców klienta. W wyniku tych spotkań zatrudnienie znalazła **1 osoba**.

3.3. Zatrudnianie cudzoziemców

Od stycznia 2018 roku znaczącej zmianie uległy przepisy prawne w zakresie zatrudniania cudzoziemców. Stało się to na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw.

Celem nowych regulacji było przede wszystkim wdrożenie do polskiego porządku prawnego postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/36/UE z 26 lutego 2014 r.

w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w charakterze pracownika sezonowego.

Należy podkreślić, iż zatrudnianie cudzoziemców bez konieczności uzyskiwania zezwolenia na pracę nadal jest możliwe, jednak z pewnymi zmianami.

Znane pracodawcom zatrudniającym pracowników ze Wschodu oświadczenie o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi wraz z początkiem roku 2018 uległo dezaktualizacji (wprowadzono ***oświadczenie o powierzeniu pracy cudzoziemcowi***, zmianie uległa nie tylko nazwa ale też procedura, a regulacje dotyczące oświadczeń zostały przeniesione do *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*), natomiast oprócz funkcjonującego dotychczas zezwolenia na pracę wydawanego przez wojewodę na okres do 3 lat, ww. ustawa wprowadziła nowy rodzaj zezwolenia – **zezwolenie na pracę sezonową**.

3.3.1. Oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi

Oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi wpisywane do ewidencji oświadczeń dotyczą tylko tych prac, do których wykonywania nie jest wymagane zezwolenie na pracę sezonową¹².

Na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi obywatele: **Białorusi, Gruzji, Republiki Mołdowy, Federacji Rosyjskiej, Republiki Armenii i Ukrainy**¹³ mogą podejmować krótkoterminową pracę w Polsce **w okresie do sześciu miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy** bez obowiązku uzyskiwania zezwolenia na pracę.

Limit 6 miesięcy pracy dotyczy konkretnego cudzoziemcy, a nie pracodawcy. Cudzoziemiec może pracować na podstawie oświadczeń u więcej niż jednego pracodawcy, ale nie może przekroczyć limitu czasowego. Oznacza to, że równie dobrze pracownik ze Wschodu może pracować u kilku przedsiębiorców jednocześnie.

¹² Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie podkład działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), w których wydawane są zezwolenia na pracę sezonowa cudzoziemca (Dz. U. 2017, poz. 2348,

¹³ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie państw, do których obywateli stosuje się przepisy dotyczące zezwolenia na pracę sezonowa oraz przepisy dotyczące oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi (Dz. U. 2017, poz. 2349).

W takim przypadku:

- każdy z podmiotów składa do rejestracji odrębne oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy,
- okresy sześciomiesięczne nie sumują się, niezależnie od ilości pracodawców,
- wszyscy pracodawcy zatrudniający obcokrajowca są zobowiązani powiadomić urzędy pracy właściwe ze względu na jego siedzibę lub miejsce stałego pobytu (w przypadku osób fizycznych), że współpraca pomiędzy zainteresowanymi stronami rzeczywiście się rozpoczęła (obowiązek przesłania informacji odpowiednio o podjęciu lub niepodjęciu pracy przez cudzoziemca w dacie wskazanej w oświadczeniu jako kolejne novum w stosunku do dawnych przepisów).

Powiatowy Urząd Pracy wpisuje oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń.

Oryginał oświadczenia pracodawca przekazuje cudzoziemcowi.

Kolejną ważną zmianą względem prawodawstwa obowiązującego do końca 2017 r. jest wprowadzenie opłaty w kwocie 30 zł za rejestrację **oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi**.

 Trzeba pamiętać, że samo oświadczenie nie jest wystarczające do legalnej pracy w Polsce – cudzoziemiec musi jeszcze posiadać tytuł pobytowy pozwalający na pracę (np. odpowiednia wiza lub zezwolenie na pobyt czasowy, przebywanie w ruchu bezwizowym do 90 dni w ciągu kolejnych 180 dni). Zarejestrowane oświadczenie stanowi podstawę do uzyskania przez cudzoziemca wizy w celu wykonywania pracy.

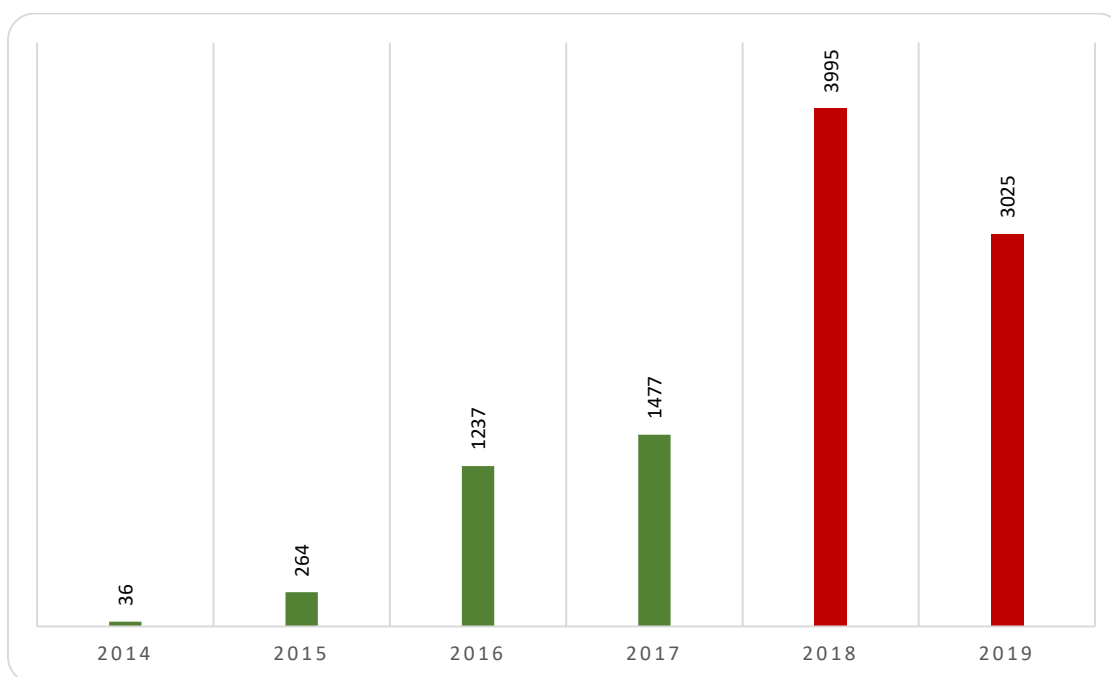
Oświadczenie może nie zostać wpisane do ewidencji, gdy:

- ❖ z okoliczności wynika, że oświadczenie zostało złożone dla pozorów,
- ❖ oświadczenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu,
- ❖ podmiot powierzający wykonywanie pracy nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom, w szczególności:
 - nie posiada środków finansowych ani źródeł dochodu niezbędnych do pokrycia zobowiązań wynikających z powierzenia pracy cudzoziemcowi lub
 - nie prowadzi działalności gospodarczej, rolniczej lub statutowej uzasadniającej powierzenie pracy danemu cudzoziemcowi w danym okresie, w tym zawiesił działalność, został wykreślony z właściwego rejestru lub jego działalność jest w okresie likwidacji, lub

- nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, lub
- nie zgłasza do ubezpieczenia społecznego pracowników lub innych osób objętych obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, lub
- zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu.

Informacje niezbędne do ustalenia okoliczności, które mają wpływ na wydanie decyzji udostępniane są przez: Organy Straży Granicznej, Państwową Inspekcję Pracy, Krajową Administrację Skarbową oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Wykres 43. Liczba rejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi w latach: 2014 – 2017 oraz o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi w latach 2018 - 2019.

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W okresie od stycznia do grudnia 2019 roku Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach zarejestrował 3025 oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy, głównie obywatelom Ukrainy.

Odmowa wpisu oświadczenia do ewidencji (w drodze decyzji administracyjnej starosty) następuje, gdy podmiot powierzający pracę był karany za określone przestępstwa lub wykroczenia. Starosta może także odmówić wpisu do ewidencji oświadczeń, jeżeli z okoliczności wynika, że celem osoby składającej oświadczenie nie jest powierzenie pracy cudzoziemcowi lub celem cudzoziemca nie jest wykonywanie pracy, lub podmiot powierzający pracę nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy (np. nie posiada środków na pokrycie zobowiązań wynikających z powierzenia pracy, nie prowadzi działalności uzasadniającej powierzenie pracy, zalega z odprowadzaniem składek na ubezpieczenie społeczne, zalega z uiszczeniem podatków).

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w 2019 r. **odmówił wpisania do ewidencji 10 oświadczeń.**

3.3.2. Zezwolenie na pracę sezonową

Zezwolenie na pracę sezonową (typ zezwolenia: S) uprawnia do zatrudnienia cudzoziemców przy wykonywaniu prac uzależnionych od rytmu sezonowego, tj. prac w sektorach, w których zwiększone zapotrzebowanie na pracowników jest związane z konkretnym okresem w roku. Dotyczy przede wszystkim zatrudnienia w rolnictwie oraz w sektorze usług związanych z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (szczegółowy wykaz podklas wg klasyfikacji PKD został uregulowany w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie podklas działalności według klasyfikacji PKD, w których wydawane są zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca).

W odróżnieniu od innych zezwoleń jest ono wydawane przez starostę (*powiatowy urząd pracy*) właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi.

Cudzoziemiec może wykonywać pracę sezonową **przez okres do 9 miesięcy w roku kalendarzowym**. Okres ten liczony jest od dnia pierwszego wjazdu cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen w danym roku kalendarzowym, w przypadku cudzoziemca, który wjechał do Polski na podstawie wizy wydanej w celu wykonywania pracy sezonowej lub

w ramach ruchu bezwizowego w związku z wnioskiem po wydanie zezwolenia na pracę sezonową wpisanym do ewidencji wniosków.

Natomiast w przypadku cudzoziemców, przebywających na terytorium RP na innej podstawie, okres ten liczy się łącznie z okresami określonymi w poprzednio wydanych zezwoleniach na pracę sezonową dla tego cudzoziemca.

Zezwolenie na pracę sezonową, może być wydane obywatelom wszystkich państw spoza Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Złożenie wniosku o wydanie zezwolenia na pracę sezonową (lub przedłużenia) wiąże się z dokonaniem jednorazowej wpłaty w wysokości 30 zł od każdego złożonego wniosku.

Zezwolenie na pracę sezonową wydawane jest, jeżeli:

- wysokość wynagrodzenia, określona w umowie z cudzoziemcem, nie będzie niższa od wynagrodzenia pracowników wykonujących w tym samym wymiarze czasu pracę porównywalnego rodzaju lub na porównywalnym stanowisku;
- podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi dołączył do wniosku o wydanie zezwolenia na pracę sezonową informację starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywnym wyniku rekrutacji organizowanej dla pracodawcy tzw. test rynku pracy (w przypadku, gdy wykonywanie pracy powierzane jest obywatelom Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji lub Ukrainy, informacja starosty nie jest wymagana).

Wniosek wraz z załącznikami o zezwolenie na pracę sezonową składany jest przez podmiot powierzający pracę (tj. pracodawcę lub agencję pracy tymczasowej; obowiązują dwa rodzaje wniosków) do właściwego powiatowego urzędu pracy, gdzie sprawdzane są warunki powierzenia pracy.

Postępowanie różni się w zależności od tego, **czy cudzoziemiec jest już w Polsce i posiada tytuł pobytowy umożliwiający wykonywanie pracy w Polsce** (np. wizę z wyjątkiem wiz wydanych w celach: turystycznym (01), korzystania z ochrony czasowej (20) lub przyjazdu ze względów humanitarnych (21), przebywanie w ruchu bezwizowym, ale wjechał w innym celu niż praca sezonowa), **czy dopiero będzie ubiegał się o wjazd do Polski** – na podstawie wizy w celu wykonywania pracy sezonowej, bądź w ramach ruchu bezwizowego w związku z pracą sezonową.

Zgodnie z przepisami *Ustawy*, jeżeli cudzoziemiec wskazany we wniosku o wydanie zezwolenia na pracę sezonową nie przebywa na terytorium Polski (będzie ubiegał się o wydanie wizy lub zamierza wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach ruchu bezwizowego),

a podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi spełnia warunki określone w *Ustawie* i nie zachodzą okoliczności, z powodu których **odmawia się** wydania zezwolenia na pracę sezonową, właściwy starosta (powiatowy urząd pracy):

- wpisuje wniosek do ewidencji wniosków w sprawie pracy sezonowej;
- wydaje podmiotowi powierzającemu wykonywanie pracy cudzoziemcowi zaświadczenie o wpisie.

Podmiot powierzający wykonywanie pracy przekazuje cudzoziemcowi zaświadczenie o wpisie wniosku o wydanie zezwolenia na pracę sezonową do ewidencji wniosków w sprawie pracy sezonowej. Zaświadczenie to służy jako podstawa do wydania wizy w celu wykonywania pracy sezonowej lub w przypadku, gdy cudzoziemiec wjeżdża w ruchu bezwizowym, służy jako potwierdzenie celu wjazdu na terytorium RP.

Jeżeli wniosek o wydanie zezwolenia na pracę sezonową został wpisany do ewidencji wniosków, to zezwolenie na pracę sezonową wydaje się po wjeździe cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi przedstawił właściwemu staroście:

- kopię ważnego dokumentu uprawniającego cudzoziemca do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- informację o adresie zakwaterowania cudzoziemca w okresie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

 Pamiętać należy, że wpis do ewidencji wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sezonową **jest ważny tylko 120 dni** – jeżeli po tym okresie starosta nie otrzyma potwierdzenia, że cudzoziemiec podejmie pracę w późniejszym terminie, umorzy postępowanie w sprawie wydania zezwolenia na pracę sezonową.

W sytuacji, gdy cudzoziemiec jest już w Polsce: Urząd weryfikuje wniosek i wydaje zezwolenie, w razie konieczności przeprowadza postępowanie wyjaśniające albo jeśli weryfikacja przebiegła negatywnie – odmawia wydania zezwolenia na pracę sezonową.

Starosta **odmawia wydania zezwolenia**, gdy podmiot powierzający pracę nie spełnił wymogów proceduralnych dot. udzielenia zezwolenia na pracę albo był karany w związku z powierzaniem pracy cudzoziemcom, tj. dopuścił się przestępstw lub poważnych naruszeń przepisów w zakresie zatrudniania cudzoziemców lub niektórych przepisów Kodeksu Karnego;

Starosta **może także odmówić wydania zezwolenia**, jeżeli z okoliczności wynika, że uzyskane zezwolenie może zostać wykorzystane niezgodnie z celem lub uzyskane jest dla pozoru. Dotyczy to sytuacji, gdy podmiot powierzający pracę nie dopełnia obowiązków związanych

z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy w szczególności, m.in.: nie posiada środków na pokrycie zobowiązań wynikających z powierzenia pracy, nie prowadzi działalności uzasadniającej powierzenie pracy, zalega z odprowadzaniem składek m.in. na ubezpieczenie społeczne, zalega z uiszczeniem podatków;

Jeżeli cudzoziemiec wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy wydanej w celu wykonywania pracy sezonowej lub w ramach ruchu bezwizowego w związku z wnioskiem o wydanie zezwolenia na pracę sezonową wpisanym do ewidencji, **starosta może wydać przedłużenie zezwolenia na pracę sezonową** w celu kontynuacji pracy

sezonowej przez cudzoziemca na rzecz tego samego podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi lub wykonywania pracy sezonowej na rzecz innego podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi. Przedłużenie zezwolenia na pracę sezonową wydane może być na okres, który łącznie z okresem pobytu cudzoziemca w celu wykonywania pracy sezonowej, **liczonym od dnia pierwszego wjazdu na terytorium państw obszaru Schengen w danym roku kalendarzowym, nie będzie dłuższy niż dziewięć miesięcy w ciągu roku kalendarzowego.**

Cudzoziemiec **może pracować w trakcie oczekiwania na przedłużenie zezwolenia** na pracę sezonową u tego samego pracodawcy, natomiast u nowego pracodawcy – do 30 dni.

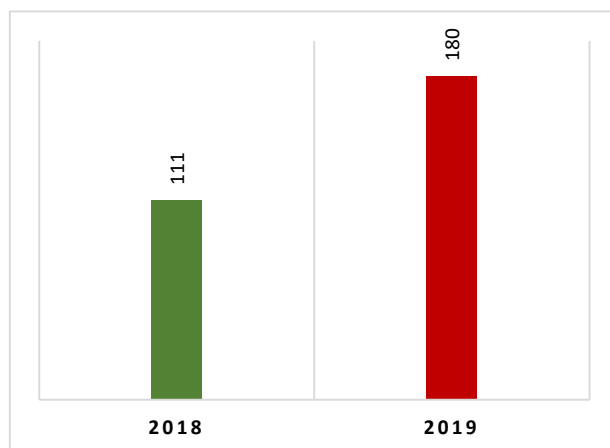
W okresie od stycznia do grudnia br. do Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach
wpłynęło 180 wniosków o wydanie / przedłużenie
zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W wyniku weryfikacji złożonych wniosków, do dnia 31 grudnia 2019 r. wydano:

- 110 zaświadczeń o wpisie wniosku o wydanie zezwolenia na pracę sezonową do ewidencji wniosków w sprawie pracy sezonowej,
- 128 zezwoleń / przedłużeń typ S na pracę sezonową cudzoziemca,
- 34 decyzji w sprawie umorzenia postępowania,

W 2019 roku nie wydano decyzji odmownych.

Wykres 44. Liczba rejestrowanych wniosków o wydanie / przedłużenie zezwolenia na pracę sezonową w latach 2018 - 2019.

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach, w ramach podejmowanych działań służbowych bezpośrednio współpracuje z Placówką Straży Granicznej im. Gen. Bryg. Mieczysława Ludwika Boruty – Spiechowicza w Zakopanem. Współpraca ma wymiar pomocniczy przy realizacji przez powyższe służby czynności kontrolnych związanych z legalnością pobytu cudzoziemców, jak i wykonywania pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. W ramach prowadzonej korespondencji (w celu wykrycia ewentualnych nieprawidłowości i nadużyć związanych z zatrudnianiem cudzoziemców w powiecie wadowickim przekazano do Straży Granicznej 5 pism w tym zakresie.

3.3.3. Informacje starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonanie pracy cudzoziemcowi

Test rynku pracy to procedura uzyskania *Informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonanie pracy cudzoziemcowi (dalej: Informacja)* obejmująca obywateli polskich i cudzoziemców określonych w art. 87 ust. 1 pkt 1 - 11 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zarejestrowanych jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy.

W tym celu Powiatowy Urząd Pracy analizuje sytuację na lokalnym rynku pracy, aby potwierdzić brak możliwości zatrudnienia na dane stanowiska obywatela Polski lub obywatela UE. Oznacza to, że cudzoziemiec może uzyskać zezwolenie na pracę u danego pracodawcy w sytuacji, gdy okaże

się, że wśród osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy nie ma takich, które spełniają wymagania pracodawcy.

Procedura wygląda następująco:

- ✚ Pracodawca składa *Zgłoszenie wolnego miejsca pracy* w Powiatowym Urzędzie Pracy właściwym ze względu na główne miejsce wykonywania pracy przez cudzoziemca lub siedzibę bądź miejsce zamieszkania podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi, gdy specyfika pracy wykonywanej przez cudzoziemca nie pozwala na wskazanie głównego miejsca jej wykonywania,
- ✚ PUP ocenia adekwatność wymagań w stosunku do stanowiska / rodzaju pracy; wymagania powinny być uzasadnione; w toku procedury nie bierze się pod uwagę wskazanych w ofercie pracy wymagań, jeżeli są one zaniżone lub zawyżone w stosunku do pracy, którą cudzoziemiec ma wykonywać,
- ✚ PUP opiniuje adekwatność wysokości proponowanego wynagrodzenia do stanowiska/ rodzaju pracy w stosunku do stawek na lokalnym rynku pracy – stawki te powinny być zbliżone,
- ✚ PUP dokonuje analizy rejestrów bezrobotnych i poszukujących pracy jeśli w rejestrach figuruje odpowiednia liczba osób spełniających wymagania wynikające ze złożonej oferty, organizowana jest rekrutacja wśród bezrobotnych i poszukujących pracy.

Powiatowy Urząd Pracy wydaje *Informację* w terminie:

- nie dłuższym niż 14 dni od dnia złożenia oferty w powiatowym urzędzie pracy, jeżeli z analizy rejestrów bezrobotnych i poszukujących pracy nie wynika możliwość zorganizowania rekrutacji,
- nie dłuższym niż 21 dni od dnia złożenia oferty w przypadku organizowania rekrutacji wśród bezrobotnych i poszukujących pracy.

Informacja jest przekazywana pracodawcy, który składa ją jako załącznik do wniosku o zezwolenie na pracę lub zezwolenie na pobyt i pracę dla cudzoziemca.

Warto tutaj podkreślić, iż nie każda praca wymaga przeprowadzenia przez urząd pracy testu rynku pracy.

Informacja starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy nie jest wymagana gdy:

 Art. 88c ust 3. ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy:

- 1) zawód, w którym cudzoziemiec ma wykonywać pracę, lub rodzaj pracy, która ma być mu powierzona, znajduje się w wykazie*, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 1, określonym przez wojewodę właściwego ze względu na główne miejsce wykonywania pracy, siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi albo pracodawcy użytkownika, odpowiednio do właściwości miejscowej starosty, określonej w ust. 1 pkt 2, ust. 1a lub 1b;

** Wykaz Wojewody Małopolskiego zawodów zwolnionych z obowiązku przedstawiania informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy stanowi Załącznik do Rozporządzenia Wojewody Małopolskiego nr 30/17 z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z 2017 r., poz. 8884)*

Załącznik
do Rozporządzenia (Nr poz. Rej. 30/17)
Wojewody Małopolskiego
z dnia 8 grudnia 2017 r.

Wykaz zawodów i rodzajów pracy, w stosunku do których wydanie zezwolenia na pracę nie wymaga uwzględnienia informacji starosty

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu
1.	Lekarz (wszystkie specjalności)	2212
2.	Pielęgniarka (wszystkie specjalności)	2222
3.	Kierowca ciągnika siodłowego	833202
4.	Kierowca samochodu ciężarowego	833203
5.	Kucharz	512001
6.	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	25

Wojewoda Małopolski
Piotr Ćwik

- 2) wydaje przedłużenie zezwolenia na pracę dla tego samego cudzoziemca i na tym samym stanowisku;
- 3) brak takiej konieczności wynika z odrębnych przepisów.

 Ponadto, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2009 r. w sprawie określenia przypadków, w których zezwolenie na pracę cudzoziemca jest wydawane bez względu na szczegółowe warunki wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców (Dz. U. 2015 poz. 97 z późn. zm.) informacja starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy **nie jest wymagana** w przypadku:

- cudzoziemca upoważnionego do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego w jego oddziale lub przedstawicielstwie znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- obywatela Republiki Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdowy, Federacji Rosyjskiej lub Ukrainy, wykonującego prace pielęgnacyjno-opiekuńcze lub jako pomoc domowa na rzecz osób fizycznych w gospodarstwie domowym,
- cudzoziemca, który w okresie bezpośrednio poprzedzającym złożenie wniosku o wydanie zezwolenia na pracę był zatrudniony przez okres nie krótszy niż 3 miesiące u tego samego pracodawcy i na tym samym stanowisku zgodnie z oświadczeniem o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi wpisanym do ewidencji oświadczeń, o którym mowa w art. 87 ust. 3 lub 4 ustawy – pod warunkiem przedstawienia:
 - ✓ oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi wpisanego do ewidencji oświadczeń i
 - ✓ umowy o pracę oraz
 - ✓ dokumentów potwierdzających opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne;
- cudzoziemca – trenera sportowego lub sportowca, wykonującego pracę na rzecz klubów sportowych i innych podmiotów, których działalność statutowa obejmuje upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
- lekarza i lekarza dentysty, odbywającego szkolenie lub realizującego program specjalizacji na podstawie przepisów w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów,
- występowania przez podmiot powierzający wykonywanie pracy o wydanie przedłużenia zezwolenia na pracę dla tego samego cudzoziemca i na tym samym stanowisku,
- sytuacji, w której cudzoziemiec w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku o wydanie zezwolenia na pracę ukończył uczelnię z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo innego państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Islandia, Norwegia, Lichtenstein) lub Konfederacji Szwajcarskiej albo jest uczestnikiem studiów doktoranckich odbywanych w Rzeczypospolitej Polskiej,
- sytuacji, w której cudzoziemiec przez 3 lata poprzedzające złożenie wniosku o wydanie zezwolenia na pracę przebywał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej a pobyt był nieprzerwany w rozumieniu art. 195 ust. 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

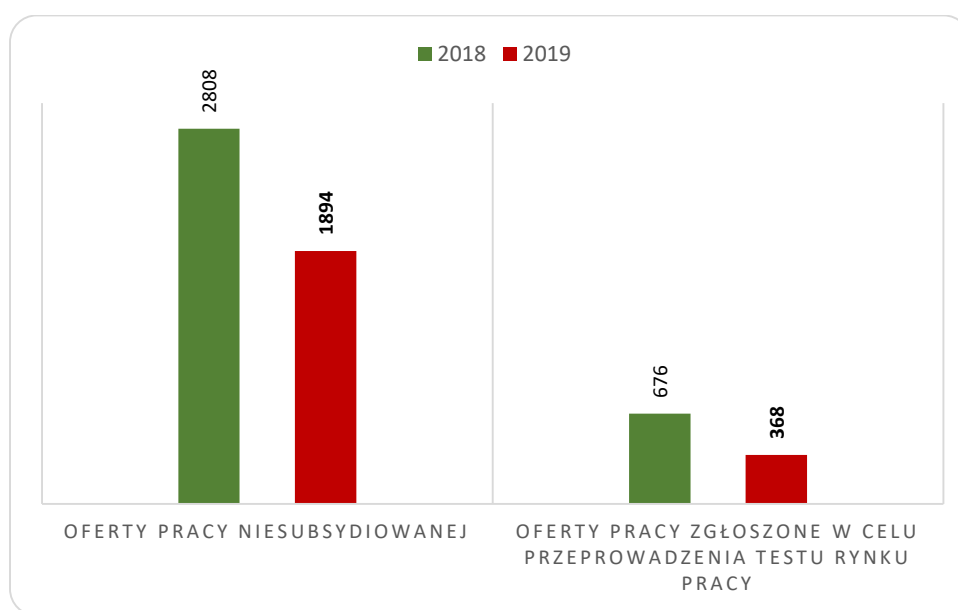
!! UWAGA !!

W celu zwiększenia stosowania ułatwień w dostępie cudzoziemców do polskiego rynku pracy od 01 lipca 2018 r. Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 czerwca 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1264) zmieniającym rozporządzenie w sprawie określenia przypadków, w których zezwolenie na pracę cudzoziemca jest wydawane bez względu na szczegółowe warunki wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców, wprowadzono wykaz zawodów, w przypadku których wojewoda wydaje zezwolenie na pracę bez konieczności uzyskania informacji starosty:

- *Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji*
- *Inżynier technologii betonów*
- *Inżynier technologii szkła*
- *Inżynierowie elektrycy*
- *Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)*
- *Pielegniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji*
- *Pielegniarki z tytułem specjalisty*
- *Analitycy systemów komputerowych*
- *Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych*
- *Projektanci aplikacji sieciowych i multimediów*
- *Programiści aplikacji*
- *Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani*
- *Projektanci i administratorzy baz danych*
- *Administratorzy systemów komputerowych*
- *Specjaliści do spraw sieci komputerowych*
- *Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani*
- *Technicy budownictwa*
- *Technicy elektrycy*
- *Technicy elektronicy i pokrewni*
- *Asystent osoby niepełnosprawnej*
- *Opiekun osoby starszej*
- *Opiekun w domu pomocy społecznej*
- *Murarze i pokrewni*
- *Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni*
- *Cieśle i stolarze budowlani*
- *Robotnicy budowy dróg*
- *Dekarze*
- *Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy*
- *Tynkarze i pokrewni*
- *Monterzy izolacji*
- *Malarze budowlani i pokrewni*
- *Spawacze i pokrewni*
- *Ślusarze i pokrewni*
- *Elektrycy budowlani i pokrewni*
- *Kierowca autobusu*
- *Kierowcy samochodów ciężarowych*
- *Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych*
- *Maszyści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni*

W 2019 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach zgłaszali się pracodawcy, którzy wyrazili chęć zatrudnienia cudzoziemców. W tym celu wnioskowali o wydanie *Informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonanie pracy cudzoziemcowi*. W opisywanym okresie pracodawcy złożyli **128** ofert pracy na **368** miejsc pracy celem ubiegania się o wydanie *Informacji*, które stanowiły **19,43%** ogółu ofert pracy niesubsydiowanej.

Wykres 45. Oferty pracy zgłoszone w celu przeprowadzenia testu rynku pracy na tle ofert pracy niesubsydiowanej w 2018 i 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Na lokalnym rynku pracy zapotrzebowanie było na następujące stanowiska:

– cholewkarz	– pomoc krawcowej
– cukiernik	– pomoc kuchenna
– elektromonter maszyn i urządzeń pszczelarskich	– pomoc stolarza
– inżynier budowy	– pomocniczy robotnik budowlany
– kaletnik	– pomocnik budowlany
– kelner	– pomocnik cukiernika
– kierowca kat. B	– pomocnik stolarza
– konserwator	– pomocnik tapicera
– konserwator-dozorca	– pracownik budowlany
– kowal	– pracownik fizyczny przy produkcji uli
– krawiec	– pracownik fizyczny w składzie surowców wtórnych
– lektor języka angielskiego	– pracownik fizyczny obsługujący urządzenie do wypieku wafli
– logistyk	– pracownik fizyczny ogólnobudowlany
– magazynier	– pracownik ogólnobudowlany
– mechanik sprzętu budowlanego	– pracownik prac dorywczych
– mechanik pojazdów samochodowych	– pracownik produkcji
– meliorant	– pracownik produkcji mebli
– montażysta mebli	– pracownik produkujący elementy ozdobne
– monter instalacji energii odnawialnej	– pracownik przygotowujący posiłki typu fast food
– monter konstrukcji stalowych	– przedstawiciel handlowy

– monter osprzętu elektrotechnicznego	– robotnik budowlany
– monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	– robotnik porządkowo-gospodarczy
– nauczyciel języka angielskiego/lektor	– rozbieracz-wykrawacz
– operator maszyn do obróbki skrawaniem	– sprzątaczką
– operator maszyn obuwniczych	– sprzedawca
– operator wtryskarki	– stolarz
– operator maszyny wykrawającej	– tapicer
– operator obuwniczych urządzeń szwalniczych	– tokarz
– operator urządzeń linii obróbki drobiu	– ubojowy
– robotnik gospodarczy	
– pakowacz	
– piekarz	
– pokojowa	

Pracodawcy oferowali zatrudnienie w ramach umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy (39%) za wynagrodzenie w wysokości od 2 250,00 zł do 4 220,00 zł miesięcznie, ale także w niepełnym wymiarze czasu pracy (34%) z proporcjonalnym do tego okresu wynagrodzeniem oraz w ramach umowy zlecenia (27%), gdzie wynagrodzenie proponowane wynosiło od 14,70 zł/h do 40,00 zł/h.

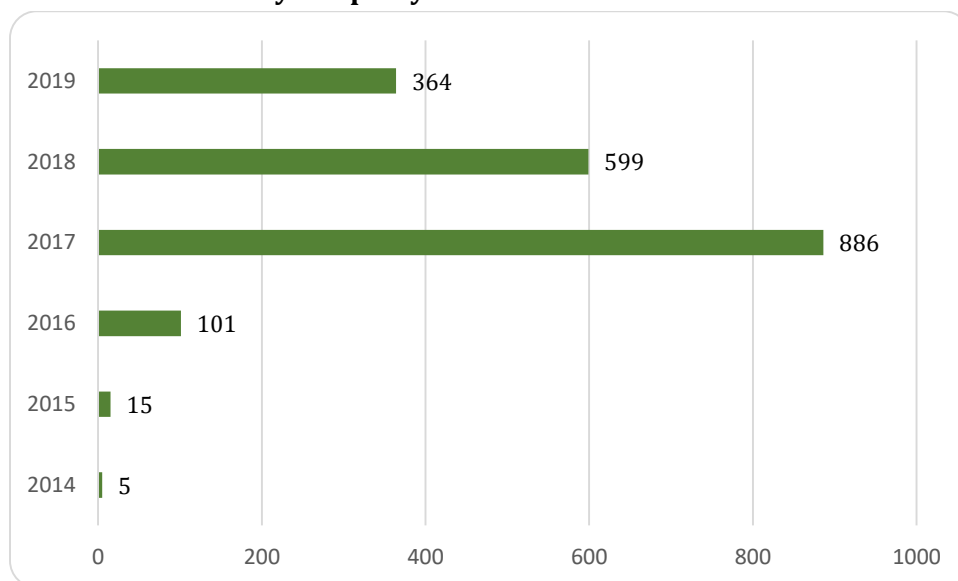
W odpowiedzi na zapotrzebowanie pracodawców w 2019 roku wydano:

- **361** informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotowi powierzającemu wykonanie pracy cudzoziemcowi w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy,
- **3** informacje starosty nt. możliwości pozyskania pracowników na lokalnym rynku pracy.

W toku realizacji powyższych ofert 11 firm anulowało zgłoszenia wolnych miejsc pracy związanych z wydaniem informacji starosty na 84 m-c pracy.

Dla porównania w 2018 roku wydano 599 ww. informacji, w 2017 roku wydano 886, w 2016 roku 101, a w 2015 r. – 15.

Wykres 46. Liczba miejsc pracy w wydanych *Informacjach* po przeprowadzeniu testu rynku pracy w latach 2015 – 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

3.4. Prognozowanie zapotrzebowania na zawody w powiecie wadowickim

3.4.1. Barometr zawodów

„Barometr zawodów” jest krótkookresową (jednoroczną) prognozą sytuacji w zawodach. Badanie ma charakter jakościowy. Powstaje w trakcie dyskusji grupowej, dzięki czemu możliwe jest dzielenie się wiedzą oraz uwzględnianie opinii uczestników obserwujących rynek pracy z różnych perspektyw: od strony bezrobotnych oraz pracodawców.

W realizowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach panelu ekspertów w miesiącu październiku 2019 roku udział wzięli pośrednicy pracy, specjaliści do spraw rozwoju zawodowego oraz przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie. Analizowano osobno sytuację dla każdego zawodu pod kątem zmian zapotrzebowania na pracowników w nadchodzącym roku oraz kształtowania się relacji między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników. Uczestnicy panelu również wykorzystali informacje wykraczające poza statystyki, co w efekcie umożliwiło zidentyfikowanie zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych w nadchodzącym roku i przedstawienie bliższą rzeczywistości relację podaży do popytu na lokalnym rynku pracy.

Profesje zakwalifikowano do trzech kategorii:

- **zawody deficytowe** – w których nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników o odpowiednich kwalifikacjach niewielka,
- **zawody zrównoważone** – w których liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych do podjęcia zatrudnienia w danym zawodzie (podaż i popyt zrównoważają się),
- **zawody nadwyżkowe** – w których znalezienie pracy może być trudniejsze ze względu na niskie zapotrzebowanie i/lub nadmierną liczbę kandydatów spełniających wymagania pracodawców.

Prognozy na 2020 rok ponownie przewidują deficyt wśród grup zawodów w branży budowlanej. Są to m. in. murarze i tynkarze, cieśle i stolarze budowlani, pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie, brukarze, kierownicy budowy. Wśród czynników mających wpływ na pojawiający się deficyt w tych zawodach wciąż wymienia się: trudne warunki pracy, niskie wynagrodzenia, częste delegacje, niewystarczające doświadczenie, podeszły wiek i przeciwwskazania zdrowotne. W branży tej dość często obserwujemy propozycje pracy nierejestrowanej. Pomimo napływu pracowników z zagranicy pracodawcy branży budowlanej nadal mają trudności w pozyskiwaniu pracowników.

Ponownie wśród zawodów deficytowych znajdują się zawody z branży transportowej. Branża ta reprezentowana jest między innymi przez grupy zawodów: kierowcy autobusów, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, mechanicy pojazdów samochodowych, spedytorzy i logistycy. Niedobór kierowców wynika często z charakteru pracy (długa nieobecność w domu w przypadku kierowców międzynarodowych), braku odpowiednich uprawnień oraz wysokich wymagań pracodawców – znajomość języków obcych, odpowiedzialność materialna, dyspozycyjność. Również wynagrodzenie oferowane przez lokalnych pracodawców jest zniechęcające. Pracodawcy obecnie nie są w stanie wypełnić luki kadrowej w tej branży pracownikami zza granicy. Zniechęcające wynagrodzenie pojawia się także przy poszukiwaniu kierowców autobusów. Podczas rekrutacji na spedytorów i logistyków głównymi barierami jest brak doświadczenia kandydatów oraz brak znajomości języków obcych.

Poniżej przedstawiono wyniki przeprowadzonego barometru zawodów dla powiatu wadowickiego na 2020 rok.

Barometr zawodów 2020

powiat wadowicki

www.barometrzwawodow.pl

DEFICYT

Blacharze i lakiernicy samochodowi
Brukarze
Cieśle i stolarze budowlani
Cukiernicy
Elektrycy, elektromechanicy i elektrycy
Farmaceuci
Fryzjerzy
Geodeci i kartografowie
Kelnerzy i barmani
Kierowcy autobusów
Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
Kierownicy budowy
Krawcy i pracownicy produkcji odzieży
Kucharze
Lekarze
Magazynierzy
Masarze i przetwórcy ryb
Mechanicy maszyn i urządzeń

Mechanicy pojazdów samochodowych
Monterzy instalacji budowlanych
Monterzy konstrukcji metalowych
Murarze i tynkarze
Nauczyciele języków obcych i lektorzy
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu
Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących
Nauczyciele przedmiotów zawodowych
Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych
Obuwnicy
Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
Operatorzy obrabiarek skrawających
Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych
Pedagodzy
Piekarze
Pielęgniarki i położne
Pomoce kuchenne
Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości

Pracownicy przetwórstwa spożywczego
Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
Pracownicy socjalni
Projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD
Psycholodzy i psychoterapeuci
Ratownicy medyczni
Recepcjoniści i rejestratorzy
Robotnicy obróbki drewna i stolarze
Robotnicy obróbki skóry
Samodzielni księgowi
Spawacze
Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji
Spedytorzy i logistycy
Sprzedawcy i kasjerzy
Ślusarze
Tapicerzy

RÓWNOWAGA

Administratorzy stron internetowych
Agenci ubezpieczeniowi
Akustycy i realizatorzy dźwięku
Analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych
Animatory kultury i organizatorzy imprez
Architekci i urbaniści
Architekci krajobrazu
Archiwiści i muzealnicy
Asystenci w edukacji
Betoniarze i zbrojarze
Bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej
Biologowie, biotechnolodzy, biochemicy
Dekarze i blacharze budowlani
Dentyści
Diagności samochodowi
Dziennikarze i redaktorzy
Filolodzy i tłumacze
Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
Fizjoterapeuci i masażyści
Floryści
Fotografowie
Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy
Graficy komputerowi
Inspektorzy nadzoru budowlanego
Instruktorzy nauki jazdy
Instruktorzy rekreacji i sportu
Inżynierowie budownictwa
Inżynierowie chemicy i chemicy
Inżynierowie elektrycy i energetycy
Inżynierowie inżynierii środowiska
Inżynierowie mechanicy
Kamieniarze
Kierowcy samochodów osobowych
Kierownicy ds. logistyki
Kierownicy ds. produkcji

Kierownicy ds. usług
Kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu
Kierownicy sprzedaży
Kierownicy w instytucjach społecznych i kultury
Kosmetyczki
Lakiernicy
Listonosze i kurierzy
Logopedzi i audyofonolodzy
Meteorolodzy, geolodzy, geografowie
Monterzy elektroniki
Monterzy maszyn i urządzeń
Monterzy okien i szklarzy
Nauczyciele nauczania początkowego
Nauczyciele przedszkoli
Ogrodnicy i sadownicy
Operatorzy aparatury medycznej
Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
Operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych
Opiekunki dziecięce
Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej
Optycy i pracownicy wytwarzający protezy
Plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
Pomoce w gospodarstwie domowym
Pozostali specjaliści edukacji
Pracownicy administracji i biurowi
Pracownicy ds. budownictwa drogowego
Pracownicy ds. jakości
Pracownicy ds. techniki dentystycznej
Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych
Pracownicy myjni, pralni i prasowni
Pracownicy ochrony fizycznej
Pracownicy poczty

Pracownicy poligraficzni
Pracownicy przetwórstwa metali
Pracownicy służb mundurowych
Pracownicy sprzedaży internetowej
Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy
Pracownicy usług pogrzebowych
Pracownicy zajmujący się zwierzętami
Prawnicy
Projektanci i administratorzy baz danych, programiści
Przedstawiciele handlowi
Robotnicy budowlani
Robotnicy leśni
Rolnicy i hodowcy
Rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych
Sekretarki i asystenci
Socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych
Specjaliści administracji publicznej
Specjaliści ds. finansowych
Specjaliści ds. organizacji produkcji
Specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży
Specjaliści ds. rynku nieruchomości
Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki
Specjaliści rolnictwa i leśnictwa
Specjaliści technologii żywności i żywienia
Specjaliści telekomunikacji
Sprzątacze i pokojowe
Szefowie kuchni
Technicy budownictwa
Technicy informatyki
Technicy mechanicy
Weterynarze
Windykatorzy
Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych
Zaopatrzeniowcy i dostawcy

NADWYŻKA

Ekonomiści
Operatorzy maszyn włókienniczych

Pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej

Pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP

„Barometr zawodów” jest prognozą zapotrzebowania na pracowników w 2020 r. Badanie zostało przeprowadzone przez ekspertów na przełomie III i IV kwartału 2019 r. Sytuacja w niektórych zawodach może się zmienić w zależności od uwarunkowań rynkowych.

Deficyt zawodów nadal dotyka branży produkcyjnej m. in.: krawcy i pracownicy produkcji odzieży, robotnicy obróbki drewna i stolarze, operatorzy obrabiarek skrawających, masarze i przetwórcy ryb, elektrycy, elektromechanicy i elektrycy, spawacze i ślusarze. Zwykle w rejestrach urzędu pozostają osoby starsze, z przeciwwskazaniami zdrowotnymi oraz brakiem znajomości nowych technologii. Trudne warunki pracy oraz oferowane przez pracodawców niskie wynagrodzenia również przyczyniają do powstania deficytu. Ponadto pracodawcy tej branży zwykle oczekują osób posiadających więcej niż jedną kwalifikację np. ślusarze – kwalifikacje spawacza, spawacze – umiejętności w zakresie kilku metod spawania.

W 2020 roku ponownie zawody medyczne znalazły się w deficycie zawodów. Publiczna służba zdrowia ma trudności z pozyskaniem pielęgniarek i położnych, lekarzy. O deficycie pielęgniarek decyduje brak wymaganego wykształcenia, przedawnienie uprawnień oraz przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania zawodu. Ponadto pojawia się coraz więcej placówek prywatnych oferujących lepsze warunki zatrudnienia, czy też medycy emigrują do pracy za granicę.

Trudną sytuację obserwujemy także w branży gastronomicznej, w której wśród deficytu znaleźli się m. in. kucharze, pomoce kuchenne, kelnerzy i barmani, piekarze, cukiernicy. Pomimo dużej liczby absolwentów kończących kierunki gastronomiczne, niewielu posiada odpowiednie umiejętności, predyspozycje oraz wyraża chęć pracy w wyuczonym zawodzie. Ponadto praca w godzinach nocnych, w weekendy i koniecznością dojazdów jest dla kandydatów mało atrakcyjna.

Zdaniem specjalistów monitorujących małopolski rynek pracy na deficyt pracowników na lokalnym rynku mają wpływ:

- brak wymaganych umiejętności,
- brak lub utrata kwalifikacji i uprawnień,
- niewystarczające doświadczenie zawodowe,
- nieodpowiedni wiek kandydatów do pracy – zbyt wysoki lub zbyt niski,
- zły stan zdrowia,
- brak chęci do pracy,
- wyjazdy do pracy za granicę,
- nieatrakcyjne warunki zatrudnienia, w tym wynagrodzenie nieadekwatne do rodzaju pracy,
- praca poza miejscem zamieszkania wymuszająca rozłąkę z rodziną lub wymagająca czasochłonnych i kosztownych dojazdów,

- „konkurencja” ze strony świadczeń socjalnych, sprawiająca, że podejmowanie pracy nie jest opłacalne¹⁴.

Natomiast jedną z przyczyn występowania nadwyżek pracowników zdaniem obserwatorów jest wysoka podaż pracowników generowana przez absolwentów szkół zawodowych, w tym techników i szkół policealnych oraz uczelni, które nie dopasowują oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Wpływ na nadwyżki pracowników mają też nieprzemyślane wybory edukacyjne młodych ludzi¹⁵.

4. Sieć EURES – European Employment Services – Europejskie Służby Zatrudnienia

Sieć **EURES** (**EU**ropean**E**mployment**S**ervices – Europejskie Służby Zatrudnienia) została powołana w 1993 r. na mocy unijnych przepisów prawnych przez Komisję Europejską. Działa we wszystkich państwach członkowskich UE i EFTA (Islandia, Liechtenstein, Norwegia, Szwajcaria) mając na celu wspieranie mobilności pracowników na europejskim rynku pracy.

Sieć EURES tworzą publiczne służby zatrudnienia państw członkowskich UE i EFTA oraz inne uprawnione organizacje na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym, działające w obszarze zatrudnienia.

Sieć EURES świadczy usługi w zakresie **unijnego pośrednictwa pracy i informowania w zakresie warunków życia i pracy** w państwach członkowskich UE i EFTA.

Usługi sieci EURES są ogólnodostępne i skierowane do **poszukujących pracy**, zainteresowanych wyjazdem do innego państwa członkowskiego w celach podjęcia pracy oraz do **pracodawców**, którzy chcą prowadzić rekrutację pracowników z innego państwa członkowskiego UE lub EFTA.

¹⁴ „Barometr zawodów 2020 – raport podsumowujący badanie w województwie małopolskim”, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Kraków 2019, str. 15.

¹⁵ „Barometr zawodów 2020 – raport podsumowujący badanie w województwie małopolskim”, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Kraków 2019, str. 20.

Usługi sieci EURES świadczone przez instytucje publiczne dla poszukujących pracy i pracodawców są **bezpłatne**, natomiast usługi sieci EURES dla **pracodawców** świadczone przez instytucje inne niż publiczne **mogą podlegać opłacie**.

Usługi wsparcia w ramach sieci EURES mogą świadczyć jedynie podmioty do tego uprawnione czyli publiczne służby zatrudnienia (urzędy pracy) oraz wyznaczone (akredytowane) w danym państwie członkowskim UE lub EFTA organizacje spełniające odpowiednie kryteria. Podmioty te posiadają status tzw. "członków EURES" lub "partnerów EURES" – w zależności od zakresu w jakim uczestniczą w sieci – a usługi świadczą za pośrednictwem wyznaczonej kadry, głównie doradców EURES i asystentów EURES.

Sieć EURES jest wspierana przez narzędzia informatyczne pozwalające na dopasowanie ofert pracy i kandydatów do pracy w państwach członkowskich UE i EFTA.

Koordynacyjną rolę w ramach sieci EURES na poziomie unijnym odgrywa Europejski Urząd Koordynacji, umiejscowiony w Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Równości Szans w Komisji Europejskiej. Urząd ten ułatwia współpracę i wsparcie członków i partnerów EURES w państwach członkowskich UE i EFTA:

- przygotowuje wspólne informacje, narzędzia i wytyczne
- pełni funkcję punktu pomocy technicznej
- realizuje działania szkoleniowe
- opracowuje wieloletnie programy prac.

Każde państwo członkowskie UE lub EFTA wyznacza właściwą instytucję, która ma realizować zadania **krajowego urzędu koordynacji EURES** w danym państwie. Zadania te obejmują koordynację działań sieci EURES na terenie tego państwa i czuwanie nad prawidłową realizacją unijnych przepisów prawnych z zakresu EURES w tym państwie. Zadania krajowych urzędów koordynacji realizują wyznaczone komórki organizacyjne w ramach ministerstw właściwych do spraw pracy lub central publicznych służb zatrudnienia.

Działania sieci EURES są odpowiednio planowane i raportowane w cyklach rocznych oraz na bieżąco monitorowane.

Usługi EURES są zintegrowane z usługami świadczonymi przez urzędy pracy i Ochotnicze Hufce Pracy i obejmują między innymi:

- wsparcie w poszukiwaniu pracy za granicą,
- zagraniczne oferty pracy na Europejskim Portalu Mobilności Zawodowej oraz na krajowej stronie internetowej EURES,
- możliwość zamieszczenia CV w bazie na Europejskim Portalu Mobilności Zawodowej,

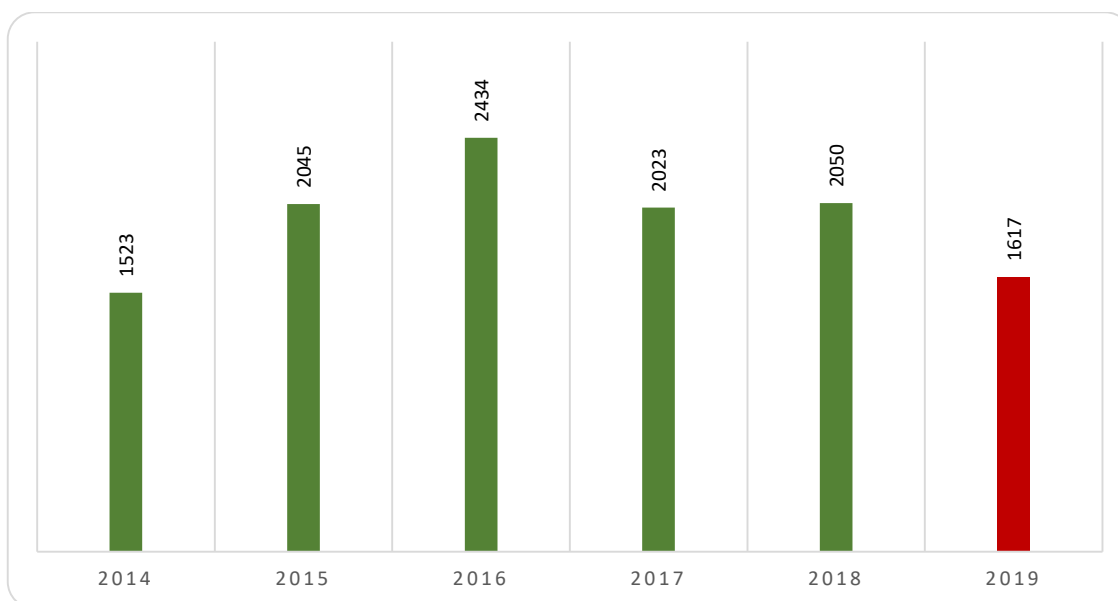
- rekrutacje do pracy za granicą w wybranych zawodach,
- pomoc w przygotowaniu CV,
- możliwość wzięcia udziału w międzynarodowych targach pracy i innych wydarzeniach rekrutacyjnych na terenie Polski,
- dostęp do Europejskich Dni Pracy na terenie Polski oraz za granicą (stacjonarnych i online),
- dostęp do inicjatyw i programów wspierających zatrudnienie młodzieży.

Efektem działalności sieci EURES w Polsce jest m.in. organizacja spotkań informacyjnych, dni doradczych targów i giełd pracy. Wydarzeniom tym towarzyszą między innymi prezentacje na temat warunków życia i pracy w krajach UE i EFTA oraz rozmowy kwalifikacyjne zagranicznych pracodawców z kandydatami z Polski.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach usługi EURES świadczone są przez doradców klienta, którzy informują o ofertach pracy zgłoszonych do sieci, będących w dyspozycji Urzędu. Informacje te przekazywane są podczas bezpośrednich kontaktów z osobami zainteresowanymi podjęciem pracy za granicą oraz poprzez przekazywanie informacji o sieci EURES i możliwościach, jakie ona daje osobom zarejestrowanym. PUP w Wadowicach przekazuje materiały promocyjne wszystkim osobom, którym jest udzielana informacja. Dodatkowo polscy pracodawcy podczas zgłaszania krajowych ofert pracy są informowani o możliwościach zatrudnienia osób bezrobotnych lub poszukujących pracy ze wszystkich państw członkowskich UE oraz z Norwegii, Islandii, Lichtensteinu i Szwajcarii. Informacje dotyczące możliwości udziału w Międzynarodowych Targach Pracy są udostępniane na stronie internetowej Urzędu oraz w gablotach informacyjnych Urzędu.

W 2019 r. PUP podjął **1617 kontakty z polskimi pracodawcami nt. EURES**. Były to kontakty zainicjowane przez pośredników pracy, w trakcie których udzielono ogólnych informacji dotyczących sieci EURES.

Wykres 47. Liczba kontaktów z pracodawcami nt. sieci EURES w latach 2014 – 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach wpłynęło **363 ofert pracy** w ramach sieci EURES na **2091 wolne miejsca pracy**.

W końcu roku 2019 r. w dyspozycji tut. Urzędu były **199 ofert** na **1236 wakaty**.

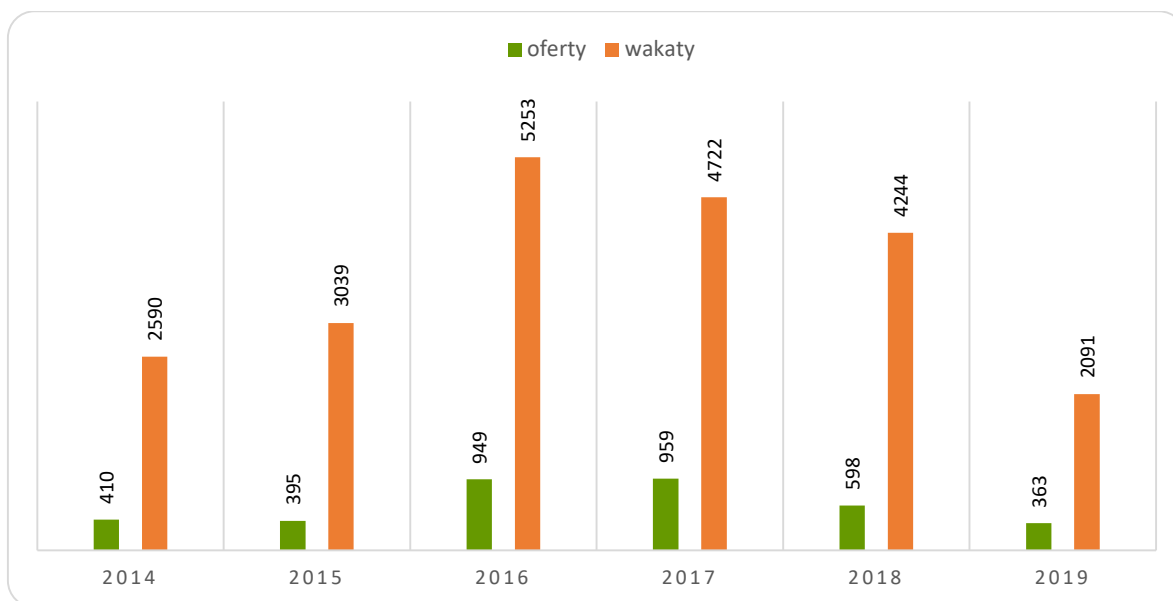
Oferty te były przesyłane do tut. Urzędu przez Wojewódzkie Urzędy Pracy z całej Polski i pochodziły od pracodawców, w tym agencji pracy tymczasowej z UE/EFTA, którzy byli zainteresowani zatrudnieniem Polaków.

Ponadto tut. Urząd miał możliwość samodzielnego pobierania ofert sieci EURES z Centralnej Bazy Ofert Pracy, w momencie gdy zaistniała taka potrzeba ze strony poszukujących pracy za granicą.

W 2019 r. pobrano **86 ofert na 594 wakatów** tj. o 72 ofert mniej niż w roku ubiegłym.

Na podstawie obowiązujących przepisów wszystkie oferty pracy sieci EURES rozpowszechniane przez tut. Urząd są aktualizowane raz na 14 dni z ofertami znajdującymi się w Centralnej Bazie Ofert Pracy.

Wykres 48. Liczba zgłoszonych ofert i wakatów w ramach sieci EURES w latach 2014 – 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Oferty były zgłaszane na następujące stanowiska: administrator systemu it, animator (czasu wolnego/ sportowy/ technik (dźwięk i światło), dziecięcy/ fit & balance/ młodzieżowy), asystent (ds. opieki zdrowotnej w domu opieki (virtue)/ opiekuna osób starszych), automatyk programista sps, blacharz – monter/pomocnik blacharza, brygadzysta/kierownik budowy, chef de partie/kucharz, cieśla (szalunkowy/stolarz budowlany), dekarz, dojarz/pracownik gospodarstwa rolnego-hodowla krów, doradca klienta, dostawca gazet i listów (nocna zmiana), dozorca budynków, dysponent personalny (rekruter), elektromonter, elektromechanik, elektronik, elektrotechnik, elektryk (niskiego napięcia, przemysłowy, turbiny wiatrowe, instalator), fizjoterapeuta, frezer cnc, fryzjer (męski/menadżer), glazurnik, górnik chodnikowy, hydraulik (hvac, przemysłowy), inspektor weterynaryjny - lekarz weterynarii, instruktor gimnastyki artystycznej i rytmicznej, inwentaryzator na dziennej zmianie, inżynier (budowy- turbiny wiatrowe, elektronik, rolnictwa), kamieniarz, kelner (barman, kelnerka, pomocnik kelnera), kierowca autobusu (piętrowego), kierowca betoniarki (ce, ciężarówki, ciężarówki przegubowej, dowóz zamówień, kat. c, dostawca towaru do różnych klientów, samochodu ciężarowego, traktora, wywrotki, kierownik gospodarstwa rolnego, kierownik produkcji, komisjoner (pomocnik w magazynie), konsultant ds. rekrutacji, kontroler szczelności instalacji, kosmetyczka, kreślarz konstrukcji i planów, kucharz (pomocnik szefa kuchni/ a la carte/ szef kuchni/ w pizzerii/ kucharka, league of legends – suport, lekarz (gastroenterolog, neurolog, onkolog), ładowacz nieczystości, malarz (budowlany/ samochodowy/ lakiernik, mechanik (instalacji przemysłowych, motocyklowy, przemysłowy/ samochodowy/ samochodów osobowych), mechatronik, menadżer (regionalny, restauracji, monter (elementów przeciwpożarowych, instalacji

elektrycznych, pomocnik, instalacji grzewczych, wentylacyjnych i sanitarnych, instalacji sanitarno-grzewczej, instalacji sanitarnych, grzewczych i klimatyzacji, instalacji telekomunikacyjnych, izolacji przemysłowych, kanalizacji drogowej, rusztowań, sieci sanitarno-grzewczych, sieci sanitarnych, grzewczych i klimatyzacyjnych, szaf sterowniczych, wentylacji), murarz, nauczyciel eurytmii, ogólny pracownik budowlany, ogrodnik (-osoba do pielęgnacji ogrodów (prace fizyczne)/ zarządca), operator (cnc, dźwigu, frezarki cnc, ładowarki, maszyn, maszyn do wykopów głębokościowych, maszyn i instalacji, maszyn i urządzeń w przemyśle spożywczym, maszyn produkcyjnych, maszyny drukarskiej fleksograficznej, maszyny introligatorskiej/introligator, produkcji w przetwórstwie mięsnym, wózka widłowego/ komisjoner), opiekun (hodowli trzody chlewnej/ medyczny w domu opieki (brookhaven), osób starszych/pomocnik pielęgniarz/opieka ambulatoryjna, w domach prywatnych, w domu opieki, osoba do sprzątan, osoba odpowiedzialna za uprawy, pakowacz, personel sprząający, personel załogi pokładowej, piekarz/pomocnik piekarza, pielęgniarz / pielęgniarz (intensywna opieka/pomocnik pielęgniarz), płytkarz/głazurnik, pokojówka, położna, pomoc kuchenna, pomocnik (hydraulika/ monter sieci sanitarnych, grzewczych i klimatyzacyjnych, opiekuna osób starszych, w branży metalowej, w gospodarstwie rolnym /hodowla krów /hodowla świń), praca (przy czyszczeniu i pakowaniu kopru włoskiego (fenkuł), przy kwiatach (mieczyki), przy tulipanach, w szkółce drzew i krzewów), pracownik biurowy (specjalista projektów unijnych), pracownik budowlany (wylewacz jastrychu/tynkarz), pracownik (do maszynowego zbioru brukselki, do obróbki cebulek kwiatowych, do obróbki cebulek tulipanów, do obróbki roślin, do oczyszczania przemysłowego, do oklejania samochodów i przyciemniania szyb, do pracy przy kwiatach - różny zakres prac na okres letni, do przerywania zawiązków owoców jabłoni i gruszy, do przycinania drzew owocowych - jabłonie i grusze, do sortowania i pakowania sadzonek truskawek, do sortowania i pakowania cebulek kwiatowych, do sortowania oraz pakowania jabłek i gruszek, do sortowania oraz pakowania owoców miękkich, do sprzątan kempingu, do uprawy gerber, do uprawy i zbioru truskawek, malin i borówek, do uprawy kwiatów i roślin w szklarni, do uprawy kwiatów w szklarni, do uprawy roślin w szkółce, do uprawy sadzonek roślin doniczkowych, do wytwarzania elementów betonowych, do wytwarzania wyrobów z tworzyw termoplastycznych/laminator gdr, do zbierania i sortowania kwiatów, do zbierania pieczarek, do zbioru jabłek i gruszek (tijssen), do zbioru kalafiora, do zbioru borówki, do zbioru czereśni, do zbioru czerwonej porzeczki, do zbioru jabłek i gruszek, do zbioru kalafiora i brokułów, do zbioru kwiatów (praca sezonowa), do zbioru pieczarek, do zbioru, pielęgnacji i uprawy truskawek, malin i pora, do zbioru szparagów, do pielenia chwastów na polu dyniowym, do zbioru truskawek w szklarni, do zbioru rabarbaru na polu, do zbioru wiśni, do zrywania kwiatów w tunelach i na polu, farmy warzywnej, magazynowy, pomocniczy w restauracji, porządkowy, produkcji- przetwórstwo żywności, produkcyjny - przetwórstwo krabów, przy produkcji żywności, przy zbiorze warzyw z rodziny sałat, restauracji, sezonowy - praca w sadach owocowych, sezonowy w ogrodnictwie,

sezonowy w rolnictwie, sprzątający budynki, szklarni - uprawa róż, w branży spożywczej, w drukarni, w logistyce), programista sap successfactors, przedstawiciel handlowy, rozbieracz/wykrawacz, rzeźnik (ubojowiec/ wykrawacz/ wędliniarz), serwisant maszyn przemysłowych, sortowacz/pracownik magazynu (tylko nocna zmiana), spawacz (mag, tig, wig, mig), specjalista (ds. logistyki magazynowej, ds. wsparcia klienta z biegłym niemieckim i angielskim), spedytor (dysponent, logistyk/dyspozytor), sprzedawca (biletów, na stacji paliw, pracownik imbissu, w piekarni, w sklepie internetowym, w sklepie z pamiątkami, warzyw), stolarz (cieśla okrętowy, operator maszyny hundegger k2), szef kuchni – sushi, szlifierz - obróbka powierzchniowa metali, szlifierz - obróbka powierzchniowa metali, szwaczka/szwacz (zasłony), ślusarz (spawacz, pracownik w metalu), tapicer, technik (automatyk/elektronik, budownictwa, mechanik - operator obrabiarek skrawających, serwisu, testowy poduszek powietrznych (k/m), ustawiacz operator maszyn), web developer, wykwalifikowany asystent ds. opieki zdrowotnej w domu opieki (dublin), zbrojarz/zbrojarz szalunkowy.

Najwięcej ofert pracy zostało zgłoszonych przez pracodawców sąsiadujących z Polską tj.: Niemiec (182 oferty czyli 50% z ogółu ofert EURES) oraz Holandii (58 ofert–16%). Pozostałe oferty pochodziły również z Norwegii (42 oferty–12%), Irlandii (15 ofert–4%), Estonii (9 ofert– 3%), Czech (7 ofert – 2%), Belgii (5 ofert – 1%), Hiszpanii (4 oferty – 1%).

Oferty EURES Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach rozpowszechnia przede wszystkim poprzez tablice ogłoszeń zamieszczone w siedzibie Urzędu w Wadowicach i Filii w Andrychowie oraz stronę internetową wadowice.praca.gov.pl, która zawiera link do Centralnej Bazy Ofert Pracy. Ponadto co tydzień, w każdy piątek Powiatowy Urząd Pracy przesyła zbiorcze informacje na temat wolnych miejsc pracy w ramach EURES do różnych instytucji zewnętrznych (m.in. Gminnego Centrum Informacji w Stryszowie, Ochotniczych Hufców Pracy, Urzędu Miejskiego w Andrychowie, WSW) co dało łącznie **505** kontaktów w 2019 r.

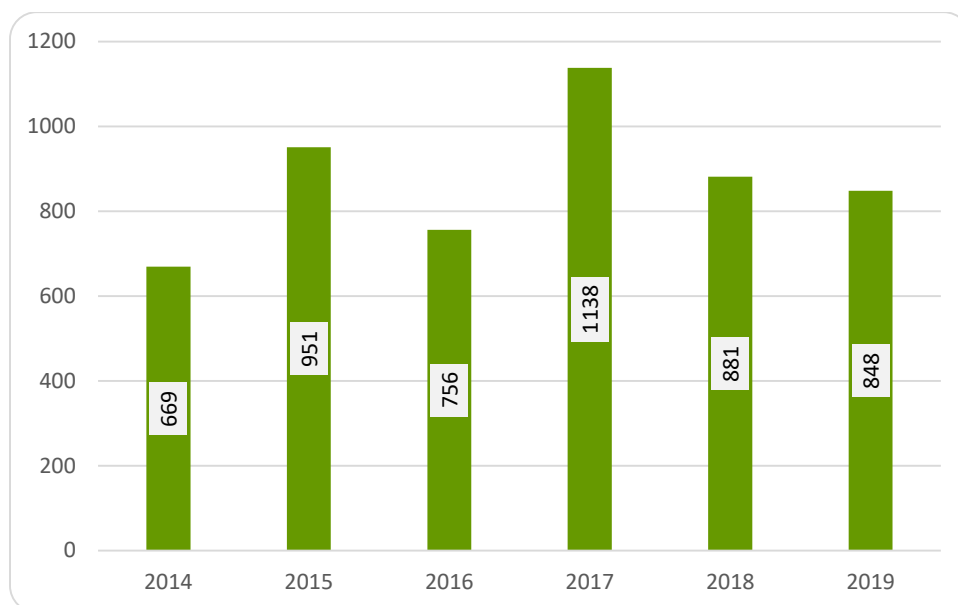
Oferty EURES publikowane przez Wojewódzkie Urzędy Pracy w Centralnej Bazie Ofert Pracy na stronie <https://oferty.praca.gov.pl/> oraz importowane do Urzędu Pracy zawierają pełną informację na temat pochodzenia oferty i sposobu odpowiedzi na nią bez udziału Powiatowego Urzędu Pracy (oferty otwarte), stąd faktyczna liczba kandydatów odpowiadających na ww. oferty nie jest możliwa do ustalenia.

W 2019 r. odnotowano **848** kontaktów z polskimi bezrobotnymi i poszukującymi pracy, którym świadczone usługi sieci EURES, - w tym dla:

- kobiet - 367
- młodzieży poniżej 30 r.ż. – 366.

Podczas indywidualnych kontaktów z bezrobotnymi i poszukującymi pracy poruszano kwestie dotyczące informacji ogólnych nt. EURES – 189 kontakty oraz poszukiwania pracy – 338 kontaktów.

Wykres 49. Liczba kontaktów z bezrobotnymi nt. sieci EURES w latach 2014 – 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach zorganizował również **22 wydarzenia** grupowe związane z EURES dla **210 uczestników**.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach zorganizował Europejskie Dni Pracodawców w okresie 14 – 25.10.2019 r. „Dni informacyjne”, w ramach których przeprowadzane były indywidualne konsultacje dla pracodawców (341 firm) zgodnie z ich potrzebami oraz promowane były formy pomocy oferowane przez urząd pracy. W ramach inicjatywy pracodawcy zgłosili 10 ofert pracy.

5. Poradnictwo zawodowe

Świadczenie usług z zakresu poradnictwa zawodowego dla osób dorosłych regulują przepisy prawa stanowionego przez resort Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Prowadzone są one na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 3 i 3a ustawy (*Do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy: (...) udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym*

pracy w znalezieniu pracy przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe; - udzielanie pomocy pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe).

Poradnictwo zawodowe skierowane do osób bezrobotnych i poszukujących pracy polega na udzielaniu pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu lub miejsca pracy. Usługa ta obejmuje także doradztwo w planowaniu rozwoju kariery zawodowej, a także w przygotowywaniu do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy. Doradca zawodowy pomaga określić zainteresowania, umiejętności i predyspozycje zawodowe w odniesieniu do wymogów i warunków oferowanych przez pracodawców. Uczy również poruszania się po aktualnym rynku pracy, tworzenia CV i przygotowuje do rozmowy z pracodawcami. Określa kierunki dalszego doskonalenia i rozwoju zawodowego w celu jak najlepszego dostosowania kwalifikacji do aktualnego zapotrzebowania pracodawców.

Z kolei poradnictwo zawodowe dla pracodawców polega na pomocy w doborze kandydatów do pracy spośród osób zarejestrowanych w PUP najlepiej spełniających wymagania pracodawcy. Inną formą są porady indywidualne mające na celu określenie kierunku rozwoju zawodowego pracodawcy lub jego pracowników. Wsparcie w tym zakresie polega przede wszystkim na diagnozowaniu potencjału zawodowego i luk kompetencyjnych oraz wskazaniu możliwości doskonalenia zawodowego. Pomoc w doborze kandydatów do pracy może uzyskać pracodawca po uprzednim zgłoszeniu do urzędu oferty pracy.

Usługi te realizowane są nieodpłatnie, przy użyciu nowoczesnych narzędzi (sprzęt multimedialny) i technik (testy, możliwość skierowania na specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie umożliwiające wydanie opinii o przydatności zawodowej do pracy), zgodnie z obowiązującymi rozporządzeniami dotyczącymi standardów usług rynku pracy.

W 2019 r. poradnictwo zawodowe w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach realizowane było w formie:

- **indywidualnej** (rozmowy indywidualne),
- **grupowej** (spotkania grupowo – warsztatowe).

Usługi poradnictwa świadczone były przez wykwalifikowanych doradców zawodowych, którzy zapewniając atmosferę poufności, bezstronności i równości, pomagali kształtować u korzystających z pomocy postawę samodzielności i odpowiedzialności za własną przyszłość.

5.1. Indywidualne poradnictwo zawodowe

5.1.1. Indywidualna rozmowa doradcza

Podstawową metodą stosowaną w poradnictwie jest *indywidualna rozmowa doradcza*, polegająca na udzieleniu pomocy klientowi, który znalazł się w trudnej sytuacji, traci w niej orientację i nie potrafi sam poradzić sobie z jej rozwiązaniem. Indywidualne poradnictwo zawodowe to proces, w którym to klient poszukuje alternatywnych rozwiązań na polu działań edukacyjnych i zawodowych, a nie doradca daje gotowe rozwiązania.

Podczas indywidualnej rozmowy doradca pomaga klientowi zgłaszającemu się po poradę:

- w osiągnięciu znajomości samego siebie, jego zdolności, zainteresowań i właściwości warunkujących przydatność do określonego zawodu,
- w zrozumieniu i dokonaniu obiektywnej oceny sytuacji w jakiej się znalazł, w rozwiązaniu problemu, wyzwoleniu aktywności i inicjatywy oraz podjęciu trafnej decyzji,
- w uzyskaniu informacji o:
 - ✚ możliwościach zdobycia zawodu, przekwalifikowania czy podwyższenia dotychczas posiadanych kwalifikacji zawodowych,
 - ✚ technikach aktywnego poszukiwania pracy,
 - ✚ warunkach podejmowania działalności gospodarczej,
 - ✚ instytucjach i organizacjach świadczących bezrobotnym różne formy pomocy.

Proces doradzania jest złożony i składa się z kilku etapów:

- nawiązanie i budowa kontaktu,
- precyzowanie oczekiwań klienta, podążanie za jego potrzebami,
- poszukiwanie i wykorzystywanie zasobów osobistych klienta,
- tworzenie planu działania,
- wzbudzenie motywacji i gotowości do zmiany.

W 2019 r. z **porad indywidualnych** skorzystały **123 osoby**, należy jednak podkreślić, że proces doradczy może być bardzo rozwinięty i jedna osoba, w zależności od potrzeb, może spotkać się z doradcą zawodowym **kilkakrotnie**. Ponadto osoby bezrobotne otrzymują kompleksowe wsparcie u swoich doradców klienta i rzadziej, niż w latach ubiegłych, odczuwali potrzebę korzystania również z pomocy doradcy zawodowego.

W zależności od potrzeb klienta, rozmowa z doradcą zawodowym obejmowała m.in. następujące zagadnienia:

- określanie zainteresowań i uzdolnień zawodowych,
- określenie preferencji i predyspozycji zawodowych,
- przygotowanie do rozmowy z pracodawcą,
- wsparcie psychiczne i wzmocnienie pozytywnej motywacji.

5.1.2. Badania testowe

W ramach porady indywidualnej, aby pomóc klientowi w poznaniu siebie, swoich możliwości i zainteresowań zawodowych, można skorzystać z badań testowych. W swojej pracy doradczej doradcy zawodowi zatrudnieni w Powiatowym Urzędzie Pracy mogą wesprzeć się ***Kwestionariuszem Zainteresowań Zawodowych (KZZ)***. Test ten jest narzędziem diagnozy przydatności zawodowej, zainteresowań zawodowych oraz potencjalnych możliwości rozwoju osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Narzędzie to jest przeznaczone do diagnozy zainteresowań zawodowych następujących grup osób:

- osoby dorosłe - zarówno osoby bezrobotne poszukujące pracy, jak i osoby, które chcą zmienić rodzaj aktywności zawodowej czy też poszukują nowej pracy,
- osoby młode (od 16 do 24 roku życia) - planujące lub rozpoczynające swoją drogę kariery, w szczególności wybierające dalszą ścieżkę edukacyjną.

Osoby z wymienionych powyżej grup różnią się od siebie pod względem doświadczenia na rynku pracy, wieku i związanej z nim dojrzałości zawodowej oraz zasobu osobistych doświadczeń, dlatego też zostały opracowane dwie wersje metody: wersja KZZ-M przeznaczona dla młodzieży i wersja KZZ-D – dla dorosłych. Diagnoza zainteresowań zawodowych na podstawie badania Kwestionariuszem Zainteresowań Zawodowych ma postać profilu, obejmującego standaryzowane wyniki w poszczególnych skalach zainteresowań zawodowych (artystycznych, badawczych, handlowych, komunikacyjnych, konwencjonalnych, mechanicznych, opiekuńczych, perswazyjnych, przedsiębiorczych, realistycznych, społecznych). Dodatkowo profil kontrolny stanowi przesłankę do rozstrzygnięcia i sprecyzowania diagnozy oraz wychwycenia wyników nietypowych.

W 2019 r. w PUP w Wadowicach **59 osób** zostało objętych badaniem testem KZZ.

5.1.3. Indywidualna informacja zawodowa

Indywidualna informacja zawodowa skierowana jest do osób bezrobotnych/poszukujących pracy potrzebujących pomocy w zakresie pozyskania informacji zawodowej poprzez skorzystanie z materiałów informacyjnych i informatycznych. Bezrobotny w trakcie indywidualnej informacji zawodowej może skorzystać z zasobów (informatory, poradniki, ulotki, broszury, komputer, Internet) dostępnych w Urzędzie Pracy oraz doraźnej pomocy doradcy zawodowego (sporządzenie dokumentów aplikacyjnych, wyszukiwanie danych w dostępnych zasobach, informacje w zakresie tematyki szkoleń, instrumentów rynku pracy).

W 2019 r. udzielono **indywidualnych informacji zawodowych 459 osobom**. Indywidualna informacja zawodowa w szczególności dotyczyła:

- wskazówek odnośnie sporządzania życiorysu i listu motywacyjnego,
- projektów realizowanych z funduszy Unii Europejskiej skierowanych do osób bezrobotnych,
- rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej,
- informacji z zakresu instrumentów i usług rynku pracy,
- wskazówek na temat metod poszukiwania zatrudnienia.

5.1.4. Specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie

W ramach indywidualnego poradnictwa doradcy zawodowi mogą kierować swoich klientów na **specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie** umożliwiające wydawanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia. W 2019 r. wydano **17 skierowań** na ww. badania mające na celu określenie możliwości zdrowotnych celem udziału w szkoleniach.

5.1.5. Opinie o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia

Wynikiem porady indywidualnej może być **wydanie opinii** przez doradcę zawodowego o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia.

W omawianym okresie sporządzono **76 opinii** głównie dotyczących określenia predyspozycji zawodowych klienta do odbycia szkolenia oraz do prowadzenia własnej firmy (złożenie wniosku o przyznanie jednorazowych środków na uruchomienie działalności gospodarczej).

5.2. Grupowe poradnictwo zawodowe

5.2.1. Grupowa porada zawodowa

Grupowa porada zawodowa jest kolejną formą w ramach poradnictwa zawodowego. Poradnictwo grupowe obejmuje pracę nad konkretnymi problemami o charakterze osobistym, edukacyjnym, społecznym i zawodowym. Przedmiotem pracy grupy mogą być czynniki wewnętrzne poszczególnych członków grupy (np. życiowe, zawodowe czy edukacyjne trudności, które nie przekraczają subiektywnego poczucia zdrowia psychicznego danej osoby), jak również czynniki zewnętrzne (np. trudności w znalezieniu pracy, doborze oferty edukacyjnej).

W 2019 r. zorganizowano **23 grupowych porad zawodowych**, z których skorzystało **170 osób**. Tematykę oraz cel grupowych porad zawodowych przeprowadzonych w 2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Grupowe poradnictwo zawodowe w 2019 r.

Lp	Temat	Cel	Liczba edycji
1.	<i>Bądź profesjonalistą na rynku pracy</i>	Wypożyczenie uczestników w wiedzę i umiejętności autoanalizy i określania własnych mocnych stron na rynku pracy oraz zasady profesjonalnego poruszania się po rynku pracy	1
2.	<i>Sukces na rynku pracy – czyli jak wyznaczać i osiągać swoje cele</i>	Nabywanie umiejętności racjonalnego planowania i zarządzania czasem podczas poszukiwania pracy	1
3.	<i>Jak skutecznie poszukiwać pracy</i>	Nabywanie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy	2
4.	<i>Mój potencjał zawodowy</i>	Ustalenie potencjału zawodowego w tym predyspozycji, preferencji, zainteresowań zawodowych	1
5.	<i>Wiedza o sobie szansą na zdobycie zatrudnienia</i>	Zdobycie wiedzy o swoich predyspozycjach, mocnych i słabych stron	1
6.	<i>Być przedsiębiorcą !</i>	Przygotowanie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej – zagadnienia formalno - prawne	2
7.	<i>Przygotowanie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej</i>	Przygotowanie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej – zagadnienia formalno - prawne	12
8.	<i>Od inspiracji do motywacji</i>	Poznanie nowego sposobu myślenia o sobie. Wypożyczenie uczestników w umiejętność efektywnego planowania działań	2
9.	<i>Praca pasją czy obowiązkiem</i>	Dokonanie bilansu predyspozycji i kompetencji zawodowych oraz zdobycie wiedzy nt. znaczenia rozwoju pasji i zainteresowań w planowaniu ścieżki kariery zawodowej	1

Źródło: opracowanie własne

Cele poradnictwa grupowego skupiają się wokół pracy profilaktycznej, psychoedukacji i pomocy psychologicznej. Zadaniem grup jest ukierunkowanie uczestników na rozwój poprzez dostarczenie wiedzy, stworzenie możliwości odkrywania własnego potencjału oraz niedoborów i barier, a także nabywanie umiejętności. Uczestnicy, w oparciu o doświadczenia grupowe, mogą dokonywać adekwatnej samooceny swoich umiejętności i zdolności, a także otrzymywać informacje zwrotne od grupy. Mają także okazję do porównania jak postrzegają ich inni, w tym jak postrzegają sami siebie. Doradcy zawodowi w ramach poradnictwa zawodowego prowadzą zajęcia w formie warsztatowej, przy wyborze typu zajęć kierując się potrzebami i oczekiwaniami danej osoby.

5.2.2. Grupowa informacja zawodowa

Grupowa informacja zawodowa jest to forma pomocy skierowana do osób, które potrafią samodzielnie radzić sobie na rynku pracy, ale potrzebują ukierunkowujących informacji niezbędnych do realizacji planów zawodowych. W trakcie informacji zawodowej można zgłębić wiedzę m.in. o:

- instrumentach rynku pracy,
- usługach świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy,
- zawodach, specjalnościach i ich charakterystyce,
- możliwościach kształcenia w systemie szkolnictwa oraz systemie pozaszkolnym,
- instytucjach szkoleniowych i edukacyjnych w których można zdobyć, rozszerzyć lub zmienić kwalifikacje,
- instytucjach i organizacjach pomocowych.

W omawianym okresie w ramach grupowego poradnictwa zawodowego przeprowadzono **41 grupowych spotkań informacyjnych**, w których uczestniczyło **274 osób**. Zakres tematyczny spotkań grupowych z zakresu informacji zawodowej obejmował następujące zagadnienia:

- usługi i instrumenty rynku pracy,
- prawa i obowiązki osoby skierowanej na formy wsparcia w ramach projektów realizowanych przez Urząd,
- informacja nt. form wsparcia w ramach realizowanych projektów,
- „Rozwiń skrzydła czyli możliwości rozwoju zawodowego” - spotkanie informacyjne nt. możliwości zdobycia i uzupełnienia kwalifikacji zawodowych oraz nt. oferty edukacyjnej lokalnych placówek oświatowych i szkoleniowych,

- „Poszukiwani na rynku pracy” spotkanie skierowane do osób chcących zdobyć wiedzę nt. aktualnej sytuacji na rynku,
- „Nowe wyzwania rynku pracy” - spotkanie informacyjne nt. trendów na rynku pracy.
- „Językowy zawrót głowy” – spotkanie zorganizowane w ramach IX Małopolskiego Dnia Uczenia się mające na celu zmotywowanie uczestników do nauki języków obcych.
- „Mój doradca klienta moim doradcą kariery” - spotkanie informacyjne nt. aktualnej sytuacji na rynku pracy oraz możliwościach wsparcia przez Urząd Pracy
- „Profesjonalizacja sił zbrojnych” – spotkanie z przedstawicielem Wojskowej Komendy Uzupełnień dotyczące ochotniczych form służby wojskowej.

W trakcie spotkań poruszone zostały tematy rynku pracy, przedsiębiorczości oraz możliwości kształcenia.

Tak jak w latach poprzednich, w 2019 r. Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach aktywnie współpracował ze szkołami z terenu powiatu wadowickiego. Pracownicy tut. Urzędu byli zapraszani do szkół, ale także część spotkań odbyła się w siedzibach Urzędu. Tematyka warsztatów była różnorodna, ale najczęściej omawiano aktualną sytuację na rynku pracy, możliwości edukacyjne i zawodowe oraz usług i instrumentów rynku pracy.

W ramach współpracy ze szkołami doradcy zawodowi przeprowadzili **14 spotkań**, w których uczestniczyło około 500 uczniów zarówno ze szkół podstawowych i gimnazjalnych, jak również z ponadgimnazjalnych.

5.3. Inne działania w ramach poradnictwa zawodowego

5.3.1. Tydzień z Małopolskimi Urzędami Pracy

Obchody Tygodnia z Małopolskimi Urzędami Pracy zbiegły się z obchodami 100. rocznicy powstania Publicznych Służb Zatrudnienia.

Tydzień z Małopolskimi Urzędami Pracy organizowany jest w związku z przypadającym w dniu 27 stycznia Dniem Pracownika Publicznych Służb Zatrudnienia. To przedsięwzięcie, które ma na celu zaprezentowanie szerokiej oferty, jaką urzędy rok rocznie przygotowują dla różnych grup odbiorców, m.in. młodzieży, przedsiębiorców, osób bezrobotnych, poszukujących zatrudnienia oraz pracujących.

5.3.2. Małopolski Dzień Uczenia się

„Ucz się języków przez całe życie” to hasło przewodnie, które towarzyszyło tegorocznym obchodom Małopolskich Dni Uczenia się. Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach wraz z andrychowską filią, jak co roku włączył się w małopolskie święto mające na celu propagowanie aktywnego rozwoju przez całe życie. Tym razem przygotowaliśmy audycję w Twoim Radio Andrychów, w trakcie której można było usłyszeć jak ważne jest inwestowanie w nabywanie kompetencji językowych, które związane są nie tylko

z językami obcymi ale i branżą informatyczną. Są kluczowymi, biorąc pod uwagę wymogi współczesnego rynku pracy. W audycji wzięła udział Pani Agnieszka Marczyńska germanista oraz filolog języków południowosłowiańskich. Audycja zakończyła się konkursem z nagrodami.

„Kade ima pot nema glad”- to przysłowie w języku macedońskim, które można przetłumaczyć na polskie „Bez pracy nie ma kołaczy”. Zadaniem słuchaczy było podać w jakim języku jest przysłowie i jak je tłumaczyć w naszym języku ojczysty.

Kolejną atrakcją było grupowe spotkanie z Panią Aleksandrą Orzeł – Dyrektorką Szkoły Językowej MAGIK w Wadowicach. Spotkanie miało charakter motywujący do nauki języków obcych, z którego uczestnicy wyszli pełni optymizmu i wiary we własne możliwości.

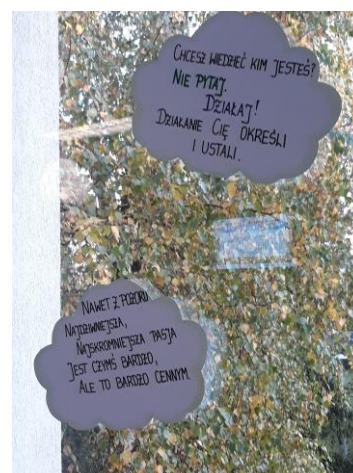
5.3.3. Ogólnopolski Tydzień Kariery

Kolejnym wydarzeniem, w którego organizację włączył się Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach, był **Ogólnopolski Tydzień Kariery**. W dniach 21.10.2019 r. – 27.10.2019 r. wszystkie wydarzenia skupione były wokół tematu pasji, powołania, ponieważ hasło przewodnie brzmiało: „Pasja, profesja, powołanie”.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach aktywnie włączył się w tę inicjatywę oraz zrealizował plan, który przygotował. Z naszej oferty skorzystało około 150 osób poszukujących pracy i uczniów oraz około 6000 słuchaczy Radia Andrychów. Przez cały tydzień trwania OTK na stronie internetowej Urzędu relacjonowane były na bieżąco wydarzenia, które przygotowaliśmy. Ponadto zamieszczone zostały ciekawe filmiki związane z tematyką tegorocznego OTK.

Pierwszego dnia w artykule „Pasja, profesja, powołanie – wyznaczniki sukcesu zawodowego?” próbowaliśmy odpowiedzieć na pytanie, czy praca z pasją jest konieczna, żeby odnieść sukces zawodowy.

Od wielu lat mamy przyjemność, przy różnych okazjach, gościć w Radiu Andrychów. W 2019 roku nie mogło być inaczej. W audycji doradca zawodowy Agnieszka Kołacz opowiadała o znaczeniu pasji, powołania w życiu zawodowym.

W siedzibie Urzędu w Wadowicach osoby poszukujące pracy miały okazję uczestniczyć w spotkaniu grupowym „Rozwiń skrzydła”. Doradca zawodowy przedstawił uczestnikom możliwości rozwoju, jakie istnieją dla osób dorosłych oraz omówił działania Urzędu Pracy, które mają na celu wsparcie osób w ich doskonaleniu się.

W trzecim i czwartym dniu OTK zorganizowano warsztaty grupowe: „Od inspiracji do motywacji”. Zajęcia odbyły się zarówno w siedzibie PUP w Wadowicach, jak i w Filii w Andrychowie. Celem spotkań było przekazanie wiedzy o źródłach motywacji oraz o twórczym rozwiązywaniu problemów. Uczestnicy zostali wyposażeni w umiejętność efektywnego planowania działań oraz poznali nowy sposób myślenia o sobie.

W ostatnim dniu tegorocznego OTK wszyscy zainteresowani mogli skorzystać z indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym, które odbywały się w Wadowicach.

W trakcie spotkań można było zbadać swoje predyspozycje i zainteresowania zawodowe, przygotować się pod fachowym okiem do rozmowy kwalifikacyjnej, czy też zweryfikować swoje dokumenty aplikacyjne. Natomiast w Andrychowie zorganizowano panel dyskusyjny, którego temat brzmiał jak hasło przewodnie OTK: „Pasja, profesja, powołanie”. Mieliśmy zaszczyt i przyjemność współpracować z ludźmi, którzy przyjęli nasze zaproszenie, a byli wśród nich: Pan Robert Fraś dziennikarz Radia Andrychów i Nowin Andrychowskich, Pan Jacek Master Komendant Posterunku Straży Ochrony Kolei w Suchej Beskidzkiej oraz Pan Łukasz Michalak Starszy szeregowy z 3 Kompanii Szturmowej JW 4495 16 Batalionu Powietrznodesantowego. Prelegenci z wielkim zaangażowaniem oraz entuzjazmem opowiadali uczniom z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Andrychowie oraz wszystkim uczestnikom panelu o swojej pracy, drodze, jaką musieli przebyć aby znaleźć się w aktualnym miejscu. Starali się również zachęcić młodzież do tego, aby szukała swoich pasji i rozwijała swoje zainteresowania. Dodatkową atrakcją był pokaz samochodu bojowego należącego do Kolei Polskich. Istniała możliwość zobaczenia od wewnątrz wyposażenia takiego auta, jak również przetestowania niektórych urządzeń.

Chyba wszyscy się zgodzimy, że posiadanie pasji ubogaca, urozmaica nasze życie. Niejednokrotnie jest motorem do pokonywania różnorodnych problemów, trudności, które nas spotykają. Jednak każdy z nas musi sam sobie odpowiedzieć na pytanie, czy chce łączyć pasję i pracę zawodową, czy jednak oddzielić te, jakże ważne, sfery naszego życia. Zanim jednak to uczynimy musimy wiedzieć co jest naszą pasją.

5.3.4. Światowy Tydzień Przedsiębiorczości

*„Sukces to umiejętność robienia pierwszych kroków
i podążania tam gdzie jeszcze nikogo nie było.”*

Aleksandra Szczepkowska

W dniach 18 – 24 listopada mieliśmy możliwość uczestniczenia w wydarzeniach organizowanych w ramach **Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości**. To już 11 edycja tego przedsięwzięcia w Małopolsce. Inauguracja ŚTP odbyła się 18 listopada w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie podczas **Spotkania Młodego Biznesu**, w którym uczestniczyli również pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy Wadowicach.

Tematem przewodnim Spotkania była **Siła zespołu**. Było ono skierowane do wszystkich osób zainteresowanych tematyką przedsiębiorczości, w tym głównie relacji międzyludzkich stanowiących o rozwoju firmy. Wśród prelegentów znaleźli się: Kamil Kozieł, Anna Skórzyńska i Maciej Ostrowski. Wszyscy troje podzielili się swoimi przemyśleniami na temat roli współpracy zespołowej w prowadzeniu biznesu. Opowiedzieli o tym, jaką rolę w drodze „od pomysłu do sukcesu” mają ludzie. Czy lepiej być „liderem zespołu” czy „liderem w zespole”. Zaproszeni goście potrafili zainteresować, zainspirować i dodać motywacji uczestnikom spotkania.

Stało się już tradycją, że również tutejszy Urząd włącza się w organizację wydarzeń w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości. W 2019 roku zainteresowani mogli uczestniczyć w spotkaniach informacyjnych pn. **„Nowe wyzwania rynku pracy”** oraz **„Mój doradca klienta moim doradcą kariery”**. Tematyka zajęć dotyczyła m.in. aktualnej sytuacji na rynku pracy, możliwości uzyskania wsparcia przez Urząd Pracy oraz trendów w biznesie.

Dla młodzieży ze szkół średnich przygotowaliśmy warsztaty pn. **„Samorealizacja jest możliwa”**, w trakcie których poruszono tematykę wyboru ścieżki kariery zawodowej, osiągania samorealizacji.

O tym, jak założyć własną firmę, rozliczać się z ZUS i US opowiadali przedstawiciele biura rachunkowego w trakcie warsztatów pt. **„Być przedsiębiorcą”**. Osoby planujące uruchomić własną firmę miały również możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji, w trakcie których uzyskały odpowiedzi na nurtujące je pytania związane z prowadzeniem własnego biznesu.

Gościem audycji „*Biznes bez barier*” w Radiu Andrychów była Agnieszka Kołacz – doradca zawodowy, która przybliżyła słuchaczom temat aktualnych trendów na rynku pracy, a w szczególności w biznesie.

Dla wszystkich zainteresowanych własnym biznesem przygotowaliśmy artykuł „*Czy nadaję się na przedsiębiorcę?*”. Tekst artykułu znaleźć można na stronie Urzędu.

Wydarzenia organizowane przez tutejszy Urząd w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości zaciekało liczne grono odbiorców, wzięło w nich udział prawie 500 osób.

6. Organizacja szkoleń

Działania związane z szeroko pojętym szkoleniem osób bezrobotnych (a także innych osób spełniających określone w ustawie warunki) prowadzone są na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 8a ustawy (Do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy: (...) inicjowanie, organizowanie i finansowanie szkoleń i przygotowania zawodowego dorosłych).

W ramach działań Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach mających na celu aktywizację zawodową, osoby zarejestrowane jako bezrobotne lub poszukujące pracy w roku 2019 r. miały możliwość uzupełnienia bądź zdobycia nowych kwalifikacji w ramach szkoleń zawodowych.

Szkolenia mogą być organizowane w dwóch formach tj.:

- **Szkolenia grupowe** – realizowane zgodnie z Planem szkoleń opracowywanym na dany rok kalendarzowy, sporządzonym na podstawie diagnozy zapotrzebowania na zawody i specjalności na terenie danego powiatu,
- **Szkolenia indywidualne** – realizowane na wniosek osoby bezrobotnej, jeżeli uzasadniona zostanie celowość tego szkolenia (oświadczenie przyszłego pracodawcy o zamiarze powierzenia tej osobie odpowiedniej pracy, oświadczenie o zamiarze rozpoczęcia działalności gospodarczej, inne uzasadnienie celowości skierowania na szkolenie) i pod warunkiem, że jego koszt w części finansowanej z Funduszu Pracy nie przekroczy 300 % przeciętnego wynagrodzenia. Skierowanie na szkolenie indywidualne przysługuje nie częściej niż raz w ciągu roku kalendarzowego.

W 2019 roku w PUP w Wadowicach realizowano szkolenia w formie indywidualnej oraz formie grupowej.

Głównym celem szkoleń osób bezrobotnych i innych uprawnionych osób, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, jest podniesienie kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szansę na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, w szczególności w przypadku:

- braku kwalifikacji zawodowych,
- konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji,
- utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie,
- braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Uczestnikami szkoleń zawodowych w formie indywidualnej były zatem osoby, które uzasadniły celowość uzyskania kwalifikacji, ich zmiany lub uzupełnienia.

Ogółem zawarto 16 umów zlecenia na realizację szkoleń zawodowych, w tym 1 umowa na realizację szkolenia grupowego. W szkoleniach uczestniczyło **20 osób**, w tym 5 osób w ramach środków przyznanych algorytmem, 5 osób w ramach projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (V)” RPO WM oraz 10 w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Kierunki kształcenia o jakie wnioskowały osoby uprawnione pokrywają się z wynikami analiz lokalnego rynku pracy dotyczących zapotrzebowania na zawody i specjalności prowadzonych przez tutejszy Urząd. Dokonywano wnikliwej analizy ofert pracy zgłaszanych do Urzędu, ofert pracy pojawiających się w prasie oraz tych dostępnych w Internecie. Pod uwagę brano także wyniki sporządzanego przez Urząd monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wadowickim, potrzeby zgłaszane przez osoby zarejestrowane i pracodawców oraz prognozy popytu na zawody.

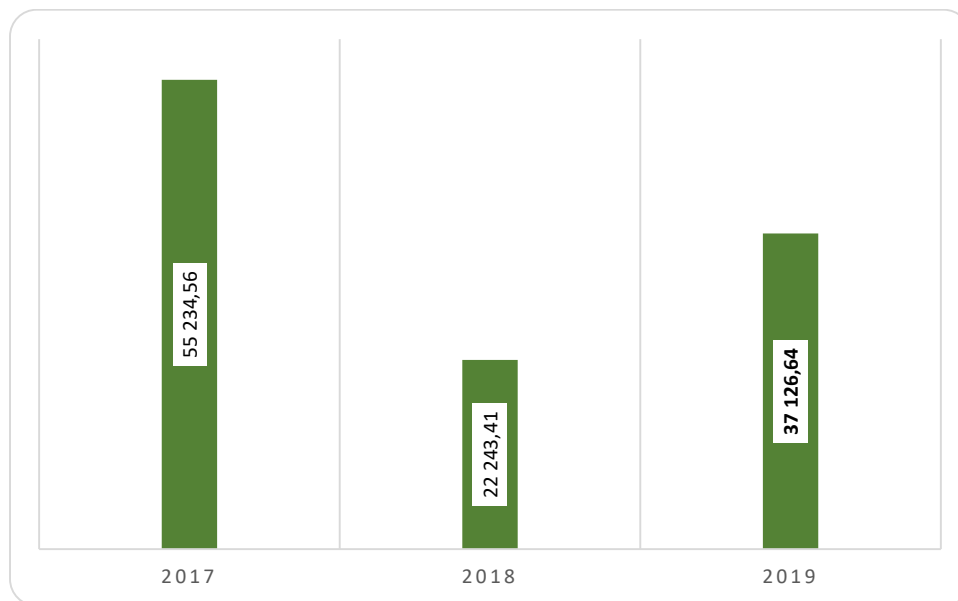
Szczegółowa tematyka organizowanych szkoleń została przedstawiona w punkcie 6.2 Analiza skuteczności i efektywności szkoleń.

Środki finansowe przeznaczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach na organizację szkoleń w 2019 roku pochodziły z Algorytmu oraz z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizowanych projektów: „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (V)” oraz „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 i przedstawiały się następująco:

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>
37 256,00	37 126,64	
	10 662,05	Algorytm
	10 665,71	Projekt „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (V)” w ramach RPO WM
	15 798,88	Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” PO WER

Wydatkowane środki stanowią 99,65% ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację tego zadania.

Wykres 50. Wydatki poniesione na szkolenia w latach 2017 – 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Zgodnie z „Diagnozą zapotrzebowania na zawody i specjalności na terenie powiatu wadowickiego” oraz na podstawie wnikliwej analizy, Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach zorganizował w 2019 roku szkolenie grupowe z zakresu „Obsługi wózków jezdniowych podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia z wyłączeniem specjalizowanych kat. II WJO” dla 5 osób bezrobotnych.

Urząd organizował szkolenia zawodowe w formie indywidualnej na wniosek osoby uprawnionej oraz w formie grupowej. W przypadku szkolenia grupowego osoby uprawnione zgłaszały chęć udziału w szkoleniu u doradcy klienta. Natomiast w przypadku szkoleń indywidualnych, osoby składały wnioski indywidualne dotyczące przekwalifikowania zawodowego, uzupełnienia lub uzyskania dodatkowych kwalifikacji. Każdy realizowany wniosek posiadał uzasadnioną celowość danego szkolenia (oświadczenie przyszłego pracodawcy o zamiarze powierzenia tej osobie odpowiedniej pracy, oświadczenie o zamiarze rozpoczęcia działalności gospodarczej, inne uzasadnienie celowości skierowania na szkolenie).

6.1. Bon szkoleniowy

Na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta może przyznać bon szkoleniowy stanowiący gwarancję skierowania bezrobotnego na wskazane przez niego szkolenie oraz opłacenia kosztów, które zostaną poniesione w związku z podjęciem szkolenia.

Przyznanie i realizacja bonu szkoleniowego następuje na podstawie indywidualnego planu działania oraz uprawdopodobnienia przez bezrobotnego podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

W ramach bonu szkoleniowego starosta finansuje bezrobotnemu, **do wysokości 100% przeciętnego wynagrodzenia** obowiązującego w dniu przyznania bonu szkoleniowego, koszty:

- 1) jednego lub kilku szkoleń, w tym kosztów kwalifikacyjnego kursu zawodowego i kursu nadającego uprawnienia zawodowe – w formie wpłaty na konto instytucji szkoleniowej;
- 2) niezbędnych badan lekarskich lub psychologicznych – w formie wpłaty na konto wykonawcy badania;
- 3) przejazdu na szkolenia – w formie ryczałtu wypłacanego bezrobotnemu w wysokości:
 - a) do 150 zł – w przypadku szkolenia trwającego do 150 godzin,
 - b) powyżej 150 zł do 200 zł – w przypadku szkolenia trwającego ponad 150 godzin;
- 4) zakwaterowania, jeśli zajęcia odbywają się poza miejscem zamieszkania – w formie ryczałtu wypłacanego bezrobotnemu w wysokości:
 - a) do 550 zł – w przypadku szkolenia trwającego poniżej 75 godzin,
 - b) powyżej 550 zł do 1100 zł – w przypadku szkolenia trwającego od 75 do 150 godzin,
 - c) powyżej 1100 zł do 1500 zł – w przypadku szkolenia trwającego ponad 150 godzin.

W 2019 roku wpłynęło **6 wniosków o wydanie bonu szkoleniowego**. Pięć wniosków zostało pozytywnie rozpatrzonych, przy czym jeden przyznany bon nie został zrealizowany ze względu na rezygnację bezrobotnego. Natomiast jeden wniosek został rozpatrzony negatywnie z uwagi na rozdysponowanie środków przeznaczonych na to zadanie.

W ramach bonu szkoleniowego zrealizowano:

- „Kurs kwalifikacji wstępnej przyspieszonej dla kierowców wykonujących transport drogowy w bloku programowym kat. C, C1, C+E, C1+E” ,
- „Kurs prawo jazdy kat. C”
- „Kurs prawo jazdy kat. D”
- „Kurs prawo jazdy kat. T”

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>	<i>Zadanie</i>
13 263,00	13 160,51		
	2 050,01		Stypendium + ZUS
	0,00	Algorytm	Ryczałt za dojazdy
	10 950,00		Należność za szkolenie
	160,50		Badania lekarskie

Wydatkowane środki stanowią 96,34% ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację tego zadania.

Łącznie w szkoleniach w 2019 r. uczestniczyły **24 osoby**, w tym **4 osoby** w ramach bonu szkoleniowego.

6.2. Analiza skuteczności i efektywności szkoleń

Zgodnie z § 84 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 roku w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy sporządzana jest rokrocznie analiza skuteczności i efektywności szkoleń, przy czym skuteczność rozumiana jest jako stopień realizacji celu np. uzyskanie uprawnień, kwalifikacji zawodowych, natomiast efektywność analizowana jest w aspekcie finansowym i zatrudnieniowym.

Wskaźniki, o których mowa w przytoczonym wyżej rozporządzeniu, kształtowały się na następującym poziomie:

✓ liczba i odsetek osób, które ukończyły szkolenia z wynikiem pozytywnym, w stosunku do rozpoczynających szkolenia:

- Liczba osób skierowanych na szkolenia w 2019 roku – **24**
- Liczba osób, które ukończyły szkolenie z wynikiem pozytywnym – **24**

Wskaźnik rezultatu szkoleń 100 %

W 2019 roku absolwentami szkoleń według kryterium statusu w rozumieniu ustawy były 24 osoby bezrobotne tj. 100 % ogółu przeszkolonych.

- ✓ liczba i odsetek osób przeszkolonych w poszczególnych wyróżnionych według: kryterium statusu w rozumieniu ustawy, płci, wieku, poziomu wykształcenia, miejsca zamieszkania i przynależności do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy

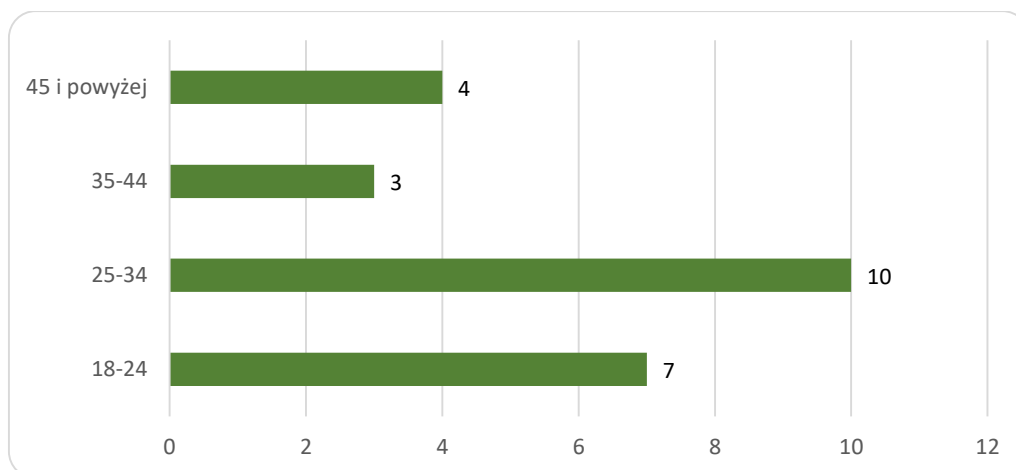
Wykres 51. Odsetek osób przeszkolonych według kryterium płci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Spośród 24 osób, które ukończyły szkolenia z wynikiem pozytywnym była 1 kobieta (4,17% ogółu absolwentów szkoleń) i 23 mężczyzn, co stanowi 95,83% ogółu osób kończących tę formę aktywizacji.

Wykres 52. Liczba osób, które ukończyły szkolenia według kryterium wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

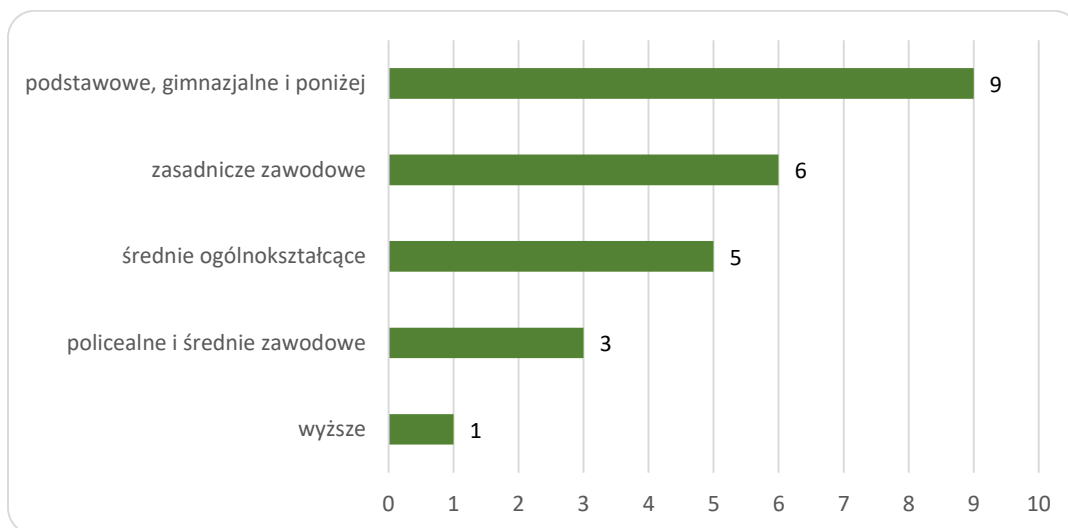
Analiza skuteczności i efektywności szkoleń wykazała, iż największy procentowy udział uczestników szkoleń stanowiły osoby w wieku 25 - 34 lata (41,67%). W następnej kolejności ze szkoleń korzystały osoby w przedziale wiekowym 18 - 24 lat (29,17%) oraz 45 lat

i powyżej (16,67%). Na poziomie 12,50% ukształtowało się uczestnictwo w szkoleniach osób w wieku 35 – 44 lat.

Z uzyskanych danych wynika, że spośród 24 osób, najchętniej w szkoleniach uczestniczyły osoby zamieszkałe na wsi – 16 osób (66,67%). Absolwenci szkoleń zamieszkujący miasta stanowili 33,33% – 8 osób.

Poniższa tabela przedstawia liczbę absolwentów szkoleń w podziale na gminy w powiecie wadowickim. Jak wynika z powyższej tabeli największą chęcią uzyskania nowych kwalifikacji lub umiejętności wykazały się osoby z gminy Wadowice – 29,47 % (7 osób), a następnie z gmin: Andrychów – 25,0% (6 osób) oraz Kalwaria Zebrzydowska – 12,50% (3 osoby).

Wykres 53. Liczba osób, które ukończyły szkolenie według poziomu wykształcenia

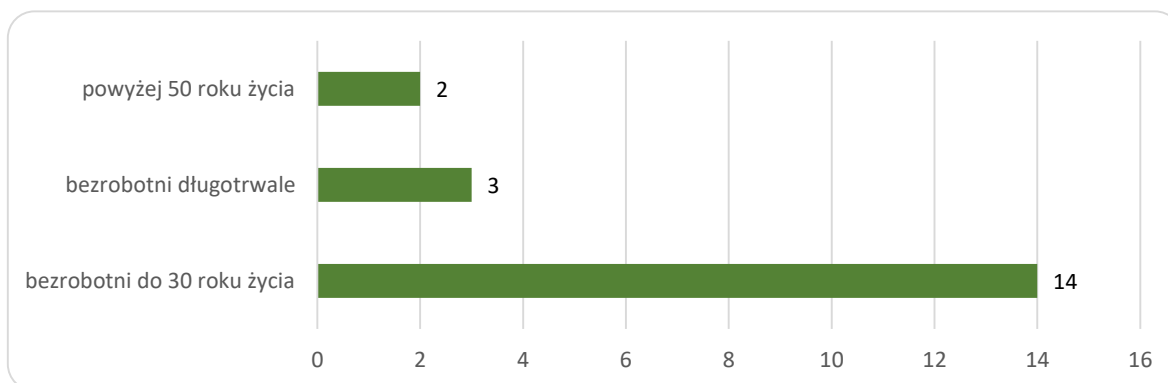
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wskazuje osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W tej grupie znajdują się osoby bezrobotne do 30 roku życia, bezrobotni długotrwale, bezrobotni powyżej 50 roku życia, bezrobotni korzystający ze świadczeń opieki społecznej, bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia oraz bezrobotni niepełnosprawni.

Z analizy danych wynika, że dominującą grupą osób, którym udzielono wsparcia w formie szkoleń w 2019 roku, były osoby do 30 roku życia – 58,33%. Następne w kolejności były osoby długotrwale bezrobotne (pozostające w rejestrze Urzędu łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat) – 12,50% oraz osoby powyżej 50 roku życia – 8,33%.

W szkoleniach nie uczestniczyły osoby niepełnosprawne oraz osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.

Wykres 54. Liczba osób, które ukończyły szkolenie – osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Liczba i odsetek osób zatrudnionych w trakcie szkolenia oraz w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia:

- Liczba osób, które ukończyły szkolenie z wynikiem pozytywnym – **24**
- Osoby zatrudnione w trakcie szkolenia oraz w okresie 3 m-cy po jego ukończeniu – **16**

Wskaźnik rezultatu szkoleń 66,67%

Analiza zakłada badanie efektywności organizacji szkoleń w okresie do trzech miesięcy po zakończeniu szkolenia liczoną jako stosunek liczby osób zatrudnionych w trakcie szkolenia oraz w okresie 3 miesięcy po jego ukończeniu i liczby osób, które ukończyły szkolenie z wynikiem pozytywnym.

Efektywność organizowanych szkoleń mających na celu zdobycie konkretnych umiejętności zawodowych czy też specjalistycznych uprawnień w roku 2019 kształtowała się następująco:

- Szkolenia indywidualne: **60%**
- Szkolenia w ramach bonu szkoleniowego: **100%**

W poniższej tabeli przedstawiono kierunki szkoleń, które wykazały się najwyższą efektywnością w 2019 roku. Przedstawione wartości wskaźników efektywności szkoleń obliczone zostały według stanu na dzień 31 marca 2020 roku.

Tabela 31. Wskaźniki dla poszczególnych szkoleń wykazujących się najwyższą efektywnością realizowanych w 2019 roku

Lp.	Temat szkolenia	Liczba absolwentów kursów zakończonych w badanym okresie	Liczba osób, które ukończyły kursy zakończone w badanym okresie i zostały zatrudnione	Wskaźnik efektywności
SZKOLENIA INDYWIDUALNE				
1	Kurs przygotowujący do egzaminu państwowego na prawo jazdy kat. C	1	1	100%
2	Operator koparki jednoznaczyniowej do 25 ton kl. III	4	4	100 %
3	Operator koparko-ładowarki wszystkie klasa III	1	1	100 %
4	Operator walca drogowego wszystkie klasa II	1	1	100 %
5	Kurs przygotowujący do egzaminu kwalifikacyjnego w zakresie eksploatacji „E” i dozoru „D” urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych o napięciu do 1 kV	1	1	100 %
6	Kurs przygotowujący do egzaminu kwalifikacyjnego w zakresie eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych, energetycznych i gazowych (G1, G2, G3)	2	2	100 %
BON SZKOLENIOWY				
7	Kurs kwalifikacji wstępnej przyspieszonej dla kierowców wykonujących transport drogowy w bloku programowym kat. C, C1, C+E, C1+E	1	1	100 %
8	Kurs prawo jazdy kat. D	1	1	100 %
9	Kurs prawo jazdy kat. C	1	1	100 %
10	Kurs prawo jazdy kat. T	1	1	100 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Osoby kierowane na wskazane szkolenia przedstawiają informację o możliwości zatrudnienia przez pracodawcę i uzyskują kwalifikacje zgodnie z potrzebami pracodawcy. Dzięki takim działaniom i współpracy z pracodawcami osoby bezrobotne mają możliwość szybszego powrotu na rynek pracy, a dodatkowe kwalifikacje w przyszłości mogą ułatwić im poruszanie się po rynku pracy.

Analizując osiągnięte wskaźniki efektywności zatrudnieniowej pod kątem wieku absolwentów szkoleń zawodowych obserwujemy, że wskaźnik na poziomie 100% osiągnęły osoby w przedziałach wiekowych 35 – 44 lata oraz 45 lat i powyżej. Ogółem spośród 14 osób do 30 roku życia, które uzyskały nowe kwalifikacje zawodowe zatrudnienie w okresie

3 miesięcy od ukończenia szkolenia (z warunkiem przepracowania 30 dni w ciągu trzech miesięcy od zakończenia szkolenia) znalazło 11 osób czyli 78,57%.

Analizując wskaźnik efektywności zatrudnieniowej pod kątem posiadanego poziomu wykształcenia w 2019 roku najwyższy wskaźnik osiągnęli absolwenci szkoleń zawodowych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 100%. Na poziomie 80,0% wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osiągnęły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

Według stanu na dzień 31.03.2020r. wśród absolwentów szkoleń zawodowych zatrudnienie podjęło ogółem 13 osób i 3 osoby dokonały wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. Przy obliczaniu ostatecznych wartości wskaźników efektywności szkoleń zawodowych w 2019 roku nie uwzględniono 4 osób ponieważ nie spełniły warunku wymaganego do efektywności przepracowania w okresie 3 miesięcy minimum 30 dni.

✓ *koszt ponownego zatrudnienia osób przeszkolonych, liczony jako stosunek poniesionych kosztów szkoleń do liczby osób zatrudnionych w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia:*

	Koszty szkoleń	50 287,15 zł
Liczba osób zatrudnionych w okresie 3 m-cy po ukończeniu szkolenia		16 osób
	3 142,95 zł	

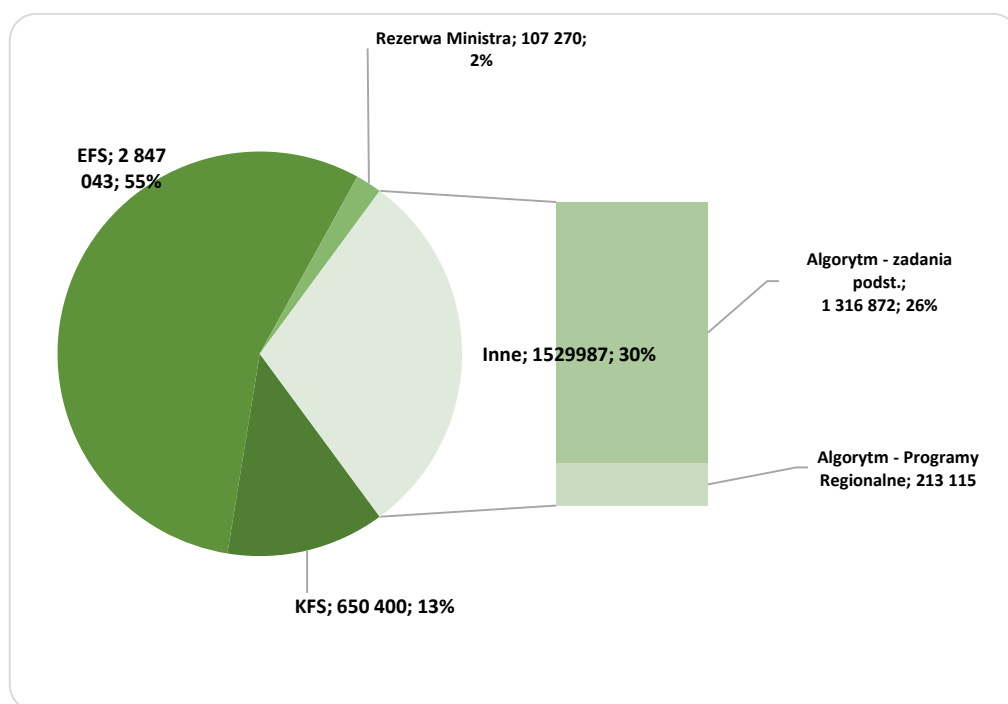
Uczestnictwo w szkoleniach, oprócz wyposażenia osób bezrobotnych w konkretne umiejętności i uprawnienia, przyczynia się również do poprawy ich zdolności do samodzielnego poruszania się na rynku pracy, wzmacnia ich kreatywność, przedsiębiorczość oraz motywację do działania.

X. Instrumenty rynku pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2019 roku dysponował środkami Funduszu Pracy w wysokości **5 134 700,00 zł**, w tym:

- 1) **1 637 257,00 zł** – środki przyznane algorytmem – zadania ustawowe, z tego:
 - a) *1 316 872,00 zł – przeznaczono na zadania podstawowe,*
 - b) *44 095,00 zł – przeznaczono na Program Regionalny „Konserwator”,*
 - c) *169 020,00 zł – przeznaczono na Program Regionalny „Firma+1”,*
 - d) *107 270 zł - środki na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi – wkład własny,*
- 2) **1 720 069,00 zł** – środki przyznane na realizację projektów w ramach PO WER Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020,
- 3) **1 126 974 zł** – środki przyznane na realizację projektów w ramach RPO Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego 2014-2020,
- 4) **650 400,00 zł** - środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

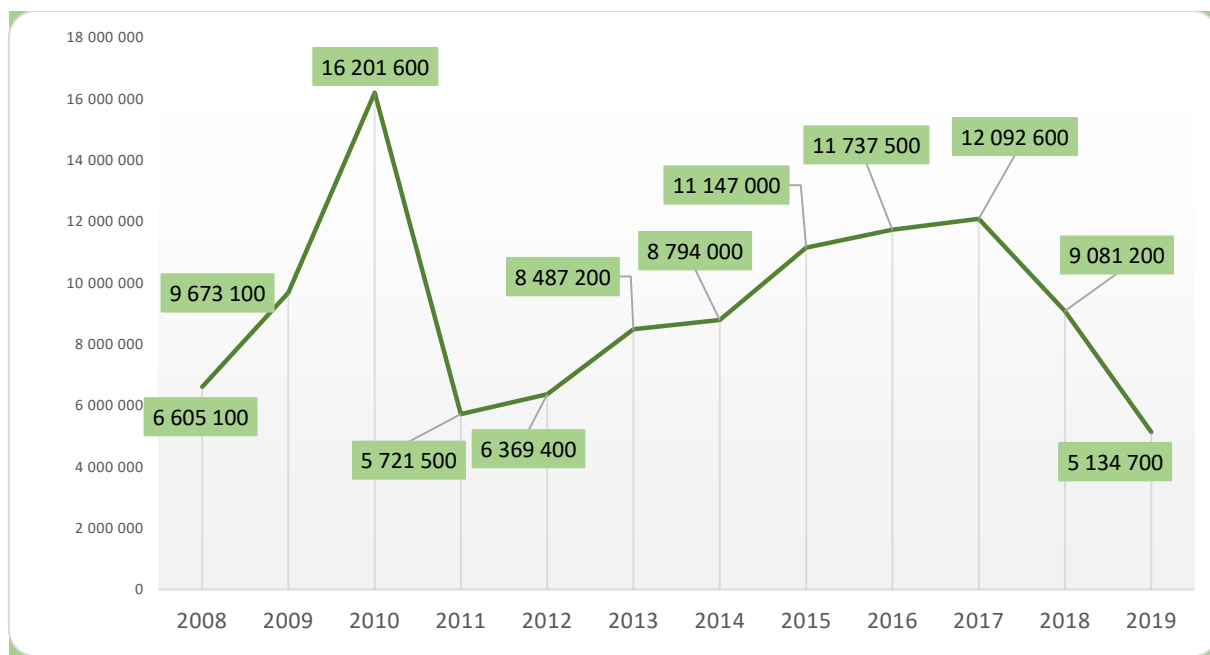
Wykres 55. Środki Funduszu Pracy na rok 2019

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach wydatkował środki Funduszu Pracy w wysokości 5 077 806,35 zł, co stanowiło 98,89% środków pozostających w dyspozycji Urzędu.

Wykres 56. Środki finansowe przeznaczone na aktywizację zawodową w latach 2008 – 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W okresie od stycznia do grudnia 2019 roku, z udziałem środków Funduszu Pracy w ramach podstawowych form aktywizacji bezrobotnych, jakimi są zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, zaaktywizowano **480 osób bezrobotnych**, a w ramach działań podjętych we wcześniejszych okresach rozliczeniowych udział brało dodatkowo **67 osób**. Łącznie w 2019 r. aktywizowanych było **547 osób**.

Szczegółowe wartości wykonania w stosunku do planu, z podziałem na poszczególne formy wsparcia z uwzględnieniem źródeł finansowania przedstawia Załącznik Nr 3 do niniejszej analizy.

Zatrudnienie subsydiowane jest zatrudnieniem finansowanym ze środków Funduszu Pracy. Do najpopularniejszych form pracy subsydiowanej realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach należą: prace interwencyjne, roboty publiczne, samozatrudnienie w ramach prowadzonej przez bezrobotnych działalności gospodarczej oraz refundacja kosztów

wyposażenia nowych lub doposażenia istniejących stanowisk pracy, na których zatrudniani są bezrobotni.

Ponadto do prac subsydiowanych należą także bon na zasiedlenie dla osób podejmujących pracę poza miejscem zamieszkania oraz refundacja części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia.

PUP aktywizując bezrobotnego skorzystał również w 2019 roku z poza zatrudnieniowych form wsparcia, do których należą: staże, szkolenia, prace społecznie użyteczne. Ponadto bezrobotni do 30 roku życia mogą skorzystać z bonu szkoleniowego.

1. Prace interwencyjne

Prace interwencyjne - oznacza to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą (a ściślej mówiąc z działającym w imieniu starosty dyrektorem powiatowego urzędu pracy) i ma na celu wsparcie bezrobotnych.

Warunki refundacji:

- refundacja dokonywana jest na podstawie umowy zawartej pomiędzy organizatorem prac interwencyjnych, a urzędem pracy,
- pracodawca otrzymuje przez uzgodniony w umowie okres zwrot części kosztów poniesionych na wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych oraz składki na ubezpieczenie społeczne od refundowanego wynagrodzenia,
- refundacja dokonywana jest co miesiąc na podstawie przedstawionych dokumentów potwierdzających m.in. wypłatę wynagrodzenia oraz opłacenie składek ZUS.

Organizator prac interwencyjnych po zakończeniu okresu refundacji jest zobowiązany do dalszego utrzymania stanowiska przez okres 3 lub 6 miesięcy. W przypadku niewywiązania się z warunku utrzymania stanowiska pracy pracodawca jest zobowiązany do zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami ustawowymi. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w art. 51, 56 i 59 przewiduje kilka wariantów dokonywania refundacji w ramach prac interwencyjnych w zależności od wniosku pracodawcy lub statusu kierowanej osoby bezrobotnej.

W roku 2019 zawierano 6 – cio miesięczne umowy z comiesięczną refundacją nie wyższą niż **990,00 zł** + płacone przez pracodawcę składki ZUS na ubezpieczenie społeczne (od refundowanego wynagrodzenia).

W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. utworzono **120 miejsc** zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych, z czego:

- 37 miejsc w ramach środków przyznanych algorytmem,
- 30 miejsc w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
- 46 miejsc w ramach projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (V)” Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego 2014-2020,
- 7 miejsc w ramach Programu Regionalnego „Firma+1.

Dodatkowo 34 osoby bezrobotne kontynuowały udział w pracach interwencyjnych rozpoczętych w 2018 r. z czego:

- 5 osób w ramach zadań podstawowych,
- 8 osób w ramach projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego 2014-2020,
- 21 osób w ramach programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi – wkład własny.

Ponadto 16 osób bezrobotnych zostało skierowanych do pracy w 2019 r. na uzupełnienie stanowiska pracy.

Łącznie w 2019 r. zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych podjęło **136 osób bezrobotnych** (razem ze skierowanymi na uzupełnienie stanowisk).

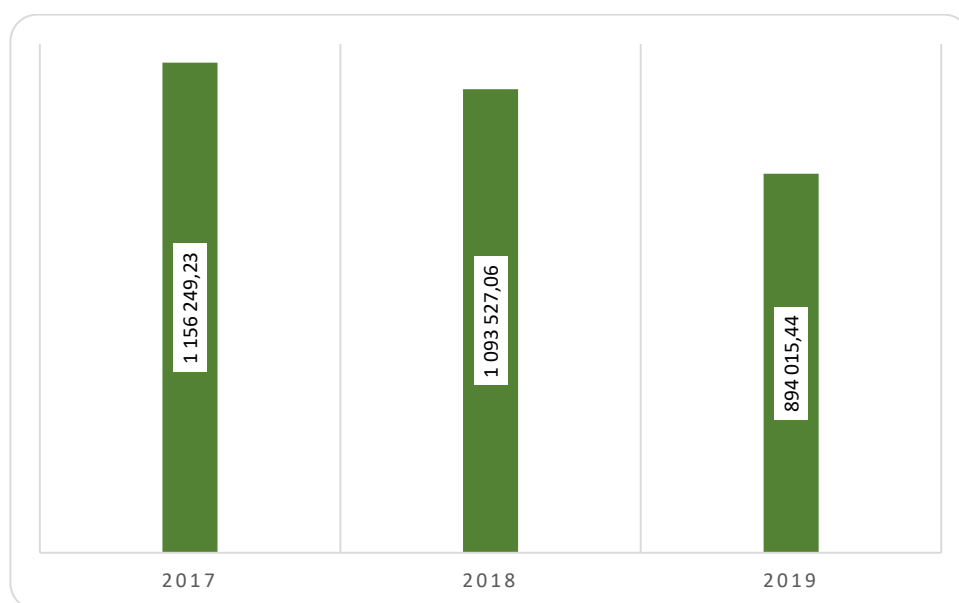
Na refundację zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych w 2019 roku wydatkowano łącznie **894 015,44 zł**. Ww. wydatki stanowiły 98,89% kwoty przeznaczonej na realizację tego zadania.

Stanowiska pracy na jakie kierowane były osoby to m.in. : asystent do spraw logistyki, fryzjer – stylistka, cholewkarz, kierowca, księgowy, krawiec, krojczy, pracownik ochrony, serwisant, operator wtryskarki, pomoc administracyjna, monter mebli, operator obrabiarek skrawających, mechanik samochodowy, sprzedawca, ślusarz, technik bezpieczeństwa i higieny pracy, asystent architekta, pomoc nauczyciela przedszkola, elektromonter kucharz, magazynier, gospodarz obiektu, cukiernik, blacharz samochodowy, monter instalacji wodno – kanalizacyjnych, obuwnik.

Wydatkowanie środków na refundację prac interwencyjnych przedstawia się następująco:

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>
904 092,00	894 015,44	
	257 821,82	Algorytm
	41 878,30	Program Regionalny „Firma+1”
	83036,83	Rezerwa Ministra
	198 747,26	Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” w ramach PO WER
	34 538,87	Projekt „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” w ramach RPO WM
	277 992,36	Projekt „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (V)” w ramach RPO WM

Wykres 57. Wydatki poniesione na refundację prac interwencyjnych w latach 2017 – 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

2. Roboty publiczne

Roboty publiczne – oznacza to zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty – z wyłączeniem prac organizowanych w urzędach pracy - gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

W 2019 r. utworzono **42 miejsca** zatrudnienia w ramach robót publicznych, z czego:

- 38 w ramach środków FP przyznanych algorytmem,

- 4 w ramach środków FP przeznaczonych na realizację Programu Regionalnego „Konserwator”.

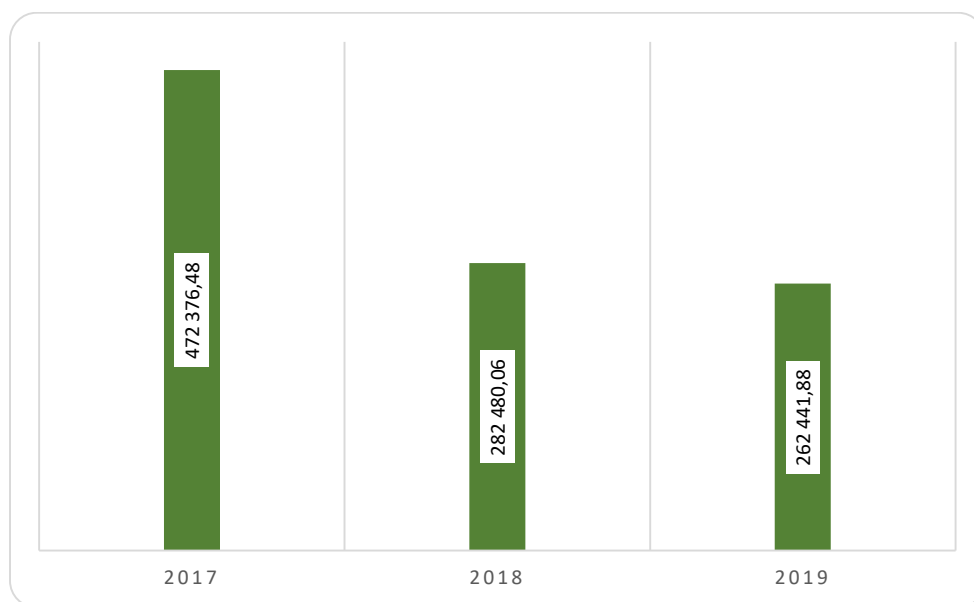
Do końca 2019 roku na utworzone stanowiska pracy skierowano **43 osób** (razem z osobami na uzupełnienie stanowisk pracy).

Na rok 2019 przyjęto do refundacji stawkę **1050,00 + składki ZUS**.

Na refundację kosztów zatrudnienia w ramach robót publicznych w 2019 roku wydatkowano **262 441,88 zł**, co stanowiło 99,98% ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację tego zadania.

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>
262 492,00	262 441,88	
	234 187,29	Algorytm
	28 254,59	Program Regionalny „Konserwator”

Wykres 58. Wydatki poniesione na refundację robót publicznych w latach 2017 – 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Organizatorami robót publicznych były gminy: Andrychów, Brzeźnica, Mucharz, Spytkowice, Tomice, Wadowice i Wieprz.

3. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego

Podmiot, który zamierza wyposażyć lub doposażyć stanowisko pracy dla bezrobotnego może ubiegać się o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia tego stanowiska, składając wniosek do Powiatowego Urzędu Pracy właściwego ze względu na siedzibę tego podmiotu lub ze względu na miejsce wykonywania pracy przez bezrobotnego.

Urząd może zrefundować koszty w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

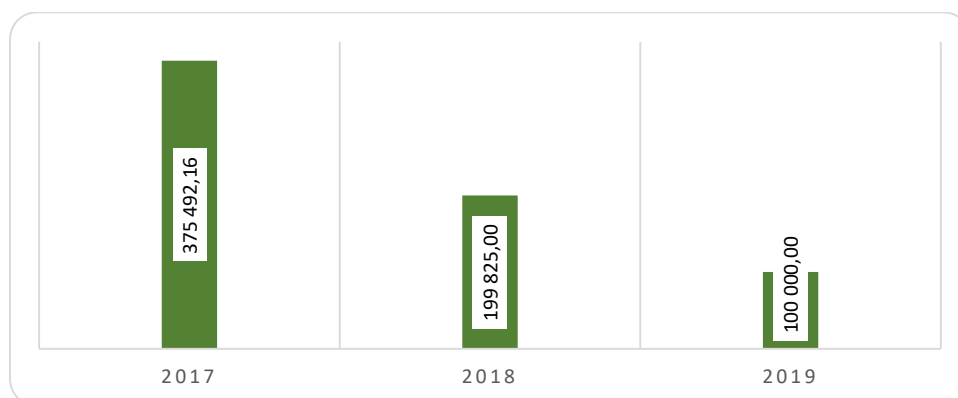
Kwota przyjęta do refundacji na 2019 roku wynosiła **20 000,00 zł**.

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy jest formą wsparcia osób bezrobotnych, gwarantującą skierowanej osobie bezrobotnej zatrudnienie na okres co najmniej 24 miesięcy.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach do 31.12.2019 r. dokonał refundacji wyposażenia/doposażenia **5 stanowisk** pracy dla skierowanych osób bezrobotnych W RAMACH Programu Regionalnego „Firma+1”.

Wydatki poniesione na tworzenie nowych miejsc pracy w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy stanowią 100% ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację tego zadania.

Wykres 59. Wydatki poniesione na refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy w latach 2017 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Na wszystkie utworzone stanowiska skierowano bezrobotnych, a dodatkowo w badanym okresie skierowano 4 osoby na powstałe wakaty w ramach umów o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, zawartych przed 2019 rokiem, co daje łączną liczbę skierowanych: **9 osób**.

Wydatkowanie:

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>
100 000,00	100 000,00	
	100 000,00	Program Regionalny „Firma+1”

Stanowiska pracy jakie były refundowane pracodawcom w ramach ww. zadania to :

– Monter instalacji i sieci sanitarnych	– 1
– Pracownik biurowy	– 1
– Cholewkarz	– 1
– Stolarz	– 1
– Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych	– 1

4. Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej

Osoba bezrobotna może uzyskać jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanego z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

Maksymalna kwota, jaką mógł otrzymać bezrobotny na otworzenie własnej firmy w 2019 roku w PUP w Wadowicach wynosiła **20 000 zł**.

Przyznawanie ww. środków ma na celu wspieranie powstawania nowych miejsc pracy poprzez samozatrudnienie.

W przeciągu całego 2019 roku zawarto 104 umowy na dofinansowanie działalności gospodarczej, w tym:

- 21 osobom udzielono dotacji ze środków FP przyznanych algorytmem,
- 51 osobom udzielono dotacji w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
- 32 osoby otrzymały dotację w ramach projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (V)” Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego 2014-2020).

W minionym roku środki przeznaczone na dofinansowanie działalności gospodarczej pochodziły z dwóch źródeł: Algorytmu oraz EFS-u. Najwięcej nowych podmiotów gospodarczych powstało w oparciu o fundusze unijne.

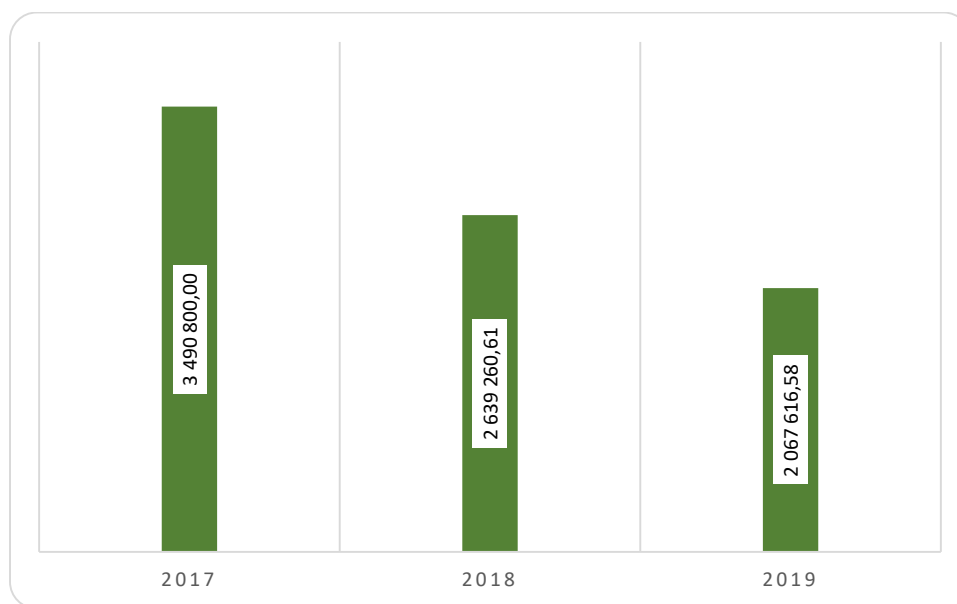
Szczegółowe kwoty przedstawiono poniżej:

Plan	Wydatki	Źródło finansowania
2 067 845,00	2 067 616,58	
	409 245	Algorytm
	1 019 771,58	Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” w ramach PO WER
	638 600,00	Projekt „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (V)” w ramach RPO WM

W 2019 roku średnia wartość dofinansowania działalności gospodarczej wyniosła **19 881 zł**.

W porównaniu do 2018 roku, kiedy przyznanych zostało 133 dotacji na kwotę 2 639 260 zł, nastąpił spadek wydatkowanych środków o 21% w odniesieniu do wydatkowanych kwot. Wydatkowane środki stanowią 99,99% ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację tego zadania.

Wykres 60. Wydatki poniesione na dofinansowanie działalności gospodarczej w latach 2017 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

O profilu działalności decyduje głównie doświadczenie zawodowe i kompetencje. Osoby ubiegające się o dotację mają niejednokrotnie ciekawe pomysły na własny biznes.

Osoba bezrobotna, która otrzymała dofinansowanie na podjęcie własnej działalności gospodarczej, zobowiązana jest do jej prowadzenia przez okres co najmniej 12-tu miesięcy. W tym czasie realizacja zawartych umów podlega monitorowaniu i kontroli przez pracowników Urzędu. W 2019 roku żadna z osób, które rozpoczęły działalność nie zrezygnowała z jej prowadzenia przed upływem 12 miesięcy.

5. Staże

Staż – oznacza nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Pracodawca przyjmując bezrobotnego na staż otrzymuje świadczenie pracy według ustalonego programu nie ponosząc przy tym kosztów wynagrodzenia za świadczoną pracę. Urząd sprawuje nadzór nad odbywaniem stażu przez bezrobotnego i wypłaca mu stypendium w wysokości zgodnej z obowiązującymi stawkami i wskaźnikami.

Staże mogą być organizowane u pracodawców, jednoosobowych przedsiębiorców niezatrudniających pracowników oraz w organizacjach pozarządowych, w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych lub u pełnoletnich osób fizycznych, zamieszkujących i prowadzących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej, w pozostających w ich posiadaniu gospodarstwach rolnych obejmujących obszar użytków rolnych o powierzchni przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub prowadzących dział specjalny produkcji rolnej.

Do odbycia stażu mogą być kierowane osoby bezrobotne, dla których ustalono II profil pomocy i ww. forma jest ujęta w Indywidualnym Planie Działania.

W 2019 roku umowy o zorganizowanie stażu kontraktowano przede wszystkim ze środków dodatkowo pozyskanych na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Spśród **136 osób**, które **rozpoczęły staż**:

- 42 osoby realizowały staż finansowany ze środków FP przyznanych algorytmem,
- 65 osób realizowało staż w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
- 22 osoby realizowały staż w ramach projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (V)” Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego 2014-2020,
- 5 osób realizowało staż w ramach Programu Regionalnego „Firma+1”,
- 2 osoby w ramach Programu Regionalnego „Konserwator”.

Dodatkowo 29 osób kontynuowało staż w ramach umów zawartych w 2018 roku, z czego:

- 9 osób w ramach zadań podstawowych,

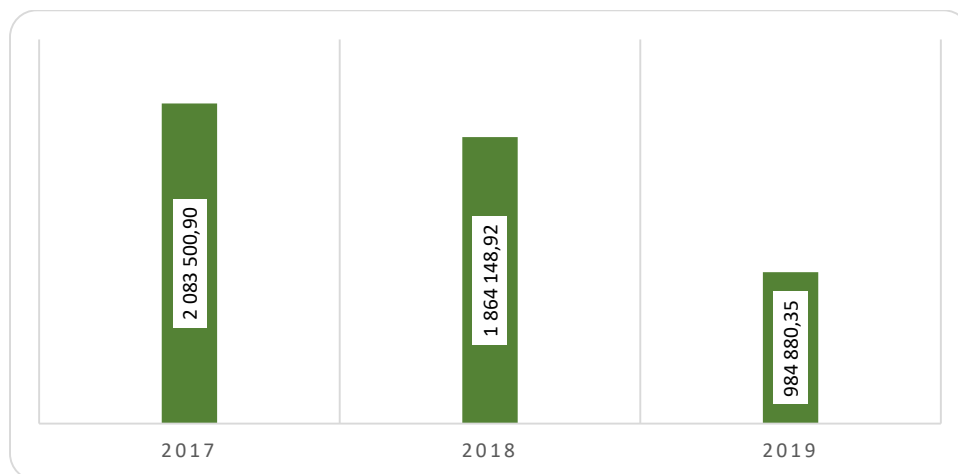
- 11 osób w ramach projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” RPO WM 2014-2020,
- 9 osób w ramach programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi – wkład własny.

W ramach staży współpracowano zarówno z przedsiębiorcami, jak również z jednostkami samorządowymi. Osoby bezrobotne kierowane były do odbycia stażu m. in. w takich zawodach jak: animator kultury, asystent ds. księgowości, bibliotekarz, cukiernik, fryzjer, glazurnik, higienistka stomatologiczna, introligator, kelner, kosmetyczka, księgowy, ogrodnik, operator maszyn do produkcji obuwia, pomoc kuchenna, referent ds. kadr, sekretarka, specjalista ds. funduszy unijnych, stolarz, tapicer meblowy, tynkarz, sprzedawca, specjalista ds. turystyki.

Do dnia 31.12.2019 r. na stypendia z tytułu odbywania stażu wydatkowano środki zgodnie z poniższym zestawieniem:

Plan	Wydatki	Źródło finansowania
986 165,00	984 880,35	
	347 872,52	Algorytm
	15 838,64	Program Regionalny „Konservator”
	27 029,34	Program Regionalny „Firma +1”
	405 629,44	Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” w ramach PO WER
	38 291,19	Projekt „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” w ramach RPO WM
	125 998,96	Projekt „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (V)” w ramach RPO WM
	24 220,26	Rezerwa Ministra

Wykres 61. Wydatki poniesione na stypendia stażowe w latach 2017 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wydatkowane środki stanowią 99,874% ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację tego zadania.

6. Prace społecznie użyteczne

Na wniosek gminy może zostać zawarte porozumienie pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy a gminą, na podstawie którego organizowane są prace społecznie użyteczne. Gmina może otrzymać od Powiatowego Urzędu Pracy refundację w wysokości do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego skierowanemu bezrobotnemu.

Z tej formy pomocy mogą skorzystać bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej. Prace wykonywane są w miejscu zamieszkania lub pobytu bezrobotnego i realizowane są w wymiarze maksymalnie do 10 godzin tygodniowo.

Za wykonywaną pracę bezrobotnemu przysługuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 8,10 zł (do 31.05.2018 r.) oraz 8,30 zł (od 01.06.2018 r.) za każdą godzinę wykonywania prac.

Na przestrzeni 2019 roku podpisano 6 porozumień, w ramach których skierowano **22 osoby** do wykonywania prac społecznie użytecznych.

Do programu przystąpiły 4 gminy powiatu wadowickiego (Gmina Kalwaria Zebrzydowska, Gmina Brzeźnica, Gmina Spytkowice, oraz Gmina Wieprz), z którymi zawarto stosowne porozumienia. Dodatkowo, w ramach realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) zawarto porozumienie z Gminą Andrychów.

W 2019 roku osoby bezrobotne w ramach prac społecznie użytecznych wypracowały łącznie 4583 godziny.

Realizacja prac społecznie użytecznych finansowana była ze środków Algorytmu.

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>
23 960,00	23 247,78	
	23 247,78	Algorytm

Wydatkowane środki stanowią 97,03% ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację tego zadania.

7. Badania lekarskie

W 2019 roku sfinansowano ze środków Algorytmu koszty badań lekarskich dla **17 osób** ubiegających się o skierowanie na szkolenie indywidualne na kwotę **3 592,00 zł** (Algorytm). Dodatkowo **1 osoba** miała sfinansowane badania lekarskie w ramach bonu szkoleniowego na kwotę **160,50 zł**.

8. Bon na zasiedlenie

Na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta, na podstawie umowy, **może** przyznać **bon na zasiedlenie** w związku z podjęciem przez niego poza miejscem dotychczasowego zamieszkania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, jeżeli:

- 1) z tytułu ich wykonywania będzie osiągał wynagrodzenie lub przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto miesięcznie oraz będzie podlegał ubezpieczeniom społecznym;
- 2) odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której bezrobotny zamieszka w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej wynosi co najmniej 80 km lub czas dojazdu do tej miejscowości i powrotu do miejsca dotychczasowego zamieszkania środkami transportu zbiorowego przekracza łącznie co najmniej 3 godziny dziennie;
- 3) będzie pozostawał w zatrudnieniu, wykonywał inną pracę zarobkową lub będzie prowadził działalność gospodarczą przez okres co najmniej 6 miesięcy.

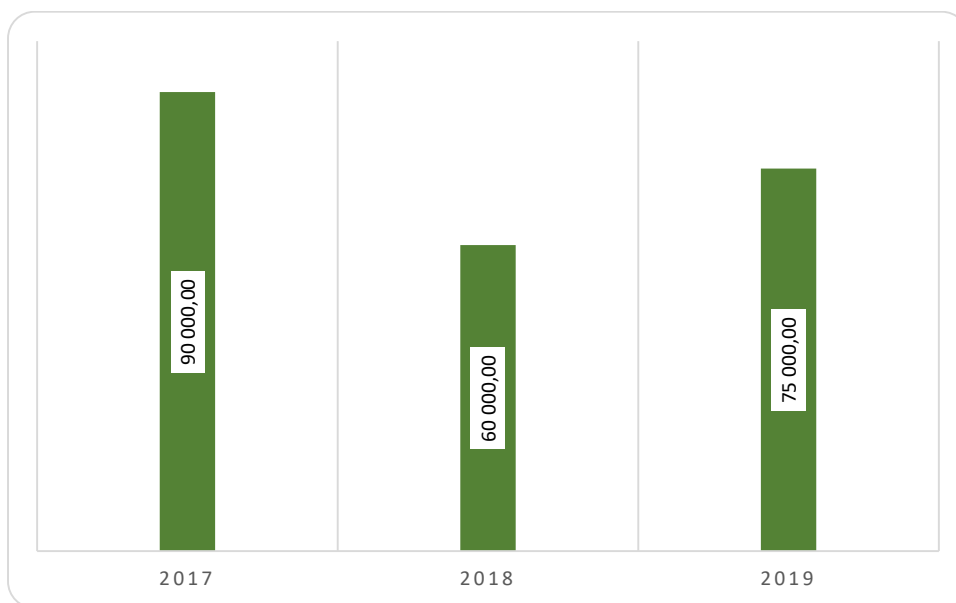
Kwota bonu wynosi do 200 % przeciętnego wynagrodzenia za pracę. Na 2019 rok w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach przyjęto **kwotę 7 500 zł**.

W omawianym okresie **10 osobom** przyznano bon na zasiedlenie w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Plan	Wydatki	Źródło finansowania
75 000,00	75 000,00	Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” PO WER

W ramach zawartych umów pracę poza miejscem zamieszkania podjęło 10 osób (w tym 1 osoba rozpoczęła działalność gospodarczą).

Wykres 62. Wydatki poniesione na realizację bonów zasiedleniowych w latach 2017 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wydatkowane środki stanowią 100% ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację tego zadania.

XI. Realizacja zadań w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego

Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) stanowi wydzieloną część Funduszu Pracy, przeznaczoną na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy.

Krajowy Fundusz Szkoleniowy to instrument polityki rynku pracy, który jest adresowany do pracodawców. Wspomaga przekwalifikowanie, aktualizuje wiedzę i umiejętności osób pracujących. Celem jego utworzenia jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Pracodawca wnioskuję o środki KFS w ogłoszonym przez Urząd terminie naboru. Środki KFS przyznawane są pracodawcy, jeżeli spełnia on przynajmniej jeden z **priorytetów** wydatkowania środków KFS roku ustalonych przez ministra właściwego do spraw pracy.

Priorytety wydatkowania środków w 2019 roku to:

- 1) Priorytet I** – wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych.

Zawody deficytowe są identyfikowane na podstawie:

- a) Barometru zawodów 2019 dla powiatu wadowickiego,
- b) Barometru zawodów 2019 dla województwa małopolskiego,
a kształcenie ustawiczne powiązane będzie z wykonywaniem pracy w zawodzie deficytowym.

- 2) Priorytet II** – wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które nie posiadają świadectwa dojrzałości.

- 3) Priorytet III** – wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników pochodzących z grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego, wskazanych na liście przedsiębiorstw społecznych prowadzonej przez MRPiPS, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych pochodzących z grup, o których mowa w art. 4 ust 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych lub pracowników Zakładów Aktywności Zawodowej.

- 4) Priorytet IV** – wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie, przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej.

- 5) Priorytet V** - wsparcie kształcenia ustawicznego instruktorów praktycznej nauki zawodu, nauczycieli kształcenia zawodowego oraz pozostałych nauczycieli, o ile podjęcie kształcenia ustawicznego umożliwi im pozostanie w zatrudnieniu.

- 6) Priorytet VI** - **wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia.**

O środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego może wystąpić każdy pracodawca, który zatrudnia, co najmniej jednego pracownika. Na przedmiotowe kształcenie składa się:

- *określenie potrzeb pracodawcy w zakresie kształcenia ustawicznego w związku z ubieganiem się o sfinansowanie tego kształcenia ze środków KFS,*
- *kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,*
- *egzamininy umożliwiające nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,*
- *badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończeniu szkolenia,*
- *ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjęciem kształcenia.*

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w 2019 roku w ramach przyznanego limitu **650 400,- zł** ogłosił 6 edycji naboru wniosków pracodawców o przyznanie środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W wyniku ogłoszonych naborów do Urzędu wpłynęło 80 wniosków. Każdy wniosek został oceniony pod względem formalnoprawnym oraz merytorycznym. W wyniku pozytywnie rozpatrzonych wniosków, zawarto **49** umów na kwotę **625 513,87 zł**. Największa ilość realizowanych wniosków, bo 42 dotyczyła działań w ramach priorytetu I - *wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych*. Ze wsparcia skorzystały ostatecznie **222 osoby**.

Na dzień 31.12.2019 r. zostały dokonane przez dwóch pracodawców zwroty w związku z niewykorzystaniem środków lub wykorzystaniem niezgodnie z przeznaczeniem na łączną kwotę **38 570,00 zł**.

W 2019 r. pracodawca mógł ubiegać się o dofinansowanie dla jednego uczestnika dwóch form kształcenia ustawicznego, a wysokość przyznanego wsparcia mogła wynieść:

- 1) **80%** kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, **nie więcej jednak niż 6 000,00 zł** w danym roku na jednego uczestnika w przypadku pracodawców oraz pracowników zatrudnionych w wymiarze **co najmniej ½ etatu**. Wkład własny wnoszony przez pracodawcę wynosi 20% kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców,
- 2) **100%** wysokości kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, **nie więcej jednak niż 6 000,00 zł** w danym roku na jednego uczestnika w przypadku pracodawców oraz pracowników zatrudnionych w wymiarze **co najmniej ½ etatu** – w przypadku mikroprzedsiębiorców.

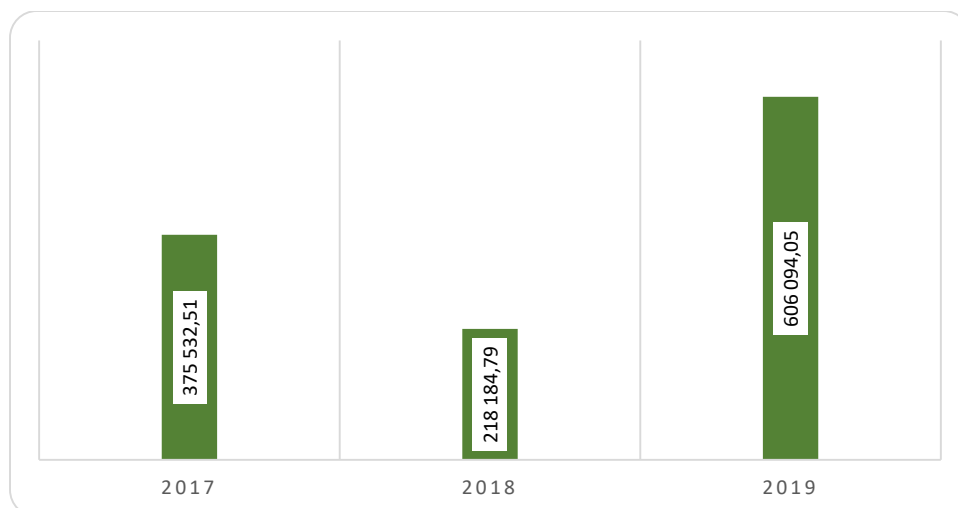
W ramach zawartych umów 24 pracodawców (*mikroprzedsiębiorców*) otrzymało 100% dofinansowania do zaplanowanych przez siebie działań. Pracodawcy wykazywali chęć skorzystania z takich form kształcenia ustawicznego jak szkolenia zawodowe między innymi: fryzjerskie, rehabilitacyjne, kosmetyczne, księgowe oraz dotyczące branży transportowej.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w 2019 roku celem promocji Krajowego Funduszu Szkoleniowego wydatkował kwotę **19 150,18 zł**.

Łącznie, na dzień 31 grudzień 2019 r. na zadania realizowane w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego wydatkowano środki (z uwzględnieniem zwrotów) w wysokości **606 094,05 zł**, co stanowił **93,19%** ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację KFS.

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>
650 400,00	606 094,05	Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Wykres 63. Wydatki Krajowego Funduszu Szkoleniowego w latach 2017– 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

XII. Program Regionalny „Firma +1”

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie zawarł w dniu 15 lutego 2019 r. porozumienie z Powiatowym Urzędem Pracy w Wadowicach oraz czternastoma Powiatowymi Urzędami Pracy z terenu województwa małopolskiego, na realizację **Małopolskiego Programu Regionalnego „Firma+1”**.

W ramach programu pomoc w zatrudnieniu pracownika otrzymają mikro i mali przedsiębiorcy oraz osoby samozatrudnione – tym samym stanowi on odpowiedź na potrzeby dwóch grup: z jednej strony wspiera osoby bezrobotne w procesie aktywizacji zawodowej, z drugiej jest narzędziem, dzięki któremu małe lokalne firmy zdobędą często pierwszych dla nich pracowników.

Realizacja programu obejmuje okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2020 r.

Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte wsparciem w 2019 r. w ramach programu wyniosła 18, z czego:

- 5 osób podjęło staż,
- 8 osób podjęło pracę w ramach prac interwencyjnych (w tym 1 osoba na uzupełnienie stanowiska pracy),
- 5 osób podjęło pracę w ramach refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego.

Łącznie na realizację *Małopolskiego Programu Regionalnego „Firma+1”* wydatkowano w 2019 r. kwotę **168 907,64 zł**, co stanowiło 99,93% ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację programu w 2019 r.

Spośród 18 uczestników – **14 osób** zostało zatrudnionych po zakończeniu udziału w Programie.

XIII. Program Regionalny „Konserwator”

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie zawarł w dniu 15 lutego 2019 r. porozumienie z Powiatowym Urzędem Pracy w Wadowicach oraz czternastoma Powiatowymi Urzędami Pracy z terenu województwa małopolskiego, na realizację ***Małopolskiego Programu Regionalnego „Konserwator”***.

W programie starano się połączyć prozatrudnieniowe cele i działania służące wsparciu osób pozbawionych zatrudnienia z celami związanymi z kadrowym wsparciem instytucji kultury i innych podmiotów realizujących zadania związane z ochroną substancji zabytkowej i dziedzictwa kulturowego na terenie Małopolski.

Realizacja programu obejmuje okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2020 r.

Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte wsparciem w ramach programu w 2019 roku wyniosła 6, z czego:

- 2 osoby podjęły staż,
- 4 osoby podjęły pracę w ramach robót publicznych.

Łącznie na realizację Programu Regionalnego „Konserwator” wydatkowano w 2019 r. kwotę 44 093,23 zł, co stanowiło 100% ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację programu w 2019 r.

Wszystkie osoby biorące udział w Programie zostały zatrudnione po zakończonej formie aktywizacji.

XIV. Realizacja zadań w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w 2019 roku oprócz środków otrzymanych w ramach algorytmu, dodatkowo dysponował środkami pozyskanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej: I. Osoby młode na rynku pracy, Działanie: 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 oraz w ramach Osi priorytetowej: 8. Rynek Pracy, Działania 8.1 Aktywizacja zawodowa – projekty Powiatowych Urzędów Pracy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER) powstał w odpowiedzi na potrzeby reform i zmian systemowych w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji i dobrego rządzenia. Celem PO WER jest wzmocnienie wybranych polityk publicznych realizujących cele strategii EUROPA 2020. Kształt Programu i jego zakres wynika z doświadczeń z realizacji programów operacyjnych w poprzednich perspektywach finansowych: 2004-2006 oraz 2007-2013 i stanowi kontynuację logiki przyjętej w realizacji przedsięwzięć z Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz ze środków specjalnej linii budżetowej Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (Youth Employment Initiative – YEI).

Projekty realizowane w ramach PO WER przez powiatowe urzędy pracy skierowane są do osób młodych w wieku 18-29 lat pozostających bez pracy, zarejestrowanych w PUP jako bezrobotne (należące do I lub II profilu pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET) i jednocześnie znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy tj. należą do jednej z kategorii: **osób długotrwale bezrobotnych, osób o niskich kwalifikacjach** (z wykształceniem co najwyżej średnim), **osób z niepełnosprawnościami**.

Zgodnie z definicją przyjętą w PO WER 2014-2020 za osobę należącą do grupy NEET (ang. not in employment, education or training) uznaje się osobę, która:

- nie pracuje (tj. jest bezrobotna lub bierna zawodowo);
- nie kształci się (tj. nie uczestniczy w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym);
- nie szkoli (tj. nie uczestniczyła w pozaszkolnych zajęciach mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, finansowanych w okresie ostatnich 4 tygodni ze środków publicznych).

Celem projektów realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w ramach PO WER 2014-2020 jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie wadowickim.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój nakierowany jest przede wszystkim na indywidualną pomoc.

Osoby bezrobotne wspierane są między innymi poprzez staże, szkolenia i inne formy dokształcania się. Dzięki temu są w stanie zdobyć niezbędne do podjęcia pracy doświadczenie lub przekwalifikować się – zgodnie z potrzebami pracodawców. Program promuje dobrej jakości pracę, czyli zatrudnienie na umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną na co najmniej trzy miesiące. Średnie miesięczne wynagrodzenie za ten okres nie może być niższe od płacy minimalnej i musi uwzględniać składki zdrowotne i ubezpieczeniowe. Program ma również pomóc osobom zainteresowanym otworzeniem własnej firmy, dając możliwość uzyskania jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Z kolei drugi z programów realizowanych przez PUP w Wadowicach ma charakter regionalny. **Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 (RPO WM)** ma na celu podnoszenie konkurencyjności i innowacyjności regionu, zrównoważony rozwój terytorialny oraz poprawę jakości życia mieszkańców. Program, przewiduje do realizacji 13 osi priorytetowych, w tym Oś 8. RYNEK PRACY dedykowaną projektom z obszaru zatrudnienia i szeroko rozumianego wsparcia zatrudnienia na regionalnym rynku pracy.

W ramach projektów powiatowych urzędów pracy realizowane jest kompleksowe wsparcie na rzecz osób bezrobotnych w wieku 30 lat i więcej zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (PUP) i zakwalifikowanych do I lub II profilu pomocy w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, należących do co najmniej jednej z poniższych grup:

- osoby powyżej 50 roku życia,
- długotrwale bezrobotne,
- osoby z niepełnosprawnościami,

- osoby o niskich kwalifikacjach,
- kobiety.

Realizowane projekty powinny ujmować element indywidualnej diagnozy potrzeb osób bezrobotnych oraz charakteryzować się kompleksowością, jak i największą skutecznością wsparcia.

1. Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim” – edycja IV

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020, Oś priorytetowa: I. Osoby młode na rynku pracy, Działanie: 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy - projekty pozakonkursowe

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w dniu 15.11.2018 r. zawarł umowę z Województwem Małopolskim – Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie na realizację projektu pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej: I. Osoby młode na rynku pracy, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Uczestnikami projektu były osoby młode w wieku 18-29 lat pozostające bez pracy, zarejestrowane w PUP jako bezrobotne, które nie uczestniczyły w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Osoba z kategorii NEET zgodnie z definicją przyjętą dla PO WER to osoba w wieku 15-29 lat, która spełnia łącznie 3 warunki:

- 1) nie pracuje,
- 2) nie kształci się (tj. nie uczestniczy w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym),
- 3) nie szkoli się (tj. nie uczestniczy w pozaszkolnych zajęciach mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy). W procesie oceny czy dana osoba się nie szkoli, a co za tym idzie kwalifikuje się do kategorii NEET, należy zweryfikować czy brała ona udział w tego typu formie aktywizacji, finansowanej ze środków publicznych, w okresie ostatnich 4 tygodni.

Projekt skierowany był przede wszystkim do osób długotrwale bezrobotnych oraz do osób o niskich kwalifikacjach (z wykształceniem co najwyżej średnim). Uczestnikami projektu mogły być również osoby z niepełnosprawnościami.

Za osoby długotrwale bezrobotne uznawane są:
– w grupie osób poniżej 25 r.ż. – osoby bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 6 miesięcy,
– w grupie osób 25-29 lat – osoby bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 12 miesięcy.

W 2019 r. roku Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach zrekrutował do projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” 166 osób bezrobotnych. W tej grupie 82 osoby stanowiły kobiety. Wśród osób bezrobotnych było również:

- 130 osób o niskich kwalifikacjach,
- 46 osób długotrwale bezrobotnych,
- 3 osoby z niepełnosprawnościami.

Wszystkie osoby biorące udział w projekcie korzystały z usług pośrednictwa pracy oraz poradnictwa zawodowego, a następnie były objęte jedną z form aktywizacji tj.: staże, bony na zasiedlenie, zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych oraz jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Wszystkie osoby biorące udział w projekcie korzystały z usług pośrednictwa pracy oraz poradnictwa zawodowego, a następnie były objęte jedną z form aktywizacji tj.: staże, bony na zasiedlenie, szkolenia, zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych oraz jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

W wyniku realizacji projektu w 2019 roku w aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu rozpoczęło udział łącznie **166 osób bezrobotnych**, w tym:

- **65 osób** rozpoczęło odbywanie stażu,
- **10 osób** otrzymało bon na zasiedlenie,
- **10 osób** uczestniczyło w szkoleniach,
- **30 osób** rozpoczęło zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych,
- **51 osób** otrzymało środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Udział w projekcie w 2019 roku zakończyło 139 osób, natomiast 8 osób przerwało uczestnictwo w aktywnej formie wsparcia. 19 osób w 2020 r. kontynuuje staże.

Kryterium warunkującym otrzymanie środków EFS na realizację działań projektowych było zapewnienie określonego **poziomu efektywności zatrudnieniowej**. Odpowiedni poziom tego wskaźnika należało przyjąć dla osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych,

o niskich kwalifikacjach oraz dla osób niekwalifikujących się do żadnej ze wskazanych wcześniej grup.

Tabela 32. Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej w projekcie PO WER

wyszczególnienie	Wartość docelowa (w %)	Wartość osiągnięta w projekcie (w %)
<i>„Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” Okres realizacji: 01.01.2019 – 31.12.2019</i>		
Długotrwale bezrobotni	42	92
Niepełnosprawni		
Osoby o niskich kwalifikacjach		
Dla pozostałych uczestników projektu niekwalifikujących się do żadnej z powyższych grup docelowych	57	100

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Projekt zrealizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach cechuje wysoka efektywność zatrudnieniowa. Wskaźniki osiągnięte dla poszczególnych grup bezrobotnych znacznie przewyższają wymagany poziom.

Łącznie w 2019 r. na realizowane w ramach projektu zadania wydatkowano środki w wysokości **1 714 947,16 zł**, co stanowiło **99,70 %** ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację projektu w 2019 r.

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>	<i>Zadanie</i>
1 720 069,00	1 714 947,16	<i>„Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)”</i>	
	405 629,44		Stypendium stażowe+ ZUS
	15 798,88		Szkolenia
	75 000,00		Bony na zasiedlenie
	1 019 771,58		Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej
	198 747,26		Prace interwencyjne

2. Projekt „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim” – edycja IV i V

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

MAŁOPOLSKA

Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020, Oś priorytetowa: 8. Rynek Pracy, Działania 8.1 Aktywizacja zawodowa – projekty Powiatowych Urzędów Pracy

W ubiegłym roku również równolegle realizowane były dwie edycje projektu wdrażanego w ramach RPO WM pn. „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim”.

W ramach **czwartej edycji** kontynuowano umowy stażowe dla 11 osób bezrobotnych oraz zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych 8 osób bezrobotnych.

Łącznie w ramach projektu pn. „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” wydatkowano w 2019 r. kwotę **72 830,06 zł**, co stanowiło **99,01%** ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację projektu w 2019 r.

Plan	Wydatki	Źródło finansowania	Zadanie
73 560,00	72 830,06	„Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)”	
	38 291,19		Stypendium stażowe+ ZUS
	34 538,87		Prace interwencyjne

W dniu 02.04.2019 r. Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach podpisał umowę na realizację czwartej edycji projektu pn. „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (V)”.

Okres realizacji projektu: **01.01.2019 – 30.04.2020 r.**

Projekt skierowany jest do osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy, zarejestrowanych w PUP jeżeli są:

- osobami z niepełnosprawnościami,
- osobami powyżej 50 roku życia,
- osobami długotrwale bezrobotnymi (pozostające bez pracy nieprzerwanie przez okres ponad 12 m-cy),
- osobami o niskich kwalifikacjach,
- kobietami.

W 2019 r. Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach zrekrutował do projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (V)” 105 osób bezrobotnych. Wśród tych osób było:

- 35 osób w wieku powyżej 50 roku życia,
- 39 osób długotrwale bezrobotnych,
- 12 osób z niepełnosprawnościami,
- 93 osoby o niskich kwalifikacjach.

zgodnie z kryteriami ustalonymi przez WUP grupę docelową projektu winny stanowić co najmniej: 30 os. w wieku 50+, 25 os. długotrwale bezrobotne, 8 osób niepełnosprawnych oraz 80 osób o niskich kwalifikacjach.

Przewidziane dla beneficjentów formy wsparcia były uzależnione od predyspozycji kandydata i wytycznych jego Indywidualnego Planu Działania, opracowanego przy współudziale doradcy klienta. Zaplanowano m.in.: pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe oraz jedną formą finansowaną w ramach projektu, tzn.: staż, szkolenie, prace interwencyjne lub dotacje na założenie działalności gospodarczej.

W wyniku realizacji projektu wszystkie osoby biorące udział w projekcie korzystały w pierwszej kolejności z usług pośrednictwa pracy oraz poradnictwa zawodowego, następnie miały możliwość skorzystania z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

W ramach poradnictwa zawodowego uczestnikom projektu udzielono informacji lub porady zawodowej przed rozpoczęciem innej płatnej formy, natomiast w ramach pośrednictwa pracy uczestników informowano o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy lub wydawano skierowania na płatne formy wsparcia w ramach projektu.

Największa grupa uczestników została zatrudniona w ramach **prac interwencyjnych – 46 osób**, **32 osoby** otrzymały bezzwrotne **wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej**, **22 osoby** skierowano **do odbycia stażu** u pracodawcy, a **5 osób** uzyskało kwalifikacje bądź kompetencje zawodowe w wyniku uczestnictwa w **szkoleniach**. Łącznie z aktywnych form skorzystały **105 osób**.

W 2019 roku udział w projekcie zakończyły 83 osoby, a jedynie 6 przerwało uczestnictwo. Pozostałych 16 uczestników będzie kontynuowało udział w 2020 roku, z tego 8 osób uczestniczy w stażach, a 8 osób kontynuuje zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych.

Podobnie jak w przypadku projektów realizowanych w ramach PO WER-a, również tutaj regulamin naboru projektów narzuca konieczność osiągnięcia odpowiedniego poziomu efektywności zatrudnieniowej.

Tabela 33. Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej w projekcie RPO WM

wyszczególnienie	Wartość docelowa (w %)	Wartość osiągnięta w projekcie (w %)
„Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)” Okres realizacji: 01.01.2019 – 30.04.2019		
Długotrwale bezrobotni, osoby powyżej 50 roku życia, osoby o niskich kwalifikacjach, osoby z niepełnosprawnościami, kobiety	42	96,83
Mężczyźni w wieku 30-49 lat, którzy nie zostali zakwalifikowani do żadnej z w/w grup	52	100,00
„Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (V)” .Okres realizacji: 01.01.2019 – 30.04.2020		
Długotrwale bezrobotni, osoby powyżej 50 roku życia, osoby o niskich kwalifikacjach, osoby z niepełnosprawnościami, kobiety	45	86,27

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Odpowiednio dobrane wsparcie przełożyło się na wysoki poziom osiągniętych wskaźników efektywności zatrudnieniowej. Dane dotyczące V edycji projektu nie są jeszcze ostateczne, ale już widać, że wskaźniki określone dla ww. grup osób bezrobotnych zostaną osiągnięte.

Łącznie w 2019 r., na realizowane w ramach projektu zadania wydatkowano środki w wysokości **1 053 257,03 zł**, co stanowiło **99,99%** ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację projektu w 2019 r.

Plan	Wydatki	Źródło finansowania	Zadanie
1 053 414,00	1 053 257,03		
	125 998,96	„Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (IV)”	Stypendium stażowe+ ZUS
	277 992,36		Prace interwencyjne
	638 600,00		Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej
	10 665,71		Szkolenia

XV. Realizacja zadań dotyczących zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych powstał na mocy ustawy z 9 maja 1991 roku *o zatrudnieniu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych*. Obecnie działanie Funduszu jest oparte na ustawie z 27 sierpnia 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*.

Na podstawie Uchwały Nr VI/37/19 Rady Powiatu w Wadowicach z dnia 4 kwietnia 2019 r. przyznającej środki PFRON, Powiatowy Urząd Pracy dysponował kwotą **60 000 zł** na realizację zadań dotyczących zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2019 roku Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach wydatkował kwotę **20 332,12 zł**, która została przeznaczona na realizację staży dla 3 osób.

Pozostała niewykorzystana kwota tj. **39 667,88 zł** została przekazana na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

XVI. Pomoc publiczna w ramach realizowanych programów

Powiatowy Urząd Pracy, w ramach realizowanych programów udziela pracodawcom oraz osobom bezrobotnym pomocy publicznej, w szczególności pomocy *de minimis*.

Pomoc *de minimis* udzielana była w ramach realizacji:

- refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- przyznania jednorazowych środków na uruchomienie działalności gospodarczej,
- bonu na zasiedlenie,
- prac interwencyjnych,

- finansowania kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Udzielanie pomocy w ramach zasady *de minimis* regulują poniższe rozporządzenia:

- Rozporządzenie Komisji (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*,
- Rozporządzenie Komisji (UE) NR 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnictwa,
- Rozporządzenie Komisji (UE) NR 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury.

Zaświadczenia *de minimis*

W 2019 roku Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach wystawił **278 zaświadczeń** o udzielonej pomocy *de minimis*.

Zaświadczenia o udzielonej pomocy *de minimis* wydawane są z urzędu lub na wniosek podmiotu.

XVII. Inne działania Powiatowego Urzędu Pracy

1. Współpraca z Powiatową Radą Rynku Pracy

Jedną z form polityki rynku pracy realizowanej przez władze publiczne na podstawie art. 21 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* jest działalność **Powiatowej Rady Rynku Pracy**.

Powiatowa Rada Rynku Pracy w Wadowicach jest organem opiniodawczo – doradczym Starosty Wadowickiego w zakresie polityki rynku pracy w powiecie. Głównym zadaniem rady jest aktywny udział partnerów społecznych w procesie zarządzania środkami Funduszu Pracy, programowania i monitorowania polityki rynku pracy. Rada współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy

w Wadowicach przy rozwiązywaniu problemów występujących na lokalnym rynku pracy oraz wspiera kształtowanie sytuacji na nim poprzez dialog społeczny.

Organizację oraz tryb działania Powiatowej Rady Rynku Pracy określa Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie rad rynku pracy. Określa ono także warunki, na jakich mogą uczestniczyć w posiedzeniach rad zatrudnienia przedstawiciele organów, organizacji i instytucji nie reprezentowanych w radach, oraz tryb finansowania kosztów szkoleń członków rad.

Rada jest organem kolegialnym. Jej kadencja trwa 4 lata i na taki czas powoływani są jej członkowie.

W dniu 28.06.2019 r. odbyło się ostatnie w kadencji 2015 – 2019 posiedzenie Powiatowej Rady Rynku Pracy w Wadowicach. Radę składającą się z przedstawicieli organizacji związkowych, organizacji pracodawców, Małopolskiej Izby Rolniczej, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowej zajmującej się statutowo problematyką rynku pracy przywitał m.in. starosta Eugeniusz Kurdas, który podziękował zebrany za 4 letnią, społeczną działalność na rzecz aktywacji lokalnej społeczności, a następnie wręczył wszystkim członkom podziękowania za czynny udział w posiedzeniach rady. Podziękowania Panu Staroście, który był członkiem Rady poprzedniej kadencji wręczyła Dyrektor PUP – Małgorzata Chowaniec.

Po zakończeniu zebrania odbyło się pierwsze posiedzenie Powiatowej Rady Rynku Pracy w Wadowicach kadencji 2019 – 2023. Starosta Wadowicki Zarządzeniem nr 37.2019 z dnia 14 czerwca 2019 roku powołał Powiatową Radę Rynku Pracy na czteroletnią kadencję 2019 – 2023.

W ramach współpracy z Powiatową Radą Rynku Pracy Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach organizuje posiedzenia Rady, zabezpiecza ich obsługę pod względem lokalowym

i organizacyjnym oraz przygotowuje i przekazuje wszelkie informacje zapewniające właściwą pracę Rady.

Powiatowa Rada Rynku Pracy w 2019 roku wyrażała swoją opinię, w sprawach należących do zakresu swojej kompetencji, w formie uchwały lub odpowiedniego zapisu w protokole posiedzenia rady.

W 2019 roku odbyło się **siedem posiedzeń** Rady (w tym 4 nowej kadencji), podczas których podjęto **1 pozytywnych** uchwał dotyczących:

- podziału środków będących w dyspozycji samorządu powiatu z przeznaczeniem na finansowanie zadań na rzecz promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia (działania aktywizacyjne i fakultatywne) w roku 2019, (Uchwała nr 1/19)
- wprowadzenia nowego kierunku kształcenia w Branżowej Szkole II Stopnia w Wadowicach Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Katowicach: technik pojazdów samochodowych, (Uchwała nr 2/19),
- wprowadzenia nowego kierunku kształcenia w Branżowej Szkole II Stopnia w Wadowicach Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Katowicach: technik usług fryzjerskich, (Uchwała nr 3/19),
- wprowadzenia nowego kierunku kształcenia w Branżowej Szkole II Stopnia w Wadowicach Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Katowicach: technik elektryk, (Uchwała nr 4/19),
- wprowadzenia nowego kierunku kształcenia w Branżowej Szkole II Stopnia w Andrychowie Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Katowicach: technik robót wykończeniowych w budownictwie , (Uchwała nr 5/19),
- wprowadzenia nowego kierunku kształcenia w Branżowej Szkole II Stopnia w Andrychowie Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Katowicach: technik żywienia i usług gastronomicznych , (Uchwała nr 6/19),
- pozytywnej opinii sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach za 2018 r., (Uchwała nr 8/19),
- wydania opinii dotyczącej umorzenie kwoty z tytułu nienależnie pobranego zasiłku dla bezrobotnych, (Uchwała nr 9/19).

oraz 1 negatywnej dotyczącej:

- umorzenia należności głównej oraz należnych odsetek ustawowych z tytułu zwrotu refundacji kosztów zorganizowania prac interwencyjnych, (Uchwała nr 7/19).

W dniu 18 października 2019 r zorganizowano wspólne wyjazdowe posiedzenie Rady dla powiatu wadowickiego, brzeskiego oraz bocheńskiego. Tematem głównym obrad były problemy z jakimi borykają się lokalni pracodawcy w pozyskaniu pracowników. Posiedzeniu przewodniczył Pan Ryszard Drożdżak Przewodniczący Powiatowej Rady Rynku Pracy z Bochni, który zaznaczył, iż kłopoty z rekrutacją odpowiednich pracowników deklaruje coraz większa liczba pracodawców, brakuje nie tylko inżynierów i specjalistów, ale przede wszystkim, wykwalifikowanych pracowników fizycznych, techników, kierowców, a niejednokrotnie również księgowych czy przedstawicieli handlowych. Kiedyś pozyskanie nowego pracownika było dużo prostsze, nawet jeśli pierwsza rekrutacja w firmie się nie udała następowała kolejna, przychodził kolejny kandydat i nie było to dla firmy dużym kosztem. Aktualnie znalezienie właściwego pracownika wymaga zdecydowanie więcej wysiłku, a czas rekrutacji znacznie się wydłuża. Z kolei przedstawiciel Business Center Club Pan Stanisław Pater poinformował zebranych o występujących problemach z pozyskaniem nowych pracowników oraz ewentualnych możliwościach pomocy przedsiębiorcom w ich znalezieniu. W ramach tego punktu obrad pod dyskusję poddano również następujące tematy:

- czy trend malejącego bezrobocia jest stały czy przejściowy,
- które branże i kategorie firm są tym najbardziej dotknięte,

Omówiono również możliwe rozwiązania i metody pomocy pracodawcom w ramach:

- indywidualnego poradnictwa na zlecenie/prośbę,
- szkoleń dla odpowiedzialnych za HR,
- elastycznego np. miesięcznego pensum godzinowego,
- zatrudniania na część etatu przy elastycznych godzinach i pracy w domu,

Spotkanie było okazją do dyskusji i wymiany informacji w powyższym.

2. Udział pracowników w konferencjach, spotkaniach oraz programach i projektach realizowanych przez instytucje zewnętrzne

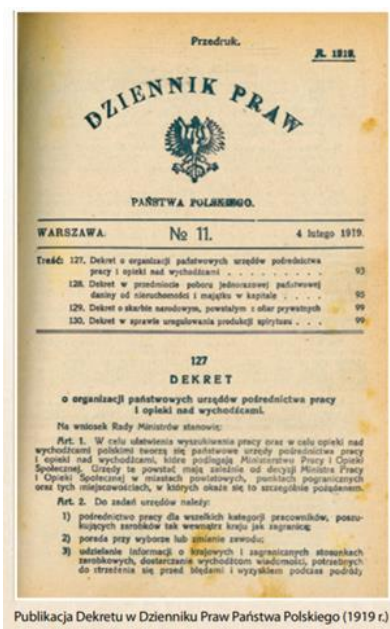
Konferencje:

100 - lecie Publicznych Służb Zatrudnienia Warszawa – 23 styczeń 2019 r.

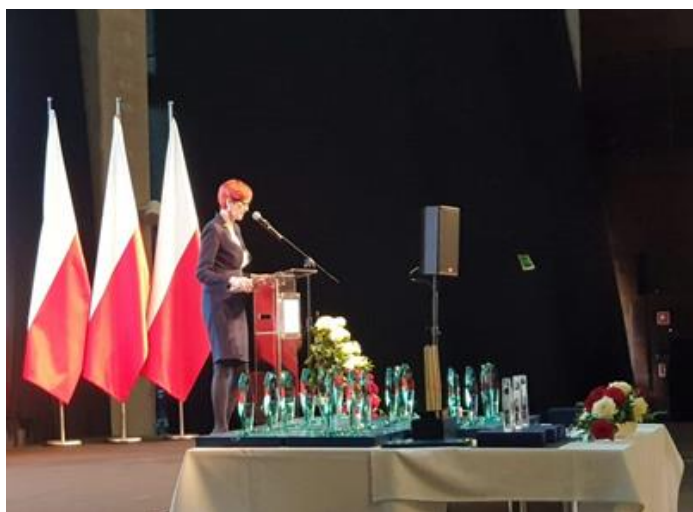
Z okazji 100. Rocznicy powstania Publicznych Służb Zatrudnienia w dniu 23 stycznia 2019 roku na Stadionie Narodowym w Warszawie odbyła się uroczysta gala.

W spotkaniu wzięli udział m.in. minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbieta Rafalska, sekretarz stanu w MRPiS Stanisław Szwed, przedstawiciele Sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz dyrektorzy powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy, a także przedstawiciele partnerów rynku pracy.

Pani Minister w swoim wystąpieniu przypomniała, że dokładnie 100 lat temu na mocy dekretu naczelnika państwa Józefa Piłsudskiego z 27 stycznia 1919 r. powołano państwowe urzędy pośrednictwa pracy i opieki nad wychodźcami.

Publikacja Dekretu w Dzienniku Praw Państwa Polskiego (1919 r.)

"Niewiele jest instytucji, które mają tak długą historię swojego funkcjonowania. Urzędy pracy mają teraz zupełnie nowe wyzwania" – powiedziała minister.

W trakcie tej podniosłej uroczystości minister Elżbieta Rafalska wspólnie z wiceministrem Stanisławem Szwedem wręczyli statuetki dla **najbardziej wyróżniających się powiatowych urzędów pracy** i odznaczenia Primus in Agendo.

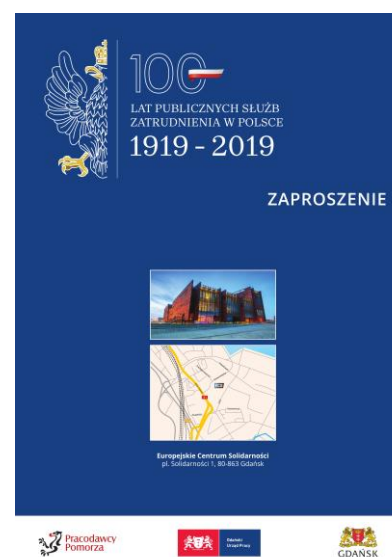
Spośród 340 urzędów z całej Polski wyróżnionych zostało 16. Wśród wyróżnionych znalazł się Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach, a nagrodę odebrała dyrektor PUP Małgorzata Chowaniec.

Pani Dyrektor odebrała również dyplom dla Urzędu w uznaniu za rzetelną pracę na rzecz promocji zatrudnienia oraz kreowanie wysokich standardów usług na rynku pracy.

100-lecie Publicznych Służb Zatrudnienia Gdańsk – 24 styczeń 2019 r.

W dniu 24.01.2019 r. w Europejskim Centrum Solidarności odbyła się ogólnokrajowa Konferencja z okazji 100-lecia Publicznych Służb Zatrudnienia. W wydarzeniu zorganizowanym z inicjatywy Gdańskiego Urzędu Pracy wzięły udział osoby z całej Polski, które na przestrzeni ostatnich 30 lat odpowiadały za kształtowanie urzędów pracy.

Do uczestników konferencji, pracowników urzędów pracy z całego kraju zwróciła się Aleksandra Dulciewicz, wówczas komisarz miasta, pełniąca obowiązki Prezydenta Miasta Gdańska: *„Jesteście Nam wszystkim bardzo potrzebni, bo pomagając osobom bezrobotnym zapewnacie im nie tylko niezbędne środki finansowe, ale przede wszystkim pomagacie bronić godności zwykłych ludzi. Serdecznie wam za to dziękuję, dziękuję, bo wiem, że pracownicy urzędów pracy bardzo rzadko słyszą te słowa, częściej natomiast wysłuchują słów krytyki, niejednokrotnie niesprawiedliwej i krzywdzącej.”*¹⁶

Okrągła, setna, rocznica ustanowienia publicznych służb zatrudnienia była dobrą okazją do rozmowy o ich przeszłości, teraźniejszości oraz przyszłości, a wydarzeniem towarzyszącym była okolicznościowa wystawa, na której zaprezentowano eksponaty i zdjęcia związane z historią służb zatrudnienia. W czasie zorganizowanych paneli dyskusyjnych były omawiane zagadnienia związane z ewolucją, rozwojem oraz oczekiwaniami społecznymi względem instytucji publicznych statutowo zajmujących się pośrednictwem pracy i poradnictwem zawodowym.

¹⁶ <https://www.gup.gdansk.pl/mobile/Aktualnosci/mobile/Aktualnosci/idn:949/stg:2.html>

„Co łączy rok 1919 z 2119? Jubileusz Publicznych Służb Zatrudnienia” Kraków – 11 lutego 2019 r.

Pod hasłem „Co łączy rok 1919 z 2119? Jubileusz Publicznych Służb Zatrudnienia” odbyła się w Teatrze im. Juliusza Słowackiego w Krakowie Małopolska Konferencja Publicznych Służb Zatrudnienia. Konferencja uświetniła jubileusz 100-lecia istnienia w Polsce urzędów pracy, które zostały powołane na mocy dekretu Józefa Piłsudskiego z 27 stycznia 1919 roku.

Podczas Konferencji wojewoda małopolski Piotr Ćwik uhonorował 50 pracowników powiatowych urzędów pracy z Małopolski **Medalami za Długoletnią Służbę** – przyznanymi przez prezydenta Andrzeja Dudę za wzorowe, wyjątkowo sumiennie wykonywanie obowiązków służbowych wynikających z pracy zawodowej.

Wśród odznaczonych znalazła się Maria Cyrek - pracownica Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach, która została odznaczona Złotym Medalem.

Podczas konferencji po raz kolejny nagrodzono również laureatów **Małopolskiej Nagrody Rynku Pracy**. Celem Nagrody jest promowanie osób inicjujących przedsięwzięcia wspierające rynek pracy województwa małopolskiego i rozwój zawodowy Małopolan oraz pracodawców inwestujących w pracowników i sprzyjających godzeniu życia zawodowego z prywatnym. Kapituła Nagrody pod przewodnictwem wicemarszałka województwa małopolskiego Tomasza Urynowicza, wskazała nominacje i laureatów Nagrody w kategoriach: Osobowość Rynku Pracy i Małopolski Pracodawca Roku.

W kategorii Małopolski Pracodawca Roku – Małopolski Pracodawca Wspierający Rozwój Pracowników zwyciężyła **Beskidzka Spółdzielnia Socjalna w Suchej Beskidzkiej**. Spółdzielnia utworzona w 2014 r. przez 5 osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suchej Beskidzkiej. Prowadzi ona punkt gastronomiczny pn. „**Marchewkowe pole**”. Została doceniona przez Kapitułę za inwestowanie w szkolenie pracowników oraz motywowanie ich do podnoszenia swoich kwalifikacji. Członkowie Kapituły zwrócili również uwagę na prowadzenie indywidualnego doradztwa przed rozpoczęciem pracy, posiadanie przez Spółdzielnię programu adaptacyjnego dla nowych pracowników.

W kategorii Małopolski Pracodawca Roku – Małopolski Pracodawca Przyjazny Rodzinie zwyciężką została **Piekarnia Jerzy Barbara Buczek Sp. J.** - firma z prawie 80-letnią tradycją, działająca w Krakowie, zajmująca się produkcją i sprzedażą wyrobów piekarniczych i cukierniczych. Zatrudnia 394 pracowników. Została doceniona przez Kapitułę za wielość działań

podejmowanych na rzecz łączenia przez pracowników życia zawodowego z rodzinnym. Oferowane przez firmę wsparcie obejmuje zarówno możliwość skorzystania z elastycznych godzin pracy, zadaniowego czasu pracy, jak i materialną pomoc w postaci m.in. paczek okolicznościowych czy wyprawki dla matki z okazji narodzin dziecka. Pracownicy mogą korzystać z prywatnej opieki zdrowotnej, zajęć sportowych, spotkań Mikołajkowych czy wyjazdów integracyjnych.

Małopolska Nagroda Rynku Pracy co roku przyznawana jest też w kategorii Osobowość Rynku Pracy. Laureatem został płk Włodzimierz Więckowski – Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w Krakowie – sprawuje nadzór nad 8 jednostkami penitencjarnymi w województwie małopolskim. W jednostkach tych przebywa ponad 5000 osadzonych, z czego ponad 60% pracuje. Celem działalności Pana płk Więckowskiego jest zwiększenie liczby zatrudnionych skazanych, gdyż uznaje on to za jedno z najskuteczniejszych oddziaływań resocjalizacyjnych. Umożliwia on też skazanym kształcenie.

Jednym z punktów programu Małopolskiej Konferencji Publicznych Służb Zatrudnienia było przypomnienie najważniejszych osiągnięć urzędów pracy oraz uwiecznienie ich w „kapsule czasu”, która została opisana i złożona w Archiwum Państwowym w Krakowie z adnotacją, że może zostać otwarta za 100 lat.

„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy” Rzeszów – 24 kwiecień 2019 r.

W dniu 24 kwietnia 2019 r. w Filharmonii Podkarpackiej w Rzeszowie odbyła się konferencja regionalna będąca kontynuacją uroczystych obchodów z okazji 100-lecia publicznych służb zatrudnienia. z okazji 100-lecia publicznych służb zatrudnienia. Tematem przewodnim były „Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”.

W konferencji organizowanej przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie uczestniczyli Stanisław Szwed – sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Władysław Ortyl – marszałek województwa podkarpackiego, Tomasz Czop – dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie, a także dyrektorzy wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy z województw: podkarpackiego, świętokrzyskiego, lubelskiego i małopolskiego. „Osoby niepełnosprawne na rynku pracy” – to temat przewodni konferencji. Wiceminister Stanisław Szwed w wystąpieniu podkreślił, iż sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy poprawia się, ale wciąż jest w tym zakresie wiele do zrobienia. Aktywna zawodowo pozostaje co szósta osoba niepełnosprawna w wieku 16 lat i więcej oraz co trzecia osoba niepełnosprawna w wieku produkcyjnym. Wiceminister zaznaczył, jakim wyzwaniem jest wspieranie osób

z niepełnosprawnością w wejściu na rynek pracy oraz podziękował za trud i wsparcie oferowane osobom niepełnosprawnym w codziennym życiu.

W trakcie konferencji został wyświetlony uczestnikom konferencji film z okazji 100-lecia publicznych służb zatrudnienia oraz wręczono odznaki Primus in Agendo dla pracowników powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy za ich wkład, zaangażowanie i profesjonalną służbę na rzecz rynku pracy i niesienie pomocy osobom w znalezieniu zatrudnienia.

Małgorzata Chowaniec, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach, została uhonorowana Odznaką "Primus in Agendo – Pierwszy w działaniu". Odznakę w imieniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Elżbiety Rafalskiej wręczył Podsekretarz Stanu Stanisław Szwed.

„XI Konferencja „Małopolska otwarta na wiedzę” – Kompetencje bliskiej przyszłości” Kraków 12 czerwca 2019 r.

Jak zaplanować rozwój w dobie nieustających zmian? Jak myśleć o pracy w najbliższej przyszłości i kompetencjach, które będą nam wówczas niezbędne? Gdzie szukać inspiracji, by właściwie odpowiedzieć na potrzeby rynku? O tym, a także o wielu innych aspektach nowoczesnego zarządzania kompetencjami rozmawiano podczas XI Konferencji „Małopolska otwarta na wiedzę”.

Podczas konferencji zauważono, że rozwój sztucznej inteligencji stawia pracownika w nowej roli. Rozmawiano o scenariuszach przyszłości pracy, a także o tym, że konieczność adaptacji do zmian należy traktować jako szansę a nie zagrożenie. Jednocześnie uspokajano, że postęp technologiczny nie ma na celu ograniczenia zatrudnienia i wyparcia człowieka z rynku pracy, a wyłącznie jego wzmocnienie i zwiększenie wydajności produkcji.

„Modelowe procedury współpracy pomiędzy IRP a pracodawcami i przedsiębiorcami” Warszawa 30 wrzesień 2019 r.

Celem konferencji jest prezentacja i dyskusja nad założeniami uniwersalnej procedury w zakresie współpracy pomiędzy instytucjami rynku pracy i pracodawcami, której zastosowanie będzie skutkowało lepszym świadczeniem usługi pośrednictwa pracy.

Podczas spotkania zostały omówione m.in. takie tematy jak użytkownik w świecie usług publicznych, design thinking w administracji, czy modelowa procedura współpracy instytucji rynku pracy z pracodawcami.

Spotkania i warsztaty:

- Spotkanie Rady Programowej współorganizowanej przez Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 2, organ prowadzący – Starostwo Powiatowe w Wadowicach oraz przedsiębiorców,
- XV Targi Edukacyjne organizowane przez Zarząd Powiatu w Wadowicach , Zespół Szkół i Placówek Oświatowych im. M. Kopernika w Kalwarii Zebrzydowskiej,
- Spotkanie Rady Programowej współorganizowanej przez Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 w Wadowicach,
- Seminarium informacyjne dotyczące Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji,
- Spotkanie koordynacyjne dotyczące Krajowego Funduszu Szkoleniowego (4 edycje),
- Spotkanie Dyrektorów Małopolskich Urzędów Pracy pn. „Aktywność ekonomiczna głównym celem pobytu cudzoziemców w Małopolsce. Nowe wyzwania w obszarze zarządzania migracjami” ,
- Spotkanie tematyczne „Doradztwo zawodowe w więziennictwie – proces zatrudniania skazanych” w ramach Małopolskiego Partnerstwa na Rzecz Osób Młodych,
- Spotkanie koordynacyjne doradców zawodowych,
- Konsultacje grupowe nt. zmian wprowadzonych wersjach oprogramowania Syriusz,
- Spotkanie tematyczne Małopolskiego Partnerstwa na rzecz Kształcenia Ustawicznego nt. kwalifikacji rynkowych,
- Spotkanie tematyczne dot. nowych narzędzi w szkoleniach i edukacji w ramach MPKU,
- Spotkanie pn. „Modelowa procedura współpracy instytucji szkoleniowych z pracodawcami” w ramach projektu,
- „Modelowe procedury współpracy instytucji rynku pracy z pracodawcami i przedsiębiorcami”,
- Spotkanie tematyczne w ramach Małopolskiego Partnerstwa na rzecz Kształcenia Ustawicznego dot. nowych metod i narzędzi w szkoleniach i edukacji,
- Spotkanie dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- Spotkanie informacyjne dla Beneficjentów realizujących projekty pozakonkursowe w ramach Poddziałania 1.2.1 PO WER,
- Spotkanie koordynacyjne kadry EURES PSZ w Małopolsce,
- Spotkanie z Burmistrzem Miasta Augustynem Ormanym, którego celem było przekazanie opracowanych przez Urząd informacji o stanie bezrobocia w powiecie wadowickim ze szczególnym uwzględnieniem Gminy Kalwaria Zebrzydowska wg. stanu na koniec grudnia 2018 roku.

3. Propagowanie idei partnerstwa lokalnego – porozumienia o współpracy

Jednym ze sposobów na efektywne działanie instytucji jest rozwiązywanie problemów społecznych w sposób całościowy i wieloaspektowy, co umożliwia współpraca między osobami i organizacjami o różnorodnych zakresach działań.

Biorąc powyższe pod uwagę, tutejszy Urząd stara się na bieżąco podejmować działania na rzecz propagowania idei partnerstwa lokalnego, poprzez zawiązywanie partnerstw lokalnych.

W 2019 roku Powiatowy Urząd Pracy zawarł:

- Gminą Andrychów z siedzibą przy ul. Rynek 15 w Andrychowie w sprawie ustalenia zasad współpracy przy realizacji zadań projektowych w ramach programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo” pn. „Nowy profil usług w Klubie Integracji Społecznej”,
- Gminą Kalwaria Zebrzydowska – Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kalwarii Zebrzydowskiej z siedzibą przy al. Jana Pawła II 7, w sprawie ustalenia zasad współpracy przy realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych lub poszukujących pracy będących uczestnikami Klubu Integracji Społecznej w Kalwarii Zebrzydowskiej,
- Województwem Małopolskim – Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie z siedzibą przy pl. Na Stawach 1, w sprawie uregulowania wzajemnych praw i obowiązków Partnerów zaangażowanych we współpracę na rzecz rozwoju Małopolan zamieszkałych na terenie Powiatu Wadowickiego w ramach projektu „Nowy Start w Małopolsce”,
- Województwem Małopolskim – Małopolskim Urzędem Wojewódzkim w Krakowie z siedzibą przy ul. Basztowej 22, w sprawie uregulowania zasad współpracy w związku z realizacją przedsięwzięcia pod nazwą „Światowy Tydzień Przedsiębiorczości w Małopolsce 2019”.
- Wyższą Szkołą Administracji w Bielsku-Białej w sprawie organizacji studenckich praktyk zawodowych,
- Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie o zawiązaniu partnerstwa, w związku z realizacją przez WUP projektu „Wróć z POWERem”

oraz kontynuował:

- Umowę partnerską Małopolskiego Partnerstwa na rzecz Kształcenia Ustawicznego (na czas nieokreślony),
- Porozumienie z dnia 28.12.2012 r. zawarte z Komendą Główną Ochotniczych Hufców Pracy w związku z realizacją Decyzji nr 2 MPiPS z dnia 4 września 2012 r. w sprawie zachowania trwałości rezultatu projektu systemowego realizowanego przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich pn. „Zielona Linia. Centrum Informacyjno-Konsultacyjne Służb Zatrudnienia” (obowiązuje od 02.01.2013 r. na czas nieokreślony),
- Umowę o wzajemnej współpracy z dnia 23.09.2013 r. z Towarzystwem Oświatowym Ziemi Chrzanowskiej w Chrzanowie (na czas nieokreślony),
- Porozumienie Małopolskiego Partnerstwa na rzecz Osób Młodych z dnia 15.12.2014 r. z Wojewódzkim Urzędem Pracy.

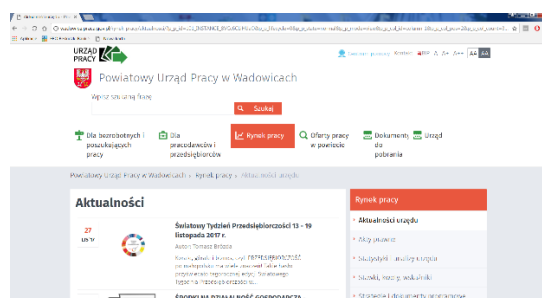
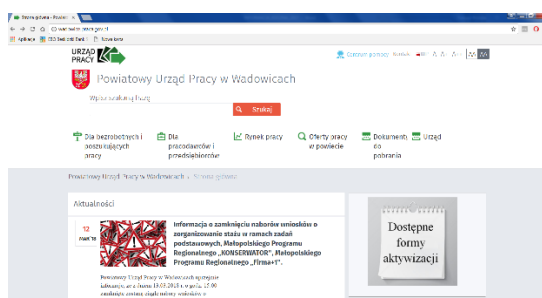
4. Rozwiązania innowacyjne

W celu podniesienia standardu świadczonych usług Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach stara się wychodzić naprzeciw nowoczesnym rozwiązaniom technicznym wykorzystując w swej pracy innowacyjne rozwiązania.

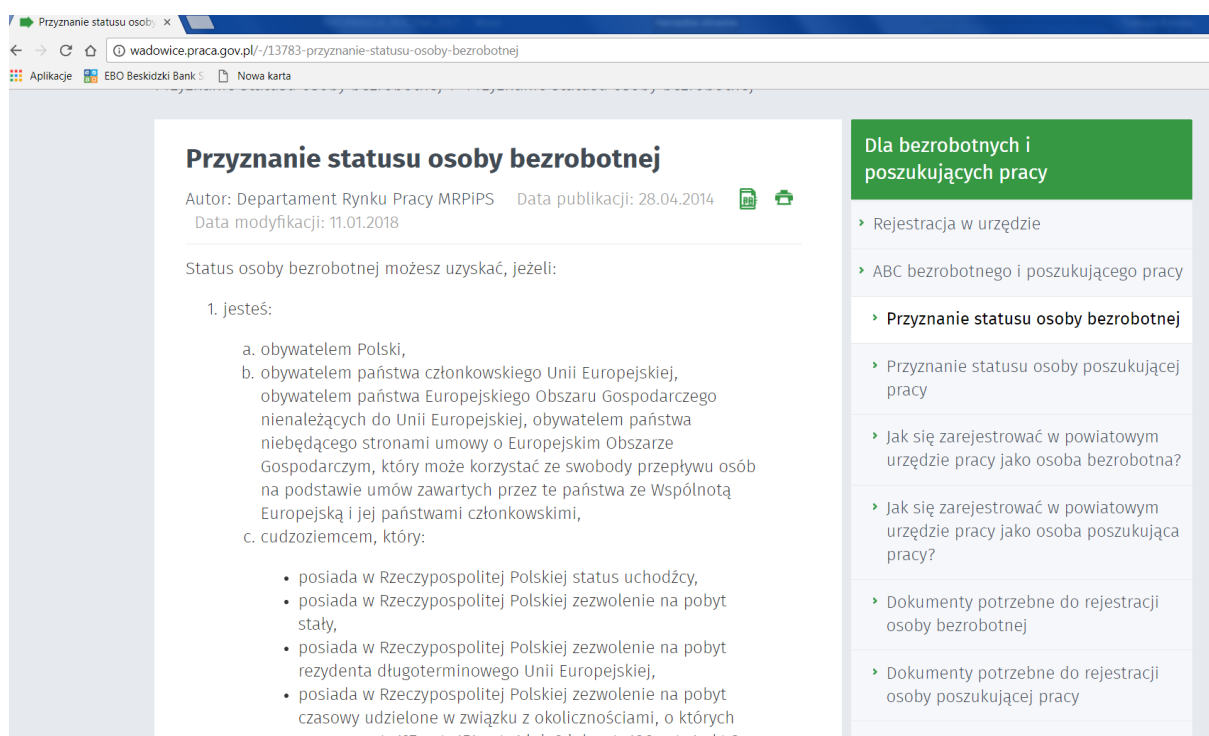
4.1. Strona internetowa

wadowice.praca.gov.pl

Nowa strona internetowa Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach funkcjonuje od lipca 2016 r. w ramach Wortalu Publicznych Służb Zatrudnienia stanowiącym serwis informacyjny, w którym Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy publikują informacje adresowane do osób bezrobotnych i poszukujących pracy, a także pracodawców.

Wortal składa się z części centralnej zawierającej informacje dotyczące krajowego i europejskiego rynku pracy, zadań państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób oraz przepisów prawnych regulujących kwestie z tym związane. Oprócz tego zawiera podstrony powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy, które w sposób kompleksowy i ujednolicony prezentują informacje dotyczące oferowanego wsparcia, świadczonych usług oraz aktualnej sytuacji na lokalnych rynkach pracy.

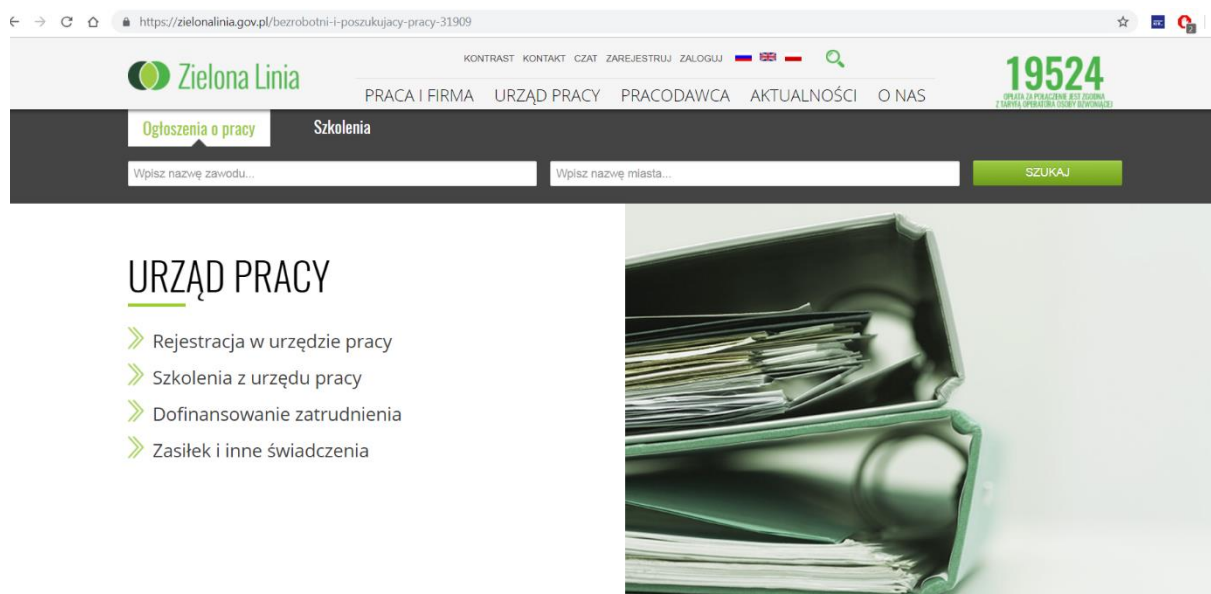

Co ważne, Wortal funkcjonuje w sposób poprawny zarówno na sprzęcie komputerowym, jak i urządzeniach mobilnych: np. tabletach i smartfonach, dzięki czemu użytkownicy mogą z niego korzystać w dowolnym miejscu i czasie. Posiada również rozwiązania ułatwiające korzystanie z niego przez osoby niepełnosprawne.

4.2. Zielona Linia

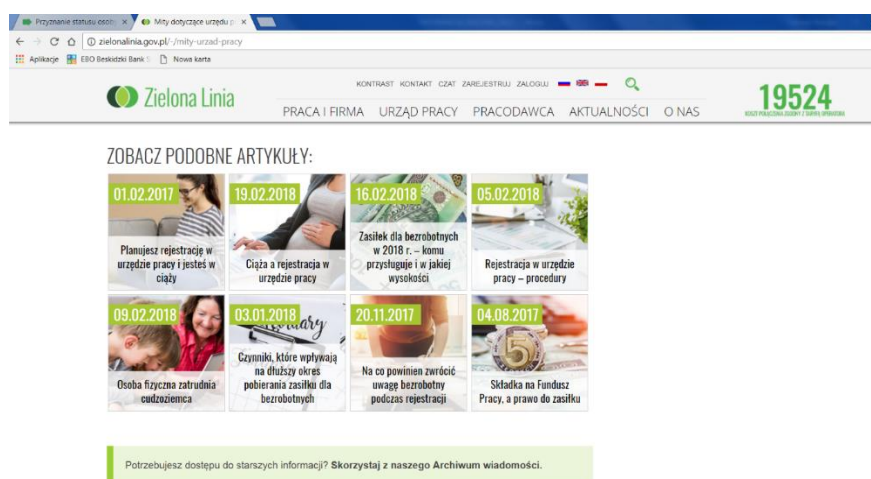
Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach kontynuował realizację Porozumienia z dnia 28 grudnia 2012 r. zawartego pomiędzy PUP, a Komendą Główną Ochotniczych Hufców Pracy w sprawie systemu „Zielona Linia. Centrum Informacyjno-Konsultacyjne Służb Zatrudnienia”.

„Zielona Linia” to bezpłatny numer 19510 – dla osób zarejestrowanych w systemie, oraz 19524 dla osób niezarejestrowanych koszt jak za połączenia lokalne.

Celem projektu jest polepszenie dostępności do usług urzędów pracy oraz modernizacja tych usług – tak, aby osoby zainteresowane mogły szybko i sprawnie uzyskać do nich dostęp z wykorzystaniem technicznych środków komunikacji.

Konsultanci Zielonej Linii udzielają informacji na temat usług rynku pracy, świadczeń oraz wsparcia oferowanego przez powiatowe urzędy pracy. Odpowiadają na pytania z zakresu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz z podstawowych zagadnień kodeksu pracy. Stanowisko pracy konsultanta Zielonej Linii obsługiwał pośrednik pracy.

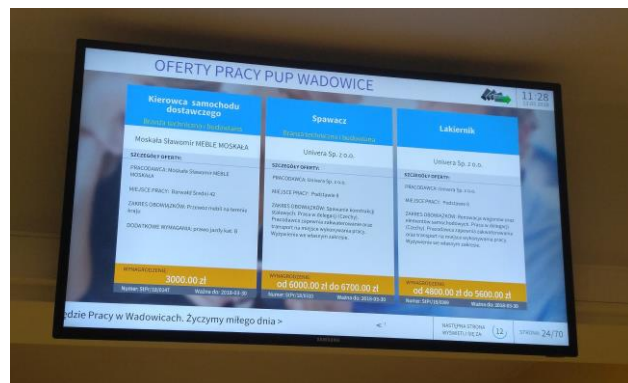

4.3. System wizualnej prezentacji na monitorach LCD

Oferty pracy udostępniane są na stronie internetowej PUP oraz w Centralnej Bazie Ofert Pracy prowadzonej przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w roku 2015 dokonał zakupu zintegrowanego systemu prezentacji multimedialnej. Oferty pracy oraz bieżące aktualności

Urzędu są publikowane na monitorach LCD w Placówce PUP w Wadowicach oraz Filii w Andrychowie. Forma szerokiej prezentacji wybranych ofert pracy cieszy się dużym zainteresowaniem klientów Urzędu.

4.4. Punkt informacji multimedialnych – Infokiosk

Punkt informacji multimedialnych stanowi nowoczesną formę upowszechniania informacji o usługach świadczonych przez Urząd Pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach dysponuje jednym Infokioskiem, który znajduje się w siedzibie Urzędu.

W 2018 roku, podobnie jak latach poprzednich klienci zainteresowani ubieganiem się o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej za pomocą Infokiosku mieli możliwość zapoznania się ze wzorem wypełniania stosownego wniosku wraz z załącznikami.

XVIII. Informacja o działalności administracyjnej Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Działania związane z obsługą osób bezrobotnych i poszukujących pracy (a także innych osób, organów, instytucji i organizacji spełniających określone w ustawie warunki) pod względem formalno-prawnym prowadzone są na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 4, pkt 13 i pkt 14 ustawy *(Do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy: (...) - rejestrowanie bezrobotnych i poszukujących pracy; - przyznawanie i wypłacanie zasiłków oraz innych świadczeń z tytułu bezrobocia; - wydawanie decyzji (...) [administracyjnych, dotyczących między innymi przyznania i utraty statusu oraz przyznawania, utraty, zawieszenia i wstrzymania świadczeń];)* oraz innych obowiązujących aktów prawnych, spośród których jako jedne z ważniejszych należy wymienić Kodeks Postępowania Administracyjnego, ustawę o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę o systemie ubezpieczeń społecznych i ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W ramach tych działań prowadzone są między innymi:

- rejestracja osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- sporządzanie i wydawanie decyzji administracyjnych dotyczących przyznania i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych i stypendiów,
- zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego osób bezrobotnych i członków ich rodzin.
- prowadzenie spraw dotyczących odwołań,
- przyjmowanie oświadczeń o wszelkich zmianach faktycznych i prawnych w sytuacji bezrobotnego,
- wydawanie i przyjmowanie zaświadczeń mających wpływ na status zainteresowanej osoby,
- naliczanie zasiłków dla bezrobotnych, stypendiów, dodatków aktywizacyjnych i innych świadczeń,
- sporządzanie informacji o uzyskanych dochodach,
- prowadzenie według właściwości korespondencji z osobami, organami, instytucjami i organizacjami kierującymi pisma do urzędu.

1. Formalna obsługa osób bezrobotnych

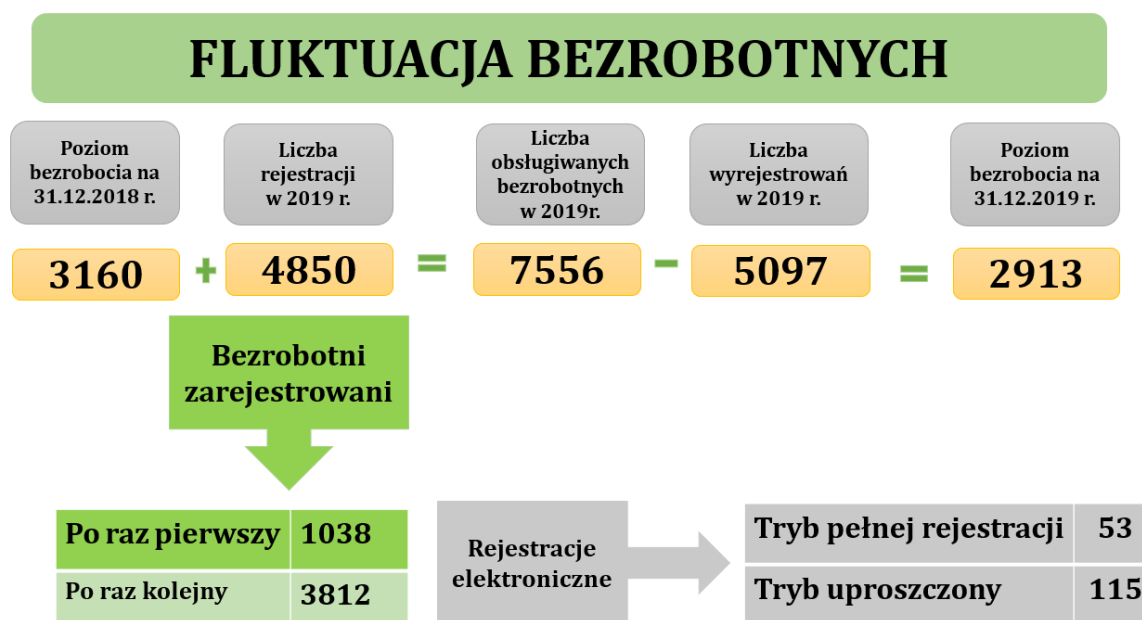

W całym 2019 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach zgłosiło się **4850** osób, które otrzymały status osoby bezrobotnej, a jednocześnie z różnych przyczyn wyłączono z ewidencji **5097** osób.

Wykresy obrazujące liczbę zarejestrowanych i wyrejestrowanych osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2019 r. (wykresy 16 - 18) znajdują się we wcześniejszej części opracowania.

Każda osoba przed zarejestrowaniem przedkłada pracownikowi PUP dowód osobisty lub inny dokument tożsamości, świadectwo (dyplom) ukończenia szkoły, a jeżeli przed dniem rejestracji pracowała – dodatkowo świadectwa pracy, lub inne dokumenty potwierdzające zatrudnienie oraz posiadane kwalifikacje.

Rysunek 8. Fluktuacja bezrobotnych w 2019 roku

Na mocy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 listopada 2013 r. w sprawie *rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1299) osoby bezrobotne lub poszukujące pracy mogą wypełniać wniosek o dokonanie rejestracji za pośrednictwem **formularza elektronicznego**, dostępnego na stronie **wadowice.praca.gov.pl**

Tryb pełnej rejestracji nie wymaga wizyty w urzędzie w celu rejestracji. Do formularza rejestracji konieczne jest dołączenie wszystkich zeskanowanych dokumentów niezbędnych do rejestracji. Formularz należy podpisać:

- bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu, z zachowaniem zasad przewidzianych w przepisach o podpisie elektronicznym, albo
- podpisem potwierdzonym profilem zaufanym elektronicznej platformy usług administracji publicznej (ePUAP), albo
- podpisem osobistym weryfikowanym za pomocą ważnego certyfikatu podpisu osobistego, o którym mowa w przepisach o dowodach osobistych.

W tym trybie:

- wnioskodawca wypełnia wniosek o dokonanie rejestracji, jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy w postaci elektronicznej,
- załącza do wniosku skany wszystkich dokumentów wymaganych do rejestracji,
- podpisuje wniosek i załączniki podpisem elektronicznym, o którym mowa wyżej,
- przesyła wniosek z załącznikami do właściwego powiatowego urzędu pracy.

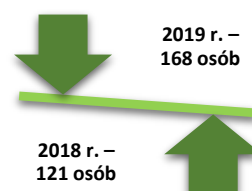
Tryb uproszczony to zgłoszenie do rejestracji w powiatowym urzędzie pracy. Ten rodzaj **nie wymaga podpisania formularza podpisem kwalifikowanym lub profilem zaufanym ePUAP.** Adresowany jest do wszystkich osób posiadających dostęp do Internetu. Dokumenty niezbędne do rejestracji należy dostarczyć podczas wizyty. Dniem rejestracji jest data wizyty w urzędzie i złożenia oświadczenia.

W przypadku wyboru „Zgłoszenia do rejestracji (...)” wnioskodawca:

- wypełnia wniosek o zgłoszenie do rejestracji, jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy w postaci elektronicznej,
 - przesyła wniosek do właściwego powiatowego urzędu pracy,
 - umawia się na wizytę w urzędzie (konkretna data oraz godzina, termin nie dłuższy niż 7 dni roboczych od dnia przekazania danych) w celu dostarczenia wymaganych dokumentów oraz osobistego potwierdzenia poprawności przekazanych danych.
- Rejestracja przebiega bez zbędnego oczekiwania.

Rejestracji dokonuje się z dniem, w którym osoba zgłosiła się do powiatowego urzędu pracy – po poświadczeniu przez nią własnoręcznym podpisem przekazanych przez nią danych i złożeniu stosownych oświadczeń. W przypadku niestawiennictwa w terminie, do 7 dni dane przekazane przez osoby są usuwane z systemu teleinformatycznego publicznych służb zatrudnienia.

Pomimo prowadzonej akcji promocyjnej i informacyjnej o możliwości skorzystania z takiej formy dokonania rejestracji, nie jest ona popularna wśród rejestrujących się osób. W 2019 r. skorzystało z niej zaledwie **168 osób**, spośród których **53** złożyły wnioski podpisane podpisem elektronicznym lub profilem zaufanym. Jest to zaledwie o 47 rejestracji mniej niż w ubiegłym roku.

Każde rozstrzygnięcie merytoryczne Powiatowego Urzędu Pracy dotyczące przyznawanych świadczeń i statusu bezrobotnego ma postać decyzji administracyjnej wydawanej przez organ administracyjny tj. Starostę Wadowickiego – Dyrektora, Z-cę Dyrektora PUP lub inne osoby działające na podstawie pełnomocnictwa, udzielonego im przez Starostę. Decyzje te są zaskarżalne w administracyjnym toku instancji do Wojewody Małopolskiego. Od decyzji Wojewody przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie.

Pracownicy są odpowiedzialni za właściwą weryfikację dokumentów podczas ustalania należnych klientom świadczeń, zapewniając stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, umożliwiając im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Od stycznia do grudnia 2019 roku wydano **12 700** decyzji administracyjnych dotyczących uznania lub odmowy uznania danej osoby za bezrobotną oraz utracie statutu bezrobotnego, przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu lub wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku, stypendium lub dodatku aktywizacyjnego.

W związku z wydanymi przez tutejszy Urząd w toku postępowania administracyjnego ww. decyzjami w 2019 r. do Urzędu wpłynęło **36 odwołań od decyzji**.

Większość odwołań dotyczyła przywrócenia statusu osoby bezrobotnej w związku z niestawiennictwem w wyznaczonym terminie w tutejszym Urzędzie.

Tabela 34. Odwołania od wydanych decyzji administracyjnych

<i>Odwołania</i>	<i>Liczba</i>
<i>Przyjęte do PUP– organu I instancji z tego:</i>	36
<i>Przekazane do Wojewody Małopolskiego – organu II Instancji, z tego:</i>	9
▪ <i>Utrzymane w mocy przez organ II Instancji –Wojewodę Małopolskiego</i>	8
▪ <i>Uchylono i umorzono postępowanie</i>	0
▪ <i>Uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia</i>	1
▪ <i>Odmowa rozpatrzenia (odwołanie wniesione po terminie)</i>	0
▪ <i>Inne (odmowa stwierdzenia nieważności decyzji, stwierdzenie na wniosek PUP nieważności decyzji)</i>	0
<i>Uchylone lub zmienione przez organ I instancji we własnym zakresie w trybie art. 132 Kpa</i>	27

Źródło: Opracowanie własne

Oprócz rejestracji bezrobotnych i przyznawania świadczeń Powiatowy Urząd Pracy wykonuje szereg pasywnych zadań związanych z obsługą osób bezrobotnych.

Urząd na bieżąco współpracuje z uprawnionymi organami, instytucjami i organizacjami w zakresie udzielania i wymiany informacji dotyczących poszczególnych zarejestrowanych osób.

W 2019 r. pracownicy Urzędu **udzielili odpowiedzi na 1184 wniosków** m.in. Sądów, Policji, Prokuratury, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Komorników Sądowych i Skarbowych, Kuratorów Sądowych, PCPR-u czy Ośrodków Pomocy Społecznej w sprawie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, jak również tych, którzy aktualnie nie figurowali w zasobach PUP.

Na wniosek osoby zainteresowanej niezwłocznie wydawane są **zaświadczenia** o posiadanym statusie, wysokości pobranych lub pobieranych świadczeń oraz o podleganiu ubezpieczeniu zdrowotnemu.

W ciągu 2019 roku wydano **4519 zaświadczeń** dla osób bezrobotnych, oraz **584 zaświadczenia Rp-7** do celów emerytalno – rentowych.

Ponadto, stosowne zaświadczenia wydano **119 osobom** które ukończyły staż.

W omawianym okresie wygenerowano **336 list** zasiłkowych oraz list z wypłatą stypendium stażowego, szkoleniowego oraz dodatków aktywizacyjnych, **120 list** dotyczących samej składki zdrowotnej. Naliczeniu wszelkiego rodzaju świadczeń przysługujących osobom bezrobotnym towarzyszyło sporządzanie wykazu potrąceń komorniczych, a także wyliczanie nienależnie pobranych świadczeń.

Ciągłe zmiany zachodzące w sytuacji osób bezrobotnych powodują, że rośnie liczba sporządzanych korekt składek należnych ZUS. W 2019 roku sporządzono **325 list korekcyjnych** dotyczących składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. W 2019 roku w dalszym ciągu sporządzane były wnioski KOA mające na celu uporządkowanie okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu i zdrowotnemu na kontach osób zarejestrowanych.

Przy pomocy programu „PŁATNIK”, służącemu obsłudze ubezpieczeń społecznych, wygenerowanych zostało **16 000 druków zgłoszeń**: ZZA (dla bezrobotnych bez prawa do świadczeń), ZUA (dla bezrobotnych z prawem do wypłaty świadczeń), ZWUA (wyrejestrowań z ubezpieczenia zdrowotnego oraz społecznego), ZCNA (zgłoszeń członków rodzin do ubezpieczenia zdrowotnego) oraz ZIUA (dotyczących zmiany danych ubezpieczonych).

Ponadto, realizując obowiązki płatnika, pracownicy w styczniu br. sporządzili, wydali i przesłali pocztą **2041 Informacji o dochodach oraz o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy za 2018 r. (PIT-11)** oraz **2341** rocznych informacji o składkach na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne (**RMUA**).

Nowym zadaniem jakie stanęło przed Urzędem od 2015 r. jest prowadzenie postępowań wyjaśniających w stosunku do osób jednocześnie posiadających status osoby bezrobotnej i ubezpieczenie z innego tytułu (zatrudnienie, świadczenia OPS, działalność gospodarcza). Jest to skutkiem możliwości generowania raportów ZUS pod symbolami U1, U2 oraz U3 otrzymywanych za pośrednictwem SI Syriusz.

Pracownicy Urzędu wielokrotnie korzystają z informacji w nich zawartych. Przedstawiają one szczegółowe dane dotyczące osoby bezrobotnej, w tym okresy podlegania do ubezpieczeń z innych tytułów i są często kluczowymi w rozstrzyganiu spraw dotyczących statusu osoby bezrobotnej i prawa do zasiłku. Na podstawie wykonanej weryfikacji zostają wytworzone

dokumenty, które w zamiarze mają likwidację rozbieżności między okresami podlegania ubezpieczeniu w ZUS i danymi w Urzędzie Pracy. Usługi te umożliwiają nie tylko pozyskiwanie informacji o zbiegach tytułów do ubezpieczeń, ale także pobieranie danych wykorzystywanych w procesie podejmowania decyzji o przyznaniu lub utracie statusu osoby bezrobotnej, oraz pozyskiwanie informacji wymaganych dla dokonania oceny efektywności zatrudnieniowej urzędów pracy.

Raport z usługi **U1** dostarcza informacje o okresach ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego (data zgłoszenia, rodzaj ubezpieczenia wraz z informacją czy dobrowolne, czy obowiązkowe, kod tytułu ubezpieczenia, nazwa tytułu ubezpieczenia, NIP płatnika), informacje o zasiłkach i świadczeniach wypłacanych przez ZUS z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego (rodzaj świadczenia, okres, za który przyznano świadczenie), informacje o świadczeniach z ubezpieczenia emerytalnego i rentowego (w tym rodzaj świadczenia, na jaki okres przyznane, czy wysokość świadczenia przyznana w decyzji wynosi połowę minimalnego wynagrodzenia).

Raport z usługi **U2** wykazuje dane z ostatnich 18 miesięcy i dotyczy osób, które już posiadają status osoby bezrobotnej. Dostarcza informacje o okresach ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, w tym rodzaj ubezpieczenia, kod tytułu ubezpieczenia, nazwa tytułu ubezpieczenia, NIP płatnika, informacje o zasiłkach i świadczeniach wypłacanych przez ZUS z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego, dane o świadczeniach z ubezpieczenia emerytalnego i rentowego.

Raport z usługi **U3** generowany jest w cyklach miesięcznych i zawiera do 120 osób, co do których istnieje obowiązek dokonania analizy sytuacji i oceny czy istnieje podstawa do prowadzenia postępowania wyjaśniającego. Obecnie Raport U3 uwidoczniony jest na karcie bezrobotnego w SI Syriusz i ukazuje się w formie komunikatu „zbieg ubezpieczeń”.

Wszystkie wyżej opisane rodzaje Raportów powodują konieczność prowadzenia krótko lub długookresowych postępowań administracyjnych często wymagających zaangażowania innych instytucji lub samych pracodawców. Informacje powzięte w ramach raportów ZUS w znaczny sposób zwiększyły ilość spraw, które Urząd obowiązany jest prowadzić.

W 2019 roku odnotowano **551** zbiegów tytułów ubezpieczeń osób figurujących w rejestrze osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach, w efekcie których prowadzono postępowania wyjaśniające.

W celu realizacji zadań z zakresu *koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego* Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach współpracuje z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie.

Przepisy Unii Europejskiej dotyczące koordynacji związanej z poszukiwaniem pracy i możliwością otrzymywania zasiłku dla bezrobotnych, koncentrują się na trzech zagadnieniach:

- ✓ zasadzie sumowania okresów zatrudnienia i ubezpieczenia przebytych na terytorium różnych państw członkowskich w sytuacji, gdy ktoś ubiega się o prawo do zasiłku dla bezrobotnych,
- ✓ zasadzie transferu zasiłku w przypadku, gdy bezrobotny poszukuje pracy w innym państwie członkowskim niż to, w którym przyznano mu świadczenie,
- ✓ na przyznaniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych, którzy uprzednio byli zatrudnieni w jednym z państw członkowskich, innym niż miejsce ich zamieszkania.

Obywatel państwa unijnego powinien ubiegać się o zasiłek tam, gdzie ostatnio był zatrudniony. Wyjątek od tej reguły jest przewidziany w art. 71 ust. 1 pkt b) (ii) rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie. Zgodnie z tym przepisem pracownik może ubiegać się o zasiłek w państwie, do którego powraca, czyli w kraju pochodzenia. Oznacza to, że po zarejestrowaniu się jako bezrobotny w powiatowym urzędzie pracy może on ubiegać się o zasiłek dla bezrobotnych w wojewódzkim urzędzie pracy (WUP), chociaż ostatnio pracował np. w Holandii. Musi jednak spełnić warunek utrzymywania więzi z krajem w trakcie zatrudnienia w innym państwie unijnym.

Nowelizacja ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* z dniem 27.05.2014 r. wprowadziła nowe zasady wydawania decyzji administracyjnych przyznających prawo do zasiłku osób, dla których istnieje możliwość zaliczenia okresu pracy za granicą.

Wydawanie decyzji w sprawach świadczeń z tytułu bezrobocia należy do zadań samorządu województwa, zatem Wojewódzki Urząd Pracy jest właściwą instytucją, do której należy skierować odrębny wniosek o ustalenie prawa do zasiłku dla bezrobotnych na podstawie pracy za granicą.

W zakresie przedmiotowej współpracy klienci Urzędu mają możliwość przekazania za pośrednictwem tutejszego Urzędu dokumentów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z tytułu bezrobocia.

Na dzień 01.01.2019 r. w toku postępowania Marszałka Województwa Małopolskiego pozostawało 78 spraw. W całym 2019 roku przesłano do WUP Kraków **326 wniosków** osób, których ostatnie zatrudnienie miało miejsce za granicą (o 36 więcej niż w ubiegłym roku).

W 2019 roku Marszałek wydał **315 decyzji**, w tym:

- 44 osobom przyznano prawo do zasiłku,
- 87 odmówiono przyznania prawa do zasiłku;
- 184 decyzje o umorzeniu postępowania w sprawie przyznania prawa do zasiłku po pracy za granicą (na wniosek strony).

W toku postępowania jest 89 spraw.

W ramach ww. współpracy Powiatowy Urząd Pracy monitoruje i przekazuje do WUP informacje o posiadaniu bądź ewentualnej utracie statusu osoby bezrobotnej.

Z kolei, osoba bezrobotna, która uzyskała prawo do świadczeń z tytułu bezrobocia w państwie swojego ostatniego zatrudnienia, którym był kraj Unii Europejskiej, Norwegia, Islandia, Liechtenstein lub Szwajcaria i wraca do Polski w celu poszukiwania pracy, ma prawo do transferu zasiłku dla bezrobotnych. Transfer zasiłku dla bezrobotnych do innego kraju może być dokonany na okres trzech miesięcy. W wyjątkowych sytuacjach może być on przedłużony do maksymalnie sześciu miesięcy.

Po przyjeździe do Polski należy zarejestrować się jako osoba poszukująca pracy w ciągu siedmiu dni w powiatowym urzędzie pracy właściwym ze względu na miejsce zamieszkania i podporządkować się wymogom stawianym przez ten urząd. Prawidłowo wypełniony dokument U2 trzeba złożyć we właściwym wojewódzkim urzędzie pracy. Jeżeli bezrobotny nie pobrał przed wyjazdem do Polski dokumentu U2 uprawniającego do transferu zasiłku dla bezrobotnych – wojewódzki urząd pracy zwróci się wówczas do instytucji właściwej za granicą o potwierdzenie transferu zasiłku.

Świadczenia dla bezrobotnych nie są wypłacane przez powiatowy urząd pracy, lecz przez instytucję właściwą w państwie, z którego transferowany jest zasiłek.

Powiatowe urzędy pracy realizują zadania wynikające z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w tym przeprowadzają kontrolę osoby poszukującej pracy, tak jak gdyby zainteresowany był osobą bezrobotną w Polsce.

W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. w PUP w Wadowicach zarejestrowanych było **39 osób** z prawem do transferu zasiłku dla bezrobotnych.

Należy pamiętać, że prawo do transferowania zasiłku dla bezrobotnych może być realizowane jedynie wtedy, gdy migrujemy w celu poszukiwania pracy i podjęcia zatrudnienia. Nie ma jednak możliwości transferu, gdy wyjeżdżamy w celu podjęcia studiów lub rozpoczęcia działalności gospodarczej.

XIX. Informacje dotyczące świadczeń wypłacanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach

1. Zasiłki dla bezrobotnych

Zasiłek dla bezrobotnych przysługuje zasadniczo przez okres 180 dni i jest wypłacany przez urząd pracy zgodnie z zapisami ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* w **różnej wysokości**, uzależnionej również od stażu pracy.

Tabela 35. Wysokość zasiłków dla bezrobotnych

Lp.	Rodzaje zasiłków	Wysokość zasiłku (brutto)
Stawki obowiązujące do 31.05.2019 r.		
1.	Zasiłek obniżony – 80% - (staż pracy do 5 lat) - w okresie 90 dni posiadania prawa do zasiłku - w okresie kolejnych dni posiadania prawa do zasiłku	678,30 532,60
2.	Zasiłek podstawowy – 100% - (staż pracy od 5 do 20 lat) - w okresie 90 dni posiadania prawa do zasiłku - w okresie kolejnych dni posiadania prawa do zasiłku	847,80 665,70
3.	Zasiłek podwyższony – 120% - (staż pracy od 20 lat) - w okresie 90 dni posiadania prawa do zasiłku - w okresie kolejnych dni posiadania prawa do zasiłku	1017,40 798,9
Stawki obowiązujące od 01.06.2019 r. (wypłata od lipca br.)		
1.	Zasiłek obniżony – 80% - (staż pracy do 5 lat) - w okresie 90 dni posiadania prawa do zasiłku - w okresie kolejnych dni posiadania prawa do zasiłku	689,20 541,20
2.	Zasiłek podstawowy – 100% - (staż pracy od 5 do 20 lat) - w okresie 90 dni posiadania prawa do zasiłku - w okresie kolejnych dni posiadania prawa do zasiłku	861,40 676,40
3.	Zasiłek podwyższony – 120% - (staż pracy od 20 lat) - w okresie 90 dni posiadania prawa do zasiłku - w okresie kolejnych dni posiadania prawa do zasiłku	1033,70 811,70

Źródło: Opracowanie własne

W dniu 31.12.2019 r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach pozostawało **2913 osób**, spośród których **534** posiadały prawo do zasiłku dla bezrobotnych (co stanowiło 18,33% ogólnej populacji bezrobotnych), a pozostałe **2379** osób zarejestrowanych było bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

W 2019 roku wypłacono zasiłki dla **2027** osób bezrobotnych, gdzie na ten cel wydatkowano kwotę w wysokości **6 780 037,93 zł** brutto (w tym składki ZUS) . Dla porównania w 2018 roku na wypłatę zasiłków wydatkowano 6 179 972,60 zł.

Środki Funduszu Pracy na wypłatę zasiłków zabezpiecza Minister właściwy do spraw pracy, które są przekazywane do wysokości faktycznych potrzeb.

2. Stypendia

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 35 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, zwanej dalej ustawą, **stypendium** – oznacza to kwotę wypłacaną z Funduszu Pracy bezrobotnemu lub innej uprawnionej osobie w okresie odbywania **szkolenia, przygotowania zawodowego dorosłych, studiów podyplomowych, stażu oraz w okresie nauki w szkole ponadgimnazjalnej albo w szkole wyższej, gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych.**

Bezrobotnemu w okresie odbywania **szkolenia**, na które został skierowany przez starostę, przysługuje stypendium finansowane ze środków Funduszu Pracy. Wysokość stypendium wynosi miesięcznie 120 % zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy, jeżeli miesięczny wymiar godzin szkolenia wynosi co najmniej 150 godzin; w przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin szkolenia wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie, z tym że stypendium nie może być niższe niż 20 % zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* tj.

Stawki obowiązujące do 31.05.2019 r.
169,60 zł +ZUS < stypendium szkoleniowe < 1 017,40 zł +ZUS

Stawki obowiązujące od 01.06.2019 r. (wypłata od lipca br.)
172,30 zł +ZUS < stypendium szkoleniowe < 1 033,70 zł +ZUS

W roku 2019 wypłacono stypendia szkoleniowe w wysokości **10 134,65 zł**, w tym stypendium w ramach bonu szkoleniowego wyniosło **2 050,01 zł**.

Bezrobotnemu w okresie odbywania stażu przysługuje stypendium w wysokości 120% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy tj.

do 31.05.2019 r. – 1.074,40 zł +ZUS

od 01.06.2019 r. – 1.033,70 zł +ZUS (wypłata od lipca br.)

W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. wypłacono stypendia stażowe na łączną kwotę **984 880,35 zł.**

3. Dodatki aktywizacyjne

Dodatek aktywizacyjny przysługuje osobom pobierającym zasiłek dla bezrobotnych, które w okresie przysługiwania tego świadczenia z własnej inicjatywy podjęły pracę.

W przypadku podjęcia zatrudnienia za skierowaniem przez PUP, dodatek przysługuje jedynie w przypadku, gdy bezrobotny podejmie pracę w niepełnym wymiarze etatu i będzie otrzymywał wynagrodzenie niższe od minimalnego.

Dodatek aktywizacyjny (w przypadku zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy) przysługuje w wysokości stanowiącej różnicę między minimalnym wynagrodzeniem za pracę, a otrzymywanym wynagrodzeniem, nie większej jednak niż 50 % zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, przez okres, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek lub w przypadku zatrudnienia z własnej inicjatywy w wysokości do 50 % zasiłku, o którym mowa wyżej, przez połowę okresu, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek.

Aby otrzymać dodatek aktywizacyjny należy złożyć stosowny wniosek wraz z dokumentem potwierdzającym podjęcie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. W celu przyznania lub odmowy przyznania dodatku sporządzane i wydawane były decyzje administracyjne. W wydawanych decyzjach dokonywana była bieżąca weryfikacja dokumentów osób, które złożyły wnioski.

W okresie od stycznia do grudnia 2019 roku Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach sfinansował dodatki aktywizacyjne w kwocie brutto **323 615,05 zł dla 421 osób.**

4. Świadczenia integracyjne

Na podstawie art. 108 ust.1 pkt 40 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach przeznacza środki Funduszu Pracy na finansowanie świadczeń integracyjnych wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne przyznawanych na podstawie przepisów o zatrudnieniu socjalnym.

Świadczenie integracyjne oznacza świadczenie pieniężne wypłacane uczestnikowi zajęć w Centrum Integracji Społecznej (CIS) w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach dokonywał w 2018 roku refundacji świadczeń integracyjnych zarówno w okresie próbnym jak i w okresie uczestnictwa w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej w Wieprzu.

Okres próbny w Centrum trwa 1 miesiąc. W okresie próbnym uczestnik otrzymuje świadczenie integracyjne w wysokości 50% zasiłku dla bezrobotnych. Okres uczestnictwa w zajęciach w Centrum po zakończeniu okresu próbnego może trwać do 11 miesięcy, a w szczególnych przypadkach może być przedłużony o kolejne 6 miesięcy. W okresie uczestnictwa w zajęciach w Centrum uczestnik otrzymuje świadczenie integracyjne w wysokości zasiłku dla bezrobotnych.

W 2019 roku tutejszy Urząd wydatkował kwotę **86 617,97 zł** na finansowanie świadczeń integracyjnych dla uczestników zajęć Centrum Integracji Społecznej w Wieprzu. Środki na świadczenia integracyjne przekazywane były w postaci zaliczek dla CIS, a następnie, po przedstawieniu kompletnej dokumentacji szczegółowo rozliczane.

W 2019 roku świadczenia integracyjne finansowano dla **21 osób** uczestniczących w zajęciach CIS.

5. Składka zdrowotna opłacana za osoby bez prawa do zasiłku lub stypendium

W myśl zapisu art. 66 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* obowiązkowi ubezpieczenia podlegają bezrobotni niepodlegający obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Jednocześnie art. 75 ust. 9 ww. ustawy wskazuje na urząd pracy jako realizatora tego obowiązku, przy czym obowiązek powstaje z dniem uzyskania statusu osoby bezrobotnej, a wygasa z dniem jego utraty (art. 73 ust. 7 powołanej ustawy).

Wielkość środków zaplanowanych w budżecie PUP na 2019 r. w Dziale 851: Ochrona zdrowia, w Rozdziale 85156: Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego wynosiła **1 922 705,00 zł**.

Na dzień 31.12.2019 r. tut. Urząd wydatkował na ww. składkę kwotę **1 920 531,14 zł**.

Średniomiesięcznie składka zdrowotna odprowadzana była za **2 652 osoby bezrobotne**.

PODSUMOWANIE

Rok 2019 upłynął pod znakiem dobrej sytuacji na rynku pracy. Potwierdzeniem efektywności działań podejmowanych przez tut. Urząd wobec klientów – z korzyścią dla rynku pracy – są dane statystyczne obrazujące niską stopę bezrobocia na obszarze powiatu. Stopa bezrobocia na poziomie 4,9% na koniec grudnia 2019 r. i rosnące zatrudnienie sprawiły, że również w naszym powiecie odczuwalny był rynek pracownika. Pracownicy Urzędu każdego dnia koncentrowali się na podniesieniu jakości działania służb zatrudnienia. Starali się umiejętnie diagnozować potrzeby klientów i dobierać satysfakcjonujące rozwiązania realizując przy tym zadania ustawowe. Oferowane przez Urząd usługi tj. pośrednictwo pracy, system doradztwa zawodowego, szkolenia oraz instrumenty aktywizujące tj. prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, refundacje kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, boni szkoleniowy, prace społecznie użyteczne, boni na zasiedlenie, zwrot opłaconych składek ZUS, były i są odpowiedzią na zgłaszane potrzeby lokalnego rynku pracy – zarówno osób bezrobotnych jak i pracodawców, i stanowią ważny mechanizm wparcia lokalnej gospodarki mający wpływ na poprawę życia społecznego. Oczywiście działaniami wspierającymi pracę urzędników jest możliwość pozyskiwania środków finansowych zarówno z Europejskiego Funduszu Społecznego jak i Rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na aktywizację zawodową osób bezrobotnych. Dlatego, podobnie jak w latach poprzednich staraliśmy się o pozyskanie dodatkowych środków, tak by znacząco zwiększyć możliwości aktywizacji zawodowej naszych klientów. W roku 2019 tut. Urząd na aktywizację lokalnego rynku pracy pozyskał dodatkowo kwotę 2 986 598 zł. Podejmując działania zmierzające do skutecznego ograniczania zjawiska bezrobocia osiągnęliśmy za rok 2019 bardzo wysoki wskaźnik efektywności zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej: 95,79% (średnia wartość wskaźnika uzyskana we wszystkich powiatowych urzędach pracy w Małopolsce to 85,24%, w Polsce to 85,52%) - w chwili zamykania poniższego opracowania dysponujemy już danymi za rok 2019, które są wyliczane i publikowane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Przedstawione w niniejszym sprawozdaniu liczby świadczą o ogromie pracy, jaką wykonali pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy po to, aby wyjść naprzeciw potrzebom klientów, realizując zarówno standardowe zadania, ale także skutecznie reagować na pojawiające się nowe wyzwania i sygnały płynące z rynku pracy.

Poprzez ciągłe doskonalenie umiejętności zawodowych, oraz doskonalenie naszej pracy, dokładaliśmy wszelkich starań, aby świadczone przez nas usługi charakteryzował profesjonalizm oraz otwarcie na drugiego człowieka.

Staraliśmy się aby nasze działania sprowadzały się nie tylko do pozyskania, ale i jak najbardziej efektywnego wykorzystania środków finansowych. W tym celu duży nacisk położony został na stosowanie indywidualnych rozwiązań wobec poszczególnych grup osób bezrobotnych.

Zdajemy sobie sprawę, że również wzajemna wymiana informacji i działania podejmowane wspólnie z innymi partnerami rynku pracy mogą przynieść wiele korzyści. Stąd w materiale informacja o współpracy PUP: zawiązywanych partnerstwach, organizowanych spotkaniach, konferencjach, dniach otwartych oraz udziale przedstawicieli Urzędu Pracy w wydarzeniach organizowanych przez innych partnerów rynku pracy.

W obecnej sytuacji, kiedy koronawirus zakłócił naszą codzienność, a co za tym idzie, także i życie zawodowe wielu Polaków zderzamy się z rosnącą liczbą rejestrujących się bezrobotnych i obawami przedsiębiorców o losy swoich firm. Nie ma wątpliwości co do tego, że pandemia wpłynie na rynek pracy. Pierwsze zmiany można dostrzec już teraz, kolejne dopiero przed nami.

Na Powiatowe Urzędy Pracy nałożono nowe zadanie dot. obsługi wniosków składanych przez przedsiębiorców w ramach tzw. Tarczy antykryzysowej. Zdajemy sobie sprawę, że dla wielu firm ten okres może być bardzo trudny dlatego dokładamy wszelkich starań, aby oferowana w ramach tarczy antykryzysowej pomoc jak najszybciej trafiła do przedsiębiorców i tym samym mogła stanowić realną ochronę dla istniejących miejsc pracy. Wdrożyliśmy wiele rozwiązań, których celem jest jak najszybsze rozpatrzenie wszystkich złożonych wniosków o pożyczki i dofinansowania. Nad przyznawaniem pomocy pracuje zdecydowana większość pracowników Urzędu mimo, iż jednocześnie cały czas świadczymy usługi w pozostałym zakresie wynikającym z ustawy o promocji i instytucjach rynku pracy (rejestracji osób bezrobotnych, wypłat zasiłków dla bezrobotnych, dodatków aktywizacyjnych, stypendiów, składek na ubezpieczenia zdrowotne, legalizacji zatrudnienia cudzoziemców, obsługi umów na usługi i instrumenty rynków pracy oraz realizacji zadań z zakresu Krajowego Funduszu Szkoleniowego).

Już dziś, należy się głęboki szacunek dla pracowników, którzy ze zrozumieniem i bez zbędnego zachęcania podeszli do nowego zadania w sposób wzorcowy i profesjonalny.

*Z wyrazami szacunku
Małgorzata Chowaniec
Dyrektor PUP*

Niniejsza „Informacja o sytuacji na rynku pracy oraz sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach w 2019 roku” została opracowana na podstawie danych ilościowych i jakościowych przygotowanych i przekazanych przez Kierowników Działów i Referatu w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach oraz na podstawie sporządzanej sprawozdawczości o rynku pracy.

Spis wykresów

- Wykres 1.** Migracje na pobyt stały w powiecie wadowickim
- Wykres 2.** Liczba ludności powiatu wadowickiego w latach 2006 – 2019
- Wykres 3.** Wiek mieszkańców powiatu wadowickiego wg stanu na koniec 2019 roku
- Wykres 4.** Produkcyjne grupy wieku
- Wykres 5.** Prognozowana populacja ludności – powiat wadowicki w latach 2025-2050
- Wykres 6.** Efektywność zatrudnieniowa podstawowych form (w %)
- Wykres 7.** Efektywność kosztowa podstawowych form (w zł)
- Wykres 8.** Stopa bezrobocia w Polsce w latach 1990 – 2019
- Wykres 9.** Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia w końcu grudnia w latach 2003 – 2019
- Wykres 10.** Zmiana liczby bezrobotnych, w tym kobiet zarejestrowanych w Małopolsce XII 2017 – XII 2019
- Wykres 11.** Oferty pracy zgłoszone do PUP w województwie małopolskim XII 2017 – XII 2019
- Wykres 12.** Porównanie stopy bezrobocia w Polsce, województwie małopolskim oraz powiecie wadowickim w poszczególnych miesiącach 2019 roku
- Wykres 13.** Porównanie stopy bezrobocia powiatu wadowickiego z pozostałymi powiatami województwa małopolskiego – stan na 31.12.2019 roku
- Wykres 14.** Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wg stanu na koniec poszczególnych miesięcy w okresie styczeń 2018 r. – grudzień 2019 r.
- Wykres 15.** Bezrobotni z prawem do zasiłku w poszczególnych miesiącach 2019 roku
- Wykres 16.** Napływ bezrobotnych
- Wykres 17.** Porównanie napływu bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2018 i 2019 roku
- Wykres 18.** Odpływ bezrobotnych
- Wykres 19.** Porównanie odpływu bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2018 i 2019 roku
- Wykres 20.** Przyczyny utraty statusu bezrobotnego w 2019 roku
- Wykres 21.** Napływ i odpływ bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2019 roku
- Wykres 22.** Wskaźnik płynności bezrobocia w 2019 r.
- Wykres 23.** Napływ i podjęcia pracy przez bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2019 roku
- Wykres 24.** Wskaźnik płynności rynku pracy w 2019 r.
- Wykres 25.** Liczba bezrobotnych wg kryterium wieku w powiecie wadowickim
- Wykres 26.** Liczba bezrobotnych wg kryterium wykształcenia w powiecie wadowickim
- Wykres 27.** Liczba bezrobotnych wg kryterium stażu pracy w powiecie wadowickim
- Wykres 28.** Liczba bezrobotnych wg kryterium czasu pozostawania bez pracy w powiecie wadowickim
- Wykres 29.** Liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn w latach 2018 – 2019
- Wykres 30.** Udział kobiet i mężczyzn wśród bezrobotnych w latach 2018 – 2019
- Wykres 31.** Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn w poszczególnych miesiącach 2019 roku
- Wykres 32.** Wykształcenie bezrobotnych kobiet
- Wykres 33.** Wykształcenie bezrobotnych mężczyzn
- Wykres 34.** Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn wg wykształcenia – stan na dzień 31.12.2019 r.
- Wykres 35.** Wiek bezrobotnych kobiet
- Wykres 36.** Wiek bezrobotnych mężczyzn
- Wykres 37.** Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn wg wieku – stan na dzień 31.12.2019 r.
- Wykres 38.** Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn wg czasu pozostawania bez pracy – stan na dzień 31.12.2019 r.
- Wykres 39.** Bezrobotni do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w ujęciu trzyletnim
- Wykres 40.** Bezrobotni powyżej 50 roku życia w ujęciu trzyletnim
- Wykres 41.** Długotrwale bezrobotni w ujęciu trzyletnim
- Wykres 42.** Oferty pracy zgłoszone w poszczególnych miesiącach 2018 i 2019 roku
- Wykres 43.** Liczba rejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi w latach 2014 – 2017 oraz o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi w 2018 i 2019 roku
- Wykres 44.** Liczba zarejestrowanych wniosków o wydanie/ przedłużenie zezwolenia na pracę sezonową w latach 2018 – 2019
- Wykres 45.** Oferty pracy zgłoszone w celu przeprowadzenia testu rynku pracy na tle ofert pracy niesubsydiowanej w 2018 i 2019 roku
- Wykres 46.** Liczba miejsc pracy w wydanych *Informacjach* po przeprowadzeniu testu rynku pracy w latach 2015 – 2019
- Wykres 47.** Liczba kontaktów z pracodawcami nt. sieci EURES w latach 2014 – 2019
- Wykres 48.** Liczba zgłoszonych ofert i wakatów w ramach sieci EURES w latach 2014 – 2019

- Wykres 49.** Liczba kontaktów z bezrobotnymi nt. sieci EURES w latach 2014 – 2019
- Wykres 50.** Wydatki poniesione na szkolenia w latach 2017 – 2019
- Wykres 51.** Odsetek osób przeszkolonych według kryterium płci
- Wykres 52.** Liczba osób, które ukończyły szkolenia według kryterium wieku
- Wykres 53.** Liczba osób, które ukończyły szkolenie według poziomu wykształcenia
- Wykres 54.** Liczba osób, które ukończyły szkolenie – art. 49 ustawy
- Wykres 55.** Środki Funduszu Pracy na rok 2019
- Wykres 56.** Środki finansowe przeznaczone na aktywizację zawodową w latach 2008 – 2019
- Wykres 57.** Wydatki poniesione na refundację prac interwencyjnych w latach 2017 – 2019
- Wykres 58.** Wydatki poniesione na refundację robót publicznych w latach 2017 – 2019
- Wykres 59.** Wydatki poniesione na refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy w latach 2017 – 2019
- Wykres 60.** Wydatki poniesione na dofinansowanie działalności gospodarczej w latach 2017 – 2019
- Wykres 61.** Wydatki poniesione na stypendia stażowe w latach 2017 – 2019
- Wykres 62.** Wydatki poniesione na realizację bonów zasiedleniowych w latach 2017 – 2019
- Wykres 63.** Wydatki Krajowego Funduszu Szkoleniowego w latach 2017 – 2019

Spis tabel

Tabela	1.	Liczba ludności powiatu wadowickiego w ujęciu czasowym z uwzględnieniem płci
Tabela	2.	Liczba ludności i gęstość zaludnienia powiatu w podziale na gminy według stanu na 31 grudnia 2019 r.
Tabela	3.	Liczba ludności w latach 2011 – 2019 w gminach powiatu wadowickiego
Tabela	4.	Liczba zarejestrowanych – w systemie REGON – podmiotów gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących w latach 2011 - 2019
Tabela	5.	Podmioty gospodarcze zarejestrowane, wyrejestrowane z rejestru REGON oraz z zawieszoną działalnością w latach 2011 - 2019
Tabela	6.	Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji polskiej klasyfikacji działalności (PKD) – stan na koniec 2019 roku
Tabela	7.	Podmioty gospodarcze z terenu powiatu wadowickiego zarejestrowane w rejestrze REGON wg gmin w latach 2011-2019
Tabela	8.	Stopa bezrobocia w powiecie wadowickim w latach 2015 - 2019 (w %)
Tabela	9.	Poziom bezrobocia w powiecie wadowickim od XII 2018 do XII 2019
Tabela	10.	Bezrobotni zarejestrowani wg stanu na 31.12.2019 r. (wybrane kategorie)
Tabela	11.	Bezrobotni nowo zarejestrowani w 2018 i 2019 roku
Tabela	12.	Bezrobotni wyrejestrowani w 2018 i 2019 roku
Tabela	13.	Liczba ludności oraz liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminach powiatu wadowickiego
Tabela	14.	Struktura bezrobotnych wg wieku w powiecie wadowickim
Tabela	15.	Struktura bezrobotnych wg wieku w województwie małopolskim i w Polsce
Tabela	16.	Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w powiecie wadowickim
Tabela	17.	Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w województwie małopolskim i w Polsce
Tabela	18.	Ranking najliczniej reprezentowanych zawodów
Tabela	19.	Struktura bezrobotnych wg stażu pracy w powiecie wadowickim
Tabela	20.	Struktura bezrobotnych wg stażu w województwie małopolskim i w Polsce
Tabela	21.	Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w powiecie wadowickim
Tabela	22.	Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w województwie małopolskim i w Polsce
Tabela	23.	Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w odniesieniu do ich wieku – stan na 31.12.2019 r.
Tabela	24.	Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w odniesieniu do ich wykształcenia – stan na 31.12.2019 r.
Tabela	25.	Czas pozostawania bez pracy kobiet o mężczyzn – stan na dzień 31.12.2019 r.
Tabela	26.	Struktura „osób młodych” – stan na dzień 31.12.2019 r.
Tabela	27.	Struktura bezrobotnych 50+ wg stanu na dzień 31.12.2019 r.
Tabela	28.	Struktura osób niepełnosprawnych – stan na dzień 31.12.2019 r.
Tabela	29.	Oferty pracy zgłoszone w roku 2019 - według zawodów (zgłoszone w liczbie co najmniej 10)
Tabela	30.	Grupowe poradnictwo zawodowe w 2019 r.
Tabela	31.	Wskaźniki dla poszczególnych szkoleń wykazujących się najwyższą efektywnością realizowanych w 2019 roku
Tabela	32.	Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej w projekcie PO WER
Tabela	33.	Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej w projekcie RPO WM
Tabela	34.	Odwołania od wydanych decyzji administracyjnych
Tabela	35.	Wysokość zasiłków dla bezrobotnych